

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022**

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO
ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022**

**MOTTO: „ CHCEME ŽIŤ JEDEN PRE DRUHÉHO A
NIE KAŽDÝ PRE SEBA „**

Spracovateľ: Regionálna rozvojová agentúra Kysuce

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

OBSAH

ÚVOD	4
VÝZNAM PHSR	4
1. ANALYTICKÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022	7
1.1 Erb, pečať a vlajka obce - trojica jej najdôležitejších symbolov	10
1.2 História obce Skalité	13
1.2.1 Farnosť Skalité - založenie farnosti.....	17
1.2.2 Farský kostol v obci Skalité	18
1.3 Geologické, geomorfologické a pedologické pomery v obci Skalité.....	19
1.4 Klimatické pomery.....	21
1.5 Hydrologické pomery na území obce Skalité	22
1.6 Životné prostredie v obci Skalité	24
1.6.1 Životné prostredie - flóra na území obce Skalité	27
1.6.2 Životné prostredie - fauna na území obce Skalité	29
1.6.3 Mykoflóra na území obce Skalité	30
1.7 Demografický vývoj obce Skalité	31
1.7.1 Prognóza demografického vývoja	35
1.7.2 Prognóza demografického vývoja ŽSK	37
1.7.3 Prognóza demografického vývoja obce Skalité do roku 2035.....	39
1.8 Štruktúra obyvateľstva podľa vekových skupín, vzdelanostná, náboženská a národnostná štruktúra obyvateľov v obci Skalité	44
1.9 Ekonomika a jej vývoj v obci Skalité.....	52
1.9.1 Miera nezamestnanosti a štruktúra ekonomických aktivít obyvateľov obce Skalité	52
1.9.2 Trh práce, priestory a podmienky na podnikanie v obci Skalité	61
1.10 Vzdelávanie v obci Skalité.....	70
1.10.1 Vývoj školského systému na území obce Skalité	70
1.10.2 ZŠ sv. Andreja - Svorada a Benedikta Skalité	71
1.10.3 ZŠ s MŠ Skalité Kudlov	75
1.10.4 MŠ Skalité - Ústredie	80

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

1.10.5	CVČ Skalité	81
1.11	Kultúra na území obce Skalité.....	86
1.11.1	Kultúrne spolky v obci Skalité	87
1.11.2	Kultúrne pamiatky v obci Skalité	89
1.11.3	Spolková činnosť na území obce Skalité	91
1.11.4	Šport v obci Skalité - "Fenomén, ktorý spája a rozdeľuje"	95
1.12	Cestovný ruch na území obce Skalité	98
1.13	Sociálne služby v obci Skalité.....	102
1.14	Bývanie a služby občanom v obci Skalité.....	106
1.15	Dopravná a technická infraštruktúra obce Skalité.....	109
1.15.1	Vodovod v obci Skalité	115
1.15.2	Kanalizačná sieť v obci Skalité.....	117
1.15.3	Plynofikácia obce Skalité	119
1.16	Samospráva obce Skalité	120
1.16.1	Orgány samosprávy obce Skalité	120
1.16.2	Hospodárenie a rozpočet obce Skalité	122
1.16.3	Územné plánovanie v obci Skalité	130
1.16.4	Strategické plánovanie v obci Skalité	131
1.16.5	Zostavenie hospodárskeho výsledku obce Skalité	131
1.16.6	Majetok obce Skalité a jeho spravovanie	132
1.17	Analýza vonkajšieho prostredia Slovenskej republiky	134
1.18	Analýza vonkajšieho prostredia Žilinského samosprávneho kraja	135
2	SWOT ANALÝZA OBCE SKALITÉ	144
3	ROZVOJOVÁ STRATÉGIA OBCE SKALITÉ	157
3.1	Strategická vízia obce Skalité	157
3.2	Zhodnotenie zámerov a cieľov v strategických oblastiach Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Skalité 2007 - 2013	158
3.3	Programová a realizačná časť PHSR obce Skalité	170
3.4	Finančná časť PHSR obce Skalité.....	190

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

ÚVOD

V súvislosti s novým programovým obdobím Európskej únie na roky 2014 - 2020 je nevyhnutné aktualizovať základné programové dokumenty, prostredníctvom ktorých je možné čerpať finančné prostriedky z Európskych štrukturálnych fondov na podporu rozvojových projektov a aktivít.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja je strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja vyššieho územného celku, na území ktorého sa obec nachádza a je vypracovaný podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie. Je to programový dokument, spracovaný na základe zákona č. 539/ 2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja.

Program je komplexným dokumentom, integrujúcim otázky rozvoja fyzických štruktúr so sociálnymi, ekonomickými a ďalšími aspektmi. Preto bude mať voči ostatným plánovacím dokumentom spracovaným na miestnej úrovni zastrešujúcu funkciu. Na rozdiel od územného plánu, ktorý rieši otázky fyzického rozvoja územia (lokalizáciu zástavby a priestorové regulatívy pre stavebný rozvoj, funkčné využitie rozvojových plôch), program rozvoja sa podrobnejšie zaoberá otázkami sociálneho a ekonomického rozvoja, čím vo vzťahu k územnému plánu plní komplementárnu funkciu.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Skalité je v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v Národnom rozvojom pláne a v súlade s metodikou na vypracovanie príslušného programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja pre obce na roky 2014 - 2022.

VÝZNAM PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja (PHSR) obce Skalité je základným výkonným a programovým dokumentom na úrovni obce v rámci partnerstva lokálnej samosprávy, podnikateľského sektora a mimovládnych organizácií z územia obce.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja:

- navrhuje systematickú a funkčnú stratégiu trvalo udržateľného rozvoja obce zameranú na realizáciu všestranného ekonomického a sociálneho rozvoja,

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

- čerpá najmä zo znalosti miestnych aktérov a odborníkov, ktorí najlepšie poznajú miestne problémy, potreby a rozvojové možnosti obce,
- umožňuje partnerom spoluúčasť na programovaní, realizácii a kontrole stratégie ekonomického a sociálneho rozvoja obce,
- pomáha zvyšovať všeobecné povedomie o potrebách obce a celého regiónu.

A) Potrebu zabezpečenia PHSR ustanovuje zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona č. 309/2014 Z. z., ktorý ukladá obciam povinnosť spracovať Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja (ďalej len PHSR) ako nástroja, pomocou ktorého sa uskutočňuje podpora regionálneho rozvoja. PHSR sa spracováva spravidla na 7 rokov s dlhodobým výhľadom na 10 - 14 rokov. PHSR koncepčne, systémovo analyzuje a určuje budúcnosť rozvoja spolu s činnosťami, investičnými projektmi so zdrojovým krytím na jej zabezpečenie. Vytvára rámec, ktorého naplnenie bude zárukou, že PHSR nebude zbytočne rozsiahlym a len popisným zoznamom nereálnych zámerov (zoznamom vecí, na ktoré obec nemá peniaze), ale skutočným strategickým rozvojovým dokumentom s cieľom dosiahnuť rast životnej úrovne na konkrétnom území.

B) Je dôležitou podmienkou pre získavanie externých zdrojov, napríklad z EÚ, štátneho rozpočtu a pod., nakoľko možnosť žiadať o nenávratný finančný príspevok z týchto zdrojov je podmienená dokladovaním súladu projektového zámeru s prioritami schváleného PHSR danej obce.

C) Je nástrojom zachovávaní kontinuity rozvojových zámerov obce a efektívneho využívania vlastných zdrojov a potenciálu.

Účelom PHSR je vytvorenie rozvojového programu územia (obce), ktorý vyjadruje ekonomické a sociálne záujmy jeho obyvateľov a zároveň je v súlade s prijatými nadradenými koncepciami vyššej úrovne. Cieľom PHSR je spracovanie takého súhrnu cieľov a opatrení, ktoré napomáhajú zabezpečeniu trvalo udržateľného rozvoja územia (obce), a ktoré smerujú k uspokojovaniu potreby súčasnej generácie bez toho, aby ohrozil možnosti uspokojovania potrieb budúcich generácií.

Obec Skalitz má na svojom území značný potenciál, má veľmi dobrú geografickú polohu s autonómnym postavením a zároveň s relatívnou blízkosťou k centru regiónu. Má viacero silných stránok, ktoré už v tomto období vplývajú na jej ďalší rozvoj.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

V záujme ďalšieho postupu pri skvalitňovaní života v obci je potrebné popísať jej súčasnú východiskovú pozíciu, analyzovať jednotlivé oblasti života, stanoviť možnosti a príležitosti, definovať strategickú víziu, zámery, ciele a konkrétne aktivity, ktoré v krátkodobom, strednodobom i dlhodobom horizonte vytvoria podmienky na ďalší rozvoj obce Skalité. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Skalité má takúto úlohu plniť v súlade s Územným plánom obce.

PHSR obce Skalité na roky 2015 - 2022 stanovuje vízie a strategické ciele, navrhuje konkrétne aktivity pre ich dosiahnutie, uvádza merateľné ukazovatele a určuje opatrenia v oblasti: vzdelávania, kultúry, športu, voľného času a mládeže, sociálnych služieb a zdravotníctva, bývania a služieb občanom, bezpečnosti a poriadku, marketingu, cestovného ruchu a ekonomického rozvoja, dopravy a technickej infraštruktúry, životného prostredia a samosprávy. Na základe vytvoreného dokumentu je možné programovať územný a integrovaný rozvoj trvalo udržateľným spôsobom, pripraviť územie obce a budovať jeho kapacity pre absorpciu nových technológií, služieb a rôznych ponúk a príležitostí pre zvýšenie kvality života obyvateľov na území obce Skalité.

Predmetný dokument bol pripravený v intenciách „Metodiky pre vypracovanie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Obce / Obcí / VÚC“ podľa zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona č. 309/2014 Z. z. z februára 2015, vypracovanej pracovnou skupinou zriadenou Ministerstvom dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR s cieľom zjednotiť proces spracovávania a obsah PHSR.

1. ANALYTICKÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Vzhľadom na svoju veľkosť, je obec Skalitz úzko spätá so svojím okolím a je od neho závislá. Obec nemôže presadzovať individuálny prístup k regionálnemu rozvoju, ale musí dôkladne analyzovať svoje prostredie a plánovať svoj rozvoj v súlade s obmedzeniami a možnosťami okolia. Nie je možné, aby obec Skalitz poskytovala svojim obyvateľom všetky služby verejného charakteru, pretože by to mohlo byť vzhľadom na počet obyvateľov neekonomické a tieto služby by nedosahovali požadovaných kvalít. Obec Skalitz sa preto musí orientovať na služby obyvateľstvu, ktoré sú v obci vykonávané lepšie a výhodnejšie ako v okolitých sídelných centrách (blízke mesto). Avšak stále zostáva priestor pre stanovenie vlastných priorít a hľadanie nástrojov pre ich naplnenie.

Poloha je ďalším kľúčovým faktorom rozvoja obce Skalitz, a to z pohľadu všetkých regionálnych úrovní, má mimoriadny vplyv na ekonomiku.

Skalitz je najsevernejšia pohraničná kysucká obec. Leží v severozápadnej časti Slovenska v regióne Horné Kysuce. Územie obce sa nachádza severným smerom od Čadce vo vzdialenosti 14,0 km. Chotár obce sa začína v mieste ústia poľskej riečky Czadeczka do Čierňanky. Od Trojmedzia sa tiahne štátna hranica smerom na východ po horskom chrbte až ku kóte Mýto, kde je cestný hraničný priechod medzi Slovenskom a Poľskom. A neďaleko, asi kilometer odtiaľ, je železničný priechod zo Skalitzého na Zwardoň. Spomenuté Trojmedzie nie je jediným stretom troch hraníc. Na hraničnej čiare medzi chotármi poľských obcí Koniakov a Zwardoň a obcou Skalitz je ďalšie, historické Trojmedzie, ktoré oddelovalo historické Sliezsko, Poľsko a Slovensko (Uhorsko). Obec Koniakov patrí do Sliezska a Zwardoň do historického Malopoľska.

Z administratívneho hľadiska patrí obec Skalitz do Žilinského kraja, okresu Čadca. Z hľadiska kategorizácie územno-štatistickej jednotky EUROSTAT vystupuje ako úroveň NUTS V. Obec Skalitz je aj súčasťou mikroregiónu Triangel.

Obec Skalitz leží v nadmorskej výške od 490 m do 867 m a jeho geografické súradnice sú: 49° 29' 50" severnej geografickej šírky a 18° 53' 54" východnej geografickej dĺžky. Chotárna hranica s Poľskom vedie po hrebeňových kótach Skalanky (867 m), Serafinova (783 m), Príslopu (688 m), Trojaka (847 m) a Pahorka (722 m). Pri dobrom počasi je vidieť západné Tatry, Fatru, Lysú Horu a dokonca Snežku v Krkonošiach.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Dominantným vrchom obce je však Liesková 849 m n. m., z ktorej je dobrý výhľad na celú obec a do širokého okolia. Obec má rozlohu 33,163 km². Štátnu hranicu tvorí rozvodie Čierňanky, Sóle a Wisly (čiernomorské a baltické úmorie). Z južnej strany obec hraničí s chotárom obce Oščadnica a mesta Čadca (jeho miestnej časti Čadečka) a na západe susedí s obcou Čierne, s ktorou má najlepšie cestné i železničné dopravné spojenie.

Obec má relatívne výhodnú geografickú polohu. Napriek tomu, že leží v prihraničnom pásme, teda na okraji územia Slovenska, dopravné prepojenie medzi národnou železničnou traťou a cestnými trasami jej umožňuje pohodlné spojenie s ostatnými časťami krajiny, ako aj so susedným Poľskom a neďalekým Českom. S Čadcou je okrem železničnej siete spojená štátnou cestou prvej triedy, pričom vzdialenosť sídla do okresného mesta je 14,0 km.

Tabuľka 1 Poloha obce Skalité

Základná charakteristika obce Skalité (k 31.12.2014)	
Kód obce	509 451
Názov okresu	Čadca
Názov kraja	Žilinský
Štatút obce	obec
PSČ	023 14
Prvá písomná zmienka o obci - rok	1601
Nadmorská výška obce v m n. m.	524
Celková výmera územia obce [m ²]	33 163 000
Počet obyvateľov obce	5 247
Hustota obyvateľstva na km ²	158,23

Prameň: Štatistický úrad Slovenskej republiky.

Obec má vybudovanú takmer kompletnú infraštruktúru. Má vybudovanú kanalizáciu, vodovod aj plynifikáciu. Obec má dobré regionálne a medzinárodné dopravné spojenie prostredníctvom cesty I/12 na cestu I/11 v Čadci. Hlavnú komunikačnú os cestnej dopravy na území obce Skalité teda predstavuje cesta I. triedy I/12, ktorá vznikla po prekategORIZOVANÍ časti II. triedy 487 v úseku Svrčinovec - Skalité. Súbežne s touto cestou je naplánovaná výstavba diaľnice D3. Železničná trať č. 129 z Čadce do Poľska patrí významom medzi železnice I. kategórie (magistrálne trate). V obci sa nachádza cestný aj železničný hraničný prechod Skalité - Zwardoň.

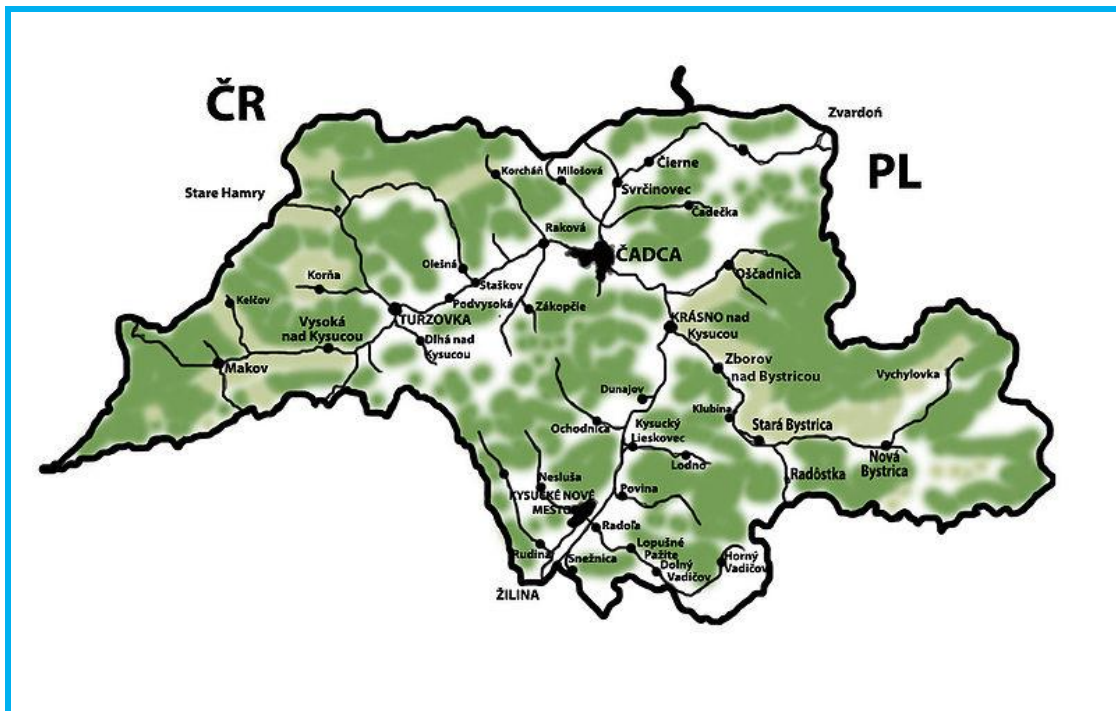
PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Na území obce Skalitz sa nachádzajú miestne komunikácie v celkovej dĺžke cca 55,0 km. Na základe pas portu komunikácií, ktorý bol v obci Skalitz urobený v novembri 2014, sa na jej území nachádzajú cesty I. triedy, cesty III. triedy, chodníky, pešia zóna, podchody, priecestia, lávky a mosty. Cesty II. triedy sa na území obce Skalitz nenachádzajú.

Po štátnych cestách I. triedy vedú linky autobusovej hromadnej dopravy (diaľkovej a prímestskej). Štátna cesta I. triedy na území obce Skalitz tvoria hlavnú komunikačnú kostru, na ktorú sa napája sieť obslužných komunikácií. Dopravný systém obsluhy územia sa v maximálnej miere prispôboval postupne vznikajúcej zástavbe v obci. Tak vznikol systém prístupových komunikácií k objektom, ktorých parametre a technický stav v mnohých prípadoch umožňujú zložitú dopravnú obsluhu.

Hlavné trasy pešieho pohybu umožňujú prístup k jednotlivým oblastiam občianskej vybavenosti, rekreácie, športu, zástavkám autobusovej hromadnej dopravy, k železničnej stanici a železničnej zástavke. Tieto trasy je potrebné v obci Skalitz postupne realizovať ako samostatné spevnené pešie komunikácie.

Obrázok 1 Poloha obce Skalitz voči susedným obciam

Prameň: https://sk.wikipedia.org/wiki/Kysuce#/media/File:Mapa_kysuc.jpg.

1.1 Erb, pečať a vlajka obce - trojica jej najdôležitejších symbolov

Erb obce Skalité: V červenom štíte po strieborných skalách bežiaci zlatý ohliadajúci sa jeleň v striebornej zbroji, vpravo je zelené krovie. Erb má prírodný motív a symbolika lesného porastu a lesnej zveri je podľa odtlačku pečatidla obce zo 17. storočia. Jeleň, ktorý vyskakuje z lesa skokom na skaly pripomína počiatky osídlenia, keď osadníci klčovali, žiarili les a tak získavali pôdu pre pestovanie plodín na obživu. Ojedinelým prvkom v slovenskej heraldike sú skaly v erbe obce, ktoré sú vo farebnom vyhotovení erbu veľmi výrazné. Z farieb erbu je odvodená aj vlajka obce.

Pečať obce: Použitie prvej pečate obce nie je dokumentačne podchytené, takže možno hovoriť iba najstaršom, doteraz zistenom pečatidle, presnejšie o jeho najstaršom odtlačku. Za doteraz najstaršie obecné pečatidlo sa považuje pečatidlo, ktoré malo latinský kruhopis: * SIGIL * VM * PAGI * SKA * LI - TA, o ktorom sa tvrdí, že vzniklo pravdepodobne v 17. storočí. Ide o nedatovanú pečať z r. 1752 o priemere 28 mm. V obraze je bežiaci alebo skákajúci jeleň na balvanoch, za ním je kvetnatá rastlina. Jeho odtlačok sa našiel na dokumente z r. 1835.

Odtlačok tej istej pečate sa našiel aj na dokumente, ktorý vydala obec o štyri roky skôr, 1831. Pravdepodobne najstarší odtlačok obecnej však pečate je na dokumente o dedičstvo z 29.03.1724. Odtlačok nie je zreteľný a tak sa nedá s istotou tvrdiť či ide o odtlačok tej istej pečate. Ďalší odtlačok je na dokumente z 15.04.1755. Motív je rovnaký, ale rozdiel je v detailoch. Iná je poloha jeleňa a veľkosti jeho tela voči ostatným prvkom, iné je usporiadanie a veľkosť kameňov a pod.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

V Priebehu 19. storočia obec používala aj iné pečate. Našli sa na dokumentoch z r. 1866 a 1871. V strede pečatného poľa je pôvodný symbol obce značne zjednodušený, je tu vyrytý už iba jeleň, stojaci na pažiti. Na mladšom pečatidle sa jeleň už nepozera za seba, ale hľadí dopredu. Veľmi zriedkavý je kruhopis pečatidla, obsahuje konkrétny dátum jeho vyhotovenia.

Tento najzaujímavejší údaj nie je na odtlačkoch celkom zreteľný. Z kruhopisu sa dajú prečítať iba časti: OBECZ SZKALITE DNE .. JUNA. Obrázok však nie je k dispozícii.

Pečať z r. 1872. V druhej polovici 19. storočia vznikla v obci pečiatka. Na nej je jeleň opäť v skoku. Kovorytec však nekopíroval podobu znaku, ktorá bola na pečatidle zo 17. storočia, pretože jeleň sa tiež pozerá dopredu. I na pečiatke jeleň beží po pažiti a nie po skalách. V horných dvoch tretinách je text OBEC SKALITE.

Ďalšia pečiatka vznikla na konci 19. storočia, v r. 1880. Má už maďarský kruhopis: TRENCSÉN VÁRMEGYE * CSACZAI JÁRÁS SZKALITE KIS KÖZSÉG PECSÉTJE. V strede pečatného poľa vyobrazená veľmi zjednodušená podoba jeleňa, bez známky pohybu. Jeleň je obrátený doprava a pritom sa neobzerá za seba, ale hľadí pred seba. Taktiež tu chýba pôvodný symbol obce, skaly, ktoré sú nahradené neidentifikovateľným obrazom, možno trávou, možno otiepkou obilia dole a vľavo a vpravo náznakom kríka, či lesného porastu.

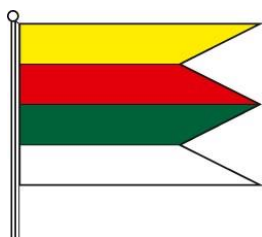
PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Obec však používala rôzne pečiatky. Na archívnom dokumente o usporiadaní vlastníckych práv medzi posledným vlastníkom panstva a urbárikmi, tzv. Priateľskom pokonaní je pečať z roku 1884.

Za poslednú obecnú pečiatku z čias Uhorska je pečiatka z konca 19. storočia. Vznikla v Budapešti keď začala pôsobiť Krajinská kmeňová kniha obcí, ktorej cieľom bolo urobiť pre celé Uhorsko novú klasifikáciu miest a obcí, ustáliť ich názov a centrálnu vyhotoviť pre všetky mestá a obce jednotné pečatidlá a pečiatky. Mestá i obce mali možnosť sa rozhodnúť, či chcú erbové alebo iba nápisové potvrdzovacie prostriedky. Skalitz je jednou z mála obcí, ktorá si pri tejto príležitosti objednala erbovú pečiatku. Budapešťiansky kovorytec Ignác Felsenfeld ju pre Skalitz vyhotovil s kruhopisom: TRENCSENY VÁRMEGYE SZIKLASZOROS KÖZSÉG * 1906 *. Historický symbol zjednodušil, do štítu vyryl iba jeleňa v skoku. Šrafami je naznačený červený štít.

Vlajka obce Skalitz: Vlajka obce Skalitz pozostáva zo štyroch pozdĺžnych pruhov vo farbách (zdola nahor), bielej (1/4), zelenej (1/4), červenej (1/4) žltej (1/4). Vlajka má pomer strán 2:3 a ukončená je tromi cípmi, t. j. dvomi zástrihmi. Farby sú odvodené od farieb v erbe.

1.2 História obce Skalité

Začiatky osídlenia

O severných Kysuciach, o území, na ktorom sú dnešné obce Čierne, Oščadnica, Skalité a Svrčinovec nie je v literatúre, v porovnaní s ostatnými regiónmi Slovenska, do 15. storočia veľa dokumentovaných informácií. Aj archeologická mapa tejto oblasti bola až donedávna nepopísaná. Najčastejšie sa konštatuje, že územie patrilo do chotára obce Krásno. Archívne dokumenty začali však postupne pribúdať, tak ako sa rozrastali zemepanské rody, na ktorých zaopatrenie boli potrebné stále väčšie zdroje. Tie sa dali získať niekoľkými spôsobmi a zdá sa, že pestrá paleta týchto spôsobov bola hojne využívaná. Niektoré panstva rozširovali svoje majetky účelovými sobášmi medzi rodmi. Rody Vešeléniovcov, Deršfiovcov, Suňogovcov, Esterházioucov, Turzovcov, Popperovcov významne ovplyvňovali vývoj obce. Vznikali neuveriteľne prepletené príbuzenské vzťahy a v prípade úmrtia niektorého z manželov aj spory o dedičstvo, ktoré sa vliekli aj sto rokov. Tiež sa zaberali majetky iných rodov, ktoré z rôznych dôvodov upadli do nemilosti panovníka, alebo sa začali zaberať územia dovtedy nevyužívané, a teda s presne neurčenými hranicami.

Zo zahraničných panstiev do vývoja obce zasahoval rod Komorovských z Haliče, ale najmä rod Piastovcov, ktorý vládol v tešínskom kniežactve.

Valaské osídlenie severnej časti Trenčianskej stolice je dokumentované najprv v obci Belá v strečnianskom panstve keď sa usadili valasi, ktorým Matej I. udelil v roku 1475 výsady. Obec Belá bola prvou dedinou v Trenčianskej stolici, ktorá sa začala riadiť valaským právom. Valasi potom začali prechádzať ďalej na západ, osídľovali horské oblasti Kysúc a prenikali do Sliezska a na Moravu.

Viacerí autori publikácii o valaskom osídlení uvádzajú, že valaský migrujúci ľud sa postupne začal usadzovať pričom splynul, v niektorých obciach, osadách s pôvodným obyvateľstvom. O pôvode tohto obyvateľstva sa však toho veľa nevie a autori podrobnosti neuvádzajú. Napr. sa uvádza:..... „Žilo v nich početné starousadlé obyvateľstvo, ktoré ušlo do týchto odľahlejších končín kvôli neustále sa zvyšujúcim daniam a poddanským dávkam. Bez neho, aj s prihliadnutím na vysokú migráciu z priľahlých oblastí Tešínska a Poľska v prvej polovici 17. storočia by sa v tejto oblasti ťažko dal vysvetliť vznik početných osád do polovice 17. storočia.“

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Vrchnosť potrebovala na vedenie vojen, potláčanie povstaní značné finančné prostriedky a tak začala aj od valaského obyvateľstva na salašoch vymáhať poddanské dávky. Tento postup vrchnosti donútil obyvateľstvo horských a podhorských oblastí, okrem salašníctva, pestovať vo väčšej miere poľnohospodárske produkty. Tak sa začalo klčovanie lesov a na miestach salašov vznikali kopanice a neskôr obce. Vrchnosť v nich ustanovovala šoltýsov, ktorí mali za úlohu získavať ďalších osadníkov, zaviedla tu podmienky pre usadenie sa a povinnosť plniť poddanské dávky. Tento spôsob kolonizácie územia je kopaničiarske osídlenie. V tomto období vznikli aj obce na severe Kysúc, Čierne, Oščadnica, Svrčinovec a Skalité. Hoci sa donačná listina Skalitého nenašla, sú známe niektoré, typické atribúty takto vznikajúcej obce: Šoltýs - (judex scultetus), rozdelenie chotára na zárubky s menami ľudí, ktorým boli pridelené a lehota na oslobodenie daní, ktorej trvanie ani rok odkedy platila však nie je známe.

Skutočný pôvod prvých osadníkov sa zrejme nikdy nedozvieme. Preto každá informácia o pôvode našich predkov v obci je pravdivá iba s určitou pravdepodobnosťou. S týmto vedomím treba brať aj tvrdenie, že ide o Valachov. Kolonizačný prúd Valachov z juhovýchodu sa na svojej púti po obidvoch stranách karpatského oblúka mohol štiepiť na podružné prúdy, ktoré sa rozptýlili po Ukrajine, Haliči, Slovensku a dorazili až do Sliezska a na Moravu, kde sa ich pochod na západ zastavil. Navyše, podružné prúdy sa postupne začali usadzovať po celých Karpatoch. Pri svojom ďalšom postupe, často vynútenom v dôsledku predtým spomínanej situácie v Európe, priberali so sebou, alebo sa spájali aj inými migrujúcimi skupinami, možno tiež iba dočasne usadenými na miestach, ktoré boli na trase ich postupu. Tak sa mohli v migračnom prúde Valachov vyskytnúť aj väčšie skupiny, ktoré mali už skúsenosti s roľníctvom a rozhodli sa opustiť pôvodné sídlo.

Z roku 1662 v obci je známy prvý súpis osadníkov vidieť, o ktorých však nie je známe kedy do obce prišli.

Osadníci tu vytvorili kompaktné spoločenstvo, napriek tomu, že niektorí odišli z obce, iní sa prisťahovali, a vždy sa prispôbili už jestvujúcemu spoločenstvu. Nanajvýš svojim príchodom obohatili nárečie o nové slová, o nové zvyky, príp. o nové spôsoby roľníčenia, či domáce remesla. Tie zmeny sa opakovali niekoľkokrát, ale sila obecného spoločenstva udržala a rozvíjala obec do dnešných dní.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Toto spoločenstvo tak vstreballo mnohé, väčšie či menšie migračné vlny, vytvorilo si rázovité nárečie a svojráznu kultúru a tradície, prekonalo aj opakované epidémie, katastrofické nepriazne počasia, i tvrdé regulácie života feudálnou i ďalšou vrchnosťou, vytvorilo si a zachovalo svoju národnú identitu a pôvodné vierovyznanie.

Okrem politickej situácie v Európe v 16. storočia boli determinujúcim faktorom na vývoj osídlenia severných Kysúc aj pomery v uhorsko-sliezskom pohraničí. A možno práve tu, dnes už nie v celkom jasných príbuzenských vzťahoch zemepánov na oboch stranách hranice, sú aj zárodoky dlhotrvajúceho hraničného sporu, ktorého dôsledky sa preniesli až do 20. storočia a ktoré ešte aj dnes poskytujú tu a tam živnú pôdu na obhajovanie územných nárokov bývalých vrchností.

Severné Kysuce boli miestom vpádov, násilností poddaných nielen z Tešínskeho kniežatstva, ale aj z Budatínskeho a Strečnianskeho panstva. Tieto akcie nemuseli byť iba dôsledkom drobných sporov medzi najbližšími poddanými z oboch strán hranice, ale mohli byť aj podnecované vrchnosťou s cieľom rozšíriť územie panstva a práve v tom prípade sa dajú nájsť záznamy, zmienky o dedinách v archíve protistrany. Tak je to aj v prípade sporov o hranice s Tešínskym kniežatstvom. Rozsiahla korešpondencia Tešínskeho kniežatstva s Budatínskym panstvom je uložená v Zemskom archíve v Opave.

Rok 1662 kedy vznikol urbár hradu Strečno sa považoval istý čas za najstaršiu písomnú zmienku o obci. V dokumentoch o sporoch medzi majiteľmi Strečna Deršfiovcami a budatínskymi Suňogovcami okolo roku 1583 sa však už spomína aj názov vrchu Liesková, ktorý dnes leží v južnej časti chotára Skalitého.

Pri skúmaní archívov zemepanských rodov sa našlo niekoľko listín patriacich rodu Deršfiovcov, v ktorých sa nachádza, pravdepodobne najstaršia písomná zmienka o obci Skalité. Ide o listinu z r. 1601, v ktorej palatín Mikuláš Ištvánfi potvrdzuje majetky Mikuláša a Františka Deršfiovcov vrátane kysuckých obcí, medzi ktorými je vymenovaná aj obec Skalité. Názov obce Skalité sa vyskytuje aj v kópii listiny s podobným obsahom z 8. decembra 1614. Na tieto listiny sa odvoláva aj listina, ktorú vydal Leopold II., ktorá sa týka dedičstva potomkov rodu Deršfiovcov, v ktorej je tiež nachádza názov obce Skalité.

Pravosť listiny a teda aj zmienky o obci Skalité z roku 1601 je potvrdená aj vtedajšou najvyššou právnou autoritou, turčianskym konventom z roku 1701, ktorý bol tzv. hodnoverným miestom.

Obyvateľstvo

Domáci i zahraniční etnografi zaradili obyvateľov obce do skupiny karpatských goralov, ktorí žili na najsevernejších výbežkoch Slovenska, na Spiši, Liptove, Orave a na Kysuciach. Viaceré imigračné a emigračné vlny v priebehu 17. až 19. storočia sformovali obec a život v nej tak, že vznikla rázovitá obecná pospolitosť s výraznými črtami, ktoré ju jednoznačne odlišujú nielen od obecných spoločenstiev v mikroregióne Severných Kysúc, ale aj od iných obecných spoločenstiev v regióne Kysúc, ako aj od ostatných oblastí na severe Slovenska osídlených počas valasko-kopaničiarskej kolonizácie.

Nie je to iba výnimočná geografická poloha obce, ktorá ju vydeľuje z tohto severného kysuckého mikroregiónu tým, že ako jediná z týchto obcí susedila a susedí s historickými krajinami, Haličou a Sliezscom. Tento trojjediný hraničný bod na vrchu, ktorý je aj príznačne oddávna nazvaný Troják (náreč. Trojok), je výnimočný tým, že je bez zmien zakreslený vo všetkých doteraz známych mapách pohraničia. Tu sa stretávali hranice troch krajín, národov i štátov, do ktorých tieto národy v minulosti patrili. Ide o Halič, Sliezsko a Slovensko. Symbolické pre tieto krajiny bolo, že dlhý čas a opakovane sa snažili o samostatnosť, ale podarilo sa ju dosiahnuť iba Slovensku, a aj to v historickom meraní času iba nedávno. Halič zostala rozdelená medzi Ukrajinu a Poľsko a Sliezsko medzi Poľsko a Česko.

Obec a jej obyvatelia sa od ostatných regiónov líšia nielen nárečím, zvykmi, odevom, aj keď rozdiely nie sú veľké. Líšia sa najmä svojím vzťahom k blízkeму zahraničnému okoliu, predovšetkým k poľskému, ktoré malo v každom z týchto regiónov inú podobu a intenzitu. V priebehu storočí od vzniku obcí pozdĺž historickej hranice sa ľudia z jednej i druhej strany usadzovali na opačnej strane hranice, napr. na Orave a Spiši. Vytvorili sa aj rodinné cezhraničné väzby medzi tam usadenými komunitami so svojráznym, vzájomne zrozumiteľným nárečím. Tu sa také väzby nevytvorili.

Na život v tunajších podmienkach, najmä v minulosti, bolo treba mať adekvátne fyzicko-psychické vlastnosti a znalosti. Takéto znalosti nemohlo mať, podľa nášho názoru ani čisto valaské, ani čisto roľnícke obyvateľstvo, ale ľudia, ktorí mali dostatok vedomostí z každého druhu činnosti. Títo ľudia mohli tak prepotrebné znalosti na prežitie v tomto kraji získať spolužitím počas dlhodobého putovania z východu na západ, pričom si vytvorili aj osobitú reč. Tomu by nasvedčovala skutočnosť, že ľudia obývajúci najsevernejšie výbežky Slovenska sa bez ťažkostí dohovoria.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Rozdiely v tejto spoločnej reči mohli vzniknúť rôznou intenzitou styku s okolitým obyvateľstvom. Ani teraz ešte nevznikajú ťažkosti pri dorozumievaní sa medzi ľuďmi z najvzdialenejšieho severovýchodu Slovenska a Severných Kysúc, prípadne s hociktorým obyvateľom z poľskej strany hranice. Obyvateľ Severných Kysúc sa bez ťažkostí dorozumie aj s obyvateľom severovýchodného Sliezska.

Podobná reč, kroj, zvyky, spôsob obživy, remesla, príprava jedál, spôsob osídlenia obce, stavby chalúp a hospodárskych objektov, pôvodne jednotné vierovyznanie a pod. v minulosti prispeli k tomu, že sa začalo hovoriť o tom, že ide o etnografickú skupinu - Goralov. Z hľadiska etnografov ide o takúto skupinu s mnohými spoločnými alebo podobnými znakmi, ale vo vnútri nárečovo diferencovanú, národnostne teraz neidentifikovateľnú, ale národne jednoznačne zaradenú. Pritom najmä na Severných Kysuciach sa táto skupina sama neoznačovala za goralov, ale pomenovanie im bolo prisúdené rôznymi odborníkmi.

1.2.1. Farnosť Skalité - založenie farnosti

V roku 1674 sa medzi 9 dedinami patriacimi ku katolíckej farnosti Čadca, spomínajú aj Czerne, Skalite a Swrczinowecz . Drevený kostol v Skalitom sa spomína v roku 1693 a bol zasvätený sv. Jánovi Krstiteľovi, tak ako aj súčasný kostol. Darmi kostolu prispeli nitrianski biskupi Blažej Jaklin a neskôr Ladislav Matiašovský. Mnohé predmety kostolnej výbavy zaobstaral richtár Ján Skokan. Tento kostolík bol malý, zrejme postavený na spôsob kaplnky a mal jeden zvon.

O misionárskej činnosti pátra L. Tempesa nám najlepšie a najhodnovernejšie informácie podáva jeho dodnes zachovaný denník. Z toho sa, okrem iného, dozvedáme, že čadčiansky farár L. Tempesa v júni 1723 menoval správcom v záležitosti stavby skalitského kostola. V októbri bol pre kostol zadovážený nový oltár. Na sviatok Všetkých svätých v roku 1723 bol nový kostol v Skalitom slávnostne požehnaný čadčianskym farárom, ktorým bol vtedy pravdepodobne Adam Beško. Kostol s vežou je zakreslený aj na mape z roku 1769, ktorá sa nachádza v Zemskom archíve v Opave. Aj keď nie všetky informácie sú dokumentačne doložené a niektoré jestvujú iba v ústnom podaní, sú neobyčajne významné. Ich zhrnutím zistujeme, že v Skalitom mohli byť tieto kostoly: kostol na Latonke; kostol na Koščelisku; kostol, ktorý sa spomína v roku 1693 a ktorý bol postavený pravdepodobne v čase masívneho osídľovania územia prvej polovice 18. storočia.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Ďalej kostol postavený za pôsobenia L. Tempesa v roku 1723; kostol postavený v roku 1794, teda celkom päť kostolov. Pritom sa nedá vylúčiť, že v niektorých prípadoch, v čase osídľovania obce mohlo ísť o kaplnky s nepravidelne vykonávanými náboženskými obradmi.

Dôležitým dátumom pre obec Skalité bol rok 1749, kedy bola v Skalitom zriadená farnosť, ku ktorej patrili aj Čierne a Oščadnica. Svrčinovec naďalej ostal v čadčianskej farnosti.

1.2.2 Farský kostol v obci Skalité

Dominantou Skalitého je už viac ako dvesto rokov farský kostol sv. Jána Krstiteľa, postavený v štýle neskorého baroka v roku 1793, konsekrovaný v roku 1801. Stavba začala v roku 1787 a financovala ju rodina Esterházyovcov, Mikuláš Esterházy a jeho syn Anton. Táto rodina financovala na Kysuciach stavbu viacerých kostolov, fár a ich vybavenia o. i. aj kostol v Čadci.

V Skalitom sa tradovalo, že naši predkovia predtým po sedem rokov cez zimu zväžali z Kavalovho potoka kamene na stavbu kostola. To znamená, že úvahy o stavbe kamenného kostola vznikali pred rokom 1780. Nie je známe na či popud sa tak stalo, kto prišiel s touto myšlienkou. Vtedy bol správcom starosti v Skalitom Štefan Galbovič (1776 - 1784) a po ňom Andrej Gombár (1784 - 1798), ktorý stavbu začal a aj dokončil, ale bol konsekrovaný až po jeho odchode a to za pôsobenia Ladislava Rázgu (1798 - 1805) biskupom Františkom Xaverom Fuchsom (1787 - 1804). Starý drevený kostol bol v roku 1796 rozobratý a prevezený do novej farnosti Čierne, kde si ho farníci opäť postavili.

V roku 1796 bola postavená fara a hospodárske budovy. Kostol a fara zostali bez veľkých zmien vyše storočia. Vzhľad kostola sa významne zmenil pred a počas 1. sv. vojny, kedy boli osadené do kostola nové vitrážové okná, ktoré boli darom skalitských vystáhovalcov v USA. V roku 1922 bol v kostole inštalovaný nový hlavný oltár, ktorý po úprave je v kostole dodnes.

Počas prvej sv. vojny, však boli zrekvirované zvony. Tie boli nahradené v roku 1921, zvonmi zakúpenými 20. decembra 1919 skalitskými rodákmi, ktorí boli v tom čase za prácou v USA. Farský kostol je zapísaný do zoznamu kultúrnych pamiatok.

Počas vyše dvestoročnej histórie skalitskej farnosti sa na miestach jej správcov - farárov vystriedalo viac ako 30 osobností. V súčasnosti je administrátorom farnosti Skalité Mgr. Jozef Možiešik a kaplánom je Mgr. Miroslav Klobučník.

1.3 Geologické, geomorfologické a pedologické pomery v obci Skalité

Geologické pomery charakterizujú základné geologické štruktúrne jednotky riešeného územia. Horniny odrážajú dlhodobý vývoj územia a zároveň vo veľkej miere ovplyvňujú aj iné zložky krajiny a tiež súčasné možnosti jej hospodárskeho využitia tak pre technické ako aj bioprodukčné činnosti (ako pôdotvorný substrát).

Horninové podložie územia obce Skalité vytvára flyšové pásmo, vyznačujúce sa rovnomerným mnohonásobným striedaním ílovitých a piesčitých sedimentov a občasným výskytom zväčša prachovito-ílovitých sedimentov. Flyšové pásmo vznikalo v tzv. čelnej priehlbni v predpolí vyvrásnených mezozoických centrálnych Karpát. Flyšové horniny vznikali predovšetkým z prínosového materiálu z pobrežných častí a mali charakter pieskovcov, zlepencov, ílovcov a slieňov. Tie sa v mnohonásobných sériách striedajú a vytvárajú typický flyš. Po ukončení flyšovej sedimentácie stavba tohto pásma bola ukončená nasunutím flyšových sérií smerom na neogénu čelnú priehľbeň, vyzdvihnutím celého horstva, čiastočným porušením horstva zlomami a samozrejým nástupom denudácie. Z ložiskového hľadiska flyšové pásmo nepredstavuje zvlášť významné územie.

Prevažnú časť územia budujú horniny vonkajšieho flyšu račianskej a magurskej tektonickej jednotky. Sú to všetko paleogénne horniny tzv. račianskeho vývoja, z ktorých sa tu vyskytujú solaňské, belovežské a zlínske vstvy. Solaňské vrstvy sú väčšinou pieskovcové. Pieskovce sú stredne až hrubozrnité, modrosivej a zelenej farby. Belovežské vrstvy sú väčšinou ílovcové, resp. ílovce a pieskovce sú približne rovnako zastúpené. Ílovcové vrstvy sú mocné niekoľko decimetrov až metrov a majú červenú, zelenú, čiernu alebo sivú farbu. Pieskovce sa vyskytujú vo vrstvách 1 - 100 cm. Prevažne sú jemnozrnné a majú rôznu farbu. Najmladším súvrstvím račianskej jednotky sú zlínske vrstvy, ktoré sú na území najrozšírenejšie. Prevažne ide o súvrstvie, v ktorom prevládajú ílovcové vrstvy mocné od niekoľko cm do 10 m. Majú sivú, hnedosivú a hnedú farbu. Pieskovce v zlínskych vrstvách vytvárajú polohy od 1 cm do 6 m. Sú jemno až strednozrnité a rôzne sfarbené.

Račianska jednotka, pomenovaná podľa vrcholu Veľká Rača, je charakteristická výskytom mohutných vrstiev pieskovcov, ktoré vytvárajú horské masívy. Podľa geologického vývoja flyšové horniny na území okresu Čadca patria trom základným tektonickým jednotkám: račianskej, magurskej a sliezskej, z ktorých račianska a magurská tvoria geologickú stavbu obce Skalité.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Tvar povrchu územia sa člení na horské pásma, doliny a iné geomorfologické celky, ktoré sa vytvárali v priebehu geologického obdobia treťohôr až po súčasnosť. Na toto formovanie tvaru mala vplyv rôzna odolnosť hornín proti zvetrávaniu. Odolnosť voči zvetrávaniu, erózii tečúcej vody a rôznym denudačným procesom je rozdielna, preto sa aj rôzne prejavujú v reliéfe krajiny. Na tvrdšie pieskovcové vrstvy sa väčšinou viažu výraznejšie vyvýšeniny a strmé svahy. Naproti tomu v mäkkších, menej odolných ílovcových horninách sú rôzne zníženiny, sedlá, miernejšie svahy a podobne. Okrem vlastností flyšových hornín v reliéfe povrchu sa prejavuje aj spôsob ich uloženia. S týmto súvisí asymetria riečnych dolín.

Od konca mladších treťohôr povrchové toky a rôzne iné vonkajšie geomorfologické sily, spolu s vnútornými geologickými silami neustále modelovali povrch územia. Zdvihy, poklesy časti územia podmienili veľa erózných - vyhlbených, akumulčných - uložených a navzájom kombinovaných foriem, ktoré spolu vytvárajú pestrý a mimoriadne zaujímavý povrch územia. Najvýraznejšou a najvýznamnejšou eróznou formou sú riečne doliny. Vznikli v miestach geologických znížení, resp. tam, kde sa vyskytujú zlomy alebo pukliny.

V obci Skalitz prevláda vrchovinovo-hornatinový reliéf so zlomovo-vrásovými štruktúrami flyšových Karpát. Prevažne vrchovinový reliéf prechádza v najvyšších polohách do hornatín, závisí od geologickej stavby. Najvyššie chrbty sú budované odolnejším flyšom v pieskovcom vývoji, na mieste menej odolnejšieho ílovcového flyša vyhlbili rieky zníženiny. Na horných koncoch tokov sa vytvárajú úzke doliny v tvare písmena V, na dolných koncoch sa doliny sformovali do tvaru písmena U. Katastrálne územie obce patrí do Alpsko-Himalájskej sústavy, podsústavy Karpaty, provincie Západné Karpaty a subprovincie Vonkajšie Západné Karpaty. Do územia zasahujú dve oblasti :

- Západné Beskydy - celok Jablunkovské medzihorie (prevažná časť územia)
- Stredné Beskydy - celok Kysucké Beskydy (južný okraj územia).

Na území obce Skalitz je najvyšším vrcholom spomenutá Skalanka (866 m) na východnom okraji obce pri hraniciach s Poľskom. Úroveň 800 m presahujú ďalšie kopce: Kykuľa (845 m), Oselné (855 m), Liesková (850 m) a Tri kopce (824 m). Ústredie obce Skalitz je v nadmorskej výške 524 m, najnižší bod je pri hranici s obcou Čierne (495 m).

Pôdny kryt územia tvoria prevažne hlinito-piesčité a hnedé lesné pôdy, ktoré sa podľa úrodnosti zaraďujú do štvrtého stupňa - pôdy málo úrodné. Poľnohospodársky sa intenzívne využívajú najmä hnedé lesné pôdy. Na pôdach v intraviláne obce sa oraním po vrstevniciach vytvorili terasovité medze oddelujúce jednotlivé parcely, pričom mali aj protieróznou funkciu.

1.4 Klimatické pomery

Značný vplyv na klimatické pomery územia má geografická poloha a nadmorská výška. Územie je súčasťou širšej oblasti ležiacej na rozhraní oceánskych a kontinentálnych vplyvov, kde sa v priebehu roka viackrát vystriedajú vzduchové hmoty rozličných vlastností.

Klimatické pomery obce Skalité ovplyvňuje jej geografická poloha a nadmorská výška. Územie sa nachádza v širokej oblasti, ktorá leží na rozhraní oceánskych a kontinentálnych klimatických vplyvov. V priebehu roka sa tu mnohokrát vystriedajú vzduchové hmoty rôznych vlastností. Západné, oceánske prúdenie zmierňuje rozdiely medzi letom a zimou, spôsobuje väčšiu oblačnosť, väčší výskyt hmiel a zrážok. Orientácia doliny obce, otvorenej smerom na západ, umožňuje voľné prúdenie západných vetrov. Bezveterných dní je v obci približne tretina v roku. Územie obce, podľa klimatickej mapy, patrí do mierne teplej až mierne chladnej oblasti so značnými rozdielmi medzi dolinovými a vrcholovými polohami. Do mierne teplej oblasti patria doliny a priľahlé svahy do výšky 800 m, do chladnej oblasti patria vrcholové časti okolitých hôr. Najvyššie namerané mesačné teploty dosahujú letné mesiace jún, júl a august. Priemerná teplota na území obce v júli dosahuje 16 - 17 °C, priemerná teplota v januári je (-4) - (-6) °C, priemerná ročná teplota 5 - 7 °C, priemerná ročná amplitúda teplôt je 21 - 21,5 °C. Počet letných dní je 30 - 40 ročne. So stúpajúcou nadmorskou výškou klesá priemerná ročná teplota o 0,6 °C na každých 100 m.

Najväčší počet jasných dní je v júli, auguste, septembri, a marci. Minimum jasných dní pripadá na obdobie od novembra po február. Priemerný počet zamračených dní má maximum v decembri a minimum v auguste. Počas roka sa v priemere vyskytuje viac ako 66 dní s hmlou. Najviac hmlistých dní sa vyskytuje v septembri a októbri, najmenej v januári.

Obec Skalité sa vzhľadom na svoju polohu zaraďuje k tzv. mokrým kútom Slovenska, čo súvisí so západným vlhkým vetrom. Celkový dlhodobý priemer úhrnu zrážok je okolo 1 000 mm za rok. V ostatných rokoch sa úhrn zrážok znižuje. Maximum zrážkovej činnosti pripadá na letné mesiace v období letných búrok, minimum v zimných mesiacoch.

V zimnom období zrážky padajú prevažne v pevnom skupenstve a vytvárajú snehovú pokrývku. Prvé sneženie sa objavuje koncom októbra, prípadne začiatkom novembra. Posledné dni so snežením sa vyskytujú i koncom apríla, prípadne začiatkom mája. Dĺžka snehovej pokrývky závisí od nadmorskej výšky. Snehová pokrývka trvá 90 dní, v horskej obrube v priemere až 110 dní, pričom maximálnu výšku dosahuje v januári.

1.5 Hydrologické pomery na území obce Skalité

Z hydrologického hľadiska katastrálne územie Skalité spadá do povodia rieky Váh, základné povodie Kysuca. Východná hranica katastrálneho územia, tvoriaca štátnu hranicu s Poľskou republikou, je zároveň rozvodnicou povodí hlavných tokov Dunaj a Visla (úmorie medzi Baltským a Čiernym morom). Riešené územie je prameniskom rieky Čierňanka (v miestnej časti Serafínov), ktorý je hlavným tokom v území. Katastrálne územie opúšťa v km 12,4. Dĺžka toku v území je cca 9,2 km. Riečnu sieť tvoria početné prítoky hlavného toku. Z nich významnejšie sú ľavostranné prítoky ako Čanecký potok, Vreščovka, Rajský potok a pravostranné prítoky ako Rieka či Čadečka (potok prameniacy v Poľskej republike).

Spomínaná rieka Čierňanka, s dĺžkou 21,6 km a je ľavostranným prítokom rieky Kysuca. Zaberá povodie 158 km², priemerný sklon toku je 14 ‰, na dolnom toku 4,6 ‰, priemerný prietok dosahuje v ústí 2,82 m³/s a špecifický odtok je 17,91 l/km²/s. Horný tok, po sútoku s Čadečkou, sa často označuje ako Skalit'anka. Severná hranica povodia Čierňanky je zároveň súčasťou Hlavného európskeho rozvodia. Pramení v Jablunkovskom medzihorí pod sedlom Prislop v nadmorskej výške približne 660 m n. m., neďaleko slovensko-poľskej štátnej hranice.

Jablunkovské medzihoré tvorí rozhranie medzi dvomi významnými európskymi rozvodiami. Rieky tečúce na sever, odvádzajú vody do Baltského mora a rieky tečúce na juh majú ústie v Čiernom mori. Rieka Čierňanka pramení pod kopcom Skaľanka, pričom v obci priberá tri významnejšie prítoky. V osade Tridsiatok sa do nej zľava vlieva potok Vreščovka, v ústredí obce sa do nej zľavej strany vlieva Rajský potok a z pravej strany potok Rieka.

Údolia Čierňanky a Rieky vytvárajú v obci dve súbežné doliny. Husto osídlená je však iba dolina Čiernanky. Rieka Čierňanka patrí do oblasti stredohorskej so snehovo-dažďovým režimom odtoku, pričom jej prietoky sú veľmi nevyrovnané, pretože prevládajúce flyšové horninové podložie nie je schopné akumulovať zrážkové vody a tieto po spadnutí na zem rýchlo odtekajú. Maximálne prietoky sa vyskytujú na jar pri topení snehu a v lete v dôsledku letných búrok. Najmenší prietok je začiatkom leta a jesene.

Nivy prítokov Čierňanky nie sú také široké a mocné, aby sa v nich mohli vytvárať väčšie zásoby podzemných vôd ako zdroj vody, preto majú len miestny význam.

V dolinách rieky Čierňanka a jej prítokov sú ako výsledok erózných a akumulačných procesov vrstvy kvartéru, čiže usadenín vo forme náplavových kužeľov v dolnej časti tokov. Okrem flyšových hornín a ich zvetralín sa tu vyskytujú riečno-soliflukčné uloženiny.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

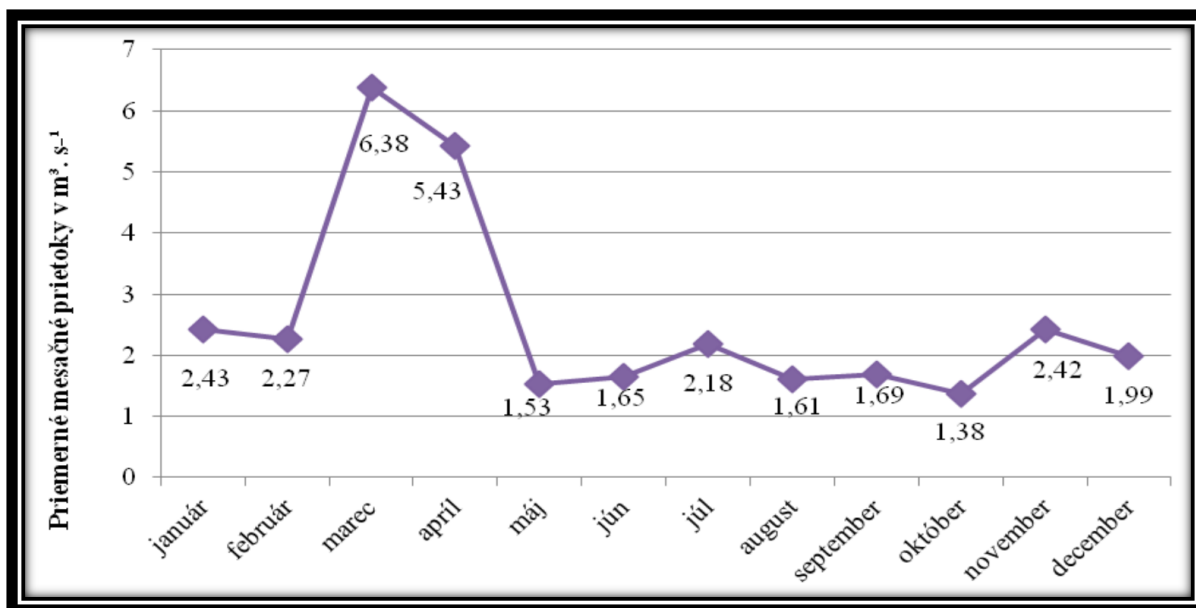
Riečne uloženie sú najrozsiahlejšie a najmocnejšie práve v doline Čierňanky. Vytvárajú rôzne široké a hrubé riečne nivy, v ktorých majú korytá dnešné toky, a viac menej súvislé a rozsiahle stupne v rôznej výške nad dnom dolín, riečne terasy. Riečno-soliflukčné uloženie sa vyskytujú vo forme náplavových kužeľov pri vyústení menších tokov do väčších alebo vo väčších zníženinách, kde sa náhle zmenšuje sklon tokov.

Obrázok 2 Hydrogeologická mapa prítokov rieky Čierňanka

Prameň: <https://www.google.sk/search?q=tok+rieky+%C4%8Cier%C5%88anka&biw=1173&bih.>

Obrázok 3 Priemerné mesačné prietoky rieky Čierňanka

Prameň: Slovenský hydrometeorologický ústav - SHMÚ, 2011

1.6 Životné prostredie v obci Skalité

Žilinský kraj je región s najväčším plošným podielom území v rôznom stupni ochrany v rámci SR. Prírodné bohatstvo v Žilinskom kraji sa priamo odzrkadľuje aj v počte a plochách chránených území. Ide o lokality, na ktorých sa nachádzajú biotopy európskeho významu a biotopy národného významu, biotopy druhov európskeho významu, biotopy druhov národného významu a biotopy vtákov vrátane sťahovavých druhov, na ktorých ochranu sa vyhlasujú chránené územia, významné krajinné prvky alebo územia medzinárodného významu. Zo štrnástich CHK na území SR pokrývajú časť územia ŽSK tri oblasti. Z nich CHKO Horná Orava a CHKO Kysuce sa celé rozkladajú iba na území ŽSK.

Na území okresu Čadca, na ktorom sa rozprestiera aj územie obce Skalité, sa nenachádza žiaden národný park. Avšak na jeho území sa nachádza chránená krajinná oblasť Kysuce, ktorá v okrese Čadca pozostáva z dvoch samostatných častí, a to západnej Javorníckej a východnej Beskydskej. Do beskydskej časti malou mierou zasahuje aj Chránené vtáčie územie Malá Fatra, ktoré je súčasťou NP Malá Fatra a Chránené vtáčie územie Horná Orava, ktoré je súčasťou Chránenej krajiny oblasti Horná Orava. Na území okresu sa taktiež nachádza 16 maloplošných chránených území a 12 území európskeho významu. Celková plocha veľkoplošných chránených území je 552,10 km², čo je cca 72,6 % podiel na celkovej rozlohe okresu. V porovnaní s celokrajským priemerom, kde podiel chránených území na celkovej rozlohe územia činí 52,9 % možno konštatovať, že okres Čadca patrí medzi okresy v Žilinskom kraji s nadpriemerným podielom chránených území na svojej rozlohe.

Tabuľka 2 Veľkoplošné chránené územia v okrese Čadca a v okrese Žilina

Kategória	Názov chráneného územia	Stupeň ochrany	Výmera (ha)	
			celková	z toho v okrese
NP	NP Malá Fatra	3	22 630	8 422
Ochranné pásmo NP	NP Malá Fatra - OP	2	23 262	10 355
CHKO (okres Čadca)	CHKO Kysuce	2	65 462	55 210
CHKO (okres Žilina)	CHKO Kysuce	2	68 997	1 619
CHKO	CHKO Strážovské vrchy	2	30 979	4 532

Prameň: <http://www.sazp.sk/>, stav k 31.12.2013.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Pri zabezpečovaní primárnych a sekundárnych potrieb človeka veľmi často dochádza k narušeniu alebo k ničeniu prírody a celého životného prostredia. Človek nemá žiadne právo na ničenie diela, ktoré sám nevytvoril, má však povinnosť napraviť všetko to, čo za dlhé roky zničil, aby v dôsledku jeho konania nedošlo k ekologickej kríze, tzn. k extrémnemu stavu, pri ktorom dochádza k zrúteniu prírodných ekosystémov, k zlyhaniu zdrojov potravín, k vyčerpaniu zdrojov biosféry a nakoniec k zániku celých spoločenstiev vrátane človeka.

Za jeden z hlavných nástrojov pre uskutočňovanie trvalo udržateľného rozvoja miest či obcí je považované posudzovanie vplyvov na životné prostredie. Predstavuje účinný preventívny systém v starostlivosti o životné prostredie. Je tiež účinným nástrojom umožňujúcim zabrániť realizácii činností, ktoré by neprípustne a často nenávratne poškodili životné prostredie, alebo aspoň vybrať z variantov konkrétneho všeobecne prospešného projektu variant s najmenšími negatívnymi vplyvmi na životné prostredie.

Tento nástroj umožňuje všetkým občanom podieľať sa na rozhodovaní o činnostiach, ktoré sa bezprostredne dotýkajú prostredia, v ktorom žijú a budú žiť ich potomkovia. Preto každá obec aj mesto, teda aj obec Skalitz, má v procese posudzovania vplyvov na životné prostredie veľmi dôležité postavenie.

Základnou úlohou obce a jeho obyvateľov z hľadiska zabezpečenia trvalej prosperity je doceliť vysokú kvalitu základných zložiek životného prostredia - ovzdušia, vody, pôdy, horninového prostredia a organizmov, čoho predpokladom je minimalizácia negatívnych vplyvov a garancia funkčných a efektívnych systémov na ich ochranu a využívanie, riadených štátnym i podnikateľským sektorom.

K vážnym poškodzovateľom životného prostredia patrí bez pochýb drastický úbytok lesných porastov, a to nielen na území mikroregiónu, ale na celom území našej planéty. Táto činnosť má už dnes za následok nevyčísliteľné škody. Ťažba dreva zásadne mení krajinný ráz celej krajiny a aj samotné zloženie lesa. Ťažba dreva predstavuje nezvratný proces a zároveň jeden z najvážnejších zásahov a vplyvov na životné prostredie. Prirodzený les sa nedá ničím nahradiť, a aj napriek tomu sa v ťažbe a devastácii lesov naďalej pokračuje. Pri súčasnom tempe ťažby drevnej hmoty spolu s nadmerným znečisťovaním ovzdušia môžu lesy úplne zmiznúť z povrchu Zeme už za 50 až 90 rokov - stav prinajmenej alarmujúci.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Obec Skalitz leží mimo záujmov väčších priemyselných výrobcov. Z tohto dôvodu môžeme konštatovať, že v katastrálnom území obce sa nenachádza veľký znečisťovateľ ovzdušia. Z ekonomického hľadiska je nevyhnutné zachovať kvalitu životného prostredia. Najväčším znečisťovateľom ovzdušia v zimnom období sú domácnosti, ktoré zabezpečujú svoje vykurovanie tuhými palivami. K devastácii životného prostredia prispievajú aj čierne skládky, nedoregulované vodné toky a samotní občania, ktorí sa podieľajú podstatnou mierou na vzhľade a estetike samotnej obce. Rozvinutím osvetly medzi občanmi sa časom môže zmeniť prístup k životnému prostrediu v rámci obce Skalitz.

Ďalším významným krokom v oblasti životného prostredia na území obce Skalitz je potreba intenzívnejšieho zavádzania obnoviteľných zdrojov energie, teda nefosílnych zdrojov energie, ktorých energetický potenciál sa trvalo obnovuje prírodnými procesmi alebo činnosťou ľudí, pričom ide o zdroje ako vodná energia, slnečná energia, veterná energia, geotermálna energia, biomasa vrátane všetkých produktov jej spracovania, bioplyn, skládkový plyn, plyn z čističiek odpadových vôd či biometán.

Aj napriek tomu, že tieto zdroje existujú od vzniku Zeme a stále sa obnovujú, ich využívanie je v súčasnosti relatívne technicky náročné a ekonomicky nákladné. Ropa, zemný plyn a uhlie sú zdroje koncentrovanej energie, ktoré sú v súčasnosti najpohodlnejšie a najvýhodnejšie na pokrytie energetických potrieb v celosvetovom meradle.

Sú ale neobnoviteľné - keď sa raz vyčerpajú, nedajú sa nahradiť. Navyše, spaľovanie ropy a uhlia je zdrojom znečistenia a výrazne prispieva ku klimatickej zmene. I keď sa alternatívne zdroje energie využívajú čoraz viac, k ich výraznému masovejšiemu využívaniu zatiaľ nedošlo. Často sa pri alternatívnych zdrojoch energie stretávame s mnohými problémami a prekážkami, ktoré stoja v ceste v ich zavádzaní, či zvýšení využiteľnosti ich dostupného potenciálu.

Ďalším významným krokom v oblasti ochrany životného prostredia je realizácia mnohých aktivít na zvýšenie separácie a zhodnocovania odpadu. Triedený zber vracia druhotné suroviny späť do výrobného procesu, čo výrazne vplýva na ťažbu a získavanie prvotných surovín. V mnohých smeroch sa tak znižuje devastácia nových území ťažbou. Zmenšenie objemu skládkovania a spaľovania odpadov pozitívne ovplyvňuje znečisťovanie životného prostredia, a tým aj celkovo spotrebu energie. Kompostovaním biologicky rozložiteľných odpadov môžeme získať kvalitné ekologické hnojivá.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Základným východiskom pre elimináciu environmentálnych rizík v rámci územia obce Skalité bude teda kontrola environmentálnej bezpečnosti a vhodnosti stavieb, zariadení a výrobkov, ako aj znižovanie negatívnych vplyvov chemických, fyzikálnych a biologických faktorov na zdravie ľudí, hospodárstvo, prírodné a kultúrne dedičstvo obce. V súčasnosti sa stav ovzdušia obce Skalité výrazne zlepšil (aj v dôsledku celkovej plynofikácie obce), čo je zrejmé i pohľadom - obec najmä v zimnom období už nie je pri pohľade z vyvýšeného miesta zahalená do smogového oblaku. Prírodná vegetácia na území obce Skalité je v súčasnosti značne pozmenená najmä antropogénnou činnosťou.

Taktiež postupný rozvoj ľudskej spoločnosti a rastúce nároky na život majú často veľmi nepriaznivé účinky na prírodu. Pôvodné ekosystémy sú narušované a pretvárané, pričom jednotlivé rastlinné a živočíšne druhy na tieto zmeny citlivo reagujú. Zmeny a pretváranie krajiny počas minulého a terajšieho režimu mali a majú na biodiverzitu často katastrofálne následky. Horné Kysuce, a teda ani obec Skalité, tieto zmeny našťastie nezasiahli v takej miere ako iné odľahlé kúty Slovenska alebo susednú Českú republiku.

Vzhľadom na vyššie uvedené môžeme konštatovať, že príroda na území obce je pomerne dobre zachovaná, hoci aj tu badať negatívny vplyv človeka na biotopy. Podobne je na tom aj stav ovzdušia v obci Skalité, ktorý je uspokojivý s tendenciou sústavného znižovania nežiaducich faktorov a vplyvov. „Spoločným záujmom o ochranu nášho životného prostredia zabezpečíme lepší život pre všetkých.“

1.6.1 Životné prostredie - flóra na území obce Skalité

Lesy sú základnou zložkou životného prostredia a neoddeliteľnou súčasťou národného bohatstva. Produkujú drevo ako obnoviteľnú surovinu a súčasne plnia funkcie, z ktorých sú z celospoločenského hľadiska najdôležitejšie: vodohospodárska a pôdoochranná.

Katastrálne územie obce Skalité patrí podľa lesníckeho členenia do oblasti lesov 32 - Západné Beskydy a 33 - Stredné Beskydy. Organizačne je začlenené do lesného hospodárskeho celku (LHC) Čadca. Celé územie patrí v zmysle Nariadenia vlády č. 13/1987 Zb. zo dňa 6. 2.1987 do Chránenej oblasti prirodzenej akumulácie vôd Beskydy a Javorníky. Hospodárenie v lesoch chránenej oblasti je regulované Lesným hospodárskym plánom (LHC) tak, aby sa nenarušila ich retenčná schopnosť. V katastrálnom území sa nachádza vodný zdroj prameň Skalité, vyhlásený ONV v Čadci rozhodnutím č. PLVH-1114/88 Ms zo dňa 30. júna 1988. PHO I. stupňa o výmere 0,64 ha je mimo lesných porastov.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

PHO II. stupňa zasahuje do porastu 577b - zaberá plochu 1,50 ha. Okrem toho je na nelesnej pôde vybudovaný vodojem v doline Rieka. Obklopujú ho lesné porasty 591e, 592a,c, a údolná cesta. Celková výmera lesa v katastrálnom území Skalité je podľa plochovej tabuľky LHP Čadca s platnosťou od 1.januára 1999 do 31.decembra 2007 nasledovná: lesné pozemky 1 132,81 ha a z toho lesné porasty 1 114,05 ha a ostatné plochy 18,76 ha.

Pôvodnú skladbu rastlínstva na území obce Skalité tvorili mohutné pralesy, kde prevládali jedľa, buk, javor a brest. V období osídľovania obce začalo rozšírené odlesňovanie a les sa zmenšil, rozdrobil a zmenila sa aj skladba lesa. Pôvodné dreviny nahradil smrek.

Stromy majú v lesnom ekosystéme teda dominantné postavenie. Určujú špecifický mikroklimatický režim, kolobeh látok a do určitej miery druhovú diverzitu celého spoločenstva lesa. Lesné ekosystémy dlhodobo poškodzujú emisie z priemyselných oblastí, najmä Ostravska. Poškodzovanie lesov čoraz viac nastáva aj vplyvom necitlivej manipulácie pri ťažbe a doprave dreva. Na území obce je typický výskyt prechodných rašelinísk a slatín, ktoré plnia významnú ekologickú funkciu ako mokradňové biotopy. V blízkosti tokov, či už potokov, alebo rieky sa nachádza brehová vegetácia, tvorená najmä jelšou sivou a porastami vrb. Jej zachovanie je jednou z priorít ochrany prírody.

Brehové porasty plnia funkciu protieróziu, mikroklimatickú, dopomáhajú procesu samočistenia vody, sú biotopom a úkrytom pre mnohé druhy rastlín a živočíchov.

Chránia brehy pred rozširovaním invázií (nepôvodných) rastlinných druhov, ktoré sa uchytávajú najmä na odhalených brehoch riek. Sekundárnymi spoločenstvami, ktoré vznikli v minulosti pričinením človeka sú lúky a pasienky s mnohými kvitnúcimi druhmi rastlín. Ich zachovanie je dôležité z hľadiska ochrany biodiverzity, avšak zároveň sú bohatou zásobárňou liečivých rastlín. Charakter rastlínstva je ovplyvnený geologickým podložím, ktoré vytvára podmienky najmä pre acidofilnú vegetáciu, pričom územie patrí do oblasti Západokarpatskej kveteny. Klíma a nadmorská výška ovplyvňujú vegetáciu vertikálne, v oblasti je podhorského až horského charakteru. Podľa fytogeografického členenia Slovenska patrí územie do oblasti Západobeskydskej flóry.

Lesy tvoria krásny prírodný rámeč obce a priam volajú turistov i cyklistov, alebo dokonca lyžiarov na bežkách, zdolať ich oblé hrebene. Na území obce Skalité sa vyskytuje biotop lesov, polí a lúk, tečúcich vôd a ľudských sídiel. Krovinná etáž v lesoch nie je vyvinutá, prípadne sú zastúpené ojedinelé druhy ako napr. zemolez obyčajný, ostružina malinová, ostružina krovitá, lieska obyčajná a pod....

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Základom lúčnych porastov sú trávy ako napr. psinček obyčajný, hrebienka obyčajná či kostrava červená, ktoré dopĺňajú lúčne druhy bylín, ďatelina lúčna, šalvia lúčna, zvonček konáristý, ľubovník bodkovaný a pod.. Na vysychavých a chudobnejších miestach rastie koskami neoblúbená psica tuhá či vres obyčajný. V bylinnej etáži rastú predovšetkým kyslomilné druhy smrečín ako napr. chlpaňa hajná či tôňovka dvojlistá.

V okolí Čiernanky a dolných častí jej prítokov sú lužné jelšové a vrbové porasty. Významnú zložku vegetácie tvoria krovinné spoločenstvá, najmä na opustených poliach, medziach a strmších svahoch. Najčastejšie sa vyskytuje trnka obyčajná, lieska obyčajná, ostružina krovitá a ruža šíповá. Z bylín je tu zastúpená žihľava dvojdomá, pakost smradľavý, plúčnik lekárske, skorocel väčší, lopúch väčší.

Na území obce Skalité rastú aj viaceré chránené a vzácne druhy rastlín, s ktorými sa môžeme stretnúť najmä v lesoch a na podmáčaných lúkach. Z takýchto druhov rastlín tu patria napr. vstavač mužský či plavúň obyčajný.... Ide o ohrozené chránené druhy rastlín, ktorých existencia na území obce Skalité je podmienená tradičným využívaním lúk kosením a pastvou. Samy o sebe sú totiž konkurenčne veľmi slabé.

1.6.2 Životné prostredie - fauna na území obce Skalité

Rovnako ako rastlinné spoločenstvá je aj založenie populácie fauny limitované prírodnými podmienkami ako sú zemepisná poloha, geologické a klimatické podmienky a vegetačný kryt. Komplex týchto faktorov ovplyvňuje jednotlivé živočíšne druhy na danom území. Zoogeograficky patria živočíšne spoločenstvá oblasti k vonkajšiemu obvodu Západných Karpát. Majú charakter podhorskej a horskej fauny.

O významnosti územia svedčí prítomnosť aj tých druhov, ktoré majú ťažisko výskytu v iných najmä teplejších typoch krajiny a Kysuce sú okrajovou oblasťou ich výskytu.

V biotope lesov sú najviac zastúpené vtáky ako sýkorka obyčajná, ďateľ čierny, jastrab krahulec, myšiak hôrny, cicavce - veverica obyčajná, jazvec lesný, kuna lesná, srnčia a jelenia zver, liška obyčajná, medveď hnedý, rys ostrovid, z plazov užovka obojková a vretenica severná (obyčajná). V biotope polí žije hraboš obyčajný, zajac poľný, chriaštel poľný, škovránok, strnádka či vrana. Biotop tečúcich vôd je charakteristický najmä výskytom pstruha potočného, mreny severnej, hlaváča pásoplutvého, čereble pestrej a jalca hlavatého. Veľmi vzácny je rak riečny, v minulosti bežný druh.

V biotope ľudských sídiel sa často vyskytuje lastovička obyčajná, belorítka obyčajná, vrabec domový, myš poľná, potkan obyčajný či lasica obyčajná.

Na území obce Skalité je zaznamenaný výskyt mnohých chránených druhov živočíchov, medzi ktoré bez pochyb patria už aj spomínané druhy ako napr. mlok obyčajný, skokan hnedý, užovka obojková, slepúch lámavý, medveď hnedý, vydra riečna, jazvec obyčajný, ropucha obyčajná, rosnička zelená či rôzne druhy drobných zemných cicavcov.

1.6.3 Mykoflóra na území obce Skalité

Priaznivé prírodné podmienky (najmä dostatok zrážok), veľké plošné zastúpenie lesov a dobrá zachovanosť niektorých lúk a pasienkov sú na území obce predpokladom pestrého spektra rôznych druhov lesných i lúčnych húb. V rámci Slovenska patrí celý región Horných Kysúc k skutočným hubárskym oblastiam a nie nadarmo sa hovorí: „čo Kysučan, to hubár“.

Na území obce Skalité sa však nevyskytujú len bežné konzumné huby, ale aj mimoriadne vzácne druhy, ktoré ocení každý profesionálny mykológ.

K najbežnejšie a najčastejšie zbieraným hribobom na území obce patrí hriab smrekový, suchohriab hnedý, kozák brezový, kozák osikový, hriab zrnitohlúbikový či masliak obyčajný.

V modernom svete sa rovnako, ako mnoho rastlín a živočíchov, aj mnoho druhov húb stávajú ohrozené v dôsledku deštruktívnych ľudských aktivít, napr. holoruby či meliorácie.

Treba tiež spomenúť nadmerný zber húb, kedy ľudia zbierajú malé, príliš mladé alebo prestarnuté plodnice, ktoré neskôr vyhodí. Zákaz zberu plodníc má však pre ochranu húb nepatrný význam, oveľa dôležitejšie je chrániť podhubie ukryté pod zemou čo sa dá docieľiť len starostlivosťou o biotop, ktorý daný druh osídľuje.

K najvzácnejším druhom na území obce patrí kedysi veľmi hojne sa vyskytujúci lievikovec kyjakovitý či sporadicky sa vyskytujúca náramkovka cisárska.

1.7 Demografický vývoj obce Skalité

Hovorí sa, že najväčším bohatstvom každého regiónu nie sú ani nerastné suroviny, ani zvyky a tradície, ani história, ale ľudia. Práve ľudia rozhodujú o využívaní potenciálu mikroregiónu, prinášajú inovácie, vytvárajú hodnoty a konkurenčné výhody.

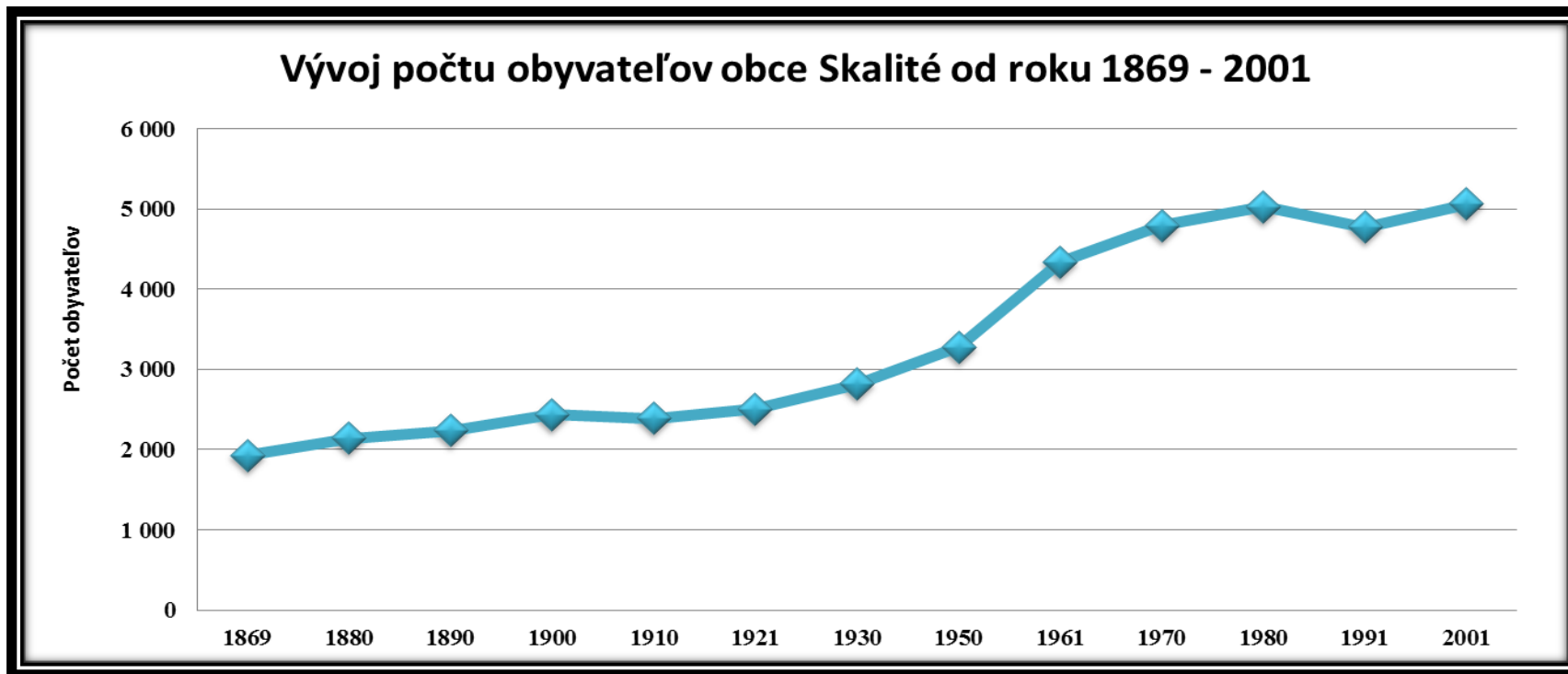
Demografický vývoj významne ovplyvňuje fungovanie celej spoločnosti, preto sa štúdiu demografických procesov venuje veľká pozornosť. Kvalifikované rozhodovanie v oblasti ekonomiky, sociálnych vecí, zamestnanosti, školstva, zdravotníctva, bytovej výstavby sa nemôže zaobiť bez kvalifikovaných, vhodne štruktúrovaných, variantných a pohotových demografických informácií.

Význam demografických informácií zvyšuje súčasná spoločenská situácia, keď súčasťou spoločenských zmien sú aj zásadné zmeny v reprodukčnom správaní obyvateľstva. Dôsledkom týchto zmien sú zmeny v prírastkoch a štruktúre obyvateľstva, mení sa aj štruktúra rodín a domácností. Okrem informácií o minulom a súčasnom populačnom vývoji sú pre rozhodovacie procesy potrebné aj informácie o očakávanom vývoji. Demografické prognózy sú teda základom pri uvažovaní o budúcom vývoji spoločnosti.

Úroveň sociálneho rozvoja charakterizuje viacero ukazovateľov, medzi ktoré patrí aj demografická situácia a zloženie obyvateľstva. Štruktúra a počet obyvateľov obce predstavuje jeden z najdôležitejších aspektov rozvoja obce. Od počtu obyvateľstva závisí napr. výška podielových daní a taktiež spotreba po tovaroch a službách, čo ovplyvňuje podnikateľské prostredie aj v obci Skalité.

Počet obyvateľov obce Skalité sa neustále menil. Na nižšie uvedenom obrázku č. 3 si môžeme všimnúť, že od prvého sčítania ľudu v roku 1869 sa počet obyvateľov zvyšoval, výnimkou bol len rok 1991, kde počet obyvateľov obce Skalité klesol na 4 771 obyvateľov. V porovnaní s predchádzajúcim rokom, kde počet obyvateľov dosiahol hodnotu 5 028, došlo k zníženiu počtu o 257 obyvateľov. Spomínaný vývoj počtu obyvateľstva môžeme taktiež sledovať aj v údajoch kroniky obce, ktorá zaznamenáva počty obyvateľov za každý rok.

Obrázok 3 Vývoj počtu obyvateľov obce Skalité od roku 1869 - 2001

Obec Skalité sa radí medzi väčšie obce. Na jej území v roku 2014 žilo 5 217 obyvateľov, z nich 2 691 žien a 2 556 mužov, čo predstavuje oproti roku 2013 úbytok o 27 obyvateľov. Nad 60 rokov veku je v obci 660 obyvateľov, čo predstavuje 12,58 %, do 15 rokov má obec 908 obyvateľov, čo predstavuje 17,30 % obyvateľov. Aktuálna hustota obyvateľstva obce Skalité je na úrovni 158,23 obyvateľov / km². V roku 2011 dosiahla hustota obyvateľstva úroveň 157,99 obyvateľov / km².

Na základe údajov zo Štatistického úradu SR môžeme konštatovať, že vývoj počtu obyvateľov obce Skalité má stabilný vývoj.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

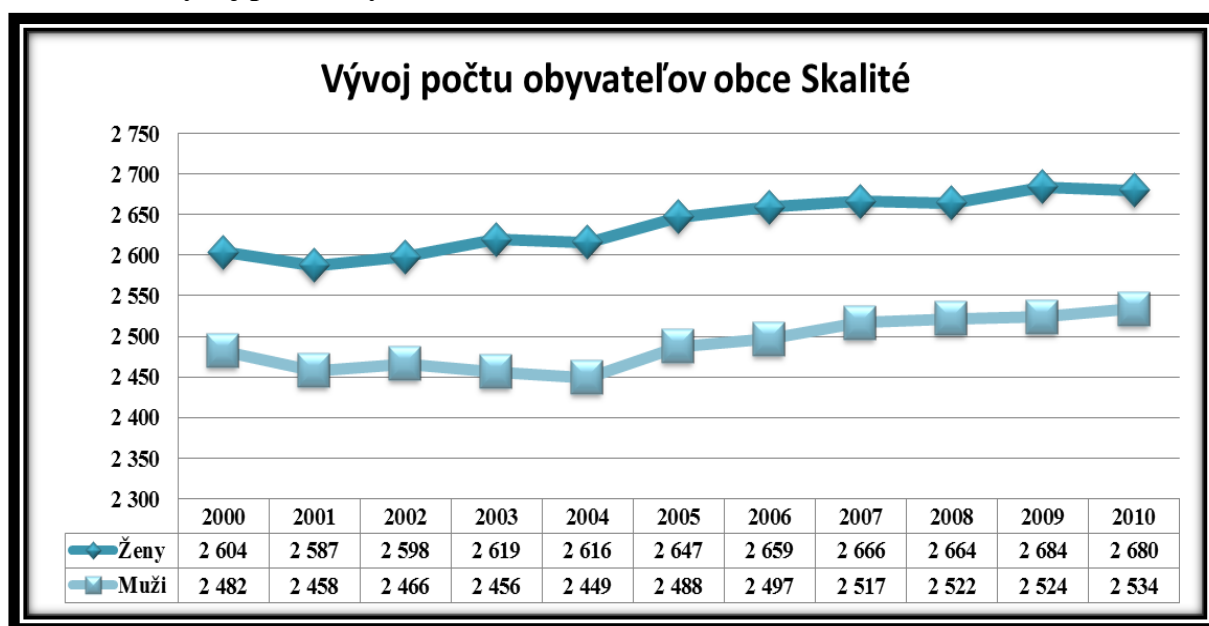
Tabuľka 2 Vývoj počtu obyvateľov obce Skalité

Rok	1930	1980	1991	2001	2005	2006	2007
Počet obyvateľov	2 818	5 028	4 771	5 063	5 135	5 156	5 183
Prírastok/úbytok obyvateľov		+ 2 210	- 257	+ 292	+ 72	+ 21	+ 27
Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Počet obyvateľov	5 186	5 208	5 214	5 239	5 264	5 220	5 247
Prírastok/úbytok obyvateľov	+ 3	+ 22	+ 6	+ 25	+ 25	- 44	- 27

Prameň: Štatistický úrad Slovenskej republiky.

Vývoj počtu obyvateľov obce Skalité za obdobie 2000 - 2010 je znázornený na obrázku 4, kde vidíme rozdielny vývoj v mužskom a ženskom obyvateľstve. V obci prevláda obyvateľstvo ženského pohlavia, ale výška je pomerne kolísavá. K najvýraznejšiemu poklesu došlo v roku 2001, a naopak najvyššiu hodnotu sme zaznamenali v roku 2009. Čo sa týka obyvateľstva mužského pohlavia, hodnoty sú nižšie. V rokoch 2000 - 2004 dochádzalo každoročne k poklesu obyvateľstva, ale výraznejšiu hodnotu už nadobudol rok 2005, kde došlo k nárastu z roka na rok o 39 obyvateľov.

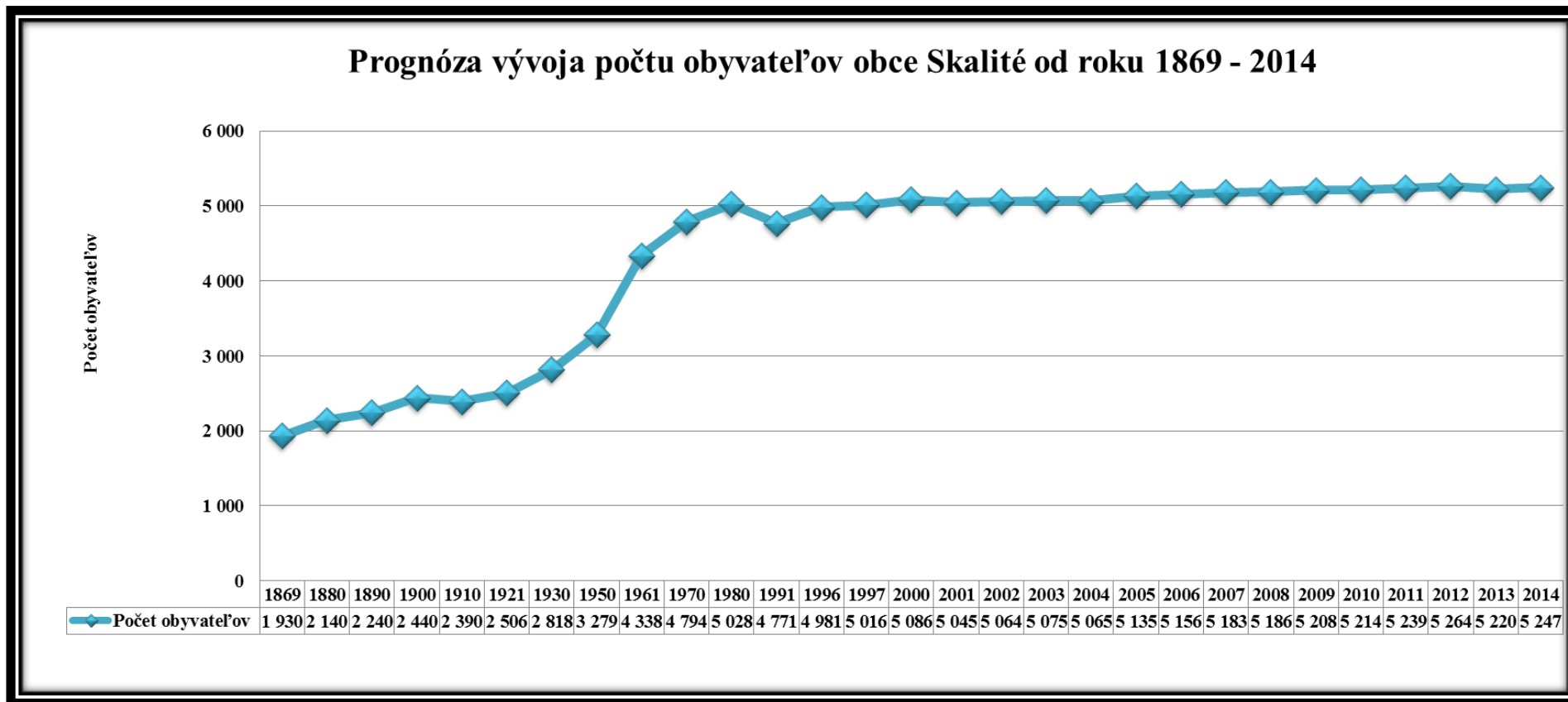
Obrázok 4 Vývoj počtu obyvateľov obce Skalité od roku 2000 - 2010

Prameň: Štatistický úrad Slovenskej republiky.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Obrázok 5 Vývoj počtu obyvateľov obce Skalité od roku 1869 - 2015

Prameň: Štatistický úrad Slovenskej republiky.

1.7.1 Prognóza demografického vývoja

Neurčitost' vyplývajúca z individuálnych reprodukčných rozhodnutí obyvateľstva ako aj meniace sa a ťažko odhadnuteľné vonkajšie podmienky, vnášajú do procesu demografického prognózovania silný prvok neurčitosti. Preto aktuálnosť prognóz treba starostlivo sledovať a vyhodnocovať.

Napriek spomínanej neurčitosti vo vývoji reprodukčného správania obyvateľstva má populačný vývoj aj značnú zotrvačnosť, ktorá vyplýva hlavne zo stability vekovej štruktúry obyvateľstva. Preto je možné niektoré základné rysy populačného vývoja prognózovať s vysokou pravdepodobnosťou. Aj keby nastal vývoj, ktorý prognóza nepredpokladá, s istotou nespôsobí zvrátenie niektorých základných trendov budúceho populačného vývoja mimo rámcov vymedzených vysokým a nízkym prognostickým scenárom.

Možno jednoznačne skonštatovať, že obdobie najbližších 60 rokov bude charakteristické zmenou trendu vo vývoji počtu obyvateľov a kontinuálnym pokračovaním populačného starnutia. V roku 2060 bude obyvateľstvo Slovenska menej početné, staršie a pravdepodobne aj etnicky pestrejšie. Úbytok počtu obyvateľov na Slovensku začne s veľkou pravdepodobnosťou najneskôr v roku 2030 a s veľmi veľkou pravdepodobnosťou, ktorá hraničí s istotou, sa zachová sa až do konca prognózovaného obdobia, preto by sa počet obyvateľov mal v roku 2060 pohybovať okolo hranice 5,3 milióna osôb.

Naopak, čo sa týka starnutia obyvateľstva na Slovensku, prognózy sú veľmi stabilné a budúci vývoj môžeme v tomto smere odhadovať s veľmi vysokou pravdepodobnosťou. Starnutie obyvateľstva bude počas celého prognózovaného obdobia nezvratné a hlavne v období 2020 až 2040 veľmi intenzívne. Slovensko sa stane spolu s Poľskom najstaršou krajinou EÚ a zaradí sa medzi najstaršie krajiny na svete. Stagnácia počtu obyvateľov resp. mierny úbytok počtu obyvateľov neznamená v horizonte niekoľkých desaťročí pre spoločnosť prakticky žiaden problém. Veľmi intenzívne starnutie obyvateľstva však bude mať závažné dopady pre vývoj celej spoločnosti.

Najviac sa spomína sociálne a zdravotné zabezpečenie, starnutie obyvateľstva však ovplyvní aj vzdelávací systém, bytovú politiku, oblasť služieb a tvorbu infraštruktúry. Novou a veľmi významnou skutočnosťou je, že starnutie vo zvýšenej miere zasiahne obyvateľstvo v produktívnom veku. Ekonomické zaťaženie produktívneho obyvateľstva neproduktívnym obyvateľstvom sa začne zvyšovať, stane sa tak po období skoro 50-ročného klesajúceho trendu. Je to vážny signál pre trh práce.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Je zrejmé, že základné trendy vo vývoji počtu a vekového zloženia obyvateľstva sú veľmi stabilné a spoločnosť nemá reálne nástroje na ich zvrátenie. Treba reálne vyhodnotiť možnosti ovplyvniť reprodukčné spávanie obyvateľstva a nezvratným, resp. vysoko pravdepodobným trendom prispôsobiť fungovanie spoločnosti. Veľmi starostlivo treba zvažovať prijímanie opatrení.

Na budúci vývoj počtu a štruktúry obyvateľstva bude mať rozhodujúci vplyv vývoj plodnosti a migrácie. Nakoľko zmiernenie úbytku a starnutia obyvateľstva patrí medzi strategické spoločenské ciele, musí spoločnosť prispieť k ich realizácii. To znamená, že štát by mal podporiť zvyšovanie pôrodnosti a príchod migrantov na Slovensko.

Podpora pôrodnosti je dlhodobý a zložitý proces, ktorý navyše nebýva veľmi účinný. Spoločnosť má len obmedzené možnosti ovplyvňovať reprodukčné správanie obyvateľstva. Aj tak je vytváranie spoločenskej klímy priaznivo naklonenej pre zakladanie rodín a rodenie detí potrebné. Štát musí hrať v tomto procese rozhodujúcu úlohu, nakoľko má v rukách rozhodujúce nástroje - legislatívne, sociálno-ekonomické a pracovno-právne.

Len premyslenou kombináciou týchto nástrojov možno prispieť k vytvoreniu spoločenskej klímy, ktorá zvýši prestíž rodiny a detí v spoločnosti, čo je nevyhnutný predpoklad pre dlhodobejšie a zásadnejšie zvýšenie pôrodnosti.

V oblasti migrácie je potrebné vytvoriť také podmienky, aby imigranti mali záujem prichádzať na Slovensko, aby sa tu mohli stať platnými členmi spoločnosti a neskôr aj plnohodnotnými občanmi. Základným predpokladom takéhoto stavu je integrácia. Každý štát by mal samozrejme vedieť o koho má predovšetkým záujem a podniknúť príslušné kroky, aby preferované skupiny prisťahovalcov získal. V oblasti migrácie by teda mala existovať premyslená postupnosť krokov od identifikácie preferovaných skupín, cez prvý kontakt na území SR, ďalej cez vytvorenie podmienok pre integráciu (bývanie, práca, škola, rekvalifikácia, jazyk) až po vytváranie pozitívneho vzťahu k novej krajine a poskytnutie občianstva. To všetko samozrejme pri rešpektovaní osobnosti imigranta s celým jeho kultúrnym zázemím. Len ťažko si možno predstaviť tieto náročné kroky bez inštitucionalizovanej štátnej populačnej a migračnej politiky.¹

¹ BLEHA, B. - ŠPROCHA, B. - VAŇO, B. 2013. *Prognóza vývoja obyvateľstva Slovenska* . s. 74 - 75.

1.7.2 Prognóza demografického vývoja Žilinského samosprávneho kraja

Pôrodnosť

Reprodukčné správanie na Slovensku prechádza v posledných dvoch desaťročiach hlbokými, nezvratnými a historicky ojedinelými zmenami. Z pohľadu procesu plodnosti sme svedkami poklesu celkovej intenzity plodnosti pri súbežnom posune rodenia detí do vyššieho veku. Zároveň je preukázané dlhodobé pretrvávajúce pomerne značných regionálnych rozdielov v intenzite a časovaní plodnosti.

Úmrtnosť

Hlavným znakom posledných dvoch desaťročí sa stalo kontinuálne predlžovanie dĺžky potenciálneho života, čo sa odzrkadlilo aj na regionálnej úrovni. Pri tvorbe zhlukov okresov z pohľadu procesu úmrtnosti sú zohľadnené nielen ukazovatele intenzity, ale aj charakteru samotného procesu (stredná dĺžka života pri narodení, v presnom veku 65 rokov, kvocient dojčenskej úmrtnosti, pravdepodobnosť prežitia medzi presným vekom 1 a 50, presným vekom 50 a 65 a presným vekom 65 a 85). Najlepšie úmrtnostné pomery nachádzame zhlukoch 1 a 2. Naopak najhoršie úmrtnostné charakteristiky majú dlhodobé okresy v takmer súvislom páse juhu Slovenska a u mužov aj na severe stredného Slovenska - okresy Bytča, Čadca, Námestovo a Kysucké Nové Mesto.

Migrácia

Význam migrácie na regionálny populačný vývoj na Slovensku sa vo všeobecnosti zvyšuje. Prispieva k tomu pokles váhy prirodzeného pohybu a s ním súvisiacich prirodzených prírastkov. Z pohľadu vývojových trendov vnútornej migrácie sa ukazuje, že migračne ziskové okresy sa čoraz viac koncentrujú do západných regiónov Slovenska.

Zmena vo vekovej štruktúre obyv. predstavuje významný faktor, ktorý bude zásadným spôsobom ovplyvňovať rozvojový potenciál regiónu. Hlavné demografické trendy prejavujúce sa na celoštátnej úrovni, sú viditeľné aj na regionálnej úrovni. Prírastky obyvateľstva sa znižujú a obyvateľstvo starne - to je v kraji pribudnúť okresy s prirodzeným aj celkovým úbytkom obyvateľstva a zvýši sa priemerný vek obyvateľstva. Vývoj počtu a prírastku obyvateľstva nebude rovnomerný. Väčšina okresov ŽSK, okrem okresov Bytča, Námestovo a Trstená bude mať do roku 2035 prirodzený aj celkový úbytok obyvateľstva.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Vývoj vekovej štruktúry obyvateľstva ŽSK bude rovnomernejší. Zostarnú všetky okresy bez výnimky, aj keď intenzita populačného starnutia bude v jednotlivých okresoch rôzna - najmladším okresom bude okres Námestovo, najstarším okres Trstená.

Predpokladané zmenšovanie rozdielov v reprodukčnom správaní obyvateľstva vychádza z predpokladu šírenia spoločenskej a kultúrnej zmeny a znižovania sociálno-ekonomických rozdielov v rámci Slovenska. Zmenšovanie rozdielov v reprodukčnom správaní sa však nepremietne bezprostredne a priamo do vývoja počtu, prírastku a vekového zloženia obyvateľstva. Očakávané posuny vo vekovej štruktúre - presun silných povojnových generácií do poproduktívneho veku, presun silných generácií zo 70. rokov 20. stor. do poreprodukčného veku a presun slabých generácií narodených po roku 1990 do reprodukčného veku spôsobí, že prirodzený úbytok obyvateľstva a intenzita populačného starnutia sa budú prehľbovať, a to napriek očakávaným pozitívnym trendom plodnosti a úmrtnosti. Platí to pre všetky okresy SR bez výnimky, rozdiel bude len v intenzite týchto procesov, keďže v súčasnosti sa okresy z hľadiska vekovej štruktúry výrazne líšia.

Najvýznamnejší populačný rozvojový región v ŽSK budú tvoriť okresy Námestovo, Trstená a Bytča. Depopulačný región v rámci ŽSK kraja budú tvoriť okresy Martin, Trstená a veľmi nízke hodnoty populačného potenciálu bude mať aj okres Liptovský Mikuláš. Úbytok a starnutie obyvateľstva v okresoch s nízkym populačným potenciálom budú mať dopady na spôsob života aj životnú úroveň týchto regiónov:

- strata dynamiky a stagnácia sa prejaví na trhu práce - na strane ponuky aj dopytu,
- zvýšenie nárokov na zdravotnú aj sociálnu starostlivosť a služby pre seniorov.²

² BLEHA, B. - ŠPROCHA, B. - VAŇO, B. 2013. *Prognóza vývoja obyvateľstva Slovenska* . s. 74 - 75.

1.7.3 Prognóza demografického vývoja obce Skalité do roku 2035

Ako vstupné informácie pre posúdenie ďalšieho vývoja obyvateľstva v obci Skalité boli použité informácie a výstupy z publikácie „Prognóza vývoja obyvateľstva v okresoch SR do roku 2035 spracovanej v októbri 2013 Infostat. Prognóza je spracovaná na úrovni okresu, preto budeme ako smerujúce údaje pre obec Skalité používať údaje za okres Čadca a zároveň zohľadňovať aj špecifiká demografického vývoja samotnej obce.

Na základe výstupov z „Prognózy“ je možné konštatovať nasledujúce vývojové trendy počtu obyvateľov obce Skalité, ktoré vychádzajú z predpokladov:

a) Obec Skalité je z hľadiska vývoja plodnosti zaradená do druhej skupiny - zhľuk 3B (na základe zhľukovej analýzy)³. Mestá a obce zaradené do zhľuku 3B sa vyznačujú s nízkou intenzitou plodnosti. Príčinu je potrebné hľadať jednak v neskoršom začiatku zmien reprodukčného správania a predovšetkým v zatiaľ len miernej rekuperácii, ktorá nedokázala plne nahradiť pokles plodnosti v mladšom veku. Podskupinu 3B tvorí desať okresov. Nevytvárajú tak kompaktnú oblasť, ale ide skôr o menej početné zhľuky v rôznych oblastiach Slovenska (s výnimkou západu). Na severovýchode sú to okresy Bardejov, Svidník, Stropkov, na severe stredného Slovenska Čadca, Bytča a Kysucké Nové Mesto a na strednom Slovensku Poprad, Brezno a južnejšie Banská Štiavnica a Krupina.

V ostatných podskupinách (3A, 3B) je doháňanie odložených pôrodov podstatne menej dynamické a pohybuje sa na úrovni 0,14 prvého dieťaťa a na ženu (3A)⁴, resp. 0,17 prvého dieťaťa (3B). Z pohľadu charakteru plodnosti je tretia skupina asi najviac podobná celoslovenskému priemeru. Váha plodnosti žien do 25 rokov sa podľa posledných údajov z roku 2011 pohybovala na úrovni 24 - 27 % (priemer SR 25 %) a plodnosť žien vo veku 30 a viac rokov tvorila 41 - 45 % (priemer SR 45 %) z celkovej hodnoty úhrnnej plodnosti. Priemerný vek pri prvom pôrode sa v roku 2011 pohyboval na úrovni približne 27 - 27,5 roka. V nasledujúcom období (do roku 2035) sa predpokladá vo všetkých skupinách okresov postupné ďalšie starnutie vekového profilu mier plodnosti vzhľadom na prehľbujúce sa doháňanie odložených pôrodov a rast intenzity plodnosti.

³ Prognóza vývoja obyvateľstva v okresoch SR do roku 2035 spracovanej v októbri 2013 - Infostat, str. 21 - 26.

⁴ V zhľuku 3A bol nárast úhrnnej plodnosti prvého poradia najnižší spomedzi všetkých sledovaných skupín okresov.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Generálnou líniou preto vo všetkých skupinách okresov je postupné ďalšie starnutie vekového profilu mier plodnosti vzhľadom na prehlbujúce sa doháňanie odložených pôrodov a rast intenzity plodnosti. Z pohľadu dynamiky nárastu podielu plodnosti vo veku 30 a viac rokov sa najväčšie zmeny očakávajú v dvoch podskupinách tretieho zhluku (A,B), kdeby ich váha mohla vzrásť o viac ako desať percentuálnych bodov.

Vývoj plodnosti v obci Skalité a prirodzený prírastok je ovplyvnený trendom vývoja plodnosti na úrovni okresu, kde predpokladáme v ďalšom období zvýšené zastúpenie plodnosti žien vo veku nad 30 rokov v okrese Čadca, môžeme teda predpokladať, že rovnaký trend bude možné pozorovať aj v obci Skalité.

b) Obec Skalité je z pohľadu intenzity a charakteru úmrtnosti zaradené do štvrtej skupiny.⁵ Ide o súbor regiónov, ktoré sa vyznačujú dlhodobou najhoršími úmrtnostnými charakteristikami. Z priestorového hľadiska ide do značnej miery o súvislý pás okresov od Dunajskej Stredy a Galanty juhovýchodného Slovenska až po okresy na juhovýchode Slovenska, ku ktorým sa pripájajú niektoré okresy stredného a východného Slovenska (napr. Brezno, Spišská Nová Ves, Gelnica). Okrem nich dôležitou oblasťou je aj sever stredného Slovenska (Bytča, Čadca, Námestovo spolu s Kysuckým Novým Mestom) a sever východného Slovenska s okresom Kežmarok.

Stredná dĺžka života pri narodení sa medzi rokmi 1992 a 2012 zvýšila o 5,4 roku z pôvodných 67,2 roku na 72,6 roka. V presnom veku 65 rokov podľa posledných údajov majú muži šancu ešte prežiť 14,7 roku, čo je približne o 2,5 roka viac ako na začiatku 90. rokov. Dojčenská úmrtnosť klesla z takmer 15 % na približne 5 %. Aj v tomto zhluku platí, že najväčšie zaostávanie z pohľadu hodnôt pravdepodobností prežitia nachádzame až vo vyššom veku (medzi presnými vekmi 50 a 65, resp. 65 a 85 rokov). U žien je situácia do značnej miery podobná. Stredná dĺžka života pri narodení sa vo štvrtom zhluku okresov medzi rokmi 1992 a 2012 zvýšila len o približne 3,5 roka a podľa posledných údajov dosahuje len niečo viac ako 79 rokov. Práve v tomto zhluku okresov nachádzame jednu z najvyšších dynamík zvyšovania úmrtnosti. Výrazne podpriemerná je aj úmrtnosť vo vyššom veku. V presnom veku 65 rokov dosiahla v roku 2012 stredná dĺžka života hodnotu približne 17,7 roku, čo je takmer o 2 roky menej ako ukazuje celoslovenský priemer.⁶

⁵ Prognóza vývoja obyvateľstva v okresoch SR do roku 2035 spracovanej v októbri 2013 - Infostat, str. 50.

⁶ Prognóza vývoja obyvateľstva v okresoch SR do roku 2035 spracovanej v októbri 2013 - Infostat, str. 65.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Z uvedeného vyplýva, že prognóza vývoja úmrtnosti v obci Skalité má teda charakter zvyšovania veku a jednu z najvyšších dynamík zvyšovania úmrtnosti.

a) Na základe analýzy a prognózy migrácie vykonanej Infostatom môžeme predpokladať trend vývoja migrácie v obci Skalité definovaný podľa tzv. „migračného typu 7.“, ktorý tvoria okresy severného Slovenska (Čadca, Námestovo, Kysucké Nové Mesto, Dolný Kubín, Trstená, Liptovský Mikuláš, Ružomberok, Martin). V súčasnosti dosahujú mierne migračné straty, pričom je predpoklad zmiernenia týchto strát, resp. mierneho migračného zisku. Predpokladá sa, že počas celého prognózovaného obdobia bude v obci Skalité naďalej pretrvávať pohyb / migrácia obyvateľstva smerom aj von z obce, čo sa v konečnom dôsledku prejaví miernymi migračnými stratami.

b) Okres Žilina sa z hľadiska prognózy do roku 2035 radí medzi okresy s najvyšším počtom obyvateľov, ktorým bude zároveň obyvateľstvo v priebehu nasledujúcich rokov rásť a udrží si pozíciu jedného z 10 okresov s najvyšším počtom obyvateľov. Celkový prirodzený prírastok / úbytok obyvateľov na 1000 obyvateľov v okrese Žilina by mal mať hodnotu $-2,49 - 0,00$.⁷ V obci Skalité však v priebehu rokov 2015 - 2035 predpokladáme postupné pomalé znižovanie počtu obyvateľov zapríčinené stále zvyšujúcou sa hodnotou prirodzeného úbytku obyvateľov. Tento trend by mal pretrvať až do roku 2035 s tým, že od roku 2020 sa predpokladá úbytok počtu obyvateľov a celkový prirodzený úbytok obyvateľov. Maximálne hodnoty celkového úbytku obyvateľstva sa počas prognózovaného obdobia výraznejšie nezmenia, budú sa pohybovať od 4 do 7 osôb na 1000 obyvateľov.

Vzhľadom na očakávaný vývoj počtu obyvateľov možno teda okresy SR rozdeliť do štyroch skupín. Najväčšiu skupinu (36 okresov) tvoria okresy, v ktorých sa bude počet obyvateľov znižovať počas celého prognózovaného obdobia. Ide predovšetkým o okresy, ktoré sa nachádzajú na severozápadnom, strednom alebo južnom Slovensku, v ktorých sa obvykle spája efekt nízkej pôrodnosti, nepriaznivej úmrtnosti a záporného migračného salda.

Len malá časť okresov si zachová nepretržitý rast počtu obyvateľov až do roku 2035. Ide o 18 okresov, ktoré sa nachádzajú výlučne na juhozápade, severe alebo východe Slovenska. Okresy v Bratislave a v jej zázemí ťažia predovšetkým z kladného migračného salda, zatiaľ čo okresy na severe a východe Slovenska majú nadpriemernú pôrodnosť.

⁷ Prognóza vývoja obyvateľstva v okresoch SR do roku 2035 spracovanej v októbri 2013 - Infostat, str. 66.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Zvyšných 26 okresov zaznamená počas prognózovaného obdobia zmenu trendu vo vývoji počtu obyvateľov. V 25 okresoch sa rast počtu obyvateľov zastaví a vystrieda ho pokles. V okrese Košice I sa očakáva opačný trend, keď znižovanie počtu obyvateľov vystrieda po roku 2025 rast počtu obyvateľov. V ôsmich okresoch (Bratislava V, Čadca, Banská Bystrica, Zvolen, Poprad, Košice II, Košice IV a Trebišov) sa rast počtu obyvateľov zastaví ešte pred rokom 2020.

Na základe prognózy Infostat z októbra 2013 by sa mal podiel obyvateľstva okresu do roku 2035 postupne znižovať (celkový prirodzený úbytok obyvateľstva bude od roku 2029 klesať v takej miere, že sa predpokladá aj klesanie počtu obyvateľov celkovo). Aj v okrese Žilina bude s určitosťou pokračovať všeobecný trend starnutia obyvateľstva. Okres Žilina sa na základe prognózy do roku 2035 radí medzi okresy s najnižším populačným potenciálom, ktorý sa určuje v spojitosti s prírastkom, resp. úbytkom obyvateľstva a jeho vekového zloženia. Čím vyšší je prírastok obyvateľstva a pomalší proces populačného starnutia, tým je populačný potenciál okresu vyšší a naopak.

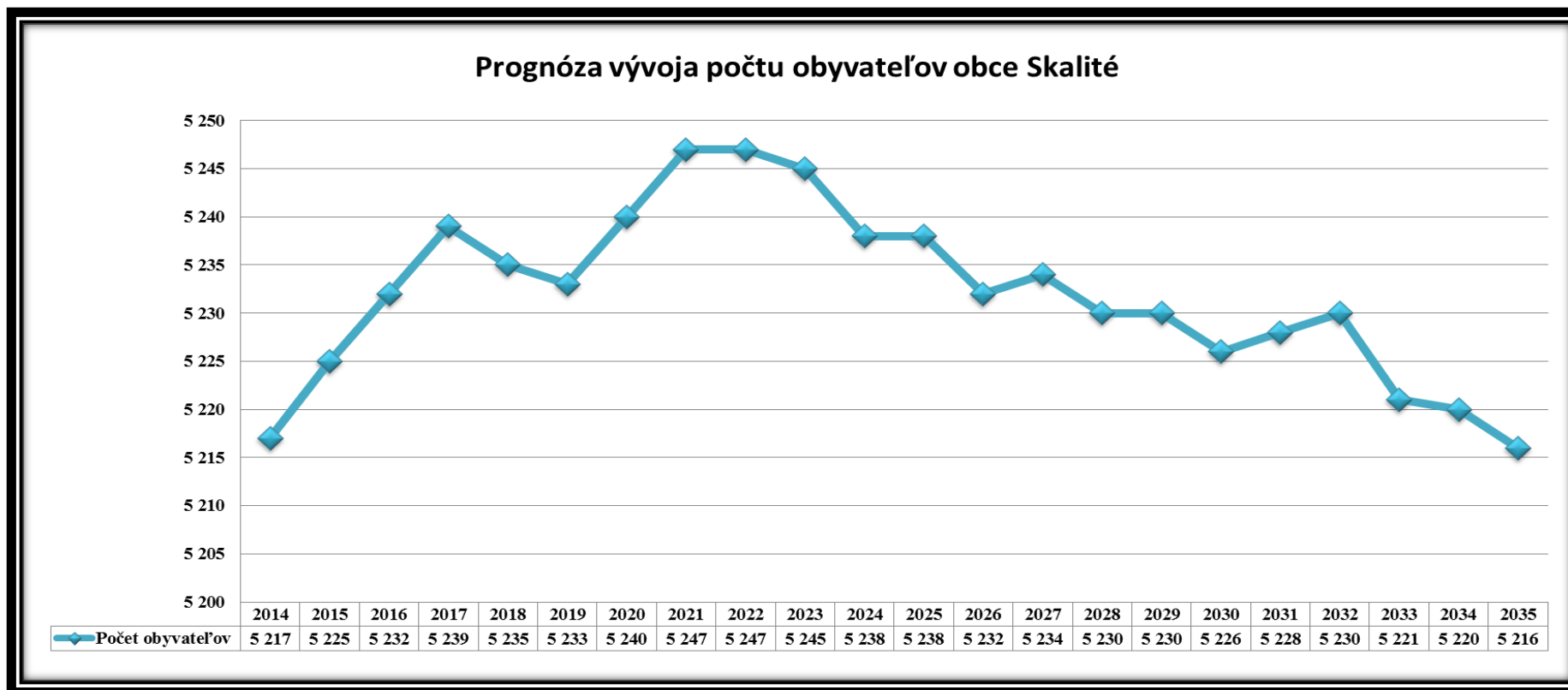
Tabuľka 3 Prognóza vývoja počtu obyvateľov obce Skalitz v rokoch 2015 - 2035

Rok	Počet obyvateľov	Rok	Počet obyvateľov
2014	5 217	2025	5 238
2015	5 225	2026	5 232
2016	5 232	2027	5 234
2017	5 239	2028	5 230
2018	5 235	2029	5 230
2019	5 233	2030	5 226
2020	5 240	2031	5 228
2021	5 247	2032	5 230
2022	5 247	2033	5 221
2023	5 245	2034	5 220
2024	5 238	2035	5 216

Prameň: Prognóza vývoja obyvateľstva v okresoch SR do roku 2035 spracovanej v októbri 2013 - Infostat.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Obrázok 6 Prognóza vývoja obyvateľov obce Skalité v rokoch 2015 - 2035

Prameň: Prognóza vývoja obyvateľstva v okresoch SR do roku 2035 spracovanej v októbri 2013 - Infostat.

Uvedeným vývojovým trendom a predpokladanému úbytku počtu obyvateľov (predpoklad úbytku v celom sledovanom období), ktoré má znaky starnutia na úrovni okresu aplikovateľného aj na úroveň obce je potrebné prispôbiť aj prístup obce Skalité k jej občanom a zabezpečiť pre nich také životné podmienky, ktoré budú zohľadňovať ich potreby a požiadavky. Obec by na základe prognózy mala pristúpiť k opatreniam, ktoré budú eliminovať prípadné negatívne javy spôsobené znižovaním počtu obyvateľov a jej starnutím.

1.8 Štruktúra obyvateľstva podľa vekových skupín; vzdelanostná, náboženská a národnostná štruktúra obyvateľov v obci Skalité

Štruktúra obyvateľstva je jedným z najvýznamnejších demografických ukazovateľov, ktorý poukazuje na zloženie obyvateľstva podľa jednotlivých výberových kritérií. Štruktúra obyvateľstva podľa vekových kategórií znamená rozdelenie štatistického súboru obyvateľstva v závislosti od veku. Obyvateľstvo možno podľa veku rozdeliť na základe troch hlavných kritérií a to na vekové skupiny podľa produktivity, základné vekové skupiny podľa reprodukčnosti (biologické vekové skupiny) a hlavné vekové skupiny.

Rozdelenie občanov v obci podľa ich produktivity veku je pomerne priaznivé, pretože obec Skalité mala v roku 2014 vo svojej evidencii vyšší počet obyvateľov do 14 rokov (17,30 % - 908) v predproduktívnom veku ako seniorov nad 65 rokov (12,58 % - 660) v poproduktívnom veku. Obyvatelia v produktívnom veku boli v roku 2014 zastúpení v obci v počte 70,12 %. V Slovenskej republike bolo v roku 2014 zastúpených 70,7 % obyvateľov v produktívnom veku, 15,3 % v predproduktívnom veku a 14,0 % v poproduktívnom veku.

Index starnutia, ktorý vyjadruje podiel počtu osôb v poproduktívnom veku (65 a viac rokov) na sto detí v predproduktívnom veku (0 - 14 rokov), dosiahol v obci Skalité v roku 2014 hodnotu 72,69. Index starnutia obce Skalité v roku 2014 bol nižší ako index starnutia Slovenskej republiky (91,2) a tiež Žilinského kraja (85,0), i nižší ako v okrese Čadca (73,01).

Priemerný vek obyvateľov obce Skalité dosiahol v roku 2001 hodnotu 34,3, pričom vek u mužov dosiahol hodnotu 33,1 a u žien hodnotu 35,5. V roku 2011 dosiahol priemerný vek v obci Skalité hodnotu 36,30.

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022**

Tabuľka 4 Štruktúra obyvateľstva obce Skalitz podľa vekových skupín

	Počet obyvateľov		
Rok	2001	2011	2014
Vek (rokov)			
0 - 4	359	322	290
5 - 9	431	303	317
10 - 14	425	370	301
15 - 19	357	448	399
20 - 24	444	449	469
25 - 29	441	367	387
30 - 34	332	422	374
35 - 39	328	413	414
40 - 44	337	329	382
45 - 49	309	331	329
50 - 54	278	341	347
55 - 59	195	287	311
60 - 64	226	243	267
65 - 69	202	166	205
70 - 74	170	173	153
75 - 79	137	134	146
80 - 84	48	89	97
85 <	44	54	59

Prameň: Štatistický úrad Slovenskej republiky.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

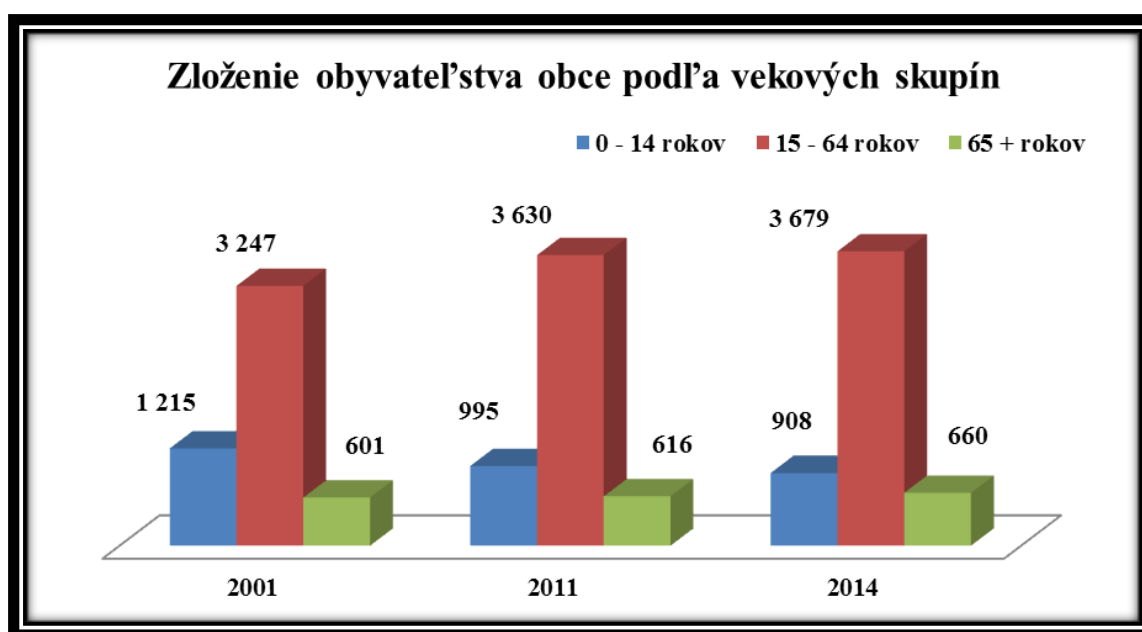
Kým v roku 2001 predstavoval počet obyvateľov v obci Skalitz v poproduktívnom veku 11,87 % (601 obyvateľov), v roku 2014 to bolo 12,58 % (660 obyvateľov). Obyvateľov v predproduktívnom veku bolo v obci Skalitz v roku 2001 24,00 % - 1 215, zatiaľ čo v roku 2014 ich bolo 17,30 % - 908. Rozdiel obyvateľov obce v produktívnom veku v rokoch 2001 a 2014 bol 432. Produktívne obyvateľstvo obce bolo v roku 2001 zastúpené v počte 64,13 % a v roku 2014 v počte 70,12 %. V rozmedzí týchto rokov teda badáme nárast obyvateľov obce Skalitz v produktívnom veku o 5,99 %. Kým v roku 2001 predstavoval index starnutia v obci hodnotu 49,47 %, v roku 2014 narástol na hodnotu 72,69 %.

Tabuľka 5 Štruktúra obyvateľstva podľa vekových skupín v obci Skalitz

Vek obyvateľov (v rokoch)	Počet obyvateľov					
	2001		2011		2014	
		%		%		%
0 - 14 rokov	1 215	24,00	995	19,00	908	17,30
15 - 64 rokov	3 247	64,13	3 630	69,3	3 679	70,12
65 + rokov	601	11,87	616	11,8	660	12,58

Prameň: Štatistický úrad Slovenskej republiky.

Obrázok 7 Zloženie obyvateľstva podľa vekových skupín obce Skalitz

Prameň: Štatistický úrad Slovenskej republiky.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Grafické prevedenie údajov o zložení obyvateľstva podľa vekových skupín názornejšie poukazuje na pozitívny trend, ktorý je daný väčším počtom obyvateľov v predproduktívnom veku v pomere k seniorom zaradeným do poproduktívneho veku, čo je predpokladom aj pre stabilnejší hospodársky vývoj v obci Skalité.

Obec z hľadiska náboženskej skladby možno považovať za takmer monoteistickú, čo vyplýva z izolovanej polohy od vplyvov ostatných náboženstiev, ale i z dlhoročných tradícií obyvateľov. Z hľadiska vierovyznania sa dominantná časť obyvateľov obce Skalité hlásila v roku 2011 k rímskokatolíckemu vierovyznaniu (94,01 %), druhé najpočetnejšie zastúpenie mala evanjelická cirkev augsburského vyznania (0,17 %). Bez vyznania bolo v roku 2011 v obci 1,01 % obyvateľov. Z porovnania vývoja obyvateľov obce Skalité a ich príslušnosti k náboženskému vyznaniu v rokoch 2001 a 2011 vyplýva, že v roku 2011 evidujeme takmer vo všetkých prípadoch náboženskej príslušnosti nárast počtu obyvateľov v porovnaní s rokom 2001. V roku 2011 pri SODB takmer 4,20 % obyvateľov obce Skalité neuviedlo svoju príslušnosť k náboženskému vyznaniu.

Tabuľka 6 Obyvateľstvo obce Skalité podľa náboženskej príslušnosti

Náboženské vyznanie	2001		2011	
		%		%
Rímskokatolícka cirkev	4 976	98,28	4 927	94,01
Gréckokatolícka cirkev	1	0,02	4	0,08
Pravoslávna cirkev	0	0,00	3	0,06
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	9	0,18	9	0,17
Apoštolská cirkev	0	0,00	1	0,02
Bratská jednota baptistov	0	0,00	1	0,02
Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	2	0,04	3	0,06
Evanjelická cirkev metodistická	0	0,00	0	0,00
Kresťanské zbory	1	0,02	7	0,13
Starokatolícka cirkev	0	0,00	0	0,00
Ostatné	0	0,00	13	0,25
Bez vyznania	15	0,30	53	1,01
Nezistené	59	1,17	220	4,20

Prameň: Štatistický úrad Slovenskej republiky - SODB 2001, 2011.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Religiózna štruktúra obyvateľstva je teda dôležitým kultúrnym znakom spoločnosti, ktorý má dlhodobý vplyv na správanie obyvateľov, a to nielen z hľadiska demografického.

Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva patrí medzi kultúrne znaky obyvateľstva. Školské vzdelanie je odrazom kultúrnej vyspelosti každej spoločnosti, odráža celkové ekonomické, hospodárske a sociálne pomery krajiny. Vzdelanie dáva základy všetkého, čo ľudstvo objavilo, vymyslelo, vytvorilo, či objaví, vymyslí a vytvorí v budúcnosti.

Tabuľka 7 Vzdelanostná štruktúra obyvateľov obce Skalitz

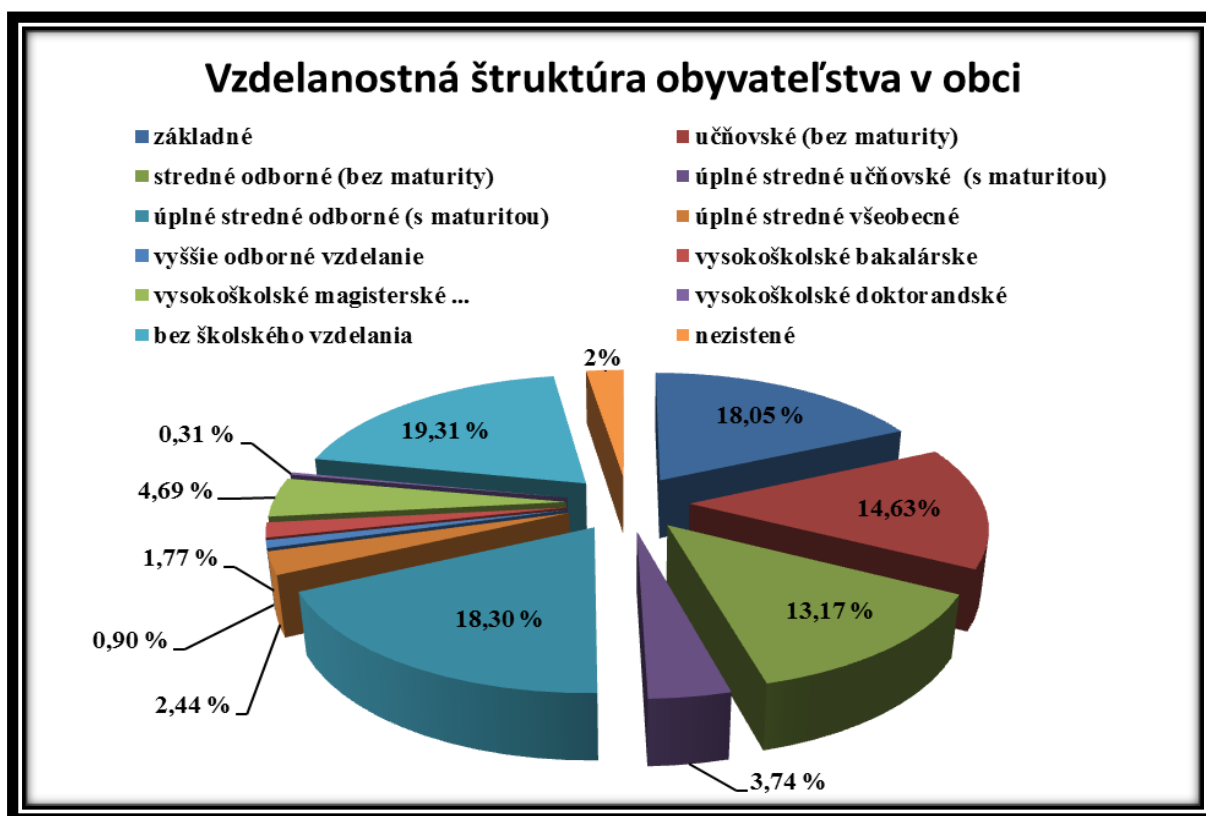
Vzdelanie	2001		2011	
		%		%
základné	1 213	23,96	946	18,05
učňovské (bez maturity)	1 158	22,87	767	14,63
stredné odborné (bez maturity)	189	3,73	690	13,17
úplné stredné učňovské (s maturitou)	332	6,56	196	3,74
úplné stredné odborné (s maturitou)	604	11,93	959	18,30
úplné stredné všeobecné	127	2,51	141	2,69
vyššie odborné vzdelanie	18	0,36	47	0,90
vysokoškolské bakalárske	10	0,20	93	1,77
vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské	116	2,29	246	4,69
vysokoškolské doktorandské	0	0,00	16	0,31
bez školského vzdelania	5	0,10	1 012	19,31
nezistené	20	0,40	128	2,44

Prameň: Štatistický úrad Slovenskej republiky - SODB 2001, 2011.

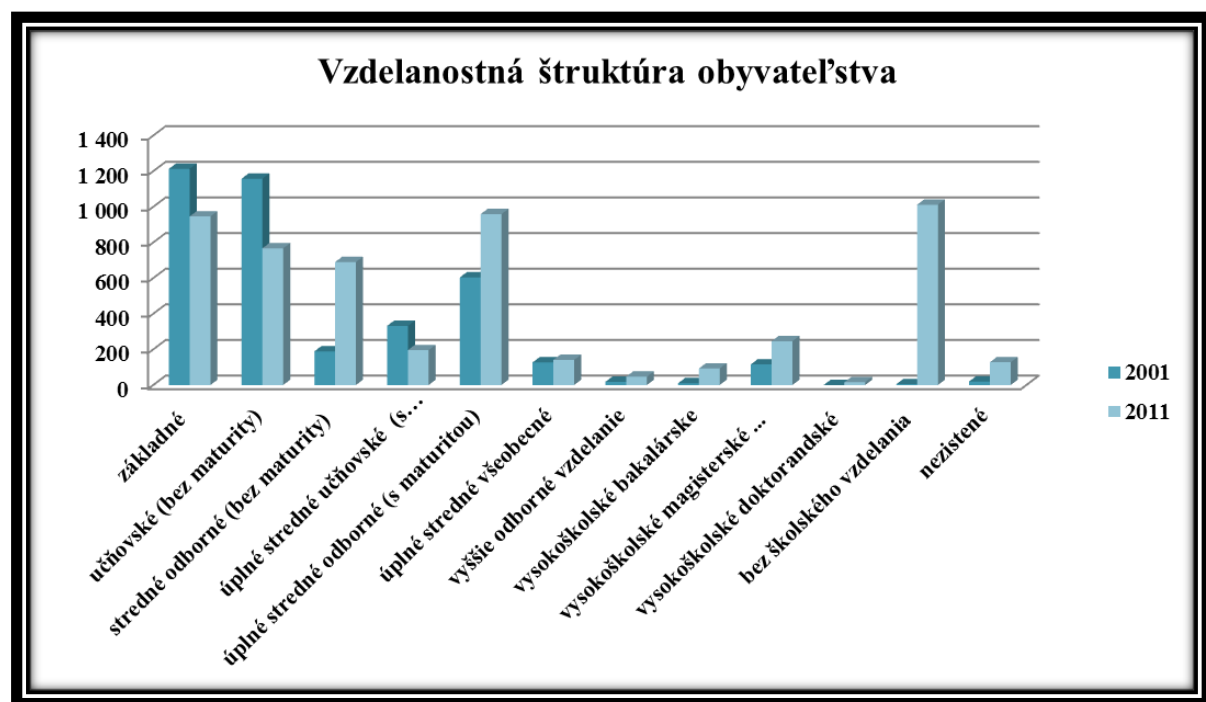
PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Obrázok 8 Úroveň vzdelanosti obyvateľov obce Skalitz v roku 2011

Prameň: Štatistický úrad Slovenskej republiky.

Obrázok 9 Vzdelanostná štruktúra obyvateľov obce Skalitz v rokoch 2001 a 2011

Prameň: Štatistický úrad Slovenskej republiky, SODB 2001, 2011.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Trend vývoja štruktúry obyvateľstva obce Skalité podľa vzdelania na základe štatistických údajov zo sčítania obyvateľstva v rokoch 2001 a 2011 je charakteristický úbytkom počtu obyvateľov s dosiahnutým základným vzdelaním a učňovským vzdelaním bez maturity. V roku 2011 vidíme pokles počtu obyvateľov so základným vzdelaním v porovnaní s rokom 2001 o takmer 5,91 % obyvateľov. V roku 2011 je zrejмый nárast počtu obyvateľov s dosiahnutým úplným stredným odborným vzdelaním s maturitou, stredným odborným vzdelaním bez maturity a vysokoškolským vzdelaním v porovnaní s rokom 2001. Najväčší nárast v roku 2011 oproti roku 2001 sme zaznamenali u obyvateľov so stredným odborným vzdelaním bez maturity.

Napriek výraznému zvýšeniu počtu obyvateľov s dosiahnutým úplným stredným odborným vzdelaním s maturitou je vývojový trend zvyšovania vzdelanostnej úrovne obyvateľstva v obci Skalité zrejмый a je spôsobený aj zmenou jej hospodárskej štruktúry.

Tabuľka 8 Obyvateľstvo obce Skalité podľa národnosti

Národnosť	2001		2011	
		%		%
slovenská	4 972	98,20	5 086	97,04
maďarská	1	0,02	1	0,02
rómska	11	0,22	3	0,06
rusínska	0	0,00	0	0,00
ukrajinská	2	0,04	0	0,00
česká	21	0,41	19	0,36
nemecká	0	0,00	0	0,00
poľská	9	0,18	5	1,00
chorvátska	0	0,00	0	0,00
srbská	0	0,00	0	0,00
ruská	0	0,00	0	0,00
moravská	0	0,00	1	0,02
židovská	0	0,00	0	0,00
ostatné, nezistené	47	0,93	126	2,40

Prameň: Štatistický úrad Slovenskej republiky - SODB 2001, 2011.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Z porovnania vývoja obyvateľov obce Skalité a ich príslušnosti k národnostným skupinám v rokoch 2001 a 2011 vyplýva, že v roku 2011 evidujeme najväčší nárast počtu obyvateľov hlásiacich sa k slovenskej národnosti, a to o 2,24 %. Počas sčítania SODB v roku 2001 0,93 % obyvateľov obce Skalité neuviedlo svoju príslušnosť k národnostnej skupine. Tento počet sa ešte počas sčítania SODB v roku 2011 zvýšil na hodnotu 2,40 %.

Zloženie obyvateľstva podľa vekových skupín poukazuje na pozitívny trend, ktorý je v obci Skalité daný väčším počtom obyvateľov v predproduktívnom veku v pomere k seniorom zaradeným do poproduktívneho veku, čo je dobrým predpokladom pre jej stabilnejší hospodársky rozvoj.

Ďalší rozvoj obce Skalité, jej ekonomická budúcnosť, závisí aj od schopnosti a vytvárania možností pre tvorbu nových pracovných miest či samo zamestnávania v rôznych oblastiach ekonomiky. Migrácia za prácou mimo obec Skalité, do blízkeho okolia a jej rozsah ovplyvňuje charakter osídlenia. Migrácia za prácou mimo regiónu (hlavne trvalá) zhoršuje celkový úbytok obyvateľstva v obci. Impulzom pre rast počtu obyvateľov v obci Skalité a priaznivého vývoja ich vekovej štruktúry je vytváranie podmienok pre život, bývanie a pracovné príležitosti nielen v obci, ale aj v najbližšom okolí.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

1.9 Ekonomika a jej vývoj v obci Skalité

Ekonomickú oblasť v obci Skalité determinuje nielen rozpočet obce, rozsah vlastných príjmov, ale aj schopnosť čerpať prostriedky z iných zdrojov - štátnych a európskych. Zahŕňa ekonomickú aktivitu obyvateľstva v produktívnom veku i podnikateľskú činnosť právnických a fyzických osôb na území obce. Ekonomiku obce a jej stav ovplyvňuje úroveň riadenia samosprávnych orgánov, ktoré podporujú podnikanie a zamestnanosť, cestovný ruch a celkový hospodársky rast, i aktuálny model regionálnej politiky vyššieho územného celku.

Sociálna charakteristika obce Skalité sa odvíja od sociálnej politiky štátu a regiónu, od štruktúry obyvateľstva, demografického vývoja, úrovne zamestnanosti a pracovných príležitostí v obci i v jej širšom okolí. Od toho závisí aj úroveň sociálnej odkázanosti niektorých skupín obyvateľstva. Sociálnu situáciu v obci Skalité koriguje výkon originálnych kompetencií miestnej samosprávy.

1.9.1. Miera nezamestnanosti a štruktúra EAO obyvateľstva obce Skalité

Nezamestnanosť je stav, pri ktorom sa časť pracovných síl nezúčastňuje pracovného procesu. Ako nezamestnaní sú označované práceschopné osoby, ktoré si na trhu práce nemôžu nájsť platené zamestnanie. Nezamestnanosť je následkom nerovnováhy medzi dopytom a ponukou na trhu práce. Tých, ktorí pracovnú silu ponúkajú, tzn. chcú sa zamestnať u tých, ktorí pracovnú silu potrebujú, je viac ako tých, ktorí túto pracovnú silu hľadajú.

Ukazovateľ, ktorý podáva informácie o vývoji (v žiadnom prípade nie stave) nezamestnanosti sa nazýva miera nezamestnanosti. V Slovenskej republike je miera nezamestnanosti v percentuálnom vyjadrení dlhodobo podstatne nižšia ako nezamestnanosť. Mieru nezamestnanosti môžeme teda vypočítať ako podiel nezamestnaných k ekonomicky aktívnym osobám (teda pracujúcim plus nezamestnaným). V obci Skalité bola v roku 2001 miera nezamestnanosti 9,49 %, v roku 2011 sa zvýšila na hodnotu 12,55 % a v roku 2014 dosiahla miera nezamestnanosti v obci Skalité hodnotu 13,54 %.

Miera nezamestnanosti v obci Skalité v porovnaní s priemerom v okrese Čadca v roku 2014 bola vyššia. Trend vývoja (pozitívny) je porovnateľný s vývojom v regióne. Do konca roku 2015 sa predpokladá v obci Skalité zníženie počtu osôb v produktívnom veku a nárast osôb v poproduktívnom veku, čím dochádza k poklesu celkového počtu ekonomicky aktívnych obyvateľov v obci.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

K 31. decembru 2014 na území obce Skalité bolo vykázaných Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny 320 nezamestnaných osôb, pričom väčšie percento nezamestnaných z celkového počtu nezamestnaných predstavovali ženy, a to v počte 60,00 %.

Počas rokov 2005 - 2008 na základe údajov z Ústredia práce sociálnych vecí a rodiny Čadca vidíme pokles počtu nezamestnaných v obci, v roku 2009 výraznejší nárast počtu nezamestnaných, následne v rokoch 2010 - 2015 kolísavý trend vývoja počtu nezamestnaných v obci. Z obdobia po roku 2005 bola v obci Skalité zaznamenaná najvyššia nezamestnanosť k 31. decembru 2013 a druhá najväčšia nezamestnanosť k 31. decembru 2014.

Tabuľka 9 Uchádzači o zamestnanie v obci Skalité v rokoch 2005 - 2015

Rok	Uchádzači o zamestnanie		
	muži	ženy	spolu
2005	76	114	190
2006	48	97	145
2007	44	64	108
2008	45	55	100
2009	135	121	256
2010	122	149	271
2011	139	158	297
2012	147	165	312
2013	171	179	350
2014	160	160	320
2015	117	143	260

Prameň: Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Čadca.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Tabuľka 10 Štruktúra uchádzačov o zamestnanie v obci Skalitz podľa veku

rok	do 20 r.	20 - 24 r.	25 - 29 r.	30 - 34 r.	35 - 39 r.	40 - 44 r.	45 - 49 r.	nad 50 r.
2005	13	23	23	25	21	19	25	41
2006	9	19	12	17	20	18	22	28
2007	4	13	12	9	9	16	17	28
2008	6	13	17	8	9	12	15	20
2009	19	51	24	33	24	26	33	46
2010	16	54	38	26	25	27	25	60
2011	22	70	28	24	29	29	29	66
2012	28	69	34	22	31	34	29	65
2013	26	71	49	38	27	33	37	69
2014	15	65	42	28	22	28	32	88
2015	16	38	30	34	20	22	18	82

Prameň: Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Čadca.

Na základe údajov z ÚPSVaR o počte nezamestnaných v obci Skalitz podľa veku vidíme, že v rokoch 2005 - 2015 mali najväčšie zastúpenie práve obyvatelia nad 50 rokov. Najväčší nárast počtu nezamestnaných nad 50 rokov bol zaznamenaný práve v roku 2014.

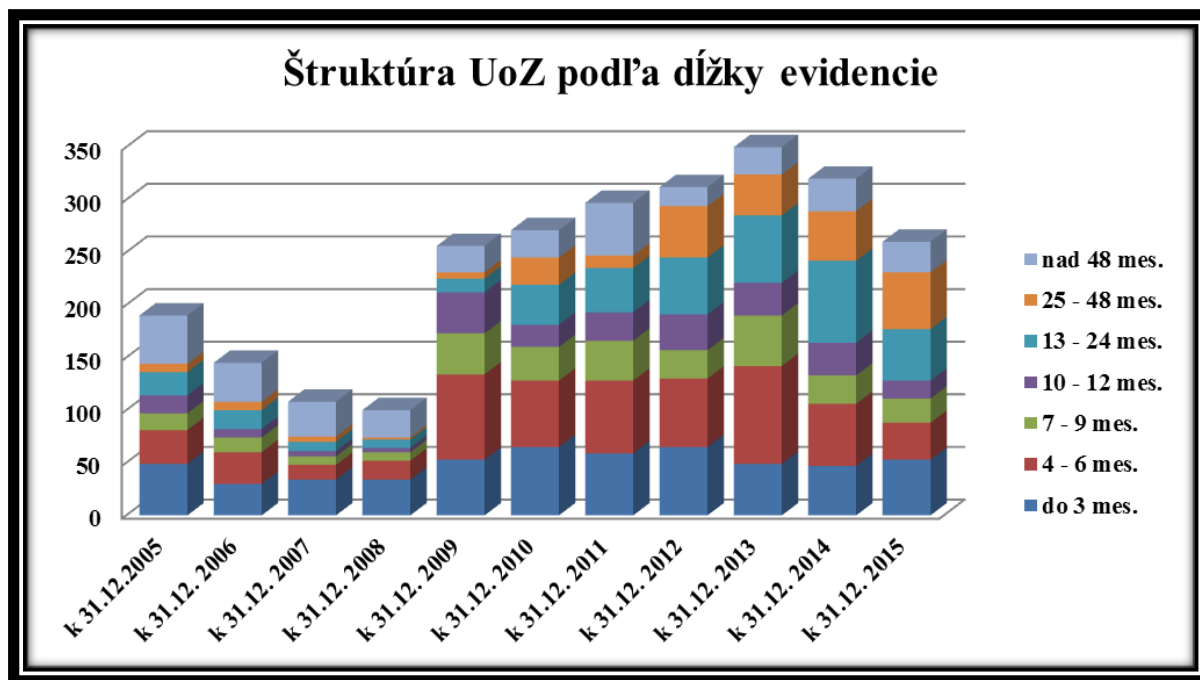
Tabuľka 11 Štruktúra UoZ v obci Skalitz podľa dĺžky evidencie

rok	do 3 mes.	4 - 6 mes.	7 - 9 mes.	10 - 12 mes.	13 - 24 mes.	25 - 48 mes.	nad 48 mes.
2005	49	32	16	17	22	8	46
2006	30	30	14	8	18	8	37
2007	34	14	8	5	9	5	33
2008	34	18	8	4	8	2	26
2009	53	81	39	39	13	6	25
2010	65	63	32	21	38	26	26
2011	59	69	38	27	42	12	50
2012	65	65	27	34	54	49	18
2013	49	93	48	31	64	39	26
2014	47	59	27	31	78	47	31
2015	53	35	23	17	49	54	29

Prameň: Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Čadca.

Obrázok 10 Štruktúra uchádzačov o zamestnanie v obci Skalité

Prameň: Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Čadca.

Na základe údajov z Ústredia práce sociálnych vecí a rodiny podľa štruktúry znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie v obci Skalité môžeme konštatovať, že od roku 2013 do roku 2015 bol celový počet absolventov v obci 124, občanov starších ako 50 rokov veku 238 a dlhodobo nezamestnaných občanov 422.

Tabuľka 12 Štruktúra znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie v obci Skalité

Rok	Absolvent	Občan starší ako 50 rokov veku	Dlhodobo nezamestnaný
k 31.12.2013	52	69	129
k 31.12.2014	43	88	159
k 31.12.2015	29	81	134

Prameň: Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Čadca.

Miera ekonomicky aktívnych osôb v obci Skalité

K 31. decembru 2011 bolo na území obce Skalité vykazovaných Ústredím práce sociálnych vecí a rodiny 2 366 ekonomicky aktívnych osôb (EAO). Od roku 2001 na základe údajov SODB sa celkový počet ekonomicky aktívnych osôb, teda osôb zapojených do pracovného procesu, podľa odvetvia hospodárstva znížil o 0,80 % v porovnaní s rokom 2011, pričom aj podiel na celkovom počte obyvateľstva sa zvýšil.

Rozhodujúci vplyv na vývoj EAO v obci Skalité má aj veková štruktúra obyvateľstva. Do zamestnania z celkového počtu ekonomicky aktívnych obyvateľov obce Skalité odchádzalo v roku 2001 55,54 % obyvateľov, avšak ich počet v roku 2011 sa ešte zvýšil, a to až na 81,15 %.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Tabuľka 13 Ekonomicky aktívne obyvateľstvo obce Skalité podľa odvetvia hospodárstva v roku 2001

Odvetvie hospodárstva	Ekonomicky aktívne osoby - obec Skalité, rok 2001			
	muži	ženy	spolu	z toho odchádza do zamestnania
Poľnohospodárstvo, poľovníctvo a súvisiace služby	23	28	51	34
Lesníctvo, ťažba dreva a pridružené služby	14	4	18	9
Rybolov, chov rýb	-	-	-	-
Ťažba nerastných surovín	21	0	21	15
Priemyselná výroba, stavebníctvo	523	305	828	460
Výroba a rozvod elektriny, plynu a vody	16	1	17	14
Veľkoobchod a maloobchod, oprava motor. vozidiel a spotrebného tovaru	61	137	198	79
Hotely a reštaurácie	14	60	74	22
Doprava, skladovanie a spoje	212	125	337	253
Peňažníctvo a poisťovníctvo	4	4	8	5
Nehnutelnosti, prenájom a obchodné služby, výskum a vývoj	19	29	48	32
Verejná správa a obrana, povinné sociálne zabezpečenie	97	67	164	82
Školstvo	20	91	111	38
Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť	12	124	136	87
Ostatné verejné, sociálne a osobné služby	18	21	39	14
Súkromné domácnosti s domácim personálom	-	-	-	-
Exteritoriálne organizácie a združenia	-	-	-	-
Ekonomicky aktívny obyvateľia bez udania odvetví	226	109	335	109
Spolu	1 280	1 105	2 385	1 253

Prameň: Štatistický úrad Slovenskej republiky - SODB 2001.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Tabuľka 14 Ekonomicky aktívne obyvateľstvo obce Skalité podľa odvetvia ekonomickej činnosti v roku 2011

Odvetvie hospodárstva	Ekonomicky aktívne osoby - obec Skalité, rok 2011			
	muži	ženy	spolu	z toho odchádza do zamestnania
Pestovanie plodín a chov zvierat, poľovníctvo a služby s tým súvisiace	43	27	70	40
Lesníctvo a ťažba dreva	14	4	18	14
Ťažba uhlia a lignitu, iná ťažba a dobývanie, pomocné činnosti pri ťažbe	16	3	19	16
Výroba potravín, textilu, odevov, kože a kožených výrobkov	44	86	130	103
Spracovanie dreva a výroba výrobkov z dreva a korku okrem nábytku	26	7	33	28
Výroba papiera a papierových výrobkov, tlač a reprodukcia záznam. Médii	2	2	4	4
Výroba koksu a rafinovaných ropných produktov	2	1	3	3
Výroba chemikálií a chemických produktov	3	1	4	2
Činnosti pre rozhlasové a televízne vysielanie	0	2	2	1
Výroba výrobkov z gumy a plastu	12	9	21	16
Výroba ostatných nekovových minerálnych výrobkov	12	7	19	11
Výroba a spracovanie kovov	27	5	32	27
Výroba kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení	56	6	62	50
Výroba počítačových, elektronických a optických výrobkov	8	7	15	11
Výroba elektrických zariadení, strojov a zariadení i. n.	112	20	132	118
Výroba motorových vozidiel, návesov a prívesov a ostatných prostriedkov	63	42	105	95
Výroba nábytku, iná výroba	22	28	50	44
Oprava a inštalácia strojov a prístrojov	14	2	16	12
Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	11	4	15	13

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Odvetvie hospodárstva	Ekonomicky aktívne osoby - obec Skalité, rok 2011			
	muži	ženy	spolu	z toho odchádza do zamestnania
Zber, spracúvanie a likvidácia odpadov, recyklácia materiálov	2	2	4	3
Zber, úprava a dodávka vody	1	0	1	1
Výstavba budov, inžinierske stavby	101	11	112	85
Špecializované stavebné práce	121	10	131	112
Veľkoobchod, maloobchod a oprava motorových vozidiel	9	3	12	6
Veľkoobchod, okrem motorových vozidiel a motocyklov	43	37	80	62
Maloobchod okrem motorových vozidiel a motocyklov	73	159	232	194
Pozemná doprava a doprava potrubím	106	56	162	151
Skladové a pomocné činnosti v doprave	51	26	77	70
Poštové služby a služby kuriérom	2	6	8	6
Ubytovanie, činnosti reštaurácií a pohostinstiev	26	51	77	55
Počítačové programovanie, poradenstvo a súvisiace služby	11	7	18	15
Finančné služby, okrem poistenia a dôchodkového zabezpečenia	4	11	15	13
Poistenie, zaistenie a dôchodkové zabezpečenie okrem sociálneho poistenia	0	1	1	1
Pomocné činnosti finančných služieb a poistenia	0	1	1	1
Činnosti v oblasti nehnuteľnosti	6	3	9	8
Právne a účtovnícke činnosti, vedenie firiem, poradenstvo v oblasti riadenia	4	4	8	6
Ostatné odborné, vedecké a technické činnosti	2	0	2	1
Architektonické a inžinierske činnosti, technické testovanie a analýzy	3	5	8	5
Veterinárne činnosti	1	0	1	1
Prenájom a lízing, sprostredkovanie práce	5	2	7	5

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Odvetvie hospodárstva	Ekonomicky aktívne osoby - obec Skalité, rok 2011			
	muži	ženy	spolu	z toho odchádza do zamestnania
Bezpečnostné a pátracie služby	13	3	16	13
Tvorivé, umelecké a zábavné činnosti	1	7	8	7
Telekomunikácie a nakladateľské činnosti	1	4	5	4
Činnosti cestovných agentúr, rezervačné služby cestovných agentúr	0	2	2	2
Verejná správa a obrana, povinné sociálne zabezpečenie	93	72	165	129
Vzdelávanie, zdravotníctvo	43	187	230	200
Starostlivosť v pobytových zariadeniach (rezidenčná starostlivosť)	3	20	23	20
Sociálna práca bez ubytovania	2	3	5	3
Činnosti herní a stávkových kancelárií	1	1	2	2
Činnosti knižníc, archívov, múzeí a ostatných kultúrnych zariadení	0	2	2	1
Športové, zábavné a rekreačné činnosti	1	1	2	2
Oprava počítačov, osobných potrieb a potrieb pre domácnosti	2	2	4	0
Ostatné osobné služby, činnosti členských organizácií	9	13	22	19
Činnosti súvisiace s údržbou zariadení a krajinou úpravou	1	18	19	14
Nezistené	77	63	140	89
Spolu	1 309	1 057	2 366	1 920

Prameň: Štatistický úrad Slovenskej republiky - SODB 2011.

Na základe údajov SODB podľa ekonomicky aktívneho obyvateľstva obce Skalité podľa odvetvia ekonomickej činnosti môžeme konštatovať, že v roku 2001 pracovalo až 34,72 % obyvateľov v oblasti priemyselnej výroby a stavebníctva. V roku 2011 pracovalo najviac obyvateľov obce v oblasti zdravotníctva, školstva, špecializovaných stavebných prác a v oblasti maloobchodu okrem motorových vozidiel.

1.9.2 Trh práce, priestory a podmienky na podnikanie v obci Skalité

Trh práce je miestom, kde sa stretáva dopyt po práci zo strany potenciálnych zamestnávateľov s ponukou práce, ktorú predstavujú jednotlivci uchádzači o zamestnanie, pričom predmetom kúpy a predaja nie sú jednotlivé osoby, ale ich pracovná sila.

Podnikateľským prostredím môžeme označiť všetko, čo obklopuje a ovplyvňuje podnikateľské subjekty. Je to prostredie, ktoré je prepojené s prostredím konkurenčným. Podnikateľské prostredie je ovplyvnené hospodárskymi, politickými, inštitucionálnymi, právnymi, technologickými, sociálnymi a etickými podmienkami, v ktorých sa uskutočňuje podnikateľský proces, čiže proces formovania podnikateľských subjektov a vykonávanie ich podnikateľskej činnosti.

Ekonomika regiónu je sústredená najmä v mestách a ich okolí v línii rozvojových osí. Z hľadiska počtu podnikov na tisíc obyvateľov nedosahuje región Kysúc priemer Žilinského samosprávneho kraja, viac sa k nemu približuje okres Čadca. Nadpriemerný počet podnikov na tisíc obyvateľov voči Žilinskému samosprávne kraju je v stavebníctve.

Situovanie regiónu na rozvojovej osi prvej úrovne tiež dáva dobré predpoklady rozvoju obchodu, dopravy a skladovania. Dobrú tradíciu má tiež strojársky priemysel. Najväčší zamestnávatelia majú naviazanú svoju výrobu najmä na subdodávky pre automobilový priemysel. Počty podnikov v odvetví odborné, vedecké a technické činnosti nedosahujú priemer kraja. V regióne nemá sídlo žiadna vysoká škola, čo limituje potenciál pre rozvoj výskumu a inovácií. Veľkostne ide najmä o malé a stredné podnikateľské subjekty.

V obci Skalité pôsobia viaceré podnikateľské subjekty, v ktorých zamestnanie našli aj obyvatelia obce. Na základe SODB 2011 z hľadiska ekonomicky aktívneho obyvateľstva a jeho odchodu do zamestnania obyvatelia obce Skalité pôsobia najmä v odvetviach vzdelávania, zdravotníctva, pozemnej dopravy, maloobchodu okrem motorových vozidiel a motocyklov, špecializovaných stavebných prác a výroby elektrických zariadení, strojov a zariadení. Podnikateľské prostredie je teda tvorené veľmi rôznorodo, prevažne malými a strednými podnikmi, v rámci možností, ktoré ponúka aj dané územie obce Skalité.

Ekonomická situácia v obci sa zlepšuje, jej stav je odrazom oživenia danej obce, nie však priamo jej ekonomiky.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

V obci Skalité pôsobí v súčasnosti 82 podnikateľských subjektov. Aj keď miestne podnikateľské subjekty v rámci daného územia zamestnávajú viacerých obyvateľov, ich stav vôbec nepostačuje na absorbovanie miestnej ponuky pracovných síl. Väčšina ekonomicky aktívneho obyvateľstva z obce Skalité odchádza za prácou do okolitých obcí či miest. Medzi významných zamestnávateľov v okolitých obciach či mestách patrí ZVL - Ložiská s.r.o., Kia Motors Slovakia s.r.o., Mobis Slovakia s.r.o., JJ Elektronics s.r.o. či INA Kysuce s.r.o..

Podľa indexu regionálneho podnikateľského prostredia Podnikateľskej aliancie Slovenska patrilo v roku 2011 okresu Čadca 61. miesto v SR v atraktivite pre podnikanie. To ho radí na posledné miesto medzi jedenástimi okresmi v ŽSK. Tromi uvedenými najväčšími konkurenčnými výhodami okresu boli potenciál pre rozvoj cestovného ruchu, dostupnosť voľnej pracovnej sily a dostupnosť finančných a kapitálových zdrojov. Tromi najväčšími nevýhodami boli kvalita cestnej infraštruktúry, migrácia kvalifikovanej pracovnej sily a dopad šedej ekonomiky na podnikanie.

Naopak, okresu Žilina, podľa indexu regionálneho podnikateľského prostredia PAS patrilo v roku 2011 8. miesto v SR v atraktivite pre podnikanie. To ho radí na 1. miesto medzi jedenástimi okresmi v ŽSK kraji. Tromi uvedenými najväčšími konkurenčnými výhodami okresu boli vplyv polohy okresu na podnikanie, rozvojový potenciál okresu a vnímanie nezamestnanosti. Tromi najväčšími nevýhodami boli vplyv korupcie na rozhodnutia úradov, vymožitelnosť práva na okresnom súde a byrokracia a prieťahy v konaní na úradoch.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

V okrese Čadca bolo v roku 2013 evidovaných 1 843 podnikov, čo bol 10,5 % podiel na počte všetkých podnikov v ŽSK. V prepočte na 1 000 obyvateľov vychádza v tomto okrese 20,2 podnikov, čo je podpriemerná hodnota voči priemeru ŽSK na úrovni 25,4 podnikov na 1 000 obyvateľov. 1 762 z nich (95,6 %) malo 1 - 19 zamestnancov, 3 podniky patria do veľkostnej kategórie 500 - 999 zamestnancov.

V okrese Žilina bolo v roku 2013 evidovaných 6 336 podnikov, čo bol 36,2 % podiel na počte všetkých podnikov v ŽSK. V prepočte na 1 000 obyvateľov vychádza v tomto okrese 40,7 podnikov, čo je vysoko nadpriemerná hodnota voči priemeru ŽSK na úrovni 25,4 podnikov na 1 000 obyvateľov. 6 038 z nich (95,3 %) má 1 - 19 zamestnancov, 5 podnikov je evidovaných v kategórii 500 - 999 zamestnancov a ďalších 5 podnikov spadá do veľkostnej kategórie 1 000 + zamestnancov. Voči priemeru ŽSK má okres Čadca percentuálne viac podnikov najmä v odvetviach stavebníctvo a veľkoobchod a maloobchod a mierne vyšší podiel tiež v priemyselnej výrobe, kým podiel odvetví pôdohospodárstva, vedeckých a technických činností je v okrese naopak percentuálne nižší, než je priemer kraja. Naopak, voči priemeru ŽSK má okres Žilina percentuálne viac podnikov v odvetví informácie a komunikácia.

Tabuľka 15 Najvýznamnejšie podniky v okrese Čadca podľa počtu zamestnancov

Názov	Počet zamestnancov	Činnosť
COOP Jednota Čadca, spotrebné družstvo	500 - 999	Maloobchod v nešpecializovaných predajniach najmä s potravinami, nápojmi a tabakom
Kysucká nemocnica s poliklinikou Čadca	500 - 999	Činnosti nemocníc
Belfein Slovakia, a.s.	500 - 999	Výroba pletených a háčkových pančúch
TI - Hanil Slovakia, s.r.o.	250 - 499	Výroba ostatných dielov a príslušenstva pre motorové vozidlá
A & T SK, s.r.o.	250 - 499	Činnosti agentúr sprostredkujúcich zamestnanie
Kysucké pekáre, a.s.	200 - 249	Výroba chleba, výroba čerstvého pečiva a koláčov
M & H Slovensko, s.r.o.	200 - 249	Výroba ostatných textilných výrobkov okrem odevov
JJ ELEKTRONIC, s.r.o.	150 - 199	Výroba montovaných elektronických dosiek

Prameň: <http://www.finstat.sk/analyza-firiem>, údaje za rok 2013.

Podnikateľské subjekty pôsobiace v obci Skalité

Na území obce Skalité sa nachádzajú dve väčšie výrobné prevádzky so zameraním na výrobu nábytku a malé prevádzky. Negatívny vplyv výrobných prevádzok na obytnú zónu je možné eliminovať technickými opatreniami na zníženie hlučnosti a prašnosti. Tieto prevádzky zabezpečujú podstatnú zamestnanosť v obci, preto majú aj svoj sociálny rozmer. V súčasnosti sa na území katastra realizuje výstavba diaľnice do Poľska, s čím súvisí zabezpečovanie stavebných prác firmou Váhostav. Firma si dočasne zriadila priestory zariadenia staveniska a ubytovanie pre zamestnancov.

Tabuľka 16 Prehľad výrobných a stavebných prevádzok v obci Skalité

Názov prevádzky	Počet zamestnancov		Poznámka
	stav	návrh	
Stolárstvo HOSPOL s.r.o.	100	120	
Stolárstvo TREND	45	45	
Stolárstvo Turcer	1	2	
Rámová píla Mikula	20	20	
Krajčírstvo Veronika	20	20	
Krajčírstvo Lašová Anna	2	2	
Pekáreň	8	8	
Výstavba D3 - Váhostav	20 - 100	-	dočasne
Urbariát Skalité	2 - 12	2 - 12	
Výrobná zóna Čadečka	-	100	
Spolu	288 - 398	329 - 339	

Prameň: Územný plán obce Skalité.

V obci Skalité je málo pracovných príležitostí, preto je navrhnutá výrobná zóna Čadečka mimo obytného územia. Drobné prevádzky remeselného charakteru môžu byť činné aj v rámci intravilánu obce. Pozitívnym faktorom pre rozvoj obce je blízkosť hraníc s Poľskom a prínosom bude určite aj budovaná diaľnica.

Táto skutočnosť môže mať podporný charakter pre rozvoj obchodu a služieb s tým súvisiacich ako špedícia, expresná dodávková služba a pod.

Obec Skalité - Prevádzkareň - príspevková organizácia obce Skalité

Príspevková organizácia obce Skalité začala svoju činnosť 1. januára 1994. Predmetom činnosti tejto príspevkovej organizácie je vykonávanie dopravných stavieb; pozemné a inžinierske stavby; obchodná činnosť v oblasti stavebného materiálu, priemyselných hnojív, obilia, osiva a krmiva; požičiavanie lyžiarskej výstroje, úschovňa lyžiarskej výstroje; prevádzkovanie lyžiarskych vlekov - H, F, P, S; pohostinská činnosť; podnikanie v oblasti nakladania s odpadmi; kúpa tovaru na účely jeho predaja konečnému spotrebiteľovi (maloobchod) v rozsahu voľných živností; údržba verejnej zelene a verejných priestranstiev; prevádzkovanie pohrebiska; montáž, rekonštrukcie, údržba vyhradených elektrických zariadení a výkon povolania prevádzkovateľa nákladnej cestnej dopravy.

CECHOSPOL, s.r.o.

Spoločnosť CECOSPOL, s.r.o. začala svoju činnosť dňa 1. októbra 2006. Predmetom jej činnosti je maloobchodná činnosť v rozsahu voľných živností; veľkoobchodná činnosť v rozsahu voľných živností; sprostredkovateľská činnosť v rozsahu voľných živností; maloobchod s použitým tovarom v predajniach; obchod so starožitnosťami; stánkový predaj a predaj na trhovách miestach; maloobchodný predaj pohonných hmôt; prevádzkovanie cukrárne; pohostinská činnosť; skladovanie a uskladňovanie; ubytovacie služby v ubytovacích zariadeniach s prevádzkovaním pohostinských činností; prevádzkovanie lyžiarskych vlekov; neverejná osobná cestná motorová doprava vykonávaná vozidlami do 9 miest vrátane prípojného vozidla; nákladná cestná doprava vykonávaná vozidlami do celkovej hmotnosti 3,5 t vrátane prípojného vozidla; prevádzkovanie cestovnej kancelárie; prevádzkovanie záložne; prenájom stavebných mechanizmov; práce so stavebnými mechanizmami; zabezpečovanie služieb potrebných na prevádzku objektov, zariadení a budov, výroba stavebných prvkov z betónu; výroba a dodávka jedál; upratovacie práce; prevádzka zariadení na regeneráciu a rekondíciu; maliarske a natieračské práce a mnohé ďalšie činnosti.

Penzión CECOSPOL ** ponúka ubytovanie v dvoj- a troj- posteľových izbách, pričom stravovanie je zabezpečené v reštaurácii, ktorá ponúka jedlá nielen domácej, ale aj medzinárodnej kuchyne. Penzión má vlastné parkovisko, letnú terasu a otvorené ohnisko. V blízkosti penziónu je aj tenisový kurt. Okolie penziónu ponúka jedinečné možnosti pešej turistiky v letnom aj zimnom období.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

V lete môžu jeho návštevníci využiť nádherné cykloturistické trasy Kysuckých Beskýd, pozrieť si tzv. „bludné kamene“ v Klokočove, múzeum kysuckej dediny vo Vychylovke, alebo pútnické miesto Živčáková. V zime okolité kopce ponúkajú ideálne možnosti pre lyžovanie, a to bežecké aj zjazdové. Penzión CECHOSPOL sa nachádza dva km od lyžiarskeho strediska Zwardoň - Ski a 10 km od lyžiarskeho strediska Snowparadise Veľká Rača Oščadnica.

SKAL WOOD, s.r.o.

Táto spoločnosť s ručením obmedzeným začala svoju činnosť 14. augusta 2007. Predmetom jej činnosti je kúpa tovaru na účely jeho predaja konečnému spotrebiteľovi (maloobchod); kúpa tovaru na účely jeho predaja iným prevádzkovateľom živnosti (veľkoobchod); sprostredkovateľská činnosť v oblasti voľnej živnosti; stolárstvo; nábytkárska výroba; služby v rámci lesníctva a ťažby dreva; približovanie dreva; porez drevnej hmoty; výroba drevených obalov a paliet; maliarske a natieračské práce; demolácie, búracie práce a prípravné práce pre stavbu; prieskum trhu - marketing; automatizované spracovanie údajov; vedenie účtovníctva a administratívne práce.

Penzión Silvester

Penzión Silvester sa nachádza v centre obce Skalitz pri medzinárodnej ceste do Poľska, len 9 km od lyžiarskeho strediska Snow Paradise - Veľká Rača. Je dobrým východiskom pre pešie, lyžiarske a cykloturistické výlety po okolí v SR aj do Poľska.

Penzión má veľké parkovisko a v jeho blízkosti sa nachádza železničná stanica, autobusová zastávka, bankomat, čerpacia stanica pohonných hmôt, centrum obchodov, futbalové a volejbalové ihriská a tenisový kurt. Penzión poskytuje kvalitné ubytovacie služby v príjemnom rodinnom prostredí. V penzióne sa nachádza reštaurácia s kapacitou 24 osôb a denný bar. K dispozícii má 25 stálych lôžok, s prístelkami 34 lôžok.

HOSPOL, s.r.o.

Táto spoločnosť s ručením obmedzeným začala svoju činnosť 14. októbra 1991. Predmetom jej dlhoročnej činnosti je výrobná činnosť v oblasti drevovýroby; výroba nábytku; výroba stavebno-stolárska; vlastná výrobná činnosť a výrobná kooperácia v oblasti drevovýroby, stavebná činnosť a výroba stavebno-stolárska; zahranično-obchodná činnosť s výrobkami všetkého druhu okrem prípadov, na ktoré treba špeciálne povolenie.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Veronika Moda, s.r.o.

Táto spoločnosť s ručením obmedzeným začala svoju činnosť 5. novembra 2010. Predmetom jej činnosti je odevná výroba; kúpa tovaru na účely jeho predaja konečnému spotrebiteľovi (maloobchod) alebo iným prevádzkovateľom živnosti (veľkoobchod); sprostredkovateľská činnosť v oblasti textilnej výroby; sprostredkovateľská činnosť v oblasti výroby odevov; prenájom hnutel'ných vecí; prenájom nehnuteľností spojený s poskytovaním iných než základných služieb spojených s prenájomom; činnosť podnikateľských, organizačných a ekonomických poradcov; reklamné a marketingové služby.

Hotel Koloniál **

Hotel Kolonial ** je situovaný na severe Slovenska v príjemnom prostredí obce Skalité, nachádzajúcej sa v blízkosti hraníc s Poľskou republikou. Okrem kvalitného ubytovania ponúka hotel svojim návštevníkom širokú ponuku doplnkových služieb. Zrelaxujete sa v privátnom wellnes s jacuzzi, saunou a možnosťou masáží, zahráte si biliard, bowling, vychutnáte chutné jedlá hotelovej reštaurácie s ponukou lahodných vín a osviežite sa v bare s alko i nealko nápojmi rôzneho druhu. V blízkom okolí hotelu sa nachádza mnoho turistických a cyklistických tras. V zimnom období to nemajú na svahy ďaleko ani milovníci lyžovania, ktorí si môžu zalyžovať v lyžiarskom stredisku Zwardoň, vzdialenom len 5 km od hotela. Hotel taktiež ponúka hosťom možnosť zabezpečenia skibusu, hotelového taxi či možnosť jazdy na saniach v konskom záprahu.

Hotel ponúka komfortné ubytovanie v pohodlne zariadených desiatich dvojlôžkových izbách a jednej trojlôžkovej izbe. K dispozícii je aj ubytovanie v príjemne zariadených šiestich apartmánach. Každá izba aj apartmán disponuje televízorom, WiFi pripojením na internet a vlastnou kúpeľňou s toaletou. Niektoré izby sú vybavené aj balkónom.

Súčasťou hotela je výborná reštaurácia s ponukou chutných jedál, vhodná aj pre organizáciu rodinných osláv, svadieb či firemných večierkov. Pre spríjemnenie pobytu tu nechýba ani kaviareň, bar, bowling, biliard či domáce kino. Pre načerpanie nových síl tu pre hostí hotela čaká skvelé privátne wellness, pričom deti sa môžu zatiaľ vyšantiť v detskom kútiku s hračkami, či na preliezkach so šmýkačkou a hojdačkou. Hostia hotelu Koloniál môžu využívať taktiež vonkajšie posedenie na terase, či možnosť grilovania a opekania v záhradnom krbe.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

LUMACO, s.r.o.

Táto spoločnosť s ručením obmedzeným začala svoju činnosť 6. marca 2007. Predmetom jej činnosti je sprostredkovateľská činnosť v rozsahu voľných živností; prieskum trhu a verejnej mienky; kúpa tovaru na účely jeho predaja konečnému spotrebiteľovi (maloobchod) v rozsahu voľných živností; kúpa tovaru na účely jeho predaja iným prevádzkovateľom živnosti (veľkoobchod) v rozsahu voľných živností; zámočníctvo; mechanické úpravy na zákazku alebo na zmluvnom základe; výškové práce; vykonávanie zvaracích prác; obkladanie stien suchým spôsobom; obkladanie stien z hotových umelohmotných a drevených profilov; maliarske a natieračské práce; kladenie dlážkových krytín suchou cestou a lepením; demolácie, búracie práce, príprava staveniska, terénne úpravy; vykonávanie tenkostenných omietok stierkovaním; spracovanie údajov; služby súvisiace s databázami; tlmočnicke a prekladateľské práce; poradensko-konzultačná činnosť v oblasti strojárstva; vypracovanie dokumentácie a projektu jednoduchých stavieb, drobných stavieb a zmien týchto stavieb v oblasti strojárstva; počítačové služby; oprava a údržba potrieb pre domácnosť, športových potrieb a výrobkov jemnej mechaniky; montáž, rekonštrukcia a údržba vyhradených technických zariadení - elektrických; výskum a experimentálny vývoj v špecifickej oblasti prírodných a technických vied, interdisciplinárny výskum; zisťovanie potenciálu trhu, úrovne informovanosti, akceptácie a oboznámenia sa s tovarom a službami, nákupných zvyklostí spotrebiteľov za účelom propagácie predaja a vývoja nových tovarov a služieb, rozborov výsledkov; sprostredkovateľská činnosť v oblasti výskumu, vývoja, prírodných, technických a spoločenských vied; poradenstvo v oblasti informačných systémov týkajúce sa technického vybavenia; prenájom hnutelných vecí; prenájom nehnuteľností spojený s poskytovaním iných než základných služieb spojených s prenájomom. Táto spoločnosť zamestnáva cca 70 obyvateľov obce Skalitz.

Poľnohospodárske družstvo Skalitz

Poľnohospodárska výroba je základnou hospodárskou činnosťou človeka a s ňou sú spojené etapy rozvoja ľudskej spoločnosti. Prevažnú časť poľnohospodárskej pôdy obhospodaruje Poľnohospodárske družstvo Skalitz, ktoré má na území obce Skalitz jednu prevádzku a to hospodársky dvor U Kavalov.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Hospodársky dvor U Kavalov sa nachádza pri ceste smerom do Oščadnice v údolí potoka Vreščovka. Je zameraný na živočíšnu výrobu, chov oviec a hovädzieho dobytku. Objekt sa skladá zo senníka a dvoch ovčiarní. Hospodársky dvor zamestnáva 6 zamestnancov. Živočíšna výroba je zameraná na chov oviec a v lete chov hydiny. Ochranné pásmo hospodárskeho dvora nie je určené.

Ubytovacie služby na území obce Skalité

Ubytovanie v obci Skalité ponúka spolu osem ubytovacích zariadení s dispozičným počtom lôžok viac ako 190. Najvyššiu úroveň má hotel Kolonial, ktorý sa nachádza v centre obce. Okrem ubytovania poskytuje aj celodennú možnosť stravovania sa

Svoje ubytovacie služby na území obce Skalité poskytuje aj Penzión Cechospol, Penzión Mária, Penzión Silvester, ale i viaceré ubytovne.

Tabuľka 17 Ubytovacie služby na území obce Skalité

Názov zariadenia	Počet lôžok
Hotel Kolonial	42
Penzión Cechospol	33
Penzión Mária	28
Penzión Silvester	34
Ubytovňa TJ Slovan	21
Ubytovňa U Poľokov	15
Ubytovňa U Tomasa	10
Ubytovňa Gavlák	16
Spolu	199

Prameň: Vlastné spracovanie.

1.10 Vzdelávanie v obci Skalité

1.10.1 Vývoj školského systému na území obce Skalité

Školský systém v obci Skalité už viac ako dvesto rokov učí, vzdeláva a vychováva. Za toto obdobie sa na troch školách, ktoré boli v obci, vystriedali desiatky, ba možno už aj stovky učiteľov. Niektorí tu pôsobili iba krátko, no veľká časť tu venovala výchove a vzdelávaniu dorastajúcich pokolení podstatnú časť svojho produktívneho života. Škola je živý organizmus. Dáva základy všetkého, čo ľudstvo objavilo, vymyslelo, vytvorilo. Meradlom jej úspešnosti sú pedagogický zamestnanci, žiaci, ale i rodičia žiakov. Iba láskavý a spravodlivý učiteľ odovzdá detskej duši dostatok tepla potrebného na radosť zo života.

Ako sa to všetko začalo? O škole v obci od jej vzniku až do roku 1827, kedy je zmienka o škole, nemáme písomné informácie. Prvý záznam o učiteľovi a organistovi je však v matrike už z roku 1751, teda už predtým, než do platnosti vstúpili školské reformy Márie Terézie a Jozefa II., ktoré významne a pozitívne ovplyvnili vzdelanosť ľudí na Slovensku.

O pôsobení organistov - učiteľov a teda aj existencie školy v Skalitom sú záznamy z matrik. Pri matričnom zázname sa od určitého času uvádzalo, napr. pri narodení dieťaťa aj zamestnanie otca, takisto pri zaznamenaní sobáša zamestnanie muža, príp. pôvod ženy, resp. mená jej rodičov a ich zamestnanie, najmä, ak nepochádzali z obce. Aj pri zázname o pohrebe sa uvádzalo zamestnanie, príp. aj stav osoby, napr. vdova po učiteľovi, tridsiatnikovi a pod. V obci boli tri školy. Zaužívané názvy boli Obecná škola - škola v Ústredí, Prostredná škola - dnes stolárska dielňa a Horná škola - dnes penzión Čechospol. Škola v Ústredí bola cirkevná tak ako predchádzajúca škola a všetky boli postavené na farskom pozemku. Školy Prostredná a Horná boli štátne, postavené na pozemku vykúpenom od vlastníkov. O prvej škole v obci nie sú záznamy. Podľa niektorých zdrojov bola škola v Ústredí postavená v roku 1857, ale našla sa písomná zmienka o škole v roku 1827. Tá zrejme jestvovala do roku 1871. Potom bola postavená škola, ktorá po prestavbách a prístavbách slúžila až do roku 1943.

Zo zachovaných triednych výkazov zo školského roku 1920 - 21, zisťujeme, že škola bola jednotriedna, boli v nej tri oddelenia a správcom školy a učiteľom bol Mikuláš Bielek.

Po okupácii obce Poľskom zostalo za okupačnou hranicou 156 žiakov, na slovenskej škole zostalo 147 žiakov. Deti však naďalej chodili do slovenských škôl. Viaceré deti štátnych zamestnancov, najmä českej národnosti sa pred poľskou okupáciou časti Skalitého odsťahovalo s rodičmi.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

V roku 1940 sa začala sa stavba novej školy na pozemku za starou školou. Súčasne sa začalo so stavbou Kalvárie v areáli kostola a na stavbe ozdravovne Zväzu slovenských železničiarov. Stavbu financovala obec s podporou štátu. Celkové náklady boli plánované vo výške 1,1 mil. slovenských korún. V novej škole sa začalo učiť 01. decembra 1943.

V školskom roku 1946/47 sa školstvo v obci reorganizovalo. Zriadila sa oblasťná Meštianska škola a do jej obvodu patrilo aj Čierne Vyšný koniec.

Do začiatku 50. rokov sa v škole vyučovalo náboženstvo. Predmet náboženstvo bol aj na vysvedčení a bol klasifikovaný. Ešte neskôr sa náboženstvo vyučovalo pred prvou vyučovacou hodinou a tak sa na začiatku vyučovania žiaci modlili a na konci vyučovania spievali Pieseň práce.

V školskom roku 1948 - 49 sa škola sa premenovala na Štátnu strednú školu. V školstve sa totiž začal silno presadzovať vplyv Komunistickej strany a učiteľov neúmerne zaťažovali aktivity, ktoré museli vynaložiť na splnenie straníckych príkazov. Išlo o politické školenie, politicko-odborné školenie, pionierske školenie, stranícke školenie, povinné čítania politických brožúr a časopisov a ranné desaťminútovky.

V školskom roku 1954 - 55 vznikla Osemročná stredná škola. V marci 1960 sa začalo s výstavbou novej štrnásť triednej školy. V novej škole sa začalo učiť v školskom roku 1961 - 62. Škola sa premenovala na Základnú deväťročnú školu a vyučovalo sa v nej na jednu zmenu. V roku 1975 začala výstavba novej štrnásťtriednej školy na Kudlove, ktorá bola odovzdaná do užívania v roku 1986. V tom čase bolo v škole v ústredí iba 8 tried a 221 žiakov a na Kudlove 17 tried a 501 žiakov, v roku 1990, keď bola škola v ústredí opäť plne organizovaná - 322 žiakov. Od 1. septembra 1992 bola škola v Ústredí pretransformovaná na Cirkevnú školu sv. Svorada a Benedikta.

1.10.2 Základná škola sv. Andreja Svorada a Benedikta Skalité

Motto: „Vzdelanie a výchova pre kvalitný život“

Zriaďovateľom Základnej školy sv. Andreja Svorada a Benedikta v Skalitom je Rímskokatolícka cirkev Žilinská diecéza. ZŠ sv. Andreja Svorada a Benedikta v Skalitom je úplná plnoorganizovaná škola s prvým a druhým stupňom, pričom jej kapacita je 474 žiakov. V školskom roku 2012/2013 mala 321 žiakov. V školskom roku 2015/2016 má 301 žiakov. Škola má celkom 16 tried.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Základná škola má od obecného úradu v Skalitom prenajaté dve školské budovy. Budovy obidvoch škôl sú pomerne staré, a preto si vyžadujú neustálu rekonštrukciu a zvýšené náklady na údržbu. V tzv. starej škole sa vyučujú žiaci 1. - 4. ročníka. Nachádza sa v nej 8 tried, školský klub, elokovaná trieda LŠU Čadca. V jednej triede je umiestnená tzv. malá telocvičňa, školské dielne a počítačová trieda. V tzv. novej škole sa vyučujú žiaci 5. - 9. ročníka. Je v nej 8 kmeňových tried, jazykové laboratórium, počítačová učebňa. V priestoroch jednej triede je tzv. malá telocvičňa, školská kuchynka, trieda na výučbu fyziky a chémie, ktorá je len čiastočne zariadená a vybavená vhodnými modernými učebnými pomôckami.

ZŠ je umiestnená v centre obce Skalité v tesnej blízkosti kostola. V škole prevládajú žiaci predovšetkým z katolíckych rodín. Do školy sa hlásia prevažne žiaci z centra obce a blízkych spádových oblastí, pričom z iných obcí sa hlási do ZŠ len zanedbateľné percento žiakov. Priemerný počet žiakov na triedu je 19. Škola prijíma aj žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. V súčasnosti má základná škola 30 integrovaných žiakov, ktorým sa venuje špeciálny pedagóg. Žiaci chodia na korekcie k špeciálnemu pedagógovi spravidla jedenkrát týždenne.

Na základnej škole pôsobí 21 pedagogických pracovníkov (z toho traja muži), jedna vychovávateľka v školskom klube detí a špeciálny pedagóg na čiastočný úväzok. Časť úväzku náboženstva vyučujú kňazi. Všetci pedagogickí zamestnanci majú potrebnú vysokoškolskú kvalifikáciu. Učitelia majú osvojené kompetencie na rozvoj osobnosti žiaka - vedia pomáhať pri učení, motivovať a povzbudzovať žiaka pre učenie, vedia riadiť procesy učenia sa žiakov na vyučovaní, kompetencie komunikatívne, kompetencie odbornopredmetové, kompetencie sebariadenia (plánovať, projektovať svoju činnosť a reflektovať ju).

Škola sa snaží vytvárať žiakom príjemné estetické prostredie, v ktorom by sa dobre cítili o prispelo by to k tomu, aby dosahovali dobré výchovno-vzdelávacie výsledky. Chodby a triedy sú aktuálne vyzdobené, často obsahujú projekty a prezentácie vypracované v rámci jednotlivých vyučovacích hodín, obsahujú tiež informácie o aktivitách školy i jednotlivých tried. Okolie aj vnútorné priestory budov škôl dostávajú estetickjšiu úpravu, ktorú chce ZŠ realizovať aj v rámci malého školského projektu „Nech sa nám tu dobre žije“.

Všetci pracovníci školy sa snažia vytvoriť na škole vzájomnú priateľskú atmosféru medzi žiakmi a učiteľmi i žiakmi navzájom. Škola sa snaží vytvárať výchovné prostredie, ktoré formuje duchovnú a mravnú stránku osobnosti žiakov i všetkých zamestnancov školy.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Prioritou školy bude trvalá a úprimná snaha o vytváranie spoločenstva lásky všetkých zainteresovaných - žiakov, učiteľov, ostatných zamestnancov školy a rodičov. Spoločenstvo lásky však neznamena vyhovieť každej požiadavke, neklásť žiadne nároky a nežiadať ich zodpovedné plnenie. Naopak, láska vyžaduje, aby každý zodpovedne plnil svoju úlohu a svoje zverené poslanie, s pokorou prijímal svoje ohraničenie a vedel prijať i výčitky a oprávnenú kritiku, aby dokázal rešpektovať každého člena spoločenstva ako osobu a aktívne sa pričiňoval o spoločné dobro. Štruktúra odbornosti je takmer na všetky vyučovacie predmety okrem nemeckého jazyka a informatiky, i napriek tomu odbornosť vyučovania jednotlivých predmetov nie je dodržaná.

Ukazuje sa potreba doplnenia si vzdelanie o tretí aprobačný predmet, a to najmä na informatiku, hudobnú výchovu, výtvarnú výchovu, telesnú výchovu a nemecký jazyk. Vzdelávanie pedagogických zamestnancov sa uskutočňuje podľa plánu kontinuálneho vzdelávania, ktoré je zamerané na rozvíjanie profesijných kompetencií, tvorivej práce, zavádzanie nových metód a foriem práce a rozširovanie si odbornosti o nové kompetencie.

Na škole pracuje pomerne mladý učiteľský kolektív, ktorý sa nebráni zavádzať nové prvky do výchovno-vzdelávacieho procesu. K tomu im môže dopomôcť ďalšie vzdelávanie učiteľov, ktoré je právom i povinnosťou každého pedagogického zamestnanca. Škola nemá vlastného psychológa, ale spolupracuje s Centrom pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie v Čadci. Na škole pracuje aj špeciálny pedagóg, výchovný poradca, koordinátor ENV, VMR, koordinátor pre prevenciu sociálno-patologických javov a koordinátor informatizácie.

Mottom vzdelávacieho programu ZŠ sv. Andreja Svorada a Benedikta Skalité je „Vzdelanie a výchova pre kvalitný život“. Vytyčuje základné ciele a zámery výchovy a vzdelávania žiakov ZŠ. Keďže ide o katolícka školu, jej prvoradým cieľom je kvalitné vzdelávanie a zodpovedná výchova v kresťanskom duchu. ZŠ chce poskytnúť všeobecné základné vzdelanie všetkým žiakom. Dbá na to, aby žiaci mali priestor na rozvíjanie kľúčových kompetencií, ktoré môžu využiť vo väčšine nimi zvolených študijných a učebných oboroch vedúcich k možnosti zastávať celý rad pracovných pozícií a funkcií. Získané kompetencie im pomôžu riešiť aj rôzne nepredvídateľné problémy a umožnia im úspešne sa vyrovnávať s rýchlymi zmenami v štúdiu, v osobnom i v spoločenskom živote.

Ukončením realizácie projektu „Modernizácia ZŠ sv. Andreja Svorada a Benedikta Skalité“ sa značne vylepšil technický stav obidvoch budov a znížili sa výdavky na energie.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Boli vybudované dve plynové kotolne, zrealizovala sa výmena okien, jedna budova bola zateplená a vymenená strešná krytina. V oblasti zlepšovania technického stavu budov je potrebné v budúcnosti zamerať sa na zateplenie budovy tzv. novej školy, najmä jej severnej časti. Dôvodom je predovšetkým neustále plesnenie schodísk v zimnom období a ohrozovanie zdravia žiakov i zamestnancov školy. V neposlednom rade i úspora energií. Vo vnútorných priestoroch sa podarilo zrekonštruovať všetky sociálne zariadenia, podlahy v jednotlivých triedach, hygienické kútiky v triedach. Akútnu potrebu rekonštrukcie si vyžadujú ešte podlahy na chodbách, schodištia aj so zábradlím v novej škole, elektroinštalácia najmä v budove starej školy, šatne v oboch budovách.

Škola nutne potrebuje telocvičňu. Projekt na výstavbu telocvične bol podaný v rámci uchádzania sa o grand EÚ. Výstavba telocvične by kvalitatívne zlepšila výučbu telesnej výchovy a umožňovala by lepšiu organizáciu školských i mimoškolských aktivít žiakov. Zatiaľ sa telesná výchova vyučuje na obecnom viacúčelovom ihrisku, na ihrisku TJ Slovan Skalitz, ale väčšina hodín v zimnom a zlom počasí sa realizuje na školskej chodbe alebo v tzv. malej telocvični (trieda upravená pre potreby TSV).

Škola bola nedostatočne vybavená špeciálnymi učebňami a učebnými pomôckami, existujúce učebné pomôcky boli zastaralé. ZŠ sa rozhodla túto situáciu riešiť zapojením sa do projektu „Premena tradičnej školy na modernú“. Projekt bol implementovaný v rámci operačného programu Vzdelávanie spolufinancovaný Európskym sociálnym fondom. Na 5 % spolufinancovanie prispela aj Rímskokatolícka cirkev Žilinská diecéza - zriaďovateľ školy. Hlavným cieľom projektu bolo inovovať obsah, metódy a formy vzdelávania, a tým zlepšiť prípravu absolventov školy pre aktuálne a perspektívne potreby vedomostnej spoločnosti. Projekt obsahoval 5 aktivít, prostredníctvom ktorých sa modernizoval vyučovací proces. Bola to inovácia výučby anglického jazyka na 1. stupni, na 2. stupni, podpora čitateľskej gramotnosti a kľúčových kompetencií na 1. stupni, na 2. stupni a odborná príprava pedagógov. Vďaka projektu sa výrazne zlepšilo materiálno-technické vybavenie školy. Zakúpila sa didaktická technika ako interaktívne tabule, notebooky, dataprojektory, tablety, CD prehrávače, vizualizéry, hlasovacie zariadenie, mikroskopy pre interaktívnu výučbu, tlačiareň, laminovačka, ozvučovací systém, multimediálna sada kníh na vyučovanie anglického jazyka, súbor pomôcok na vyučovanie chémie, fyziky, biológie, zemepisu, dejepisu, anglického jazyka a francúzskeho jazyka. Školská knižnica bola obohatená väčšie množstvo odbornej, náučnej i beletristickej literatúry.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Školský klub navštevuje 22 detí z 1. stupňa ZŠ. V dennom režime sa striedajú odpočinkové, rekreačné a záujmové činnosti. Okrem týchto aktivít ponúka škola, prostredníctvom Centra voľného času v Skalitom, svojim žiakom rôzne záujmové krúžky. Každý záujmový útvar pracuje pod vedením skúseného vedúceho. Hlavným cieľom je plnohodnotne vyplniť voľné chvíle detí a mladých, ponúknuť im nové poznatky z rôznych oblastí a rozvíjať ich prirodzený talent.

1.10.3 Základná škola s materskou školou Skalité Kudlov

Základná škola s materskou školou Skalité - Kudlov je právnym subjektom od roku 2005. Je rozpočtovou organizáciou. Nachádza sa v hornej časti obce Skalité, odkiaľ prichádza do nej väčšina detí. V blízkosti sú hranice s Poľskou republikou.

V roku 1986 bola sprevádzkovaná novovybudovaná Základná škola Skalité Kudlov po integrácii malotriednej Základnej školy - Horná, Základnej školy - Prostredná a Základnej školy Skalité - Ústredie s ročníkmi 5. - 8. ako jediná plno organizovaná základná škola v obci Skalité s 18 triedami ročníkov 1. - 8. V roku 1990 boli v obci Skalité uvedené do prevádzky dve plno organizované základné školy, a to Základná škola Skalité - Kudlov a Základná škola Skalité - Ústredie, do ktorej sa presunuli žiaci z Kudlova. Znížil sa počet žiakov a došlo k presunu pedagogických zamestnancov do Základnej školy Skalité - Ústredie.

V roku 1992 - Základná škola Skalité - Ústredie zmenila zriaďovateľa a vznikla Cirkevná základná škola sv. Andreja Svorada a Benedikta. V septembri 1994 sa zrušila Materská škola - Prostredná pre nedostatok financií a nedostatočnú naplnenosť tried a bola integrovaná do Základnej školy Skalité - Kudlov, kde v súčasnosti využívajú 3 triedy, v ktorých sa pôvodne vyučovali žiaci 1. a 2. ročníka. V roku 1998 sa povinná osemročná dochádzka postupne pretransformovala na deväťročnú povinnú školskú dochádzku až do dnešnej podoby so všetkými ročníkmi ako plnoorganizovaná základná škola.

Od 1. júla 2002 Základná škola Skalité - Kudlov s ročníkmi 1. až 9. prechádza na právnu subjektivitu. Školská jedáleň pri ZŠ a materská škola prechádza pod Obecný úrad Skalité. Rok 2005 sa stal prelomovým vytvorením nového právneho subjektu Základná škola s materskou školou Skalité - Kudlov č. 781. Zriaďovateľom tohto subjektu je obec Skalité. Zlučuje základnú školu s počtom 370 žiakov, školský klub s 24 žiakmi, materskú školu s počtom detí 64 a školskú jedáleň. Súčasťou školy je telocvičňa, priestraný školský areál a žiacke športové ihrisko.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Rok 2008 sa niesol v znamení ďalšej reformy školstva. Zaviedlo sa členenie na primárne vzdelanie (1. stupeň) a nižšie stredné vzdelanie (2. stupeň) v súlade s medzinárodnými štandardmi, pričom školy budú vzdelávať žiakov podľa vlastných školských vzdelávacích programov. Znížil sa maximálny počet detí v triedach na 22 v prvom ročníku; na 24, ak je tvorená žiakmi viacerých ročníkov prvého stupňa ZŠ; na 25 v druhom až štvrtom ročníku a na 28 v piatom až deviatom ročníku.

Prváci sa môžu učiť v jednom slede 5 vyučovacích hodín, teda o jednu viac ako doteraz. Základná škola v tomto období začala tvoriť školský vzdelávací program „Kľúč k vzdelaniu“. Od 1. októbra 2009 začala ZŠ s MŠ Skalité - Kudlov implementovať projekt s názvom „Kľúč k vzdelaniu“, ktorý bol spolufinancovaný EÚ v rámci OP Vzdelanie, prioritnej osi „Reforma systému vzdelávania a odbornej prípravy a opatrenia „Premena tradičnej školy na modernú“. Spoluúčasť obce Skalité bola vo výške 5,0 %.

Cieľovou skupinou boli žiaci a pedagógovia ZŠ s MŠ Skalité - Kudlov. Cieľom tohto projektu bolo inovovať výchovno-vzdelávací proces na ZŠ s MŠ Skalité - Kudlov modernými metódami, formami a didaktickými prostriedkami pre zlepšenie výstupov vzdelávania. Projekt bol úspešne ukončený v auguste 2011.

V roku 2009 začala Materská škola pracovať podľa novovytvoreného školského vzdelávacieho programu „Kľúčik k detským srdiečkam“ a školský klub detí podľa výchovného programu „Kľúč k výchove“. Základným cieľom rozvoja ZŠ s MŠ Skalité - Kudlov je rozvoj školy globálne so zameraním sa na spoločenský imidž školy a rozvoj žiaka vo všetkých oblastiach. Premeniť tradičné postupy vo výchovno-vzdelávacom procese a vytvárať podmienky na humanizáciu a demokratizáciu výchovy a vzdelávania. Vytvoriť v škole centrum vzdelávania, športu a kultúry, vytvoriť podmienky pre pracovitý kolektív, a to i napriek súčasným finančným možnostiam.

V októbri 2009 začala v priestoroch ZŠ s MŠ Skalité - Kudlov rozsiahla rekonštrukcia budovy, ktorá bola ukončená v septembri 2010. V roku 2012 prebehla rekonštrukcia sociálnych zariadení MŠ a ZŠ. V roku 2011 podala základná škola projekt Zdravie v školách 2011 „NIE SME ZLÍ - 10 kľúčov k tolerancii“, ktorý bol schválený MŠVVaV SR. Bol zameraný na prieskum a eliminovanie výskytu šikanovania a vytvorený celoškolský program.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

V rokoch 2012 - 2014 implementovala základná škola ďalší projekt s názvom „Kľúč k úspešnému životu“, ktorý bol spolufinancovaný EÚ v rámci OP Vzdelanie, prioritnej osi Reforma systému vzdelávania a odbornej prípravy a opatrenia „Premena tradičnej školy na modernú“. Spoluúčasť obce Skalité bola taktiež vo výške 5,0 %. Cieľovou skupinou boli opäť žiaci a pedagógovia ZŠ s MŠ Skalité - Kudlov. Cieľom tohto projektu bolo aplikovať inovačné metódy a formy práce do vyučovania smerom k podpore čitateľskej a interpretačnej gramotnosti a skvalitniť výstupy vzdelávania a inovovať vyučovací proces pre zlepšenie čítania s porozumením a komunikačnej zručnosti v anglickom jazyku. Projekt bol úspešne ukončený v roku 2014.

Od októbra 2013 dostala naša škola do správy viacúčelové ihrisko s umelou trávou na tenis, nohejbal, volejbal, basketbal, futbal. Prevádzka ihriska vo večerných hodinách je zabezpečená jeho osvetlením. Ihrisko bolo financované z rozpočtu obce.

V roku 2014 základná škola aj s materskou školou realizovala projekt „Kľúč k bezpečnosti na cestách - DDI“, zameraný na rozvoj špeciálnych pohybových zručností u detí predškolského a mladšieho školského veku a rozšírenie vedomostí o doprave a tým prispieť k zníženiu nehodovosti a úrazovosti detí na cestách. Projekt podporil Nadačný fond Kia Motors Slovakia v nadácii Pontis a spolufinancoval ŽSK a Občianske združenie Detstvo Kudlov, pričom bolo slávnostne otvorené aj detské dopravné ihrisko.

Z kapitoly MŠVVaŠ SR na riešenie havarijných situácií škôl boli na základe žiadosti zriaďovateľa Obce Skalité poskytnuté finančné prostriedky na opravu sociálnych zariadení a šatní pri telocvični, ktorá bola realizovaná v dvoch etapách v roku 2013 a 2015 a na opravu podlahy prvého nadzemného podlažia realizovanej v roku 2015. Z rozpočtu školy bola opravená v roku 2015 aj elektroinštalácia v časti druhého nadzemného podlažia budovy školy.

Na ZŠ s MŠ Skalité - Kudlov pôsobí spolu 25 pedagogických zamestnancov (z toho jeden muž), 18 pedagogických zamestnancov v základnej škole, jedna vychovávateľka v školskom klube detí a 6 pedagogických zamestnancov v rámci MŠ. Pedagogickí zamestnanci majú potrebnú vysokoškolskú kvalifikáciu. Učitelia ZŠ majú osvojené kompetencie na rozvoj osobnosti žiaka - vedia pomáhať pri učení, motivovať a povzbudzovať žiaka pre učenie, vedia riadiť procesy učenia sa žiakov na vyučovaní, kompetencie komunikatívne, kompetencie odborné-predmetové, kompetencie seba riadenia (plánovať, projektovať svoju činnosť a reflektovať ju). V školskom roku 2015/2016 navštevuje ZŠ 236 žiakov v 13 triedach, 61 detí v rámci MŠ a 27 detí v rámci ŠKD.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

ŠKD ponúka odpočinkové, rekreačné a záujmové činnosti. Jeho prevádzka je od 11:10 do 15:30 hod. Žiaci môžu v rámci voľného času v popoludňajších hodinách navštevovať rôzne záujmové krúžky CVČ Skalité. Každý záujmový útvar pracuje pod vedením skúseného vedúceho. Hlavným cieľom týchto krúžkov je plnohodnotne vyplniť voľné chvíle detí a mladých, ponúknuť im nové poznatky z rôznych oblastí a rozvíjať ich prirodzený talent. V škole pracuje taktiež Základná umelecká škola z Čadce, ktorá rozvíja talenty v hudobnom a výtvarnom odbore.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Tabuľka 17 Vývoj počtu žiakov v ZŠ sv. Andreja Svorada a Benedikta Skalité, MŠ Skalité - Ústredie, ZŠ s MŠ Skalité Kudlov

Školský rok	ZŠ sv. Andreja Svorada a Benedikta	MŠ Ústredie	ZŠ s MŠ Skalité Kudlov	
			počet žiakov ZŠ	počet žiakov MŠ
2001/2002	-	-	-	-
2002/2003	-	-	-	-
2003/2004	-	-	-	-
2004/2005	396	-	-	-
2005/2006	377	85	356	54
2006/2007	359	94	347	46
2007/2008	349	90	332	60
2008/2009	338	86	316	52
2009/2010	329	92	290	60
2010/2011	323	86	278	63
2011/2012	326	85	265	58
2012/2013	316	85	255	61
2013/2014	301	92	247	62
2014/2015	301	91	247	61
2015/2016	301	91	236	61

Prameň: Interné materiály ZŠ sv. Andreja Svorada a Benedikta Skalité, MŠ Skalité - Ústredie a ZŠ s MŠ Skalité Kudlov.

1.10.4 Materská škola Skalité - Ústredie

Motto: „Slniečko - jeho teplo nám dáva jednu zo životných potrieb, podobne ako teplo učiteľského srdca je pre škôlkara nepostrádateľné. Svetlo slnka je nielen protikladom skutočnej tmy, ale aj protikladom tmy ľudskej mysle.“

V školskom roku 2014/2015 sa MŠ Skalité - Ústredie riadila školským vzdelávacím program, ktorý bol vypracovaný v súlade so štátnym vzdelávacím programom ISCED 0 „Zvedavé a šikovné chrobáčky“, ktorý sa skladá z niekoľkých tém zameraných na podporu takého životného štýlu u detí, ktorý rozvíja fyzické a psychické zdravie na základe správneho hodnotového systému podľa všeobecných morálnych zásad spolužitia.

MŠ vytvára pre deti prostredie s pozitívnou klímou, toleranciou a empatiou, v ktorom má každé dieťa príležitosť na rozvoj vlastnej individuality, originality a tvorivosti. Ponúka možnosť nadobudnúť primárne zručnosti na ochranu a zachovanie vlastného fyzického zdravia i zdravia iných. MŠ umožňuje deťom dostatok pohybu na čerstvom vzduchu v bezpečnom prostredí. Viedenie detí k zdravej životospráve.

Výchovno-vzdelávací proces zahŕňa všestranné rozvíjanie osobnosti dieťaťa so zameraním na perceptuálno-motorickú, kognitívnu a sociálno-emocionálnu oblasť. MŠ rozšírila obsah výchovy a vzdelávania nad rámec štátneho vzdelávacieho programu o vlastné ciele zamerané aj na environmentálnu výchovu. Úlohou školského vzdelávacieho programu MŠ Skalité - Ústredie je vytvárať vzťah k miestu a prostrediu, v ktorom dieťa žije, zaistiť jeho duševnú pohodu a priaznivú životnú perspektívu v spolupráci s rodinou tak, aby dieťa odchádzajúce do základnej školy bolo optimálne rozvinuté.

Štvortriedna materská škola má v obci Skalité dlhoročnú tradíciu. Nachádza sa v centre obce Skalité. Poskytuje celodennú výchovno-vzdelávaciu starostlivosť deťom vo veku od 3 do 6 rokov a deťom s odloženou povinnou školskou dochádzkou. Súčasťou materskej školy je školská jedáleň. V budove MŠ sa nachádza obecná knižnica.

Edukačný proces zabezpečuje kolektív 8 pedagogických zamestnancov. Súčasťou MŠ je rozľahlá záhrada s altánkom a so zeleňou. Nachádzajú sa tu pieskoviská, preliezky, kolotoče a šmýkačky. Pedagogické zamestnankyne vstúpajú deťom základné hodnoty, rozvíjajú ich osobnosť, učia ich samostatnosti.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Práca s deťmi je úzko spätá so životom obce. Deti vystupujú na rôznych kultúrnych podujatiach a so svojimi výrobkami sa zúčastňujú aj na Vianočných trhoch. Každý rok navštívi MŠ aj Mikuláš so svojimi anjelmi. Deti vždy bohatým programom potešia nielen jeho, ale aj svojich rodičov. Deti sa zúčastňujú aj na rôznych recitátorských a výtvarných súťažiach. Každý školský rok ukončí MŠ oslavami MDD a rozlúčkou s predškólákmi. Celé snaženie pedagogických zamestnancov MŠ Skalité - Ústredie vedie k tomu, aby si deti z nej odniesli do ďalšieho života kus lásky a pekné spomienky na život strávený so svojimi kamarátmi.

MŠ Skalité - Ústredie je štátna rozpočtová organizácia, ktorá je so svojimi príjmami a výdavkami napojená na obecný rozpočet. Školu finančne zabezpečuje zriaďovateľ, obec Skalité, pričom hospodárenie s prostriedkami sa vykonáva podľa schváleného rozpočtu.

MŠ Skalité - Ústredie má v školskom roku 2015/2016 prijatých 91 detí.

1.10.5 Centrum voľného času Skalité

Od 1. septembra 2012 funguje v obci Skalité novozriadené Centrum voľného času (CVČ), ktoré bolo zaradené do siete škôl a školských zariadení na základe rozhodnutia Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR, zriadené zriaďovacou listinou ako samostatná rozpočtová organizácia obce. Zriaďovateľom CVČ je obec Skalité, ktorá sa rozhodla pre takýto krok po predchádzajúcom prerokovaní v obecnom zastupiteľstve. CVČ zabezpečuje podľa výchovného programu školského zariadenia výchovno-vzdelávaciu, záujmovú a rekreačnú činnosť detí, mládeže, rodičov a iných osôb do veku 30 rokov v ich voľnom čase.

V školskom roku 2012/2013 malo CVČ sídlo v priestoroch OÚ Skalité. Hlavným cieľom CVČ Skalité pri jeho zriaďovaní bolo vytváranie príležitostí pre vyplňanie voľného času detí a mládeže z obcí Skalité, Čierne, Svrčinovec a Oščadnica. Záujem detí a mládeže o činnosť CVČ v týchto obciach niekoľkonásobne prevýšil pôvodnú predstavu. Prebiehala hlavne pravidelná záujmová činnosť formou rozlične orientovaných záujmových útvarov, krúžkov, či klubov. V prvom roku činnosti v CVČ Skalité pracovalo 200 záujmových útvarov v elokovaných pracoviskách, ktoré navštevovalo vyše 3000 členov - detí a mládež materských škôl, základných škôl a obcí Skalité, Čierne, Svrčinovec a Oščadnica.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Výchovno-vzdelávaciu činnosť zabezpečoval jeden interný zamestnanec (riaditeľ CVČ) na čiastočný úväzok a 128 externých pedagogických a nepedagogických zamestnancov z radov učiteľov základných, materských škôl, ale aj rodičov, mládeže, občanov obcí a okolia.

Od začiatku školského roka 2013/2014 si začalo CVČ tvoriť svoju novú tvár: Vďaka spolupráci so zriaďovateľom sa rozšírili priestory CVČ a výrazne sa zväčšila ponuka aktivít. Od 1. novembra 2013 je otvorený aj Klub CVČ v priestoroch starej materskej školy v ústredí. Z ušetrených finančných prostriedkov sa podarilo v celej budove vymeniť okná, vchodové dvere, opraviť radiátory (čím sa znížili prevádzkové náklady na vykurovanie), zveľaďovať priestory sociálnych zariadení, kuchynky, klubovní - opraviť omietky, vymaľovať, vybaviť novým nábytkom, doplniť materiálo-technické vybavenie výpočtovou technikou (počítače, kopírky, TV, CD a DVD prehrávače, kamera, fotoaparát), zvukovou aparatúrou, relaxačnými a športovými pomôckami, kuchynskými spotrebičmi a zariadením a tiež hrami, skladačkami, knižnými publikáciami a rôznymi pomôckami. V decembri 2013 bolo CVČ úspešné v projekte ÚPSVaR Čadca na vytvorenie dvoch pracovných miest pre účely plnenia potrieb CVČ. Od januára 2014 týmto projektom získalo CVČ dotáciu na dve zamestnankyne, ktoré zabezpečovali administratívne práce, klubovú, záujmovú činnosť a ostatné práce súvisiace s činnosťou CVČ. V súlade so zameraním CVČ a tiež na základe výsledkov dotazníkového prieskumu sa začali uskutočňovať atraktívnejšie formy záujmovej činnosti a organizovať spontánne podujatia a projekty. Deťom a mládeži sa tak otvorili nové možnosti zmysluplného využívania voľného času.

V dôsledku zmien vo financovaní centier voľného času, zmenila sa aj organizácia CVČ Skalité. Zmenšil sa počet záujmových útvarov, výchovno-vzdelávacia činnosť prebiehala už len v elokovaných pracoviskách obcí Skalité a Svrčinovec.

Postupne od roku 2014 sa členská základňa a personálne obsadenie CVČ Skalité stabilizovalo. V súčasnosti sú v CVČ zamestnaní traja interní zamestnanci - z toho jeden pedagogický zamestnanec - riaditeľ na čiastočný úväzok (25 %), dvaja zamestnanci s čiastočným úväzkom na administratívne práce (PAM a účtovníctvo) a s čiastočným úväzkom ako pedagogickí zamestnanci v Klube CVČ. Okrem nich pôsobí v CVČ 38 externých zamestnancov, ktorí vedú záujmové útvary a vykonávajú činnosti súvisiace s výchovno-vzdelávacou činnosťou CVČ.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Činnosť CVČ sa člení na niekoľko oblastí:

Pravidelná záujmová činnosť je v školskom roku 2015/2016 realizovaná v 49 záujmových útvaroch, krúžkoch, kde pracuje viac ako 700 detí, mládež aj dospelí členovia. Bohaté zastúpenie majú športové záujmové útvary, vďaka ktorým si deti pestujú zdravý životný štýl a upevňujú svoje fyzické zdravie. Ide hlavne o krúžky futbalu, hokejbalu, florbalu, volejbalu, biatlonu, zumbi, mažoretkového športu, Bud' fit! a turistiky. Ďalšie krúžky – výtvarné, tvorivé dielne, či šikovné ruky, rozvíjajú v deťoch kreativitu a tvorivosť. Iné záujmové útvary poskytujú odborné či praktické informácie a vedomosti - napr. počítačový, informatický, matematický krúžok, či krúžok anglického jazyka, prvej pomoci. Záujem je aj útvary z oblasti kultúry a umenie, kde patria čitateľský, spevácky a tanečný krúžok, ale aj o ľudový tanec a spev, vďaka čomu sa deti a mladá učia zachovávať a cítiť si tradície a zvyky našich predkov. Široká paleta krúžkovej činnosti je zameraná na aktívny oddych, výchovu a vzdelávanie detí, mládeže a iných záujemcov. Podporuje rozvoj vedomostí, zručností, pohybových činností a nových aktivít podľa výberu záujemcov. Stretnutia členov prebiehajú pravidelne, jedenkrát v týždni v popoludňajších hodinách.

V rámci príležitostnej záujmovej činnosti CVČ ponúka veľa zaujímavých podujatí. Nie každé dieťa má chuť pravidelne navštevovať záujmové útvary, práve preto vznikajú aj „jednorazové“ akcie pre deti ako napríklad Stromček želaní, Andersenova noc, Fašiangové tradície, Cesta rozprávkovým lesom, Šarkaniáda, karneval. Oblúbené sú aj podujatia organizované v Klube CVČ, v ktorom je prihlásených viac ako 70 detí. Klub CVČ je otvorený pre deti a mládež v pracovných dňoch od 11:30 do 16:00 hod. a priemerná denná návštevnosť je viac ako 30 detí. V rámci klubovej činnosti sú organizované dvojhodinky s kuchárikom, posedenia mamičiek s deťmi, kreatívne dielne, Tvorivkovo, Rozprávkovy, čitateľské, výtvarné, turistické a športové popoludnia. Nechýbajú ani víkendové podujatia, detské diskotéky, rôzne hry, súťaže a športové popoludnia na multifunkčnom ihrisku. Tvorivosť a zručnosti, ktoré deti nadobudnú a rozvíjajú, často aj prezentujú na rôznych literárnych a výtvarných výstavkách, vedomostných a športových súťažiach, turnajoch, olympiádach, kultúrnych vystúpeniach a prehliadkach (napr. Valentínske srdiečko, Veľkonočné vajíčko, Pozdrav a vystúpenie ku Dňu matiek, recitačná, spevácka, divadelná súťaž, Príroda na jar, Šarkaniáda, Deň detí, Turnaj o Pohár CVČ vo futbale, florbale).

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Počas prázdnin a v letných mesiacoch zabezpečuje CVČ zaujímavé prázdninové aktivity formou detských letných táborov s dennou dochádzkou, výletov a krátkodobých podujatí. Okrem toho deti majú cez prázdniny k dispozícii aj Klub CVČ s ponukou rôznych športových podujatí, turistických vychádzok, opekačiek v prírode, hier, rozprávkových a hudobných dní.

CVČ sa podieľa zároveň aj na organizovaní spoločenských, kultúrnych a športových podujatiach v obci a v regióne (napr. vystúpenia pre dôchodcov, uvítanie detí do života, Vianočné trhy, Fašiangy - pochovávanie basy, oslavy - Deň matiek, Deň detí, Zumba - maratón, výtvarné, literárne, športové akcie a súťaže).

Dobrá je spolupráca CVČ s materskými školami v obciach Skalité a Svrčinovec - CVČ vytvára podmienky na návštevu pravidelnej záujmovej činnosti deťom predškolského veku. Deti tak získavajú vedomosti o efektívnom využívaní voľného času a novými metódami práce sa aj prostredníctvom CVČ pripravujú na vstup do školy. Činnosť CVČ nie je možná bez spolupráce, pomoci a pochopenia obecného úradu, farského úradu, základných a materských škôl, kultúrnych, spoločenských, športových organizácií obce, spoločenstva mládeže a pomoci externých zamestnancov - vedúcich záujmových útvarov.

Činnosti CVČ je prezentovaná aj formou webovej stránky, sociálnej siete Facebook, nástieniek, informačných tabúl, kde sú zverejnené bulletiny, upútavky, výtvarné práce, fotografie z podujatí, prezentačné plagátky a podrobnejšie informácie o plánovaných podujatiach. Výsledky tvorivosti, súťažné, výtvarné a literárne práce sú vystavené na nástenkách v Klube CVČ a v obecnej knižnici. Okrem toho deti výsledky svojej činnosti prezentujú na okresných, regionálnych aj celoslovenských súťažiach. Niektoré krúžky, ako napr. biatlon, či divadelný krúžok KOLOVRÁTOK, reprezentujú a šíria dobré meno nielen CVČ, ale aj samotnej obci Skalité.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Divadelný krúžok KOLOVRÁTOK

Detský divadelný súbor (DDS) Kolovrátok vznikol v roku 2008 pod vedením Mgr. Jany Kubánkovej pri Základnej škole sv. Andrea Svorada a Benedikta Skalité. Pod CVČ Skalité pôsobí od roku 2012. V divadelnom krúžku pracuje 17 členov vo veku od osem do 13 rokov. Mladí nadaní divadelníci dokazujú svoju kreativitu a talent na mnohých okresných, regionálnych a celoslovenských divadelných predstaveniach. Medzi najväčšie úspechy patrí postup s inscenáciou „Oheň a voda v papieri“ na krajskú prehliadku Divadelný medveď Žilina 2012. So scénickou miniatúrou „Kabát dvoch farieb“ postúpili na celoštátnu prehliadku Zlatá priadka 2012 do Šale. Úspechom je 1. miesto v regionálnej súťažnej prehliadke detskej dramatickej tvorivosti „Deti deťom Oščadnica 2014“ s inscenáciou „Leto v pasci“ a opäť postup na krajskú prehliadku „Divadelný medveď Žilina 2014“.

V školskom roku 2014/2015 divadelný súbor pracoval na aktuálnej téme, ktorá oslovuje generáciu dospelých a ich rodičov. Krúžok predstavenie vytváral po malých krokoch, dlhých úvahách, častých zmenách a dlhých sobotňajších nácvikoch. Divadelná hra „Druhá šanca“ je výzvou pre každého, kto si uvedomil, že nekonal správne, aby sa poučil, nevzdával a hľadal správnu cestu. Napriek zdravotným problémom niektorých členov súboru, prípravám deviatkov na monitor a prijímacie skúšky sa divadelný krúžok Kolovrátok dňa 26. marca zúčastnil regionálnej prehliadky detskej dramatickej tvorivosti „Deti deťom v Oščadnici“, kde obsadil 1. miesto. Divadelný krúžok tiež odohral pohostinné predstavenie v rámci národnej súťažnej prehliadky ochotníckych divadiel „Palárikova Raková“ a zúčastnil sa celoslovenskej prehliadky v literárno-dramatickej tvorbe „Dielo tvojich rúk Topoľčany“ - 3. miesto.

Tabuľka 18 Prehľad údajov o CVČ Skalité

Školský rok	Počet zapísaných detí na činnosť CVČ	Počet detí v záujmových útvaroch	Počet záujmových útvarov	Počet interných zamestnancov	Počet ext. zamestnancov	Elokované pracoviská v obciach
2012/2013	2673	3023	200	1	162	Skalité, Svrčinovec, Čierne, Oščadnica
2013/2014	664	734	48	3	44	Skalité, Svrčinovec
2014/2015	663	812	47	3	41	Skalité, Svrčinovec
2015/2016	638	768	49	3	38	Skalité, Svrčinovec

Prameň: Interná dokumentácia CVČ Skalité.

1.11 Kultúra na území obce Skalité

„Kultúra sa nededí, kultúra sa dobýva.“

Kultúra - to nie sú len súbory, knihy, či kultúrne domy, ale predovšetkým dosiahnutá úroveň vzdelanosti, výchovy a prostredie, v ktorom ľudia žijú a naplňajú zmysel svojho života. Kultúra ako taká je časťou sociálnych vzťahov v každej spoločnosti. Môžeme povedať, že ide o dodržiavanie kultúrnych tradícií, hodnôt a zvykov regiónov, miest či obcí. Pomocou kultúrnych akcií môže každá obec podporovať u ľudí kreativitu, prípadne nadobúdanie hodnôt nielen k svojej obci, ale aj medzi ľuďmi navzájom.

Obec Skalité realizuje počas roka množstvo kultúrnych podujatí. Kultúrny život a kultúrne podujatia sa väčšinou sústreďujú do amfiteátra, na námestie v ústredí obce, na ihriská a do kultúrneho domu. Obec má bohaté a pestré kultúrne tradície vo všetkých základných umeleckých záujmových oblastiach - divadlo, hudba, spev či tanec. V poslednom období je to najmä žáner folklóru, v rámci ktorého pôsobí Ľudová hudba Ondreja Rovňana, Ľudová hudba Capkovci, heligonkárka a speváčka Vlasta Mudříková a spevácka skupina Seniorka pri Klube dôchodcov Skalité, ktorí dôstojne reprezentujú nielen obec Skalité, ale aj okres, kraj, ba dokonca celé Slovensko.

Najveľkolepejším podujatím v obci je medzinárodný folklórny festival - Goralské slávnosti. Hlavný program sa odohráva v nedeľu po sviatku sv. Jána Krstiteľa, patróna miestneho kostola. Vtedy sa konajú aj obecné hodové slávnosti. Festival je spojený s bohatým kultúrnym programom, prezentujú sa na ňom popredné umelecké folklórne skupiny a sólisti. Jeho súčasťou sú aj výstavy, športové turnaje, jarmok remesiel, krojovaný sprievod, ľudová veselica, lunapark a iné spoločenské stretnutia. V rámci Goralských slávnosti je organizovaná výtvarná súťaž detí základných škôl, ktorá je vyhodnotená v deň konania podujatia počas hlavného programu.

Tradične v mesiaci júl obec zorganizuje súťaž vo varení gulášu - Skalitská vareška. Podujatie sa koná v areáli TJ Slovan Skalité, každým rokom získava čoraz väčšiu popularitu, naposledy sa do súťaže prihlásilo 19 družstiev. Počas leta obec v areáli TJ Slovan Skalité organizuje aj futbalové turnaje a to: Osadový turnaj o pohár starostky obce a Memoriál des. R. Šmatlavu.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Veľkej obľube medzi obyvateľmi obce sa tešia podujatia: Reprezentačný ples obce Skalité, Pochvávanie basy, Deň matiek, Pasovanie prvákov za čitateľov knižnice, Mariánska pieseň, Hubertovská slávnosť, Hokejbalový turnaj a Hasičská súťaž o pohár starostky obce, koncerty v amfiteátri, Rozsvietenie vianočného stromčeka, Vianočné trhy a Silvester.

Neoceniteľnú pomoc pri kultúrnom a spoločenskom živote v obci má obec od TJ Slovan Skalité, Poľovníckeho združenia Skaľanka, DHZO Skalité, Klub dôchodcov i mnohých ďalších spolkov a organizácií.

Spravodaj obce Skalité vychádza štyrikrát ročne. Je to farebný informačný dokument, ktorý v pravidelných intervaloch vydáva obec Skalité, aby svojim občanom poskytla potrebné aktuálne informácie o dianí v obci i v okolí.

1.11.1 Kultúrne spolky v obci Skalité

Ľudová hudobná skupina Capkovci zo Skalitého

Ľudová hudobná skupina Capkovci zo Skalitého vznikla v roku 1990. Zakladajúcimi členmi boli Pavol Capek, syn Roman Capek a ujo Gusto Gomola z Čierneho. Neskôr sa k nám pridali Miro Capek, Pavol Kopas a Karol Révay, rodina Kopáčovcov z Oščadnice, Ing. Janko Bazger z Čadce, syn spoluzakladateľa G. Gomolu, Marián, z Čierneho, Jozef Markuliak z Oščadnice, Veronika Rokyčáková zo Svrčinovca a Janka Šuriková zo Skalitého.

Na svojich vystúpeniach prezentujú ľudové piesne z nášho regiónu - Kysúc, ale aj ľudové piesne z celého Slovenska, Česka a Poľska. Capkovci sú známi nielen svojimi piesňami, ale aj humorným hovoreným slovom. Táto ľudová hudobná skupina sa zúčastňuje hudobných podujatí nielen doma, ale aj v zahraničí. Potlesk si získala už v Česku, Poľsku, Rumunsku, Ukrajine, Rakúsku a v ďalších európskych štátoch.

Pri príležitosti 15. výročia svojho vzniku nahrali CD „Capkovci a ich hostia 1“, ktoré obsahuje 15 ich najobľúbenejších piesní. V súčasnosti táto Ľudová hudobná skupina pôsobí v zložení: Roman Capek, Pavol Capek, Gustáv Gomola, Karol Révay, Ján Bazger a Soňa, Simona a Štefan Kopáčovci.

Heligonkárka a speváčka Vlasta Mudríková

Vlasta Mudríková, heligonkárka a speváčka, svojou hrou a neuveriteľne čistým spevom patrí medzi elitu slovenského folklóru. Svojou hrou a spevom prispieva k zachovaniu koloritu ľudovej piesne a folklóru Kysúc. Okrem sólových vystúpení a hry v kapele aktívne spolupracuje aj so Štátnou operou v Banskej Bystrici, kde si ju návštevníci opery dobre pamätajú najmä z hier Giuseppe Verdiho - Nabucco a Simon Boccanegra. Jej spev je mnohými kritikmi označovaný za najčistejší a najkrajší na Kysuciach, ale môžeme sa právom domnievať, že už dávno prekročil brány Kysuckého regiónu. Jej hra na heligónke a spev dostali uznania nielen na súťažiach ako Oščadnická heligónka, ale aj na medzinárodných podujatiach v Ostravici, Rožňov pod Radhoštem, Halenkove, Veľkých Karloviciach, Brne, Torúni alebo aj Wegierskej góre.

Ľudová hudba Ondreja Rovňana

Ľudová hudobná skupina Ondreja Rovňana zo Skalitého vznikla v roku 1991. Zakladajúcimi členmi boli Ondrej Rovňan, Jozef Martiniak, Peter Tomica a Andrea Droččinová. Na svojich vystúpeniach prezentujú ľudové piesne z nášho regiónu - Kysúc, ľudové piesne z Terchovej ale aj Táto ľudová hudobná skupina sa zúčastňuje hudobných podujatí nielen doma, ale aj v zahraničí. Potlesk si získala už v Česku a v Poľsku. V súčasnosti LH Rovňanovci pôsobi v zložení: kapelník - Ondrej Rovňan, kontra - Peter Tomica, basa - Peter Potočár a druhé husle - Veronika Šmatlavová.

Spevácka skupina Seniorka

Spevácka skupina Seniorka vznikla pri Jednote klubu dôchodcov Skalité v roku 2010. Má 15 členov. Vedúcou skupiny je pani Anna Rovňanová. Na svojich vystúpeniach prezentujú piesne z regiónu Kysúc a Slovenska. Najviac sa ale zameriavajú na prezentáciu skalitských ľudových piesní, ktoré spievajú v nárečí a v kroji. Spevácka skupina Seniorka sa zúčastňuje okresných a krajských prehliadok speváckych zborov JD Slovenska a prehliadok v speve mariánskych piesní. Je tiež nápomocná pri príprave podujatí organizovaných obcou Skalité, napríklad fašiangy, Goralské slávnosti, rozsvietenia vianočného stromčeka, uvítanie Nového roka a iné.

1.11.2 Kultúrne pamiatky v obci Skalité

Kalvária Sedembolestnej Panny Márie

Pamätník prinavrátania časti územia obce

Kostol a iné sakrálne stavby sú výrazným dokladom doby svojho vzniku a dôkazom silného náboženského presvedčenia obyvateľov spojeného s veľkým lokálpatriotizmom tak, ako je to aj v prípade našej obce. V Skalitom je takýmto významným pamätníkom Kalvária Sedembolestnej Panny Márie.

V areáli farského kostola v Skalitom je sedem kaplniek Kalvárie Sedembolestnej Panny Márie. Boli dokončené a vysvätené pri druhom výročí prinavrátania časti obce spod poľskej okupácie. Tento bezprecedentný čin agresie v histórii Skalitého, ktorého sa dopustilo Poľsko obsadením časti obce, sa udial po podpísaní Mníchovskej dohody 29. septembra 1938. Prinavrátania okupovaného územia sa občania dočkali, keď nemecká armáda 01. septembra 1939 zaútočila na Poľsko. Táto historická udalosť bola u našich hlboko veriacich otcov, dedov a pradedov podnetom na stavbu pamätníka. Iniciátorom myšlienky bol Jozef Kavala a dôsledným realizátorom Peter Černo, farár v Skalitom.

Rozpočet stavby bol takmer štvrt' milióna Ks. Pomocné práce pri stavbe a úprave terénu okolo kostola vykonali občania Skalitého. Do peňažnej zbierky na stavbu Kalvárie sa zapojili občania a prispeli aj organizácie, firmy i štátne úrady. Medzi Skalitčanmi sa do 1. septembra 1940 vyzbieralo 70 000 Ks. Do kaplniek zadovážil farár Černo sedem reliéfnych obrazov z tvrdého dreva vo Veľkosti 1,25 x 1,95 m od talianskeho majstra - sochára Ferdinanda Prinotha z Ortisei v Taliansku. Priebeh prípravy, organizácia výstavby, dokončenie i samotný slávnostný akt vysvätenia Kalvárie sú najvýznamnejším spoločným činom našich predkov od postavenia kostola. Obidva sú predmetom článkov, propagačných letákov i publikácii o obci.

Kaplnka Povýšenia sv. Kríža na Kudlove

Kaplnka je postavená na mieste staršej drevenej kaplnky postavenej v roku 1911. Kaplnka bola viackrát prestavovaná a jej interier dopĺňaný. Základný kameň novej kaplnky posvätil Anzelm Pekarovič františkán zo Žiliny. Stavba bola financovaná zo zbierok a pôžičky. Kaplnka je kamenárskym dielom domácich majstrov, tak ako Lurdská kaplnka pristavená k západnej stene kostola. Zaujímavý je kamenný kríž, ktorý je dielom miestneho kamenára Ondreja Špiláka a je vstavaný do priečelia kaplnky. Je datovaný rokom 1835.

Kostol sv. Jána Krstiteľa v Skalitom

Starý drevený kostol, ktorý stál vedľa fary na terajšom cintoríne, vystriedal nový, priestranný a murovaný, ktorý je v poradí už tretím kostolom v Skalitom a ktorý stojí dodnes. S jeho výstavbou sa začalo okolo roku 1787, dokončený bol v roku 1793. Kostol v Skalitom slávnostne konsekroval biskup Fuchs v auguste 1801.

Kostol je situovaný smerom od juhu na sever, čo je nezvyčajné, pretože kostoly sa stavali od východu na západ. Dôvodom pre takéto riešenie bola hlavná cesta okolo pozemku, kde mal kostol stáť, idúca v tomto smere. Farníci sa obávali, že keby bol kostol postavený pozdĺž hlavnej cesty, do chrámu by sa prenášalo priveľa hluku.

Spomedzi chrámov v okolitých obciach, vrátane poľských, je Farský kostol sv. Jána Krstiteľa v Skalitom najstarším kostolom.

Ostatná sakrálna architektúra v obci Skalité

V obci sa nachádzajú aj ďalšie, menšie sakrálne stavby. Sú roztrúsené po obci a majú miestny význam. K nim patria murované kaplnky i stĺpové kaplnky a kríže.

- murované kaplnky - U Greguša, U Šimurdy, na Podkrížnom, v Sihlách, U Svedov, pri Snežienke, pri Skaľanke
- stĺpové kaplnky - U Krupel'a, kaplnka a kríž na Troch kopcoch, Za Riekami, U Tomasa, U Vyšných Firkov, pod Krčmiskom, v Krčmisku, U Kožaka, Za Lieskovou
- kríže - pri železničnej stanici, v Potoku, pri Starom cintoríne, na Poľane, U Jargaši, U Strakov, U Kreany, na Koščelisku.

Pamätník padlým v 1. sv. vojne

Nie všetci naši rodáci, ktorí odišli do 1. sv. vojny sa vrátili. Tým, ktorí padli, obec postavila z verejnej zbierky pomník. Jeho slávnostné odhalenie bolo pri oslavách výročia vzniku 1. Česko-Slovenskej republiky 28. októbra 1931. Na odhalení pomníka sa zúčastnili zástupcovia okresného úradu a vojenský veliteľ z Čadce.

Na tabuli sú iba mená padlých, ktoré rakúsko-uhorská vojenská administratíva evidovala ako mŕtvych a oznámila to ich rodinám alebo obecnému úradu.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Padlých bolo zrejme viac, ale boli evidovaní buď ako nezvestní, alebo po bitkách tesne pred koncom vojny, po katastrofálnej porážke rakúsko-uhorskej armády keď už vojenská administratíva nefungovala neboli identifikovaní. Nezvestnými sa mohli stať aj preto, že vojaci sa v zmätku po skončení vojny nedopravovali hromadne, ale individuálne, najmä z roztrúsených bojísk na Balkáne, a mohli cestou zahynúť. V úmrtných matrikách r. k. FÚ v Skalitom sa nachádzajú záznamy o vyhlásení nezvestného vojaka za mŕtveho aj niekoľko rokov po skončení vojny, napr. vtedy, ak muselo prebehnúť dedičské konanie. O zostavení zoznamu padlých sa nezachoval záznam a tak sa s určitosťou nedá povedať či sú tam všetci padlí, alebo aj nezvestní. Nevie sa teda ani aké hodnosti mali padlí vojaci a ku ktorému regimentu patrili.

Pamätník vojakom Červenej armády

Pri oslobodzovaní obce padli dvaja vojaci. Boli krátkodobo pochovaní 17. apríla 1945 v areáli kostola. 02. mája 1945 tam bola pochovaná aj dôstojníčka npor. Ljubov Alexandrovna Ivanova. Npor. L. A. Ivanova sa narodila v roku 1917 v Odese a bola lekárkou 160. delostreleckého pluku 24. divízie.

Pri ďalšom postupe zo Skalitého do Čadce, na chotárnej hranici s Čiernym, padla po streľbe nemeckých vojakov. Neskôr, koncom r. 1945, boli ich pozostatky exhumované. Pozostatky vojakov boli prevezené na vojenský cintorín Červenej armády vo Vrútkach a dôstojníčka bola pochovaná do spoločného hrobu v Žiline na Bôriku.

Na pamiatku oslobodenia postavila obec vojakom Červenej armády pomník ešte v roku 1945. Stojí pred školou v Ústredí.

1.11.3 Spolková činnosť na území obce Skalité

Spolková činnosť je v obci Skalité tradične bohatá. Aktívni sú najmä dobrovoľný hasičský zbor, futbalisti, biatlonisti, hokejbalisti či arm wrestleri. Viacerí z nich majú aktívne kontakty so spolkami a združeniami na českej i poľskej strane.

Spoločenský charakter človeka sa prejavuje v jeho záujme o styk s ostatnými ľuďmi, výmene informácií a spoločnom rozvíjaní rôznorodých záujmov. Tomuto cieľu slúžia rôzne dobrovoľné spolky a združenia. Najstarším spolkom, zaznamenaným na území obce Skalité, boli náboženské spolky, ktoré boli založené v prvých rokoch po vzniku ČSR, ktoré však po čase zanikli.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Jediným spolkom, ktorý sa udržal od svojho založenia v roku 1926 dodnes, je dobrovoľný hasičský zbor. V medzivojnovom období vznikol v obci aj spolok Červeného kríža. O jeho činnosti v prvých rokoch existencie sa však nezachovali žiadne údaje.

Dlhšie trvanie mal aj miestny odbor Matice slovenskej založený v roku 1935, a to najmä vďaka tomu, že mal priestory na spoločné stretnutia v novopostavenom kultúrnom dome. V medzivojnovom období pôsobil ako jeden zo siedmich na Kysuciach. Venoval sa najmä ochotníckemu divadlu. K najväčšiemu rozmachu spolkovej činnosti došlo až po druhej svetovej vojne. Okrem hasičov, Červeného kríža a športovcov to však boli len miestne zložky celoštátnych spoločenských organizácií, prostredníctvom ktorých sa vtedajšia politická moc usilovala zapájať do spoločenského života a ovplyvňovať čo najväčší počet obyvateľstva.

Tak vznikli organizácie mládeže, žien (Slovenský zväz žien) a do spoločného Národného frontu sa museli zapojiť aj spomenuté organizácie hasičov, Červeného kríža, ba aj poľovníkov, záhradkárov či drobnochovateľov. O činnosti týchto politicky riadených organizácií sa nezachovali významnejšie údaje. Zaslúžili sa najmä organizovaním svojich členov do dobrovoľných brigád pri stavbách pre rozvoj obce Skalité (kultúrny dom, športový štadión, ...). Osobitnú zmienku si zasluhuje organizácia Slovenského zväzu žien, na pôde ktorej začala pôsobiť folklórna skupina.

Dobrovoľný hasičský zbor Skalité - DHZ Skalité

Dobrovoľný hasičský zbor bol založený na území obce Skalité 16. júna 1926. Od počiatkov svojej činnosti patril medzi najaktívnejšie dobrovoľné organizácie. Najväčšie úspechy však dosiahol až v sedemdesiatych rokoch minulého storočia. V roku 1974 sa člen požiarneho družstva Jozef Kreana stal majstrom Slovenska v požiarnom športe.

V roku 1976, roku svojho 50. výročia, zvíťazili v domácej súťaži, na ktorej sa zúčastnilo 29 požiarnych družstiev. Tento úspech zopakovali aj na súťaži k 100. výročiu hasičského zboru v Čadci, kde získali taktiež prvenstvo. Na rôznych súťažiach od okresnej cez krajskú a celoslovenskú úroveň buď zvíťazili, alebo sa umiestňovali na popredných miestach. V roku 1983 zvíťazilo družstvo požiarnikov na majstrovstvách Stredoslovenského kraja a v celoslovenskej súťaži o Pohár Slovenskej televízie bolo druhé. Svoje úspechy zopakovali aj v rokoch 1987 a 1988, keď sa stali víťazmi okresnej súťaže. Za svojimi dospelými vzormi nezaostávali, a ani nezaostávajú žiaci, ktorí taktiež viackrát získali prvenstvo v rámci okresu.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Činnosť DHZ Skalité tvoria najmä zásahy pri požiaroch a živelných pohromách, cvičenia, účasť na súťažiach, výcvik mládeže, v neposlednom rade prevencia - kontrola protipožiarnych opatrení v súkromných domoch, agitácia, propagácia, aktivita v kultúrnom živote obce. Okrem toho pracujú na operatívno-technickej príprave štábu. V roku 2015 sa konal v obci Skalité už XIII. ročník hasičskej súťaže o putovný pohár starostky obce Skalité.

Základná organizácia slovenského zväzu záhradkárov v Skalitom

Základná organizácia slovenského zväzu záhradkárov v Skalitom oslávila v roku 2015 65. výročie svojho založenia. V súčasnosti má táto organizácia 57 členov. Organizácia bola založená na podnet učiteľa Hrdého v roku 1950 ako základná organizácia Československého ovocinárskeho zväzu, pričom bola prvou v okrese.

Jej činnosť za 65 rokov môžeme hodnotiť veľmi pozitívne aj napriek tomu, že boli aj hluché obdobia a organizácii hrozil dvakrát rozpad. Za 65 rokov sa na jej čele vystriedalo sedem predsedov a vystriedalo veľmi veľa členov, ktorí boli aktívni, pracovití, ale aj takí, ktorí chceli len využiť výhody. Ak sa ich záujmy neuskutočnili vystúpili z organizácie.

Pre zabezpečenie činnosti organizácie bolo nutné získavať finančné prostriedky. Tieto bolo možné získať brigádnickou činnosťou, dobrým umiestnením sa v súťažiach, nákupom a predajom stromčekov, umelých hnojív, usporiadaním tanečných zábav, dotáciami od obce, od RV SZZ, od sponzorov a pod. Aj v súčasnosti organizácii pomáhajú sponzori, bez ktorých by nemohli byť uskutočnené viaceré akcie.

Výbor základnej organizácie pre svojich členov a ostatných občanov zabezpečuje muštovanie ovocia, obecné výstavy a zúčastňuje sa okresných a celoslovenských výstav. Taktiež zabezpečuje nákup a predaj stromčekov, hnojív a postrekov.

Prednáškovou činnosťou a výmenou skúsenosti medzi členmi a inými organizáciami rozširuje vedomosti členov a občanov o pestovaní, skladovaní a spracovaní ovocia a zeleniny. Usporiadáva zájazdy na záhradkárске akcie a výstavy. V spolupráci so školskými zariadeniami podnecuje táto organizácia žiakov k záhradkárskej činnosti. Pre zlepšenie a skrášlenie životného prostredia zapožičia svojím členom drviče drevín.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Jednota dôchodcov Skalité

Klub Jednoty dôchodcov Skalité bol založený 16. júna 2009 a má 88 členov. Predsedníčkou a zakladateľkou je pani Anna Mikulová. Celá činnosť organizácie sa dá rozdeliť do viacerých oblastí. Členovia sa spolupodieľajú na organizovaní podujatí v obci, ako sú Oslavy oslobodenia obce, Goralské slávnosti, Skalitská vareška, Vianočné trhy. Pravidelne sa zúčastňujú okresných, krajských a celoslovenských športových súťaží a rekondičných pobytov, organizujú jednodňové výlety.

1.11.4 Šport v obci Skalité - „Fenómén, ktorý rozdeľuje a spája“

Šport predstavuje prostriedok rozvoja osobnosti, upevňuje zdravie človeka a je prostriedkom trávenia voľného času a ako jedna z mála oblastí života ľudí má v spoločnosti svoje historicky definované postavenie. Obec Skalité sa nachádza v miernom podnebnom pásme so štyrmi ročnými obdobiami, ktoré umožňujú obyvateľom obce vykonávať rôzne športové a rekreačné aktivity počas celého roka.

V centre obce Skalité sa nachádza športový areál s dvomi futbalovými ihriskami, tenisovými ihriskami, tribúnou a ubytovaním. Za zdravotným strediskom je ihrisko pre hokejbal a hokej. V areáloch základných škôl sa nachádzajú viacúčelové ihriská.

Šport má významné miesto v obci už od roku 1926, kedy bol v obci založený prvý športový klub. Okrem futbalového oddielu pôsobí v obci Skalité aj oddiel biatlonu, hokejbalu, arm wrestlingu, futsalu a tenisu.

TJ Slovan Skalité

Azda najmasovejším a najpopulárnejším športom na svete je futbal, a ani obec Skalité v tomto smere nie je výnimkou. Začiatky športovej činnosti v obci Skalité sú spojené s posádkou finančnej stráže, ktorá mala v kolónii pri železničnej stanici volejbalové ihrisko. Konali sa tu rekreačné zápasy, na ktorých sa zúčastňovali aj učitelia a úradníci. S nimi sú spojené aj začiatky lyžovania, ktoré malo svoju základňu na Serafinove pri hranici s Poľskom. Tu vznikla pri sanatóriu aj kolkáreň. Ostatné športy sa v tom čase v obci nepestovali. Prvé futbalové ihrisko v obci vzniklo v roku 1933 na farskom pozemku z iniciatívy vtedajšieho farára. Organizovaný športový život sa začal až v povojnovom období. Pravdepodobne v roku 1945 vznikol v obci športový klub Slovan Skalité, ktorý sa venoval a venuje futbalu. V roku 1955 sa začala výstavba športového štadióna spolu s tribúnou pre 350 divákov, šatňami pre hráčov a spoločenskými priestormi, ktoré boli odovzdané do užívania v roku 1965.

Futbalisti hrajú v súčasnosti v 5. lige, čo je krajská súťaž. V súčasnosti futbalový oddiel TJ Slovan Skalité reprezentujú v obci družstvá mužov a dorastu, starších a mladších žiakov a družstvo prípravky. Pri športovom areáli TJ Slovan Skalité bolo vybudované taktiež druhé (tréningové) ihrisko.

Biatlon v Skalitom - najúspešnejší zimný šport

V ostatnom čase sa v obci Skalité aktívne rozvíja aj činnosť lyžiarskeho oddielu, z ktorého sa najviac darí skupine biatlonistov.

Biatlon je v súčasnosti najúspešnejším slovenským zimným športom. Vzhľadom k náhlemu nárastu propagácie biatlonu by sa mohlo zdať, že je to nové športové odvetvie, ktoré sa u nás rozvíja len v posledných niekoľkých rokoch. Nie všetci však vedia, že biatlon sa u nás rozvíjal od konca štyridsiatych rokov. Ťažko by ste ho však hľadali v kronikách a novinových výsledkoch pod týmto názvom. V bývalom Československu sa biatlon skrýval za názvom „Sokolovské preteky brannej zdatnosti“ a letný biatlon mal pomenovanie „Dukelské preteky brannej zdatnosti“. Obidve tieto obľúbené masové disciplíny, ktorých sa zúčastňovalo množstvo pretekárov vo všetkých vekových kategóriách, zastrešovali masovo-branné športy Zväzarmu.

Biatlon sa v Skalitom začal naplno rozvíjať len v 90-tych rokoch. Dovtedy sa viac preferoval klasický beh na lyžiach, ktorý tu fungoval od roku 1977 ako TJ Slovan Skalité. Do prevratu 1989 by sa dalo z pohľadu populárnosti hovoriť ako o zlatých časoch, pretože len na Kysuciach bolo toľko podujatí, že zo Skalitého takmer celú zimu odchádzal každý víkend autobus pretekárov a nadšencov bežeckého lyžovania. No autobusy nestáli ani v lete, pretože sa usporadúvali početné turistické výlety do Fatry a Tatier. Po spomínanej revolúcii odišla s bývalým režimom aj masovosť a nadšenie, čo neobišlo ani Skalité - keď klub stál na pokraji zániku. S novým milénium však chytil druhý dych a pod záštitou Športového klubu polície zaznamenal nemalé úspechy prevažne v biatlone.

Klub bol oficiálne založený v roku 1979 a zakladateľom a dlhoročným trénerom mladých pretekárov sa stal Jozef Hlušek. Od roku 1994 až po dnešné dni klub vedie tréner Vladislav Vrana. Mládež sa stretáva tri krát do týždňa - v nedeľu, utorok a štvrtok, kde rozvíja svoje športové talenty a zdokonaľuje sa v streľbe zo vzduchoviek. Hlavným účelom tréningu nie je vychovať z detí profesionálnych športovcov, ale prebudiť u nich kladný vzťah k športu.

Dlhoroční odchovanci, pre ktorých biatlon znamená niečo viac, podstupujú individuálne tréningy za cieľom presadiť sa. Dosiahli už mnoho úspechov na medzinárodnej úrovni. V roku 2010 sa podarilo zriadiť v biatlonovom klube Základňu mládeže, čo je podpora talentovanej mládeže zo Slovenského zväzu biatlonu.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

V obci sa každoročne konajú rôzne športové podujatia, ktoré navštevujú i obyvatelia iných obcí a miest okresu. Obec je spoluorganizátorom každoročného medzinárodného lyžiarskeho preteku „RAJD CHLOPSKI“, ktorý prebieha medzi prihraničnými obcami Zwardoň, Oščadnica a Skalité. Hlavným organizátorom je poľská obec Rajcza. Čoraz väčší záujem si získava aj rekreačné lyžovanie. Medzi ďalšie významné športové podujatia v obci Skalité patrí napr. Hasičská súťaž o pohár starostky obce, futbalový turnaj Memoriál R. Šmatlavu i Osadový turnaj o pohár starostky obce. Zároveň v priebehu roka prebiehajú na futbalovom ihrisku futbalové zápasy.

V septembri sa v obci Skalité každoročne koná prestížny hokejbalový turnaj o Putovný pohár starostky obce Skalité. Turnaj má už svoju tradíciu a množstvo tímov sa naň rado vracia a je to taktiež skvelá príprava pred začiatkom novej sezóny Kysuckej hokejbalovej ligy.

HBK Panthers Skalité

Hokejbal je rýchla, dynamická hra podobná hokeju, len s tým rozdielom, že sa nehrá na ľade, ale na asfalte bez korčúľ, pravidlami je totožná s hokejom. Už aj v obci Skalité sa nachádza hokejbalové ihrisko, kde trénuje a reprezentuje obec doposiaľ jediný hokejbalový tím, ktorý hrá aj v Čadci, kde prebieha Kysucká Hokejbalová liga - KHL.

Hokejbalový tím HBK Skalité vznikol v roku 2004 nástupom do Juniorskej KHL. V ročníku 2004/2005 si ako nováčik juniorskej súťaže zo siedmich tímov vybojoval bronz - 3. miesto. V súčasnosti niektorí hráči HBK Panthers Skalité hrajú v seniorských hokejbalových mužstvách PANTHERS a SUCHE DRESY. Hokejbalový tím sa neustále snaží o doplnenie kádra mladých hráčov pre juniorské mužstvo.

Hlavným cieľom HBK Panthers Skalité je vytvorenie seniorského Skalitského mužstva, ktoré by dopomohlo k zlepšeniu športovej situácie hokejbalu v obci Skalité, ale aj v KHL v Čadci. HBK Panthers Skalité chce zostaviť taký tím, ktorý by dobrými výsledkami nielen reprezentoval, ale aj šíril dobré meno obci Skalité.

1.12 Cestovný ruch na území obce Skalité

Cestovný ruch je odvetvie zahŕňajúce súbor činností zameraných na cestovanie a následný pobyt, ktorý je uskutočňovaný spravidla vo voľnom čase, ako aj na s nimi spojené služby, najmä ubytovanie a stravovanie. Cestovný ruch je jedno z najrýchlejšie sa rozvíjajúcich odvetví a tvorí významnú časť hospodárstva. Je medzirezortným odvetvím, ktoré priamo zasahuje do sféry hospodárstva, priemyslu, obchodu a služieb, financií, dopravy, regionálneho rozvoja, kultúry, zdravotníctva, vzdelávania, športu, ochrany ŽP, lesného a vodného hospodárstva, pôdohospodárstva, zamestnanosti a pôsobnosti samospráv. Je preň typické, že kým väčšina iných odvetví sa zaoberá relatívne úzkym segmentom svojej pôsobnosti po vertikálnej osi, charakter cestovného ruchu je taký, že spája aj rôzne odvetvia po horizontálnej osi. Zahŕňa teda viaceré problémy, ktoré možno riešiť len spoluprácou.

História neobdarila obec Skalité žiadnym hradom, kaštieľom, či zručninou, ale vďaka prírodným scenériám je jej kataster popretkávaný značenými turistickými trasami. Tie podľa svojej náročnosti vytvárajú možnosti aktívneho oddychu, a to nie len pre peších turistov a milovníkov hubárčenia, ale i pre milovníkov horských bicyklov. Niektoré z chodníkov sa, vďaka miestnym nadšencom, menia na bežkárске trasy (zimné bežkovanie).

Červená turistická značka začínajúca na železničnej stanici v Čadci a končiaca v časti Skalité Serafinov má celkovú dĺžku 20,8 km. Trasa od železničnej stanice pokračuje popri osade Bryndziarovci až na vrcholovú časť Javorského (845 m n. m.). Ďalej hrebeňom Javorského pokračuje k osade Beskydok a odtiaľ až k osade za Lieskovou, kde sa spája zo zeleno značeným turistickým chodníkom. Spolu s ním pokračuje až ku kóte Tri kopce. Chodník ďalej pokračuje klesaním poľnou cestou až do obce Skalité. Prechádza centrom obce postupne až na vrchol Poľany (807 m n. m.). Odtiaľ vedie popri štátnej hranici až ku bývalému hraničnému priechodu Skalité - Zwardoň. Odtiaľ premostením ponad budúcu diaľnicu pokračuje až ku železničnej zastávke Skalité - Serafinov, kde trasa končí.

Kysucká cyklomagistrála

Kráľovnou cyklistických trás na území ŽSK je Kysucká cyklomagistrála s prevýšením 2 400/1 790 m (smer jej popisu) a celkovou dĺžkou 133 km, ktorá prechádza aj obcou Skalité.

Kysucká cyklomagistrála patrí k najdlhším cykloturistickým trasám na Slovensku. Cyklistov prevedie naprieč celými Kysucami a ponúkne jej najkrajšie zákutia.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Cyklomagistrála začína v obci Kotešová na križovatke s Vážskou cyklomagistrálou. Prvé kilometre trasy sú vedené po ceste II/541 cez obec Veľké Rovné až do sedla Semeteš. Po krátkom zjazde trasa prichádza na križovatku cyklotrás a magistrála pokračuje odbočením doľava na lesnú cestu, po ktorej sa dostáva cez Vysokú nad Kysucou do Makova, kde sa nachádza ďalšia križovatka cykloturistických trás. Začína tu modrá trasa č. 2401. Kysucká magistrála pokračuje do dedinky Vyšný Kelčov, kde sa asfaltový povrch mení na poľnú cestu. V týchto miestach prechádza trasa malebnými kysuckými kopanicami a cyklisti si tu môžu vychutnávať krásne výhľady. Trasa sa z kopaníc spúšťa do obce Korňa, kde sa povrch znova mení na asfaltový. Za obcou Korňa magistrála odbáča doľava, tento krát na cestu II/484 a pár kilometrov pokračuje po nej do obce Klokočov, kde sa dostáva až do lokality Maslovenka.

Z Maslovenky magistrála pokračuje po pekných a kvalitných lesných cestách až do osady Repčákovci, kde sa stáča doľava a cyklistov privádza do lokality Megonky, kde sa nachádzajú legendárne kysucké kamenné útvary guľovitých tvarov. Od Megoniek už trasa klesá do Čadce, tu však iba obchádza. Trasa ďalej prekrízuje cestu I/11 po miestnej komunikácii a pokračuje stúpaním nad obec Čierne, kde sa v lokalite Na Poľane dostáva na vrchol. Z týchto miest sú krásne výhľady na Trojmedzie, čiže hranicu Slovenska, Poľska a Česka. Prudším zjazdom potom trasa prichádza do obce Čierne a pokračuje ďalej do Skalitého, kde sa stáča doprava a dostáva až do lokality Vreščovka. Odtiaľto vedie značená cykloturistická trasa do Vreščovského sedla na hraničný prechod do Poľska, kde je možné sa napojiť na cyklotrasy v Poľsku.

Kysucká cyklomagistrála ďalej pokračuje do Oščadnice, Krásna nad Kysucou až do Novej Bystrice. Postupne mína Klubinu a Starú Bystricu. Kysucká cyklomagistrála pokračuje po ceste II/520 až do lokality Vychylovka, kde pokračuje po miestnej komunikácii s horšou kvalitou. Prichádza až k múzeu Kysuckej dediny, kde sa nachádza unikátna historická lesná úvrat'ová železnica. Magistrála pokračuje odbočením doprava pred samotným areálom múzea a tiahlym stúpaním prichádza do sedla Demänová, kde trasa po 133 km končí.

Medzinárodná stopa zdravia

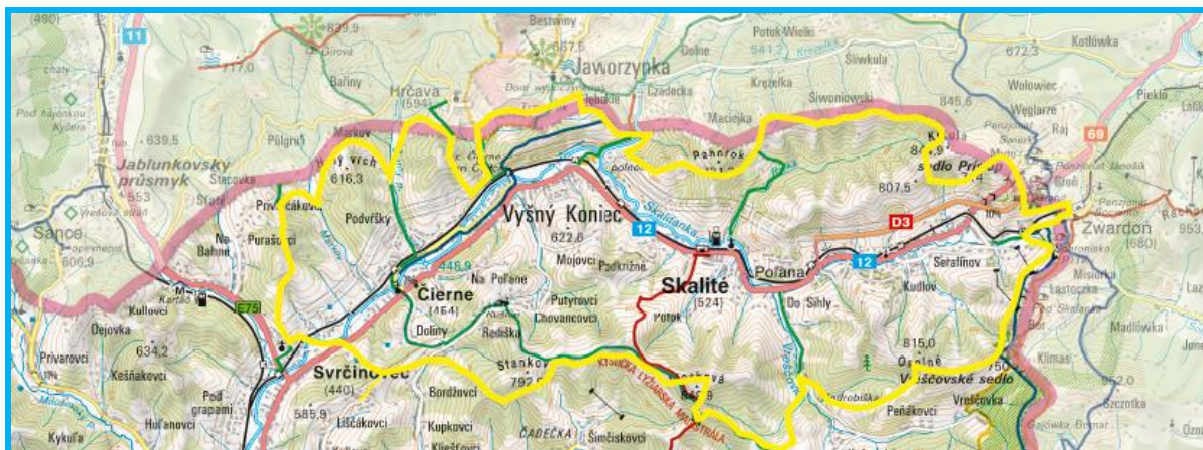
Združenie obcí Mikroregión Kysucký Triangel, obce Skalité, Čierne, Svrčinovec, získalo v roku 2012 finančnú podporu z Programu cezhraničnej spolupráce SK - CZ 2007 - 2013 Fond mikroprojektov na zakúpenie stroja na úpravu lyžiarskych bežeckých tratí, tzv. lavínu. Lavína upravuje Medzinárodnú stopu zdravia, ktorá má 45 kilometrov a prevýšenie od 436 m n. m. až po 836 m n. m. na vrchu Liesková nad obcou Skalité.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Trasa sa začína aj končí pri bistre Snežienka (667 m n. m.) v Skalitom - Serafinove. Okruhovú 45 km dlhú Medzinárodnú stopu zdravia vedie zo Skalité - Serafinov popri štátnej hranici na Čierne - Trojmedzie, odtiaľ do centra Svrčinovca, kde križuje štátnu cestu 1/12 a cez vrch Liesková sa vracia späť.

Obrázok 9 Trasa Medzinárodnej stopy zdravia

Prameň: <http://www.regionkysuce.sk/sk/sportove-moznosti/lyziarske-bezecke-trasy/>.

Návštevníci obce Skalité môžu využiť taktiež turistické trasy smerujúce na okolité vrcholy Kysuckých Beskyd, Beskydu Zywieckého či cykloturistické trasy na slovensko-poľsko-českom pohraničí.

Rozvoj ubytovacích kapacít možno riešiť v rámci juhovýchodnej časti intravilánu obce (pri Čierňanke, penzióny, ubytovanie v súkromí), resp. mimo intravilánu - pri osade Chabiniakovci a na lokalite medzi budúcim horským hotelom a štátnou hranicou. V stredu je potrebné dobudovať vybavenosť a služby pre návštevníkov. Stredisko je prístupné z dvoch nástupných priestorov - pri Čierňanke a od železničnej zastávky Serafinov.

Obec Skalité je v súčasnosti využívaná na rekreačné účely aj formou chalupárstva. Zároveň je, ako sme už vyššie spomínali, aj východiskom pre turistické výlety po značkovaných trasách, pretože kataster obce Skalité sa vyznačuje zachovalou prírodou, rozsiahlymi lesmi a lúkami.

Poloha obce Skalité pri hraniciach s Českou a Poľskou republikou a dobré prírodné podmienky dávajú možnosť vybudovať stredisko rekreácie a turizmu horského funkčného typu regionálneho (okresného) významu. Prírodné podmienky sú vhodné na rozvoj rekreačných aktivít ako napr. pešia turistika, cykloturistika, agroturistika, beh na lyžiach, zjazdové lyžovanie, sánkovanie, pobyt v prírode či zber lesných plodov.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Rozvoj a kapacity rekreačných zariadení v obci sú orientované nielen na ponuku domácich, ale aj na ponuku a záujem návštevníkov predovšetkým z Poľskej republiky a Českej republiky. Rozvoj cestovného ruchu v obci Skalité ráta do budúcnosti s udrzaným kapacitami terajších lôžok v ubytovacích zariadeniach v centre obce. Ďalšie lôžkové kapacity predstavujú individuálne rekreačné chalupy, a prípadne aj ubytovanie v súkromí.

Na území severne od obce sa nachádzajú turistické chodníky do Českej a Poľskej republiky. Dĺžka hranice s oboma štátmi v rámci katastra obce je takmer 5 km a vzhľadom na relatívnu prístupnosť a priechodnosť terénu poskytuje viacero lokalít na turistické cezhraničné aktivity. Dominantnou lokalitou v tomto je už spomínaný bod, tzv. Trojmedzie.

Pre spropagovanie cestovného ruchu obec Skalité vydala viaceré typy a druhy propagačných materiálov a rozmiestnila v jej katastri informačné tabule s turistickými mapami. Jednou z možností ako obyvateľom obce, a predovšetkým jej návštevníkom ešte viac priblížiť túto malebnú obec, by bolo možno aj zriadenie informačnej kancelárie.

Od čistoty ŽP je závislá aj možnosť prilákať do obce viac návštevníkov. Obec v oblasti rozvoja cestovného ruchu hľadá nové možnosti, ako efektívnejšie spropagovať svoje územie, zviditeľniť svoje krásy či jedinečnosti. Medzi ciele podpory v oblasti cestovného ruchu obce patrí aj výstavba náučných chodníkov, prezentujúcich obec a jej danosti, aby slúžili ako možné ciele výletov širším skupinám obyvateľov.

1.13 Sociálne služby v obci Skalité

Súčasná sociálna situácia niektorých skupín obyvateľov nie je vyhovujúca. Samospráva je zo zákona povinná poskytovať určité sociálne služby, má však aj možnosti na to, aby vytvorila podmienky na zlepšenie sociálnych služieb a odstraňovanie príčin sociálnej nerovnosti v spoločnosti. Dobre fungujúca sieť je potrebná na to, aby bolo možné zasiahnuť všade tam, kde sa človek z objektívnych príčin dostal do neriešiteľných situácií alebo tam, kde je pomoc spoločnosti žiaduca.

Pomoc v spoločnosti je tradične poskytovaná blízkymi rodinnými príslušníkmi a úlohou obce je im vytvoriť priaznivé podmienky. Ak títo nie sú schopní z vážnych alebo objektívnych dôvodov poskytnúť potrebnú pomoc, je úlohou obce riešiť sociálnu situáciu občanov vlastnou iniciatívou, ako jej to ukladá zákon, ale aj dobré mravy v obci a zodpovednosť vedúcich predstaviteľov.

Sociálne služby sú jednou z foriem sociálnej pomoci pre ľudí v nepriaznivej sociálnej situácii. Štát prostredníctvom nich podporuje sociálne začlenenie občanov a uspokojovanie sociálnych potrieb ľudí v nepriaznivej sociálnej situácii.

Na účel predchádzania vzniku alebo zhoršeniu nepriaznivých sociálnych situácií a riešenia miestnych sociálnych problémov utvára obec Skalité podmienky na podporu komunitného rozvoja v oblasti poskytovania sociálnych služieb, na komunitnú prácu a komunitnú rehabilitáciu. Komunitná práca v oblasti poskytovania sociálnych služieb je podpora aktivít členov miestnej komunity k svojpomocnému riešeniu sociálnych problémov v rámci miestneho spoločenstva, najmä rozvojom sociálnych služieb.

Pri riešení sociálnej situácie občanov je nevyhnutná predovšetkým angažovanosť občanov navzájom a ich pomoc tak v rámci rodinných vzťahov, ako aj medziľudských vzťahov v rámci obce, ktorí sú súčasne najslabším článkom poskytovateľov služieb v obci. Plnenie týchto cieľov je preto veľká úloha pre všetkých partnerov obcou počnúc, cez obyvateľov, súkromných podnikateľov, vyššie územné celky až po štát.

Demografický potenciál obce Skalité vypovedá o postupnom starnutí obyvateľstva. V nasledujúcom období sa predpokladá nárast obyvateľstva poproduktívneho veku, preto je potrebné uvažovať o udržaní sociálnych zariadení pre obyvateľov obce.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

V obci Skalité sa nenachádza žiadne Zariadenie pre seniorov ako pobytová forma sociálnej služby, kde sa poskytuje sociálna služba fyzickej osobe, ktorá dovŕšila dôchodkový vek a je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby, prípadne dovŕšila dôchodkový vek a poskytovanie sociálnej služby v tomto zariadení potrebuje z iných vážnych dôvodov.

V rámci sociálnej starostlivosti obec Skalité zabezpečuje opatrovateľskú službu pre svojich občanov v poproduktívnom veku a menej pohyblivých občanov. V roku 2009 poskytovala obec opatrovateľskú službu 19 osobám, v súčasnosti ju poskytuje 7 osobám. Túto službu zabezpečuje 5 opatrovateľiek, z ktorých dve pracujú na plný úväzok (každá z nich poskytuje opatrovateľskú službu dvom klientom) a tri pracujú na polovičný úväzok (každá z nich poskytuje opatrovateľskú službu jednému klientovi).

Obec Skalité má spracovaný Komunitný plán sociálnych služieb na roky 2010 - 2020. Je to strednodobý strategický dokument, ktorého cieľom je poznať plány a potreby obce ako poskytovateľa sociálnych služieb; poznať požiadavky a potreby občanov obce ako príjemcov sociálnych služieb; rozšíriť a skvalitniť poskytovanie sociálnych služieb pre všetky cieľové skupiny; koordinovať ponuky a potreby v oblasti sociálnych služieb; vytvoriť podmienky na podporu komunitného rozvoja za účelom predchádzania vzniku alebo zhoršovania nepriaznivých sociálnych situácií a podporovať trvalo udržateľný rozvoj obce.

Komunitný plán sociálnych služieb obce Skalité je určený predovšetkým pre občanov v nepriaznivej sociálnej situácii ohrozených sociálnym vylúčením; obyvateľov obce Skalité v hmotnej a sociálnej núdzi; dlhodobo nezamestnaných a znevýhodnené skupiny nezamestnaných; nezamestnaných bez vzdelania, s nízkym stupňom vzdelania; starších obyvateľov obce Skalité, ktorí potrebujú pomoc; mladé rodiny s deťmi, osamelých rodičov s deťmi; obyvateľov obce Skalité, ktorí sa dočasne ocitli v nepriaznivej sociálnej situácii z dôvodu náhodných udalostí; obyvateľov obce.

Komunitný plán sociálnych služieb obce Skalité vychádza zo základných strategických dokumentov vypracovaných na úrovni národnej a regionálnej a z platnej legislatívy pre sociálnu oblasť. Dokument je v súlade s Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Skalité a s Územným plánom obce Skalité.

Poskytovateľmi sociálnych služieb v obci Skalité sú obyvatelia obce a rodinní príslušníci, samotná obec (opatrovateľská služba, prepravná služba, spoločné stravovanie, starostlivosť v zariadeniach sociálnych služieb a sociálnu pôžičku), fyzické a právnické osoby a samozrejme štát.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Kostru sociálnych služieb v okrese Čadca zabezpečovaných pobytovou formou tvoria štyri zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK, z toho tri domovy sociálnych služieb a zariadenia pre dospelých, jeden domov sociálnych služieb a špecializované zariadenie, ktorých objekty sa nachádzajú v Čadci, Čadci - Horelici, Čiernom, Vysokej nad Kysucou a Oščadnici. Z významnejších zariadení sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti sú spomenuté hodné zariadenia v Čadci, Vysokej nad Kysucou, Turzovke a Makove, ktoré poskytujú spektrum sociálnych služieb od denného centra, cez nízko prahovú službu pre deti a rodinu, stravovanie seniorov, prepravnú službu, útulok, až po zariadenie pre seniorov.

Neverejní poskytovatelia zabezpečujú služby pracovne, strediska osobnej hygieny, pomoci pri starostlivosti o dieťa a zosúladení rodinného a pracovného života, základného a špecializovaného sociálneho poradenstva, nocľahárne, denného stacionáru, útulku a zariadenia pre dospelých. Obec Skalitz za účelom poskytovania sociálnej starostlivosti zriadila Komisiu sociálnu, zdravotnú a bytovú, ktorá rozhoduje o poskytnutí druhu sociálnej služby občanovi, ktorý si o ňu požiada.

Zdravotnícka starostlivosť v obci Skalitz má nadštandardnú úroveň. Priamo v centre obce sa nachádza zdravotné stredisko, kde sa nachádzajú ambulancie praktického lekára pre dospelých, detského lekára a taktiež Lekáreň sv. Vavrinca, čím je výrazne skrátená a zjednodušená dostupnosť základných liekov a ďalšieho zdravotníckeho materiálu obyvateľov. Taktiež sa v obci nachádza aj zubná ambulancia. Ambulantnú starostlivosť v obci využívajú aj obyvatelia okolitých obcí.

V okresnom meste Čadca, ktoré je vzdialené od Skalitého 14 km, sa nachádza Kysucká nemocnica s poliklinikou, ktorá poskytuje vyššiu špecializovanú starostlivosť na základe odporúčania praktického lekára a ostatné špecializované ambulancie. Rýchlu zdravotnícku starostlivosť zabezpečuje Ambulancia rýchlej lekárskej pomoci z Čadce a leteckú záchrannú zdravotnú službu pre celý okres Čadca zabezpečuje letecká spoločnosť so sídlom v Žiline.

Na základe analýzy doterajšieho demografického vývoja však možno očakávať, že rozvoj sociálnych služieb sa bude v blízkom období orientovať na výstavbu a prevádzkovanie DSS a zariadenia pre seniorov aj v obci Skalitz.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Tabuľka 19 Pobytové a ambulantné sociálne služby v okrese Čadca

Druh sociálnej služby	Počet poskytovateľov sociálnej služby		Počet zariadení sociálnych služieb		Kapacita zariadení	
	Čadca	Žilina	Čadca	Žilina	Čadca	Žilina
Domov sociálnych služieb CPF	4	10	7	12	353	389
Domov sociálnych služieb TPF	1	2	1	3	4	11
Domov sociálnych služieb AF	2	4	2	5	15	69
Špecializované zariadenie CPF	4	6	5	7	80	211
Špecializované zariadenie AF	-	1	-	2	-	55
Zariadenie pre seniorov CPF	7	11	9	11	277	305
Zariadenie pre seniorov TPF	-	-	-	-	-	-
Zariadenie podporovaného bývania	-	4	-	4	-	22
Zariadenie núdzového bývania	-	2	-	2	-	19
Domov na pol ceste	-	1	-	1	-	8
Útulok, krízové stredisko	3	4	3	5	45	98
Resocializačné stredisko	-	-	-	-	-	-
Nocľaháreň	1	1	1	1	10	25
Denný stacionár	1	4	1	4	10	117
Zariadenie opatrovateľskej služby	2	-	2	-	18	-
Spolu	25	50	31	57	812	1 329

Prameň: Žilinský samosprávny kraj.

1.14 Bývanie a služby občanom v obci Skalité

Mať všetko po ruke... To je to, čo nám môžu obyvatelia obce z dôb minulých dnes závidieť. Sieť obchodov, pohostinstiev, reštaurácií a predajne rôzneho druhu a sortimentu. Plány rozvoja obce Skalité nevznikajú na poslednú chvíľu, ale uvážene, po analýze súčasného stavu, uvážení vlastných možností obce a potrieb jej obyvateľov s časovým predstihom.

Je veľa vecí, s ktorými sa musí obec popasovať. Jednou z tých najdôležitejších je eliminovať mortalitu, vyplývajúcu z vekového zloženia obyvateľstva. Jednou z ciest je aj vytváranie vhodného prostredia pre možnú výstavbu nových rodinných domov mladými rodinami. To súvisí s neustálou snahou obce prilákať do svojho katastra vhodného investora a takto nepriamo vytvoriť ponuku voľných pracovných miest. Aby bolo možné tento náročný cieľ dosiahnuť, je nutné neustále zvyšovať kvalitu života v obci Skalité, a to si vyžaduje riešenie množstva menších, čiastkových cieľov.

Vzhľadom na dobrú polohu obce Skalité a jej dopravnú dostupnosť (železničné a autobusové spojenie) v kombinácii s občianskou vybavenosťou (materská škola, základná škola, základná škola s materskou školou) i so všetkými svojimi pozitívami, obec Skalité poskytuje dobré podmienky pre život a bývanie.

Prevládajúcou formou bytovej výstavby v obci Skalité je individuálna bytová výstavba, ktorá tvorí takmer 99,02 % z celkovej bytovej výstavby v obci, o čom vypovedá aj SOBD z roku 2011. Podľa SOBD v roku 2001 bolo v obci 1 262 domov, z toho 1 127 trvalo obývaných a 133 neobývaných, z toho 16 určených na rekreáciu. Z celkového počtu 1 253 trvalo obývaných bytov bolo 1 118 bytov v rodinných domoch a 33 v bytových domoch.

Podľa odborných odhadov vo vyspelých štátoch Európy pripadá viac ako 400 bytov na 1 000 obyvateľov, v SR v súčasnosti je okolo 1 700 000 trvalo obývaných bytov, t. j. na 1 000 obyvateľov pripadá cca 310 trvalo obývaných bytov. V obci Skalité sa tento ukazovateľ v roku 2001 pohyboval na úrovni 247 bytov na 1000 obyvateľov. Ako z porovnania ukazovateľov vyplýva, štandard bytového fondu obce Skalité mierne zaostáva za úrovňou okresu (3,69), kraja (3,42) a taktiež za úrovňou SR (3,22).

Priemerná obložnosť bytov je však až 4,03 obyvateľa na byt, čo je o 0,81 obyvateľa na byt viac ako celo okresný priemer. V návrhovom období je možné predpokladať odpad bytového fondu v počte 35 bytov, z toho 10 až 15 z dôvodov nevyhovujúceho technického stavu a 20 až 25 z dôvodu zmeny funkcie obytnej na rekreačnú.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Pôjde v prvom rade o staršie zrubové a murované jednotraktové rodinné domy na úzkych pozemkoch, bez možnosti podstatného rozšírenia, ktoré svojim dispozičným riešením nemôžu plnohodnotne spĺňať nároky na trvalé bývanie, na rekreačné účely však vyhovujú.

Tabuľka 20 Výpočet potreby nových bytov v období rokov 2001 - 2020

	2001	2020
Východiskový počet obyvateľov v roku 2001	5 063	
Predpokladaný počet obyvateľov v roku 2020		5240
Východiskový počet bytov v roku 2001	1 253	
Odpad bytového fondu do roku 2020		- 35
Zostatok bytového fondu v roku 2020		1 218
Potreba bytov v roku 2020 pri obložnosti 3,7		1 416
Potreby výstavby nových bytov do roku 2020		+ 198
Navrhovaný počet bytov v roku 2020		1 453

Prameň: Územný plán obce Skalité.

Do roku 2020 dôjde z titulu fyzického a morálneho opotrebovania k predpokladanému dožitiu 35 bytov. Táto úvaha nevylučuje rekonštrukciu ďalších starších domov, avšak pri týchto rekonštrukciách sa už neráta s únikom trvalo obývaných bytov.

Obec Skalité vlastní cca 60 nájomných bytov v rôznych častiach obce. Napr. v časti obce Cupeľ prebehla výstavba dvoch bytových domov, pričom bolo postavených osem jednoizbových a štrnásť trojizbových bytov. V roku 2014 bola zároveň dokončená prestavba nebytových priestorov a nadstavba zdravotného strediska, čím v obci Skalité vzniklo šesťnásť nových bytových jednotiek. Individuálna bytová výstavba však prebieha aj v iných častiach obce, ako sú napr. Chajsovka, Krčmisko či Cupeľ.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Tabuľka 21 Domová a bytová zástavba obce Skalité v roku 2001

počet	rodinné domy	bytové domy	ostatné budovy	domový fond spolu
domov spolu	1 251	4	7	1 262
trvale obývaných domov	1 118	4	5	1 127
v %	99,2	0,4	0,4	100,00
neobývaných domov	133	0	0	133
z toho na rekreáciu	16	0	0	16
bytov spolu	1 365	28	5	1 398
trvale obývané	1 220	28	5	1 253
neobývané	145	0	0	145

Prameň: Štatistický úrad Slovenskej republiky - SODB 2001.

Tabuľka 22 Charakteristika a prognóza bytového fondu v obci Skalité

ukazovateľ	2001	2006	2020
počet obyvateľov	5 063	5 156	5 240
počet bytov	1 253	1 290	1 416
počet osôb na jeden byt	4,04	4,00	3,7
počet bytov na 1000 obyvateľov	247,48	250,19	270,22

Prameň: Štatistický úrad Slovenskej republiky - SODB 2001 a prognózy vývoja bytového fondu.

1.15 Dopravná a technická infraštruktúra obce Skalité

Infraštruktúra je podmieňujúcim faktorom ekonomického a sociálneho rozvoja každej obce, teda i obce Skalité. Je tvorená predovšetkým technickou a sociálnou infraštruktúrou. Technická infraštruktúra je faktorom podmieňujúcim alokáciu podnikateľských subjektov a ich prosperitu. Rovnako dôležitý význam má aj z pohľadu obyvateľov, nakoľko determinuje vo významnej miere kvalitu ich života.

Dopravné siete, ich orientácia, technická úroveň a hustota sú podmienky, ktoré sprostredkujú vzájomné vzťahy obce so susednými obcami, ale tým i s celým regiónom Kysúc. Sú tak aj predpokladom optimálneho teritoriálneho rozdelenia ekonomickej aktivity. Železničná a cestná doprava prepravuje podstatnú časť osôb, nákladov, pretože ostatné druhy dopravy zatiaľ nemajú väčší význam.

Dopravná infraštruktúra a služby poskytované v doprave sú neoddeliteľnou súčasťou každodenného života obyvateľov. Zároveň podmieňujú dosahovanie ekonomického rastu, zvyšovanie konkurencieschopnosti a prosperity spoločnosti.

Prispievajú taktiež k zvyšovaniu zamestnanosti a sú kľúčovým faktorom pre prílev investícií, rozvoj cestovného ruchu a napomáhajú znižovať disparity medzi regiónmi, mestami či obcami. Kvalitná a funkčná dopravná infraštruktúra je jedným zo základných predpokladov rýchleho rozvoja slovenských regiónov, miest i samotných obcí.

Doprava je teda významným faktorom hospodárstva. Zabezpečuje prepravu surovín z miesta ťažby do miesta spracovania, distribúciu výrobkov do spotrebiteľskej siete a v neposlednom rade dochádzku osôb za prácou a rekreáciou.

Obec Skalité má vybudovanú takmer kompletnú infraštruktúru. Riešené územie je súčasťou multimodálneho dopravného koridoru VI. Obec má dobré dopravné napojenie na medzinárodné a hlavné cestné trasy Slovenska, a to prostredníctvom cesty I/12 na cestu I/11 v Čadci a v budúcnosti na D3 prostredníctvom cestných napojení v Serafinove.

Doprava v obci pozostáva aj zo železničných tratí Žilina - Čadca - Ostrava a Čadca - Zwardoň. Železničná trať č. 129 z Čadce do Poľska patrí významom medzi železnice I. kategórie (magistrálne trate). Nedávno prebehla jej rekonštrukcia a elektrifikácia. Vo výhľade sa uvažuje aj o jej zdvojkolajení. V obci sa nachádza taktiež cestný aj železničný hraničný prechod Skalité - Zwardoň. V roku 1997 začala výstavba rýchlostnej komunikácie od hranice s Poľskom, ktorá mala byť súčasťou medzinárodného dopravného koridoru Balt - Jadran, a mala prechádzať severným okrajom obce.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Hlavnú komunikačnú os cestnej dopravy na území obce Skalité teda predstavuje cesta I. triedy I/12, ktorá vznikla po prekategORIZOVANÍ časti II. triedy 487 v úseku Svrčinovec - Skalité (hraničný priechod do Poľska). Súbežne s touto cestou v súčasnosti prebieha výstavba diaľnice D3, ktorá po dokončení napojí mesto Žilinu a hraničný prechod Skalité do Poľska.

Na území obce Skalité sa nachádzajú cesty miestne komunikácie v celkovej dĺžke cca 55,0 km. Na základe pas portu komunikácií, ktorý bol v obci Skalité urobený v novembri 2014, sa na jej území nachádzajú cesty I. triedy, cesty III. triedy, obslužné miestne komunikácie, chodníky, pešia zóna, podchody, priecestia, lávky a mosty.

Po ceste 1. triedy I/12 vedú linky autobusovej hromadnej dopravy, ktorá zabezpečuje prepravu najmä do okresného mesta Čadca, kde odchádza za prácou časť obyvateľstva. Autobusové zastávky v miestach, kde to dovoľujú priestorové možnosti, sú vybavené zastavovacími pruhmi a prístreškami pre cestujúcich. Na území obce Skalité sa nachádza sedem zastávok SAD. Poloha zastávok z hľadiska pešej dostupnosti vyhovuje - cca 500 m.

Dopravný systém obsluhy územia sa v maximálnej miere prispôboval vznikajúcej zástavbe v obci Skalité. Tak vznikol systém prístupových komunikácií k objektom, ktorých parametre a technický stav v mnohých prípadoch umožňujú zložitú dopravnú obsluhu.

Mnohé z miestnych komunikácií, ako sme už vyššie spomínali, nevyhovuje potrebám obyvateľov a je nutné, aby sa na ich rekonštrukciu vynakladalo viac finančných prostriedkov. Obec Skalité neustále plánuje aj riešenie stavu pešej dopravy. Neustále sa zvyšujúci nárast motorovej dopravy na ceste I. triedy I/12 totiž predstavuje priame riziko pre chodcov.

Obec Skalité by mohla do budúcnosti zrealizovať výstavbu osvetlenia prechodov pre chodcov na miestnych komunikáciách. Osvetlenie prechodov pre chodcov je totiž jedna z podmienok na ich zachovanie a pri jej nesplnení dopravný inšpektorát v spolupráci so správcom komunikácii má právo tieto prechody zrušiť. Po vybudovaní osvetlení prechodov pre chodcov sa výrazným spôsobom môže zlepšiť bezpečnosť účastníkov cestnej premávky.

Železničná doprava - jej začiatky, rekonštrukcia a následná elektrifikácia

Viac ako dvesto rokov tvorila spojnicu medzi obcou a ostatným svetom iba cesta, prechádzajúca údolím rieky Čiernanka do mesta Čadca. V roku 1871 bola otvorená Košicko-bohumínska železnica, prechádzajúca Čadcou. Znamenalo to veľké priblíženie svetu smerom do ostatných častí Slovenska i do susedného Sliezska, Moravy a Čiech. Železnica však bola stále vzdialená 10 - 18 km od obce Skalité. Túto nevýhodu odstránila až výstavba železničnej trate z Čadce po Zwardoň. Železničná trať Čadca - Zwardoň je jednokoľajová elektrifikovaná trať dĺžky 20,220 km po štátnu hranicu s Poľskom.

Stavba mala aj vojensko-politický význam, čo sa potvrdilo počas oboch svetových vojen. Celá železničná trať bola odovzdaná do užívania v novembri 1884. Nepochybne to bol významný impulz pre rozvoj obce. V roku 1945 bola obnovená doprava na predtým zničenej železničnej trati Čadca- Skalité- Serafinov.

Rok 1991 bol začiatkom rekonštrukcie železničnej trate na úseku Serafinov - Zwardoň. V tomto roku bol zrekonštruovaný 700 metrový úsek železnice zo Serafinova do Zwardoňa, ktorý sa skoro 50 rokov nevyužíval. Prvý vlak na tejto trati prešiel týmto úsekom v júni 1992. O dva roky neskôr bola na trati Čadca - Zwardoň zavedená nákladná preprava a v nasledujúcich rokoch 1999 - 2002 bola trať zrekonštruovaná a elektrifikovaná.

Bola to jedna z najväčších železničných stavieb na Slovensku. Budovala sa v rámci medzinárodného koridoru VI Gdaňsk - Lódž - Katowice - Žilina. Kompletne sa rekonštruovalo celé teleso trate vrátane obnovy 15 mostov, ktoré boli prebudované na vyššiu záťaž. Železničný spodok a zvršok bol na trati Čadca - Skalité upravený na rýchlosť 100 km/h a v úseku Skalité - štátna hranica na 70 km/h. Zrekonštruovali sa aj prístupové cesty a preložili existujúce vodovodné prípojky. Vzdušné vedenia telekomunikačných káblov boli nahradené podzemnými. Na zastávkach boli vybudované čakárne a upravené nástupištia. K pôvodným zastávkam Kudlov a Serafinov pribudli ďalšie dve: Skalité - zastávka na nižnom konci a Skalité - Pod Poľanou v strede obce. Obec mala teda na tejto trati jednu stanicu a štyri zastávky. Na trati Čadca - Skalité denne prejde 10 vlakových spojov, z ktorých len 3 pokračujú do Poľska a v opačnom smere premávajú na trati Zwardoň - Čadca počas pracovného dňa iba 4 regionálne vlaky a počas víkendu iba 2 vlakové spoje. Spojenie z Poľska prostredníctvom verejnej dopravy je nedostatočné. Na druhej strane je železničná trať vedúca do Poľska na úseku Skalité - Skalité - Serafinov veľmi málo využívaná (11,65 %) a patrí k tratiam s najvyššou stratou na vlakokilometer na Slovensku.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

V roku 2003 prešlo stanicou Skalité oboma smermi spolu 6 338 vlakov, čo predstavuje priemer 78 vlakov denne. Nákladné vlaky z Poľska však prepravujú aj uhlie, koks, sadrovec, celulózu, ... a do Poľska sa prepravujú najmä dolomitické piesky, ferozliatiny, hygienické potreby, potravinárske výrobky, slad a spotrebný tovar.

Tabuľka 23 Cestná infraštruktúra v okrese Čadca a v okrese Žilina v roku 2013

Okres Čadca		
Cesty „E“ pre medzinárodnú premávku	32,132	km
Trasy „TEM“	31,871	km
Diaľnice	0,238	km
Diaľničné privádzacie	0	km
Rýchlostné cesty	0	km
Privádzacie rýchlostných ciest	0	km
Cesty I. triedy	53,454	km
Cesty II. triedy	68,903	km
Cesty III. triedy	112,751	km

Prameň: SSC.

Okresom Čadca prechádza dopravný koridor základnej siete TEN-T, Balticko-jadranský koridor. Hustota cestnej siete v roku 2013 sa pohybovala na úrovni 2,529 km/tis. obyvateľov, čo je podpriemerná hodnota voči celokrajskému priemeru na úrovni 2,94 km/tis. obyvateľov. Okresom Žilina prechádzajú dva dopravné koridory základnej siete TEN - T, Balticko-jadranský koridor a Koridor Rýn - Dunaj. Hustota cestnej siete v roku 2013 sa pohybovala na úrovni 2,082 km/tis. obyvateľov, čo predstavuje podpriemernú hodnotu voči celokrajskému priemeru na úrovni 2,94 km/tis. obyvateľov.

Elektrifikácia obce Skalité

Obec Skalité je zásobovaná elektrickou energiou, ktorú zabezpečuje Stredoslovenská energetika, a. s.. Rozvod elektrickej energie je technologicky riešený vzdušným káblovým systémom. Zásobovanie obce elektrickou energiou je v súčasnosti zabezpečené z trafostanice Čadca po vzdušnom 22 kV vedení č. 233 Čadca - Skalité. V obci sa nachádza 22 trafostaníc, z ktorých 17 trafostaníc je pre bytovo - komunálny sektor. Pre elektrifikáciu železničnej trate Čadca - Zwardoň bolo zrealizované 2 x 22 kV vedenie na smere Čadca - traťová meniareň Skalité. Z hľadiska prepojení energetických sústav Slovenska na európsku sieť je územie sídla dotknuté zámerom výstavby ZVN 2 x 400 kV vedenia v smere Varín - Čadca - Byczyna.

Verejné osvetlenie na území obce Skalité

Z dôvodu vysokého počtu porúch, ale aj vysokej energetickej náročnosti verejného osvetlenia obec Skalité využila možnosť podať žiadosť o NFP a získať tak financie na rekonštrukciu verejného osvetlenia, a to na základe výzvy Ministerstva hospodárstva SR ako riadiaceho orgánu pre OP Konkurencieschopnosť a hospodársky rast projekt s názvom „Budovanie a modernizácia verejného osvetlenia v obci Skalité“. Doba realizácie tohto projektového zámeru bola naplánovaná od 05/2010 do 04/2011.

Cieľom projektu bolo teda zníženie energetických nákladov na prevádzku verejného osvetlenia v obci Skalité a zároveň zlepšenie kvality života jej obyvateľov. V obci bolo vymenených 269 existujúcich svietidiel za svietidlá spĺňajúce najnovšie normy na osvetlenie komunikácií - moderné, energeticky úsporné svietidlá s nulovými svetelnými emisiami. Zároveň bola svetelná sústava doplnená o 46 nových svietidiel.

Vďaka rekonštrukcii osvetľovacej sústavy boli dosiahnuté úspory energie vo výške 209,61 GJ/rok, čo predstavuje zníženie nákladov na elektrickú energiu, použitú na osvetlenie obce, až o 42,05 %. Projekt má v dôsledku energetickej úspory priamy vplyv aj na zníženie CO₂ o 37,26 ton/rok. Celkové náklady projektu boli vo výške 263 381,96 €.

Projekt rekonštrukcie verejného osvetlenia bol podporený v rámci operačného programu Konkurencieschopnosť a hospodársky rast, prostredníctvom fondu ERDF - Európsky fond regionálneho rozvoja vo výške 245 224,83 €, vlastné prostriedky obce Skalité boli vo výške 18 157,13 €.

Pošta, telekomunikačná sieť a miestny rozhlas na území obce Skalité

Zriadená poštová prevádzka v obci Skalité je umiestnená v združenom objekte občianskej vybavenosti. Zabezpečuje podávaciu službu a dodávanie zásielok poštovými doručovateľmi. Pošta v Skalitom organizačne patrí pod Regionálne poštové centrum (RPC) Žilina. Riešené územie obce patrí do Centra sieťovej infraštruktúry (CSI) Žilina, s príslušnosťou do Regionálneho CSI Žilina. V súbehu s cestou I/12 prechádza trasa oblastného optického kábla na smere Čadca - štátna hranica s Poľskom. V koridore s káblom OOK je vedená trasa diaľkového metalického kábla, v súčasnosti už využívaného pre miestnu káblovú a telekomunikačnú sieť. V budove pošty má zriadenú ústredňu T-COM.

Obec Skalité telefonicky prislúcha do primárnej oblasti Žilina. Pokrytie signálom telefónnych operátorov je dostatočné.

V snahe zvýšenia technickej úrovne miestneho rozhlasu a predovšetkým kvôli vybudovaniu funkčného varovacieho systému, obec Skalité pristúpila v roku 2013 k jeho rekonštrukcii a modernizácii. Obec túto rekonštrukciu financovala z vlastných zdrojov.

Taktiež v snahe zvýšenia technickej úrovne miestneho rozhlasu, jeho adresnosti a hlásenej informácie či oznamu, obec v roku 2014 spustila službu odosielania hláseného oznamu formou SMS priamo do mobilného telefónu svojich občanov.

1.15.1 Vodovod v obci Skalité

Zásobovanie obyvateľstva na Slovensku pitnou vodou z verejných vodovodov v porovnaní s okolitými európskymi krajinami je v mnohých prípadoch nedostačujúca. Úroveň rozvoja verejných vodovodov je regionálne nerovnomerná, a jedným z rozhodujúcich faktorov je aj nedostatok zdrojov podzemných vôd v pasívnych oblastiach. Súčasné vodné zdroje v katastrálnom území obce kapacitne nepostačovali, a tak sa obec stala jedným z účastníkov projektu „Zásobovanie pitnou vodou a odkanalizovanie Horných Kysúc“.

V obci Skalité je vybudovaná komplexná vodovodná sieť, avšak nájdu sa aj domácnosti, ktoré ako zdroj vody využívajú naďalej vlastné studne. To, že v obci Skalité je väčšina domácností napojená na verejný vodovod má výrazný vplyv aj na kvalitu života obyvateľov v nej žijúcich, ako aj pre prípadnú alokáciu podnikateľských subjektov v obci, pre ktoré je dispozícia pitnej vody z verejnej vodovodnej siete nevyhnutnou podmienkou.

Trvalo to dlho - až v ére samostatnosti sa obci Skalité podarilo vybudovať verejný vodovod, ktorý je momentálne pod správou SEVAK-u.

Voda do obce je dopravovaná po trase skupinového vodovodu z vodárenského zdroja Nová Bystrica. Po trase z Novej Bystrice do Žiliny a Čadce sú na prírodné potrubie pripojené všetky mestá a obce. Celková dĺžka prírodného potrubia je takmer 58 km.

Pitná voda je dopravovaná z vodárenského zdroja Nová Bystrica:

- do vodojemov jednotlivých obcí po trase skupinového vodovodu, z ktorých sú zásobované obce a mestá,
- priamo do vodovodnej siete obcí z miestnych vodárenských zdrojov nenapojených na skupinový vodovod, cez prírodné potrubie do vodojemov obcí, odkiaľ sa zásobným potrubím zásobujú jednotlivé obce,
- z miestnych vodárenských zdrojov, ktoré sú dopĺňané do vodojemov obcí zo skupinového vodovodu prírodným potrubím do vodojemov obcí, odkiaľ sa zásobným potrubím zásobujú jednotlivé obce.

V rokoch 1983 až 2003 prebiehala výstavba skupinového vodovodu Nová Bystrica - Čadca - Žilina, ktorým sa postupne priviedla pitná voda do obce Nová Bystrica, Stará Bystrica, Radôstka, Klubina, Zborov nad Bystricou, mesta Krásno nad Kysucou, obce Oščadnica, mesta Čadca, obce Ochodnica, Kysucký Lieskovec, mesta Kysucké Nové Mesto, obce Rudina, Rudinka, Brodno, Zádubnie, Zástranie, Kotrčiná Lúčka, mesta Žilina, obce Horný Hričov, Divina, Divinka, Marček, Svederník, Kotešová - Oblazy.

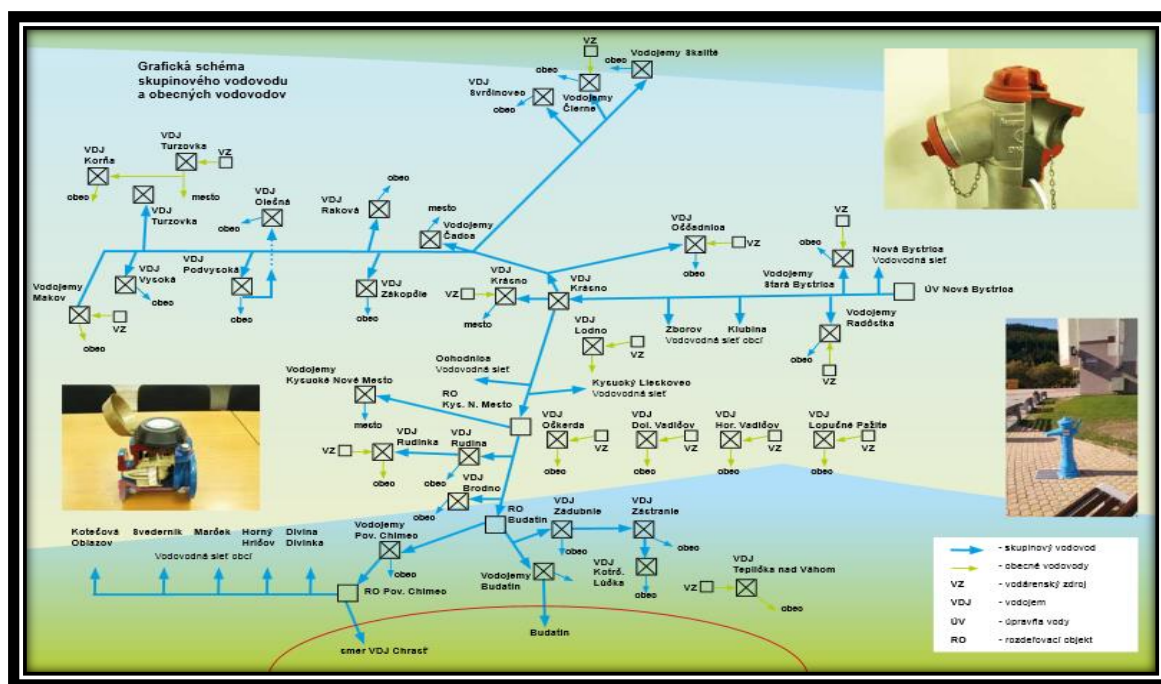

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

V roku 2010 došlo k dokončeniu stavby Dodávka pitnej vody a odkanalizovanie Horných Kysúc, ktorou sa predĺžil skupinový vodovod a priviedla sa pitná voda do obcí Raková, Zákopčie, Staškov, Olešná, Podvysoká, Dlhá nad Kysucou, mesta Turzovka, obce Korňa, Vysoká nad Kysucou, Makov, Svrčinovec, Čierne a Skalité v dĺžke 53 km.

Na novovybudovanú sieť bolo napojených cca 80,0 % obyvateľstva. Zvyšných 20,0 % obyvateľov žijúcich v odľahlých častiach obce bude a je riešená menšími lokálnymi projektmi. O problematike nedostatočného vybavenia obcí verejnými vodovodmi svedčí aj fakt, že v roku 2008 bolo v SR 2 149 samostatných obcí, ktoré boli zásobované vodou z verejných vodovodov a ich podiel z celkového počtu obcí v SR tvoril len 74,5 %.

Obrázok 9 Trasa skupinového vodovodu z vodárenského zdroja Nová Bystrica

Prameň: SEVAK - Severoslovenské vodárne a kanalizácie, a.s.

V roku 2011 bolo z verejného vodovodu zásobovaných 61,4 tis. obyvateľov v 19 obciach okresu, čo činilo 64,99 % podiel zo všetkých obyvateľov okresu. Tento stav nedosahoval priemer ŽSK, ktorý vykázal v rovnakom období 82,22 %. Výhládová kapacita vodných zdrojov (podzemné zdroje, odbery z vodárenských tokov a vodárenských nádrží) v okrese Čadca je 1 111 l/s, čo bude podľa Plánu rozvoja verejných vodovodov pre územie Žilinského kraja v budúcnosti pre tento okres postačovať.

1.15.2 Kanalizačná sieť v obci Skalité

Odkanalizovaniu a úrovni čistenia odpadových vôd (bohatých na organické látky, zlúčeniny dusíka a fosforu) obec venovala značnú pozornosť. V obci Skalité bola v roku 2010 dokončená výstavba kanalizačnej siete v rámci realizácie projektu „Zásobovanie pitnou vodou a odkanalizovanie Horných Kysúc“. Nová úprava zákona o vodách totiž stanovuje povinnosť odvádzať odpadové vody z aglomerácií verejnými kanalizáciami. Vypúšťanie komunálnych odpadových vôd a organicky znečistených priemyselných odpadových vôd do povrchových vôd je podľa spomínaného zákona možné až po ich minimálne dvojstupňovom čistení (v mechanicko-biologických čističkách odpadových vôd - ČOV).

Používanie kanalizácie na území Kysúc historicky siahla do 50 - 60. rokov dvadsiateho storočia. Z dostupných archívnych dokumentov vyplýva, že odpadové vody boli odvádzané z niekoľkých ulíc do potoka Rieka a následne do rieky Kysuca, bez ich čistenia. Intenzívnejšie sa budovaniu kanalizácie a čisteniu odpadových vôd začali kompetentní venovať po roku 1960. Po vzniku štátneho podniku Severoslovenské vodárne a kanalizácie v roku 1970 sa postupne realizoval rad investičných akcií, ktoré napomáhali k postupnému zlepšovaniu situácie v tejto oblasti. Očakávanie verejnosti sa v značnej miere naplnilo ukončením stavby „Zásobovanie pitnou vodou a odkanalizovanie Horných Kysúc“ v roku 2010. V rámci realizácie projektov odkanalizovania boli vybudované nové kanalizačné zberače a nové kanalizačné siete na čistenie odpadových vôd.

Obcou prechádza zberač Skalité - Čadca v celkovej dĺžke 19,9 km, počet ČSOV na tomto úseku je 7. Celková dĺžka kanalizačnej siete v obci Skalité je 19,1 km, počet ČSOV 4.

V rámci realizácie projektu „Zásobovanie pitnou vodou a odkanalizovanie Horných Kysúc“ v priebehu rokov 2006 - 2010 boli teda vybudované nové kanalizačné zberače Zákopčie - Raková, Olešná - Staškov, Podvysoká - Raková, *Skalité - Čadca*, mestská časť Milošová - Čadca a mestská časť Čadečka - Čadca.

Zároveň boli vybudované nové kanalizácie v obciach Raková, Zákopčie, Staškov, Olešná, Podvysoká, Skalité, Čierne, Svrčinovec, mestské časti Milošová a Čadečka a Čadca s čistením odpadových vôd na ČOV Čadca. Kanalizačný zberač Skalité - Čadca odvádza splaškové odpadové vody zo stokových sietí obcí zo Skalitskej doliny do kanalizácie v Čadci a do ČOV Čadca. Na kanalizačnej sieti je celkovo vybudovaných 34 čerpacích staníc odpadových vôd (ČSOV), ktoré prečerpávajú odpadové vody.

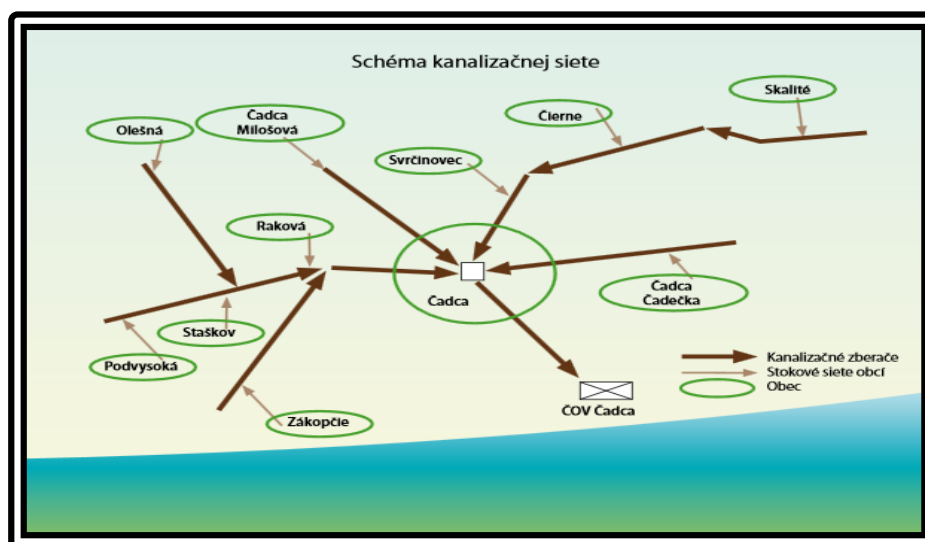
PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Tabuľka 24 Základné údaje o vybudovanej kanalizačnej sieti v obciach

úseky kanalizačnej siete	dĺžka / km	počet ČSOV
zberač Zákopčie - Raková	3,5	1
kanalizácia Raková	14,4	1
kanalizácia Zákopčie	5,5	1
zberač Olešná - Staškov	4,1	2
kanalizácia Staškov	9,5	0
kanalizácia Olešná	5,2	0
zberač Podvysoká - Raková	5,7	6
kanalizácia Podvysoká	5,5	3
zberač Skalité - Čadca	19,9	7
kanalizácia Skalité	19,1	4
kanalizácia Čierne	17,2	1
kanalizácia Svrčinovec	8,5	1
zberač Milošová - Čadca	5,4	1
kanalizácia Milošová	7,3	2
zberač Čadečka - Čadca	7,4	0
kanalizácia Čadečka	9,3	1
kanalizácia Čadca	8,9	3

Prameň: SEVAK - Severoslovenské vodárne a kanalizácie, a.s..

Obrázok 11 Schéma skupinovej kanalizačnej siete Čadca - ČOV Čadca

Prameň: SEVAK - Severoslovenské vodárne a kanalizácie, a.s..

1.15.3 Plynifikácia obce Skalité

Náročným cieľom, ktorý sa podarilo obci Skalité naplniť, bola plynifikácia obce, ktorá začala v roku 1999, pričom plynifikovaná je takmer celá obec Skalité. Plynifikácia mala pozitívny vplyv na stav životného prostredia v obci, nakoľko sa znížil podiel popolu zo spaľovania uhlia z komunálneho odpadu. Zemný plyn je totiž zo všetkých fosílnych palív pre životné prostredie najpriateľnejší, pretože neprodukuje kyslíčniky sýry, pevné častice a emituje aj omnoho menej NO_x a CO₂. Samotná plynifikácia však má vplyv na zmenu zloženia komunálneho odpadu (mierny nárast papiera, plastov a pod.).

Obec Skalité je plynifikovaná na cca 85,0 %. Obcou prechádza plynovodné potrubie o profile 225 mm s prevádzkovým tlakom do 0,3 MPa zo spoločného prepojovacieho plynovodu Čadca - Svrčinovec - Čierne - Skalité. Približne 30 % obyvateľstva obce Skalité je pripojených na plynovodné potrubie.

Prevádzkovateľom plynovodu je Slovenský plynárenský priemysel a.s..

Tabuľka 25 Základné údaje o vybavení trvale obývaných domov a bytov

vybavenie	počet v roku 2001	
	bytov	osôb v bytoch
Skalité	1	2
Bytov spolu	1 253	5 048
z toho:		
s plynom zo siete	382	1 610
s vodovodom		
v byte	1 219	4 963
mimo bytu	5	9
bez vodovodu	15	37
nezistené	14	39
s kanalizáciou		
prípojka na kanalizačnú sieť	19	68
septik (žumpa)	1 215	4 936
so splachovacím záchodom	1 113	4 726
s kúpeľňou / sprchovacím kútom	1 127	4 747

Prameň: Štatistický úrad Slovenskej republiky - SODB 2001, 2011.

1.16 Samospráva obce Skalité

1.15.1 Orgány samosprávy obce Skalité

Orgány obce Skalité tvorí starosta obce a obecné zastupiteľstvo. Predstaviteľom obce a najvyšším výkonným orgánom obce je starosta. Funkcia starostu je verejná funkcia a funkcia monokratická. Volia ho obyvatelia obce v priamych voľbách na štyri roky. Má samostatné a nezávislé postavenie, ktoré vyplýva zo zákona.

Starosta je štatutárnym orgánom v majetkovoprávných vzťahoch obce a v pracovnoprávných vzťahoch zamestnancov obce. V administratívnoprávnych vzťahoch je správnym orgánom. Postavenie starostu ovplyvňuje povinnosť obce plniť aj úlohy z oblasti štátnej správy a prenesenej štátnej správy. V súčasnosti je starostkou obce Skalité PaedDr. Andrea Šimurdová, ktorá bola za starostku obce po prvýkrát zvolená v roku 2006.

Obecné zastupiteľstvo je zastupiteľský zbor obce zložený z poslancov zvolených v priamych voľbách obyvateľmi obce na štyri roky. Volebné pravidlá upravuje osobitný predpis. Funkčné obdobie obecného zastupiteľstva sa končí zložením sľubu poslancov novozvoleného obecného zastupiteľstva.

Počet poslancov na celé volebné obdobie určí pred voľbami obecné zastupiteľstvo podľa počtu obyvateľov obce. Keďže obec Skalité má v súčasnosti viac ako 5 001 obyvateľov a menej ako 10 000, môže byť obecné zastupiteľstvo v obci zastúpené 11 až 13 poslancami.

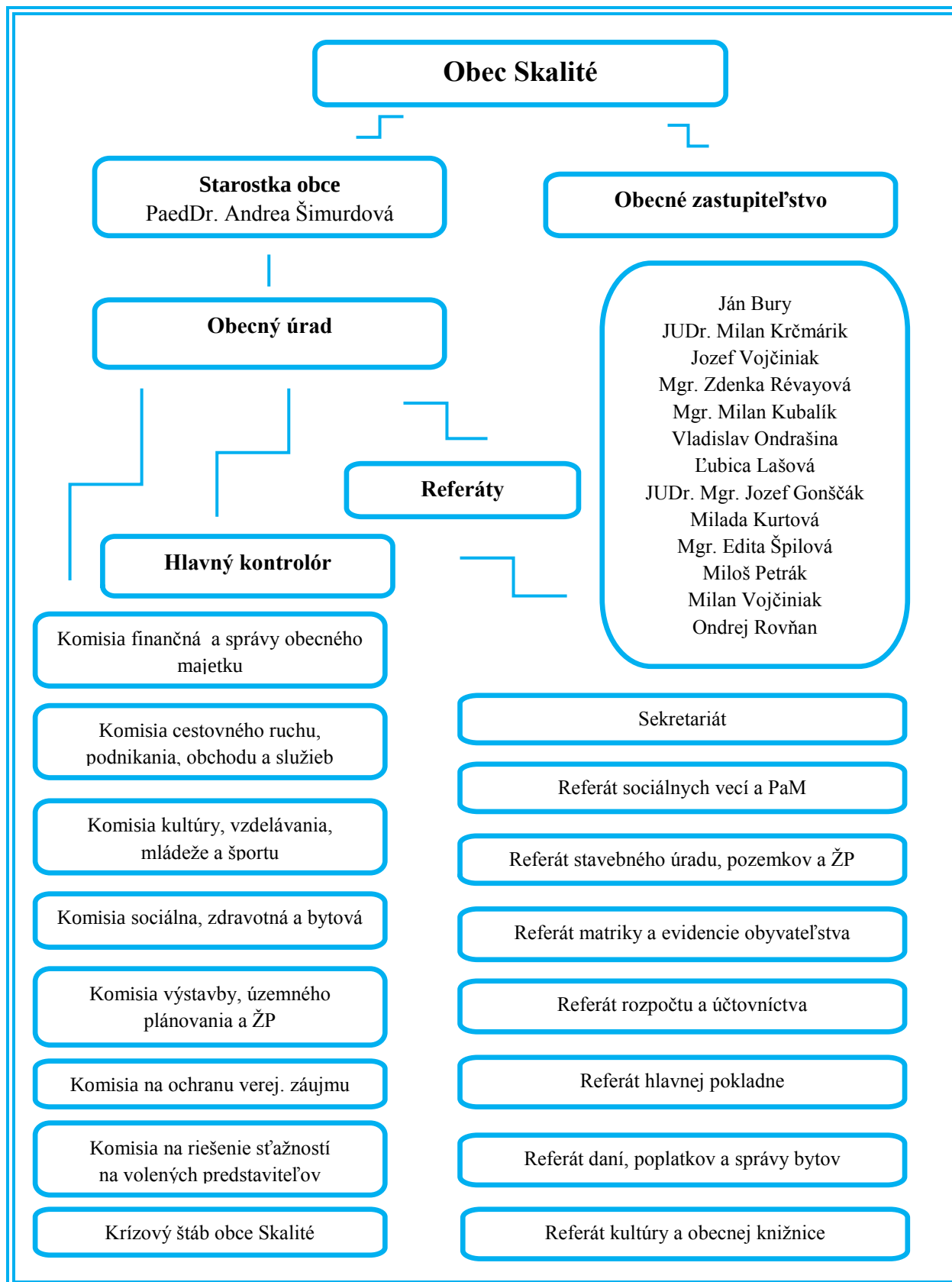
Obecné zastupiteľstvo obce Skalité na funkčné obdobie 2014 - 2018 tvorí teda 13 poslancov, za 1. obvod 6 poslancov a za 2. obvod 7. Obecné zastupiteľstvo schvaľuje aj náplň práce, rokovací poriadok ako aj zloženie komisií. V obci Skalité pôsobí 8 komisií:

- komisia finančná a správy obecného majetku - predseda JUDr. Milan Krčmárik
- komisia sociálna, zdravotná a bytová - predseda Mgr. Zdenka Révayová
- komisia kultúry, vzdelávania, mládeže a športu - predseda Ondrej Rovňan
- komisia cestovného ruchu, podnikania, obchodu a služieb - predseda Ján Bury
- komisia výstavby, územného plánovania a ŽP - predseda Pavol Mikula
- komisia na riešenie sťažností na volených predstaviteľov
- komisia na ochranu verejného záujmu
- krízový štáb obce Skalité - predseda PaedDr. Andrea Šimurdová

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Obrázok 12 Organizačná štruktúra obce Skalité v roku 2015

Prameň: vlastné spracovanie.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

V zmysle § 14 ods. 1 zákona č. 369/90 Zb. o obecnom zriadení môže obecné zastupiteľstvo zriaďovať obecnú radu. Obecná rada je zložená z poslancov obecného zastupiteľstva, ktorých volí obecné zastupiteľstvo na celé funkčné obdobie. Obecnú radu a jej členov môže obecné zastupiteľstvo kedykoľvek odvolať.

Obecná rada je iniciatívnym, výkonným a kontrolným orgánom obecného zastupiteľstva a zároveň plní funkciu poradného orgánu starostu. Počet členov obecnej rady tvorí najviac tretinu počtu poslancov obecného zastupiteľstva. V zložení obecnej rady sa prihliada na zastúpenie politických strán v obecnom zastupiteľstve. Obecná rada sa schádza podľa potreby. Jej zasadnutie zvoláva a vedie starosta obce. Počas jeho neprítomnosti môže starosta obce poveriť zástupcu alebo niektorého z členov obecnej rady vedením rokovania. V súčasnosti má obecná rada zriadená obecným zastupiteľstvom päť členov.

Obecná samospráva Skalité má schválený plán zasadnutí obecného zastupiteľstva.

1.16.2 Hospodárenie a rozpočet obce Skalité

Rozpočet obcí a miest má svoje elementárne vymedzenie alebo skôr zákonnú úpravu obsiahnutú v základných právnych predpisoch. Prvou legislatívnou normou je samozrejme zákon SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, ktorý vo svojom znení § 9 ods. 1 uvádza, že rozpočet obce je základom finančného hospodárenia obce. Povinnou náležitosťou rozpočtov miest a obcí sú tiež zámery a ciele, ktoré sa budú v obci realizovať z výdavkov. Ide o tzv. program obce alebo aj o programový rozpočet.

Na naplnenie jednotlivých cieľov programov v rozpočte sa definujú ako povinná súčasť aj merateľné ukazovatele, ktoré sa vyhodnocujú, a tým sa pre účely vnútornej, ale aj externej kontroly dá hodnotiť proces implementácie programového rozpočtu.

Okrem programového rozpočtu musí byť vo výslednom návrhu obce spracovaný návrh rozpočtu na ďalšie dva roky, pričom podľa § 9 ods. 3 zákona o RP samosprávy tento návrh na dva roky nasledujúce po plánovanom rozpočtovom roku nie je záväzný.

Zostavovanie a schvaľovanie rozpočtu patrí k jedným zo základných úloh realizácie každej obecnej samosprávy, i samosprávy Skalité. Schváleným rozpočtom, plánom tvorby a využitím mimorozpočtových peňažných fondov sa riadi finančné hospodárenie každej obce. Rozpočty vyjadrujú ekonomickú samostatnosť samosprávnych území, pretože obsahujú vzťahy k právnickým a fyzickým osobám pôsobiacim na danom území, k občanom žijúcim na tomto území ako aj finančné vzťahy k štátnemu rozpočtu.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Zostavovanie, schvaľovanie rozpočtu a financovanie obce sú činnosti obce, ktoré jej vyplývajú priamo zo zákona o obecnom zriadení. Každá obec, teda aj obec Skalité, si sama zostavuje a schvaľuje rozpočet a podľa neho aj hospodári. Obecný rozpočet musí byť však vyrovnaný. Zostavuje sa na jeden kalendárny rok, pričom jeho štruktúru, teda príjmy a výdavky, upravuje zákon o rozpočtových pravidlách, ktorý je prijímaný ako súbežný zákon so zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rok.

Príjmová stránka rozpočtu, ktorá tvorí predpoklady pre naplnenie výdavkových položiek, má rozhodujúci význam pre rozpočtové hospodárenie obce a následne aj zabezpečenie jednotlivých úloh obce Skalité. Ak na krytie výdavkových položiek rozpočtu obce nepostačujú finančné prostriedky, môže podľa zákona o štátnom rozpočte požiadať o poskytnutie dotácie. Finančná oblasť obce je všeobecne pocit'ovaná a považovaná za problémovú, a preto jej obce sústreďujú maximálnu mobilizáciu miestnych zdrojov.

Rozpočet obce Skalité nám poskytuje podrobné informácie o príjmoch a výdavkoch v rámci jedného kalendárneho roka. Rozpočet obce Skalité na rok 2015 bol schválený v decembri 2014. Počas roka, ak to bude potrebné, bude rozpočet podliehať nutným zmenám, a tak bude opätovne schvaľovaný obecným zastupiteľstvom.

Rozpočet obce Skalité za obdobie posledných rokov bol plánovaný vždy ako vyrovnaný. V skutočnosti bolo plnenie rozpočtu vždy mierne pozitívnejšie, nakoľko skutočný cashflow (rozdiel medzi príjmom a výdavkom) za sledované obdobie bol vyšší ako predpokladaný. Z uvedených údajov vyplýva, že rozhodujúci príjem do obecného rozpočtu obce Skalité predstavuje výnos dane pre územnú samosprávu, príjmy z vlastníctva majetku, transfer na prenesený výkon štátnej správy v oblasti školstva a príjem z miestnych daní.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Návrh rozpočtu obce Skalité na roky 2015 - 2017

Príjmová časť rozpočtu obce Skalité v €

Položky	Skutočné plnenie za rok 2013	Skutočné plnenie za rok 2014	Rozpočet na rok 2015	Očakávaná skutočnosť za rok 2015	Rozpočet na rok 2016	Rozpočet na rok 2017	Rozpočet na rok 2018
Daňové príjmy	1 264 148	1 355 637	1 346 388	1 469 195	1 531 889	1 374 377	1 561 370
Nedaňové príjmy	870 532	768 735	590 683	711 726	609 620	559 881	595 942
Daňové + nedaňové	2 134 680	2 124 372	1 937 071	2 180 918	2 141 509	1 934 258	2 157 312
Kapitálové príjmy	197 367	285 263	183 683	211 883	0	0	0
Finančné príjmy	21 097	424 793	29 000	182 436	0	0	0
Príjmy školstva spolu	194 605	61 886	42 600	48 979	49 230	43 130	57 930
Príjmy celkom	2 547 749	2 896 314	2 192 354	2 624 216	2 190 739	1 977 388	2 215 242

Prameň: Interné materiály obce Skalité.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Výdavková časť rozpočtu obce Skalité v €

Položky	Skutočné plnenie za rok 2013	Skutočné plnenie za rok 2014	Rozpočet na rok 2015	Očakávaná skutočnosť za rok 2015	Rozpočet na rok 2016	Rozpočet na rok 2017	Rozpočet na rok 2018
Výdavky							
Verejnej správy	294 290	321 230	338 600	350 479	358 222	398 531	396 458
Zdravotného strediska	16 099	12 628	700	3 310	3 310	824	824
Budova MŠ - stará	7 252	1 564	1 500	3 402	200	1 766	1 766
Budova 1137	3 999	2 422	6 900	9 816	5 000	8 121	8 121
Finančná a rozpočtová služba	2 749	3 387	2 800	3 850	3 900	3 296	3 296
Matričná činnosť	7 136	7 253	7 414	7 651	8 110	8 726	8 726
Transakcie verejného dlhu	30 830	34 749	29 380	28 117	22 780	24 180	18 380
Požiarna ochrana	7 759	15 764	10 000	10 450	13 000	11 770	11 870
Voľby	2 900	13 261	0	2 560	0	0	0
Stavebný úrad	7 335	7 363	8 418	9 112	9 532	9 909	9 909
Cestná doprava	53 246	53 225	41 000	65 200	60 000	48 257	48 257
Cestovný ruch	43 278	56 276	2 030	2 330	2 030	2 389	2 389
Nakladanie s odpadmi	161 750	192 534	171 000	171 215	184 300	173 531	170 000

Prameň: Interné materiály obce Skalité.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Položky	Skutočné plnenie za rok 2013	Skutočné plnenie za rok 2014	Rozpočet na rok 2015	Očakávaná skutočnosť za rok 2015	Rozpočet na rok 2016	Rozpočet na rok 2017	Rozpočet na rok 2018
Výdavky							
Bývanie a obč. vybavenosť	2 022	0	0	1 332	0	0	0
Všeobecná pracovná oblasť	52 800	16 928	0	325	0	0	0
Rozvoj obcí	20 500	24 463	20 500	34 830	24 500	20 429	20 500
Zásobovanie vodou	2 100	2 100	1 600	1 600	1 600	1 883	1 883
Verejné osvetlenie	42 651	39 660	41 878	42 038	46 160	49 290	49 290
Bývanie a obč. vybav. inde nekl.	14 236	13 957	12 500	24 052	16 360	14 713	14 639
Rekreačné a športové služby	19 357	34 520	22 550	46 373	42 600	25 364	24 847
Knižnica	8 827	11 980	15 410	15 616	15 960	18 137	18 137
Pamiatková starostlivosť	0	0	0	0	0	0	0
Vysielacie a vydáv. služby	5 901	13 051	9 518	32 518	13 848	11 202	11 202
Náboženské, spoločenské služby	15 135	17 987	20 775	25 255	24 300	24 453	24 453
Rekreácia, kultúra inde nekl.	0	5 000	0	0	0	0	0
Predškolská výchova	0	263	0	500	11 500	0	0
Kultúrne služby	49 372	19 580	27 520	38 013	46 060	32 390	32 390

Prameň: Interné materiály obce Skalité.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Položky	Skutočné plnenie za rok 2013	Skutočné plnenie za rok 2014	Rozpočet na rok 2015	Očakávaná skutočnosť za rok 2015	Rozpočet na rok 2016	Rozpočet na rok 2017	Rozpočet na rok 2018
Výdavky							
Základné vzdelanie	9 949	39 222	12 775	13 255	10 500	9 688	9 624
CVČ	465	0	0	0	288	0	0
Opatrovateľská služba	23 493	23 455	19 650	20 450	21 250	23 130	23 130
Pozostalí	906	0	350	350	350	412	412
Dávky sociálnej pomoci	8 487	7 581	7 200	9 712	9 000	8 475	8 468
Bežné výdavky spolu	914 941	991 403	831 968	973 711	954 660	930 866	918 688
Transfery v rámci ver. správy	1 021 704	938 557	885 143	1 022 361	951 798	895 543	801 573
Kapitálové výdaje							
Správa	283 817	137 476	15 000	60 443	0	0	0
Kamerový systém	0	0	0	0	2 000	0	0
Miestne komunikácie	3 598	5 940	30 000	30 000	15 000	24 930	25 000
Cestovný ruch	500	0	0	0	1 700	0	0

Prameň: Interné materiály obce Skalité.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Položky	Skutočné plnenie za rok 2013	Skutočné plnenie za rok 2014	Rozpočet na rok 2015	Očakávaná skutočnosť za rok 2015	Rozpočet na rok 2016	Rozpočet na rok 2017	Rozpočet na rok 2018
Výdavky							
Nakladanie s odpadmi	1 844	270 260	0	0	6 001	0	0
Rozvoj bývania	21 265	332 920	246 863	337 911	106 000	0	0
Verejné osvetlenie	0	0	0	0			
Športové služby	0	0	0	1 550	12 500	0	0
Kultúra	17 991	0	0	0	0	0	0
Vysielacie služby	0	0	0	0	0	0	0
Cintorín	0	0	3 000	0	2 800	0	0
Materské školy	23 805	47 907	35 000	5 460	5 000	0	0
Základné vzdelanie	34 364	0	30 000	2 000	15 000	0	0
Školské jedálne	10 435	0	6 000	8 676	6 000	0	6 000
Požiarna zbrojnica	0	0	0	2 500	0	0	0
Kapitálové výdaje spolu	387 619	794 503	365 863	448 540	174 201	24 930	31 000
Finančné operácie	102 208	108 217	109 380	109 380	110 080	110 580	111 180
Výdavky spolu	2 436 472	2 832 680	2 192 354	2 553 992	2 190 739	1 961 919	1 862 441

Prameň: Interné materiály obce Skalité.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Rekapitulácia príjmovej a výdavkovej časti rozpočtu obce Skalité v €

Rekapitulácia	Skutočné plnenie za rok 2013	Skutočné plnenie za rok 2014	Rozpočet na rok 2015	Očakávaná skutočnosť za rok 2015	Rozpočet na rok 2016	Rozpočet na rok 2017	Rozpočet na rok 2018
Bežné príjmy	2 329 285	2 186 258	1 979 671	2 229 897	2 190 739	1 977 388	2 215 242
Kapitálové príjmy	197 367	285 263	183 683	211 883	0	0	0
Finančné príjmy	21 097	424 793	29 000	182 436	0	0	0
Príjmy spolu	2 547 749	2 896 314	2 192 354	2 624 216	2 190 739	1 977 388	2 215 242
Bežné výdavky	1 946 645	1 929 960	1 717 111	1 996 072	1 906 458	1 826 409	1 720 261
Kapitálové výdavky	387 619	794 503	365 863	448 540	174 201	24 930	31 000
Finančné výdavky	102 208	108 217	109 380	109 380	110 080	110 580	111 180
Výdavky spolu	2 436 472	2 832 680	2 192 354	2 553 992	2 190 739	1 961 919	1 862 441
Hospodárenie obce	111 277	63 634	0	70 224	0	15 469	352 801

Prameň: Interné materiály obce Skalité.

1.16.3 Územné plánovanie v obci Skalité

Územným plánovaním sa sústavne a komplexne rieši priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia obce, určujú sa jeho zásady, navrhuje sa vecná a časová koordinácia činností ovplyvňujúcich životné prostredie, ekologickú stabilitu, kultúrno-historické hodnoty územia, územný rozvoj a tvorba krajiny obce v súlade s princípmi jej trvalo udržateľného rozvoja.

Územné plánovanie v obci Skalité utvára predpoklady pre trvalý súlad všetkých činností na jej území s osobitným zreteľom na starostlivosť o životné prostredie, dosiahnutie ekologickej rovnováhy a zabezpečenia jej trvalo udržateľného rozvoja, pre šetrné využívanie prírodných zdrojov a zachovanie prírodných, civilizačných a kultúrnych hodnôt.

Cieľom územného plánovania je prostredníctvom sústavného a komplexného riešenia priestorového usporiadania územia a funkčného využitia územia obce vytvárať predpoklady jej trvalo udržateľného rozvoja. Územným plánovaním sa vo verejnom záujme určuje hospodárne využitie zastavaného územia obce Skalité a chráni nezastavané územie. Orgány územného plánovania v obci Skalité tak premietajú konkrétne zámery do územia obce a koordinujú jej verejné záujmy.

Výsledkom územného plánovania obce Skalité je územný plán. Územný plán obce Skalité je podmienkou získania finančnej podpory na rozvojové procesy a poskytuje isté záruky pre investičné činnosti. Z dôvodov požiadavky efektívneho využitia zdrojov býva možnosť získania dotácií a grantov podmienená existenciou územného plánu a hlavne obsiahnutím daných zámerov v ňom.

Územný plán obce priťahuje súkromné investície, a teda aj vo vzťahu k potenciálnym investorom je spracovaný územný plán signálom, že to samospráva so svojím rozvojom „myslí vážne“. Navyše, investičný vstup do územia s jasne stanovenými pravidlami, ktoré môže garantovať len územný plán, sa spája s omnoho menším rizikom. Bez územného plánu je rozvoj obce nekonceptný a zložitý. Rozvoj územia bez územného plánu prakticky nie je možný, a to nielen v rámci regiónov, ale hlavne v mestách a vo väčších obciach, ktorým spracovanie územného plánu nariaďuje zákon. Nahrádzanie plánu územným rozhodovaním je administratívne náročné a už vôbec nemožno pri použití tohto postupu hovoriť o koncepčnom a efektívnom využívaní územia. Takto sa môže stať, že pozemky v atraktívnej polohe sa zlým rozhodnutím využijú na nevhodné účely a stavby, ktoré budú hyzdiť prostredie alebo brániť ďalšiemu rozvoju obce Skalité.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Uznesením 8/2012 obecné zastupiteľstvo v Skalitom schválilo v zmysle § 30 ods. 4 Zákona č. 50/ 1976 Z. z. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) právoplatnosť „Územného plánu Obce Skalité“ schváleného dňa 5. mája 2008 Uznesením Obecného zastupiteľstva č. 68 / 2008.

1.16.4 Strategické plánovanie v obci Skalité

Strategické plánovanie je proces umožňujúci efektívne riadenie rozvoja všetkých prvkov hierarchického usporiadania spoločnosti - obec, kraj, štát, Európska únia. Smer ďalšieho rozvoja je pritom daný celkovou víziou, prioritami a konkrétnymi strednodobými i dlhodobými strategickými cieľmi. Strategický plán zjednodušene stanovuje ciele, termíny a prípadne cesty, ako tieto ciele dosiahnuť. Strategické plánovanie je potrebné všade, kde sa jedná o činnosti trvajúce dlhšiu dobu - teda nie o jednorazový výkon, a kde je s touto činnosťou spojený príjem a výdaj peňazí.

Medzi hlavné dokumenty strategického plánovania obce Skalité patrí predovšetkým Program odpadového hospodárstva. Program odpadového hospodárstva obce Skalité predstavuje strategický dokument v odpadovom hospodárstve obce na roky 2011 - 2015, ktorý bol vypracovaný v súlade s požiadavkami trvalo udržateľného rastu a rozvoja obce.

Ďalším z takýchto dokumentov je Územný plán obce Skalité a Komunitný plán sociálnych služieb obce Skalité na roky 2010 - 2020.

1.16.5 Zostavenie hospodárskeho výsledku obce Skalité

Obec Skalité, podobne ako každá iná obec, zúčtuje svoje hospodárenie, vrátane finančných vzťahov k štátnemu rozpočtu a k štátnym fondom po skončení každého rozpočtového roka. Prebytky hospodárenia obecného rozpočtu koncom roka neprepadávajú a sú zdrojom tvorby mimorozpočtového hospodárenia peňažných fondov. Predovšetkým z rezervy rozpočtu alebo iných fondov sa vyrovná prípadný schodok rozpočtu obce.

Prostriedky z peňažných fondov obec zásadne využíva vždy prostredníctvom príjmov a výdavkov medzi fondmi navzájom a prípadov, keď prostriedky fondov slúžia iba na vyrovnanie časového nesúladu medzi príjmami a výdavkami v priebehu rozpočtového roka a na poskytnutie návratných finančných výpomocí. Obecná samospráva vytvára rezervný fond z prebytku hospodárenia príslušného rozpočtového roka a používa ho ako doplnkový zdroj svojho finančného hospodárenia. Zároveň môže vytvárať aj ďalšie účelové fondy na sociálne, rozvojové a ekologické programy.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Tabuľka 26 Výsledok hospodárenia obce Skalité

Účtovný rok	2012 (€)	2013 (€)	2014 (€)
Výsledok hospodárenia pred zdanením	191 720,87	296 553,52	131 468,79
Výsledok hospodárenia po zdanení	190 458,27	296 550,53	131 466,79

Prameň: <http://www.registeruz.sk/cruz-public/domain/accountingentity/list>.

Na základe vyššie uvedenej tabuľky môžeme vidieť, že obec Skalité dosiahla v roku 2012 kladný výsledok hospodárenia, a to 190 458,27 €. V roku 2013 dosiahla obce taktiež kladný výsledok hospodárenia, a to vo výške 296 550,53 €, podobne ako aj v roku 2012. V roku 2014 obce Skalité dosiahla výsledok hospodárenia na úrovni 131 466,79 €.

1.16.6 Majetok obce Skalité a jeho spravovanie

Úkony súvisiace s riadnym hospodárením s hnutelným a nehnuteľným majetkom obce a s majetkom vo vlastníctve štátu prenechaného obci do užívania patria k ďalším zo základných úloh obce Skalité, ktoré patria do jej samostatnej pôsobnosti.

Majetok obce Skalité tvoria nehnuteľné veci a hnutelné veci vrátane finančných prostriedkov, ako aj pohľadávky a iné majetkové práva, ktoré sú vo vlastníctve obce podľa 138/1991 Z. z., alebo ktoré nadobudne obec do vlastníctva prechodom z majetku Slovenskej republiky na základe tohto zákona alebo osobitného predpisu, alebo vlastnou činnosťou.

Orgány obce a organizácie sú povinné hospodáriť s majetkom obce a majetkom v štátnom vlastníctve, ktorý bol obci zverený, v prospech rozvoja obce a jej občanov a ochrany a tvorby životného prostredia. Orgány obce a organizácie sú povinné majetok obce zveľaďovať, chrániť a zhodnocovať. Sú povinné najmä udržiavať a užívať majetok, chrániť majetok pred poškodením, zničením, stratou alebo zneužitím; používať všetky právne prostriedky na ochranu majetku, vrátane včasného uplatňovania svojich práv alebo oprávnených záujmov pred príslušnými orgánmi a viesť majetok v predpísanej evidencii.

Obecná samospráva Skalité disponovala k 31. decembru 2014 s majetkom v celkovej hodnote 9 294 342,59 €. V prepočte na jedného obyvateľa predstavovala majetková sila obce v roku 2014 hodnotu 1 771,36 €. Majetková sila obce vyjadruje hodnotu majetku obce na obyvateľa, z ktorej sa dá posúdiť rozvojový potenciál územnej samosprávy viazaný na obecný majetok.

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022**

Tabuľka 27 Štruktúra a hodnota majetku obce Skalité

Kategória majetku	2012	2013	2014
Neobežný majetok spolu	7 225 649,42	7 127 089,94	7 135 168,56
Dlhodobý hmotný majetok celkom	6 322 607,98	6 224 048,50	6 232 127,12
Z toho			
Pozemky	227 820,96	210 992,13	210 001,06
Stavby	5 159 553,35	5 061 508,05	4 968 378,34
Samostatné hnuteľné veci a súbory hnuteľ. vecí	28 203,16	18 577,37	36 569,59
Dopravné prostriedky	5 287,00	3 935,00	2 585,00
Drobný dlhodobý hmotný majetok	0,00	0,00	0,00
Obstaranie dlhodobého hmotného majetku	889 793,69	917 086,13	1 002 643,31
Dlhodobý finančný majetok	903 041,44	903 041,44	903 041,44
Obežný majetok	1 930 769,13	2 036 843,05	2 156 971,88
Majetok spolu (€)	9 157 987,12	9 165 807,06	9 294 342,59
Majetková sila obce na jedného obyvateľa (€)	1 739,74	1 755,90	1 771,36

Prameň: Interné materiály obce Skalité.

Dlhodobý hmotný majetok obce Skalité mal v roku 2014 celkovú hodnotu 6 232 127,12 €, čo z celkového majetku obce predstavuje 67,05 %. Pozemky z tejto položky dlhodobého hmotného majetku tvorili iba 2,26 %, nakoľko ich hodnota bola vo výške 210 001,06 €. Druhou, percentuálne s najvyšším zastúpením bola v roku 2014 položka stavby, ktorej celková hodnota predstavovala 4 968 378,34 €. Dlhodobý finančný majetok obce Skalité predstavoval v roku 2014 hodnotu vo výške 903 041,44 €.

Obežný majetok, ktorý zahŕňa zásoby, zúčtovanie medzi subjektmi verejnej správy, dlhodobé pohľadávky, krátkodobé pohľadávky, finančné účty, poskytnuté návratné finančné výpomoci krátkodobé a poskytnuté návratné finančné výpomoci dlhodobé mal v roku 2014 v obci hodnotu 2 156 971,88 € s percentuálnym zastúpením 23,21 % z celkovej hodnoty majetku. Majetková sila obce Skalité predstavovala v roku 2014 v prepočte na jedného obyvateľa hodnotu vo výške 1 771,36 €, čo v porovnaní s rokom 2013 predstavuje pokles o 0,87 %, nakoľko majetková sila v tomto roku bola vo výške 1 755,90 €.

1.17 Analýza vonkajšieho prostredia Slovenskej republiky

Pri analýze vonkajších faktorov je dôležité zohľadniť vplyv STEP faktorov v oblasti sociálnej, technologickej, ekonomickej a politickej. Ide o problémy na celoštátnej a nadnárodnej úrovni, ktoré majú vplyv na miestny rozvoj. Jednotlivé faktory sa vzájomne ovplyvňujú a nemožno ich posudzovať oddelene. Celá spoločnosť prechádza neustále zmenami, ktoré sa dotýkajú všetkých oblastí spoločenského a ekonomického života a pri plánovaní rozvoja obce a blízkeho regiónu ich treba zohľadniť.

Sociologické faktory

Na vývoj spoločnosti majú v súčasnosti najväčší vplyv:

- demografické zmeny - znižovanie celkového počtu obyvateľov, znižovanie počtu detí a zvyšovanie počtu seniorov, zvyšovanie priemerného veku obyvateľov, odchod obyvateľov v produktívnom veku za prácou do zahraničia;
- zmeny v životnom štýle - rýchle životné tempo, viac stresu a menej pohybových aktivít, konzumný spôsob života, nárast kriminality a drogových závislostí, zhoršujúci sa zdravotný, fyzický a psychický stav obyvateľov, množstvo informácií, vplyv techniky a médií;
- oslabovanie tradičných ľudových hodnôt - zhoršovanie medziľudských vzťahov a komunikácie, peniaze ako meradlo hodnôt, kríza rodiny, zvyšovanie počtu rozvodov a detí narodených mimo manželstva, na druhej strane sa mierne posilňujú skupiny oživujúce tradície a tradičné hodnoty (tradičné kuchyne, bývanie v ekodomoch, separovanie odpadu);

Technologické faktory

Rýchle tempo inovácií v technológiách, najmä informačných, v podstate zvyšuje kvalitu a produktivitu výroby, umožňuje ľahší prístup k zdrojom a službám, zlepšujú sa formy spolupráce na diaľku. Z technologického hľadiska došlo k výraznému zlepšeniu kvality zariadení a objektov. S tým súvisí nárast financií na ich získanie, údržbu a prevádzku.

Postupná informatizácia spoločnosti spôsobuje, že informácie z akejkoľvek oblasti sú šírené a dostupné prostredníctvom elementárnych technológií (televízia, rozhlas a pod.), ale aj vyspelejšími spôsobmi (počítačová technika, telefóny, mobilný internet, prehrávače, tablety).

Ekonomické faktory

Až do roku 2008 sme zaznamenali pozitívny makroekonomický vývoj a rast životnej úrovne v SR. V posledných rokoch na Slovensku ako aj v celej Európe a inde vo svete prepukla hospodárska kríza. týka sa oblasti výroby, dopravy, obchodu, finančného kapitálu a spotreby. Obdobie krízy nepriaznivo vplýva na podnikanie, verejný a neziskový sektor, ako aj samotných obyvateľov. Rozpočty samospráv sú zasiahnuté hospodárskou krízou v podobe nižších príjmov z podielových daní.

Sociálno-ekonomické podmienky najmä mladých ľudí s rodinami a dôchodcov spôsobujú obmedzenia výdavkov na základné potreby. Z ročných výdavkov slovenských domácností v roku 2011 tvorili 50 % výdavky na potraviny, bývanie a dopravu (potraviny a nealkoholické nápoje 22 %, bývanie, voda, elektrická energia, plyn a iné paliva 20 %, doprava 8 %). Na druhej strane na rekreáciu a kultúru Slováci mínajú oba 7 %, na zdravie 3 % a na vzdelanie menej ako 1 % z celkových výdavkov domácnosti. Socioekonomická situácia niektorých skupín obyvateľov je taká nepriaznivá, že sú odkázaní na pomoc štátu a obce.

1.18 Analýza vonkajšieho prostredia Žilinského samosprávneho kraja

Poloha, rozloha a geografické podmienky

Žilinský kraj sa rozkladá v severozápadnej časti Slovenska. Rozlohou 6 808 km² zaberá 13,9 % rozlohy štátu a je tretím najväčším krajom Slovenskej republiky. Severozápadná hranica je súčasne štátnou hranicou s Českou republikou a na severe hraničí s Poľskom. Kraj má spoločné hranice s tromi ďalšími krajmi Slovenska - Trenčianskym, Banskobystrickým a Prešovským. Žilinský kraj zahŕňa päť prirodzených historických regiónov Horné Považie, Kysuce, Liptov, Orava a Turiec.

Podľa územno-správneho usporiadania v zmysle zákona NR SR č. 221/1996 Z. z. sa Žilinský kraj člení na 11 okresov: Bytča, Čadca, Dolný Kubín, Kysucké Nové Mesto, Liptovský Mikuláš, Martin, Námestovo, Ružomberok, Turčianske Teplice, Tvrdošín a Žilina. V kraji je 315 obcí, z toho 18 so štatútom mesta. Najmenším okresom s rozlohou 174 km² v rámci kraja je okres Kysucké Nové Mesto, ktorý zaberá 2,6 % z celkovej rozlohy kraja. Rozlohou najväčší je okres Liptovský Mikuláš, na ktorý pripadá 19,7 %.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Územie Žilinského kraja sa vyznačuje rôznorodosťou krajinnej štruktúry. Od údolných nív vodných tokov (Váh, Kysuca, Turiec a Orava), cez poľnohospodársku a lesnú krajinu až po vysokohorskú krajinu hrebeňových pásiem pohorí Západných Tatier, Nízkych Tatier, Chočských vrchov, Veľkej Fatry, Malej Fatry, Javorníkov a Strážovských vrchov. Najvyšším vrchom v kraji je Bystrá - 2 248 m n. m. (v okrese Liptovský Mikuláš). Ide prevažne o hornatú krajinu s nízkym podielom ornej pôdy, ktorá má atraktívne prírodné prostredie, mimoriadne vhodné na rozvoj turistiky, vodných a zimných športov. Na území kraja sa nachádzajú 4 národné parky, 3 chránené krajinné oblasti, 57 národných prírodných rezervácií, 39 prírodných rezervácií, 40 prírodných pamiatok, 18 národných prírodných pamiatok a 17 chránených areálov.

Žilinský kraj má mierne teplé až chladné vlhké podnebie s najnižšími teplotami na Slovensku nameranými v Oravskej Lesnej. Hlavným tokom v kraji je Váh, ktorý vzniká sútokom Čierneho a Bieleho Váhu v Kráľovej Lehote. Malé prietoky Váhu sú významne nadlepšované najmä najväčšími zásobnými nádržami Liptovskou Marou a Oravskou priehradou. Riečnu sieť popri Váhu tvoria Orava, Kysuca, Turiec, Rajčianka, Revúca, Belá, Varínka. Z nerastných surovín je územie kraja bohaté na ložiská stavebného kameňa, zásoby štrkopieskov a pieskov. V oblasti Malej Fatry sa ťažia vápence ako surovina na výrobu cementu a vápna. V oblasti Hornej Oravy sú ložiská rašeliny a zásoby drevnej hmoty.

Demografické východiská Žilinského samosprávneho kraja - ŽSK

Počtom 696 836 obyvateľov k 31. 12. 2014 patrí Žilinský kraj na tretie miesto v rámci krajov SR a jeho podiel na celkovom počte obyvateľov predstavuje 12,7 %. Hustotou osídlenia 101,4 obyvateľov na km² sa kraj radí na šieste miesto v medzi krajskom porovnaní. Najhustejšie osídleným okresom je Kysucké Nové Mesto s priemerom 191,4 obyvateľov na km² pred Žilinou 190,9 obyvateľov na km². Najmenej obyvateľov na km² 41,3 žije v okrese Turčianske Teplice.

Demografický vývoj v Žilinskom kraji charakterizuje postupné spomaľovanie reprodukcie obyvateľstva. Znižovanie pôrodnosti sa podpisuje pod znižujúce sa prirodzené prírastky obyvateľstva. Pozitívne možno hodnotiť skutočnosť, že v okrese Námestovo sa dosahuje tretí najvyšší počet narodených na 1 000 obyvateľov v rámci všetkých okresov Slovenska. Zmeny vekovej štruktúry, a to najmä znižovanie podielu detskej zložky upozorňujú na proces demografického starnutia obyvateľov kraja. V roku 2014 pokračovalo znižovanie podielu detskej zložky, od roku 2003 o 3,3 percentuálneho bodu na 15,7 %.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Podiel obyvateľov v produktívnom veku (15 - 64) predstavuje 71,5 %. V období rokov 2003 - 2014 sa početnosť tejto skupiny obyvateľov zvýšila o 8 030 (o 1,5 %), čo je spôsobené tým, že do produktívneho veku prichádzajú ešte stále počtom silnejšie generácie, ako sú generácie odchádzajúce do veku poproduktívneho.

K zmenám dochádza i u obyvateľstva v poproduktívnom veku (65+). Ide o trend mierneho rastu, ktorý sa pri nezmenených úmrtnostných pomeroch bude zrýchľovať, pretože sa do tejto skupiny postupne začnú presúvať silné povojnové generácie. V roku 2014 tvorila táto veková skupina 12,8 %.

V Žilinskom kraji je absolútna prevaha obyvateľov slovenskej národnosti, ku ktorej sa prihlásilo 644 728 obyvateľov, čo tvorilo 93,4 % obyvateľstva kraja. Z iných národností žilo v kraji najviac obyvateľov českej, moravskej a sliezskej národnosti spolu 5 284 s podielom 0,8 %. K rómskej národnosti sa prihlásilo 2 216 obyvateľov s 0,3 % podielom.

Politické faktory vplývajúce na rozvoj Žilinského samosprávneho kraja - ŽSK

Z medzinárodného hľadiska možno považovať za najvýznamnejšie politické faktory poslednej dekády najmä vstup SR do NATO (29. marca 2004), EU (1. mája 2004) a Schengenského priestoru (21. decembra 2007), zavedenie eura (1. januára 2009), globalizáciu ekonomiky a životného štýlu. V oblasti vnímania politiky v SR je možné pozorovať nízku dôveryhodnosť najmä v oblasti justície, korupčného správania verejnej správy, najmä štátnej správy a čerpania euro fondov.

Na dopady ekonomickej krízy v rámci EU sú prijímané politické rozhodnutia najmä na úrovni EÚ a slovenskej vlády. Dôraz sa kladie na znižovanie verejných výdavkov a zvyšovanie príjmov do štátneho rozpočtu, čo negatívne ovplyvňuje podnikanie i aktivity samospráv. Kvalitný výkon prenesených kompetencií zo štátu na samosprávy, najmä v oblasti školstva a sociálnych služieb je obmedzený znižovaním normatívov, a tým aj finančnými možnosťami na rozvoj týchto oblastí.

V tomto prostredí sa aj miestnej samospráve ťažko získava dôveryhodnosť občanov - musí na to vynaložiť veľa úsilia. Svoju dôveryhodnosť môže samospráva zvyšovať výkonmi, realizovanými aktivitami, ale aj obojstrannou komunikáciou s občanmi a inštitúciami. Miestna samospráva na to má nástroje a v rámci učiacej sa spoločnosti aj dostatok príkladov, odborných zdrojov i odborníkov.

Organizačná a odvetvová štruktúra hospodárstva ŽSK

Slovenská republika a taktiež aj Žilinský kraj je priemyselným regiónom s vyspelým stavebníctvom a perspektívne sa rozvíjajúcimi službami vrátane služieb v oblasti informácií a komunikácie. Južné časti SR majú viac rozvinuté poľnohospodárstvo.

Z hľadiska štruktúry priemyslu Žilinského kraja majú významné zastúpenie automobilový priemysel, strojársky priemysel, spracovanie kovov, ako aj produkcia dreva, celulózy, papiera a príbuzných produktov. Rastu významu automobilového priemyslu pomohli významné investície nadnárodných koncernov v kraji, drevospracujúci priemysel zas ťaží z prírodného bohatstva v kraji. Významné sú aj sektory elektrotechniky, telekomunikácií, informačných technológií a informatiky, ktoré sa zas môžu oprieť o pomerne dobre vyvinuté prostredie výskumu a vývoja a tiež o tradíciu elektrotechnického priemyslu. Tieto priemyselné odvetvia patria medzi najdôležitejšie aj na celoštátnej úrovni.

Stavebníctvo ako sektor prechádza v SR v ostatných rokoch obdobím útlmu. Stavebný „boom“ zaznamenalo celé Slovensko najmä po vstupe SR do EÚ, kedy na Slovensko prišlo množstvo investorov a svoje predajné siete si tu budovali zahraničné obchodné reťazce. Dopady hospodárskej krízy sa naplno prejavili už na konci roku 2008.

Žilinský kraj vykazuje v porovnaní s priemerom Slovenska nadpriemerné výkony v stavebnej produkcii, o to dôležitejšie pre tento kraj je, aby toto odvetvie získalo čo najviac impulzov pre svoju stabilizáciu a rast.

Hrubý domáci produkt SR v roku 2011 činil 68 974 mil. EUR. Podiel Žilinského kraja na jeho tvorbe v rámci SR činil 11,03 %, čo bolo 7 605 mil. EUR v bežných cenách. Tým sa Žilinský kraj z hľadiska výkonnosti regiónov zaradil na piate miesto po Bratislavskom kraji, Trnavskom kraji, Nitrianskom kraji a Košickom kraji.

Otvorenie sa globálnemu trhu, ekonomické reformy a vstup do eurozóny majú za následok, že na Slovensko vrátane Žilinského kraja prichádzajú zahraničné investície. Celkový stav PZI v SR dosiahol k 31. decembru 2012 hodnotu 42,3 mld. EUR. V rokoch 2003 - 2012 bol takmer konštantný nárast PZI. Dočasne ho utlmila iba svetová hospodárska kríza, ktorá zasiahla aj citlivú slovenskú ekonomiku.

Životnú úroveň obyvateľov Žilinského kraja je možné porovnať s ostatnými slovenskými regiónmi aj prostredníctvom štatistických ukazovateľov definujúcich čisté príjmy a výdavky domácností v prepočte na osobu a mesiac.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Pokiaľ ide o príjmy domácností v roku 2012 (najaktuálnejšie údaje) je možné obyvateľov Žilinského kraja s čistým príjmom na úrovni 367,01 EUR prirovnať k celoslovenskému priemeru (366,34 EUR), pričom vyšší čistý príjem vykázali Bratislavský kraj, Trnavský kraj a Trenčiansky kraj. Ostatné kraje vykazujú nižší príjem.

Pri porovnaní vývoja čistých príjmov domácností v Žilinskom kraji s priemerom SR v rokoch 2004 - 2012 je možné konštatovať pozitívny trend, keď sa domácnosti v tomto kraji z hľadiska tohto ukazovateľa dokázali dostať z 97,4 % priemeru SR v roku 2004 na 100,2 % priemeru SR v roku 2012.

Pri porovnaní vývoja miery rizika chudoby v Žilinskom kraji s celoslovenským priemerom v rokoch 2005 - 2012, možno konštatovať relatívne podobný vývoj. Kým do roku 2007 dochádzalo k poklesu miery rizika chudoby, čo súviselo s rozvojom zamestnanosti spôsobenom daňovými reformami, integráciou SR na vnútorný trh Európskej únie a príchodom zahraničných investorov, v druhej polovici sledovaného obdobia, najmä z dôvodu dopadov celosvetovej hospodárskej krízy dochádza k nárastu u tohto ukazovateľa a k návratu k hodnotám z polovice prvej dekády tohto tisícročia.

Ekonomické a sociálne špecifiká Žilinského samosprávneho kraja - ŽSK

Kraj patrí medzi významné hospodárske regióny s rozvinutým priemyslom. Má 48,8 % ekonomicky aktívnych obyvateľov a miera ekonomickej aktivity dosahuje 58 %. V rámci podnikateľských aktivít malo ku koncu roka 2014 v Žilinskom kraji sídlo 9,6 % zo všetkých ziskových organizácií na Slovensku a 14,9 % z celkového počtu fyzických osôb.

V roku 2014 pracovalo v kraji 12,8 % zamestnaných osôb z ich celkového počtu v SR a medziročne sa ich počet zvýšil o 2,8 %. Priemerná nominálna mesačná mzda dosiahla 732 Eur a za celoslovenským priemerom zaostala o 11,2 %.

Žilinský kraj v hodnotení ekonomického postavenia z hľadiska tvorby HDP patrí k stredne výkonným regiónom Slovenska. Tvorba hrubého domáceho produktu v období rokov 2001 až 2011 mala stúpajúci trend okrem roku 2009, kedy bol zaznamenaný medziročný pokles. V roku 2001 regionálny hrubý domáci produkt dosiahol hodnotu 3 607 miliónov Eur, v roku 2011 bol 7 605 miliónov Eur v bežných cenách. Objem v kraji vytvoreného HDP predstavuje 11 % podiel na vytvorenom HDP v SR. V prepočte na obyvateľa regionálny HDP v Žilinskom kraji dosiahol 11 040 Eur v bežných cenách, čo predstavuje 86,4 % úrovne HDP na obyvateľa v SR.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Priemysel prispieva významnou mierou k hospodárskemu rastu, zamestnanosti a výkonnosti regiónu. Dôležitým ukazovateľom úrovne priemyselnej výroby sú tržby za vlastné výkony a tovar. V priemyselných subjektoch Žilinského kraja dosiahli v roku 2014 tržby za vlastné výkony a tovar v podnikoch s 20 a viac zamestnancami 11 757,4 mil. Eur. Podiel kraja (15,6 %) na celoslovenskom objeme tržieb v priemysle bol druhý v poradí, po krajoch Bratislavskom (36,5 %). Z územného hľadiska rozhodujúcu časť tržieb v kraji vyprodukovali podniky v okrese Žilina (70,1 %). Podľa ekonomických činností najväčší podiel 56,2 % na hrubom obrate v kraji tvorila výroba motorových vozidiel.

Podniky s počtom 20 zamestnancov a viac zamestnávali v Žilinskom kraji v roku 2013 spolu 150 408 zamestnancov, čo v rámci SR znamenalo 11,5 % podiel. V dekáde 2004 - 2013 sa počet pracovných miest v nich zvýšil o 3 608, čím sa Žilinský kraj zaradil medzi päť slovenských regiónov, ktoré si v tomto období dokázali udržať rastúci trend v tvorbe pracovných miest (Bratislavský kraj, Nitriansky kraj, Trnavský kraj, Košický kraj).

V prvých štyroch rokoch sledovaného desaťročia dochádza na Slovensku k nárastu pracovných miest z dôvodu pričlenenia SR na vnútorný trh EÚ v čase hospodárskej konjunktúry. Všetky slovenské regióny s výnimkou Bratislavského kraja zaznamenali pokles zamestnanosti medzi rokmi 2008 - 2009 z dôvodu nástupu hospodárskej krízy. Postupný nárast zamestnanosti je možné sledovať už od roku 2010, je ale opatrný. V roku 2013 došlo opäť k jej poklesu, ktorý sa prejavil vo všetkých regiónoch s výnimkou Bratislavského kraja, Žilinského kraja a Nitrianskeho kraja.

Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu sa podieľala 11,9 %, výroba strojov a zariadení inde neklasifikovaných 7,1 % a výroba papiera a papierových výrobkov 6,6 %. V Žilinskom kraji má silnú pozíciu stavebníctvo. Stavebné subjekty sídlia v Žilinskom kraji realizovali v roku 2014 tržby za vlastné výkony a tovar v objeme 1 193 mil. Eur. Žilinský kraj s podielom 16,4 % bol druhý v poradí za krajom Bratislavským (29,1 %).

Žilinský kraj má veľmi dobrú dopravnú polohu v rámci Slovenska na dôležitých medzinárodných a vnútroštátnych komunikáciách. Prechádza ním hlavný cestný ťah z Českej republiky na Ukrajinu i cestné ťahy z Bratislavy a Šiah smerom do Poľska. Ku koncu roka 2014 bolo v kraji 67 km diaľničných úsekov a ďalšie sú vo výstavbe.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Organizácia železničnej dopravy predurčuje Žilinský kraj za miesto napojenia železničnej siete Slovenska na celoeurópsky systém. Prepojenie je zabezpečené hlavnou traťou Bratislava - Košice, ktorá prechádza cez Žilinu a traťami zo susedného Poľska a Českej republiky, ktoré prechádzajú Čadcou smerom na Žilinu. Tým sa Žilina stáva dôležitým dopravným uzlom ako regiónu tak Slovenska. Regionálny charakter majú železnice Žilina - Rajec, Čadca - Makov na Kysuciach a Kľačany - Trstená na Orave. Centrálnym uzlom je Žilina s novou zriaďovacou stanicou Teplička nad Váhom. Medzinárodná letecká doprava je lokalizovaná 10 km od centra regiónu v obci Dolný Hričov.

Školstvo reprezentuje sieť školských zariadení. V kraji pôsobilo v roku 2014 341 materských škôl, 262 základných škôl, 30 gymnázií, 2 konzervatória, 62 stredných odborných škôl. V krajskom meste má sídlo Žilinská univerzita, v Martine sídli Jesseniova lekárska fakulta Univerzity Komenského Bratislava, v Ružomberku Katolícka univerzita a v Liptovskom Mikuláši Akadémia ozbrojených síl generála Milana Rastislava Štefánika.

Vývoj nezamestnanosti Žilinského samosprávneho kraja - ŽSK

Žilinský samosprávny kraj počas sledovaného obdobia viac menej kopíroval celoslovenský vývoj, pričom jeho výsledok bol vždy o cca 2,0 % lepší v porovnaní s celoslovenským priemerom, ku ktorému sa viac priblížil v roku 2013. Obdobný vývoj možno sledovať u Nitrianskeho kraja. Pokiaľ ide o porovnanie miery evidovanej nezamestnanosti mužov a žien v Žilinskom kraji s priemerom SR, možno skonštatovať, že v oboch prípadoch je tento indikátor vyšší u žien než u mužov. Rozdiel medzi mierou evidovanej nezamestnanosti medzi Žilinským krajom a priemerom SR je dosahovaný najmä vďaka výsledku u mužov, keďže v sledovanej dekáde bola miera evidovanej nezamestnanosti mužov v Žilinskom kraji nižšia voči SR v priemere o 2,2 %.

Rozdiel medzi SR a Žilinským krajom u tohto indikátora v prípade žien činil v sledovanej dekáde v priemere 1,4 %. V roku 2013 činila miera evidovanej nezamestnanosti žien v SR 14,5 % a v Žilinskom kraji 13,62 %. U mužov je v prípade SR tento údaj na úrovni 12,69 % a v prípade Žilinského kraja na úrovni 11,69 %.

Vývoj nezamestnanosti v Slovenskej republike aj v Žilinskom kraji v dekáde 2004 - 2013 je možné rozdeliť do dvoch časových úsekov. V prvej polovici tejto dekády do roku 2008 nezamestnanosť klesala. Súviselo to s celkovou konjunktúrou hospodárstva v Európe, na ktorej vnútorný trh vstúpila v roku 2004 aj Slovenská republika.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Príchod zahraničných investorov, štrukturálne reformy v krajine a ambícia vstúpiť v čo najskoršom termíne do eurozóny tomuto vývoju tiež napomáhali. Príchod hospodárskej krízy v druhej polovici roku 2008 sa prudko prejavil na náraste nezamestnanosti už v nasledujúcom roku. Hoci sa trend nárastu miery evidovanej nezamestnanosti (vypočítanej ako pomer disponibilných evidovaných uchádzačov o zamestnanie z ekonomicky aktívneho obyvateľstva) v nasledujúcich rokoch postupne utlmil, až v roku 2013 dochádza k jej postupnému poklesu. V rámci SR poklesla evidovaná nezamestnanosť zo 14,44 % v roku 2012 na 13,5 % v roku 2013, pričom stav disponibilných uchádzačov o zamestnanie v decembri 2013 dosiahol 364 225 osôb.

V rámci Žilinského kraja tento pokles bol miernejší, a to z 12,79 % v roku 2012 na 12,51 % v roku 2013. Výraznejší pokles evidovanej nezamestnanosti pritom zaznamenali menej rozvinuté regióny na východe Slovenska, naopak miera evidovanej nezamestnanosti naďalej rástla v Bratislavskom kraji, ako jedinom slovenskom regióne, a to z 5,72 % v roku 2012 na 6,17 % v roku 2013, čo je ale stále hlboko pod celoslovenským priemerom.

Regiónom s najvyššou mierou evidovanej nezamestnanosti je aktuálne Prešovský kraj (19,35 %), ku ktorému má najbližšie Banskobystrický kraj (18,26 %).

Konkurenčné prostredie v rámci ŽSK

Čo sa týka občanov, samospráva mesta Žilina realizuje projekty a aktivity ktoré prispievajú k zlepšovaniu kvality života obyvateľov. Sú to najmä aktivity v oblasti: školstva, kultúry a športu, sociálnych vecí, bývania a občianskej vybavenosti, cestovného ruchu, dopravnej a technickej infraštruktúry a životného prostredia.

Počet obyvateľov Žiliny v posledných rokoch mierne stúpa, čo je trendom aj v okolitých mestách. V Žiline sa realizuje výstavba nových bytov. Žilina sa považuje za mesto príjemne pre život, s akčnou samosprávou, s potenciálom na zvyšovanie počtu obyvateľov. Z hľadiska návštevníkov sa mesto Žilina snaží propagovať Žilinu ako miesto, kde si návštevník môže vyskladať svoje zážitky.

Mesto Žilina ako iniciujúci subjekt spolu s obcami Terchová, Belá, Stará Bystrica, Porúbka, Lietava, Teplička nad Váhom, Gbeľany, Radôstka a 16 podnikateľskými subjektmi zavŕšili v roku 2012 založenie oblastnej organizácie cestovného ruchu s názvom Malá Fatra.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

V konkurenčnom prostredí v oblasti cestovného ruchu je Žilina mesto s menšími možnosťami na prilákanie turistov na dlhší pobyt, ale v spolupráci s okolitými mestami a obcami, v rámci oblastnej organizácie cestovného ruchu, prípadne v ďalších partnerstvách sa môže stať významnou zastávkou v rámci regiónu.

Pôsobí tu však regionálna, slovenská i celoeurópska konkurencia v poznávacom, ako aj v letnom i zimnom pobytovom cestovnom ruchu, či už v poznávaní histórie, návštev hradov a zámkov, wellnesu, letného kúpania, zimných športov i agroturistiky. Pre miestnych aktérov v cestovnom ruchu to znamená intenzívne sa zaoberať skvalitňovaním ponuky služieb, tvorbou a propagáciou regionálnych produktov na vhodne zvolených trhoch, hľadaním špecifik.

Konkurenčne prostredie v oblasti vytvárania možností pre príchod investorov môžeme v meste Žilina považovať za vyhovujúce, keďže v posledných rokoch sa tu usadilo viacero výrobných i obchodných firiem. Investori prinášajú zamestnanosť pre miestnych obyvateľov, ako aj nové služby, ktoré znamenajú väčší vyber, viac možností pre spotrebiteľov a konkurenčne prostredie pre existujúcich poskytovateľov, ktoré tak pôsobí na znižovanie cien a zvyšovanie kvality.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

2. SWOT analýza obce Skalité

Dopravná a technická infraštruktúra, životné prostredie

Silné stránky obce Skalité	Slabé stránky obce Skalité
- veľmi dobré prírodné podmienky - príjemné a priaznivé životné a prírodné podmienky - Chránená krajinná oblasť Kysuce - čisté ovzdušie, prírodné bohatstvo s lesmi a pasienkami - veľké plochy lesov vhodných na rekreáciu - vysoká hustota vzácnych prírodných úkazov - separovaný zber odpadu všetkých druhov, fungujúci zberný dvor a zabezpečený systém odvozu a likvidácie TKO, koordinácia pri narábaní a likvidácii domového odpadu - kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO - kompletná plynofikácia obce Skalité - veľmi dobré dopravné, cestné spojenie obce a jej napojenie na nadradenú - aj medzinárodnú - cestnú a železničnú sieť - prítomnosť autobusovej a železničnej dopravy na území obce - rýchla dostupnosť hlavnej cestnej dopravnej tepny - vybudovaná sieť na rozvod elektrickej energie - dobré zásobovanie obyvateľov obce pitnou vodou - vybudovaná kanalizačná sieť, existencia ČOV - existencia verejného osvetlenia, digitálna telekomunikačná sieť - zrekonštruovaný a modernizovaný obecný rozhlas - časti obce monitorované kamerovým systémom - relatívne vysoká penetrácia širokopásmového pripojenia - široká sieť pamäťových a fondových inštitúcií - dostupnými, rozsiahlymi a hodnotovými zdrojmi pre kvalitný digitálny obsah a e-služby	- slabá uvedomelosť obyvateľstva o potrebe chrániť si svoje prírodné zdroje a územie - nedostatočne spracované koncepcie ochrany prírodného a životného prostredia - intenzívna cestná doprava cez obec Skalité - osobná, nákladná ... - narastanie individuálnej automobilovej a motocyklovej dopravy - kyslé dažde znehodnocujúce lesné porasty na území obce Skalité - nevyhovujúci technický a kvalitatívny stav dopravnej infraštruktúry - prítomnosť medzinárodnej cesty s nadmernou produkciou exhalátov a v zimných mesiacoch aj prachu z posypových materiálov - intenzívna doprava na štátnej ceste v intraviláne obce (bariérový efekt, ohrozenie bezpečnosti chodcov) - nelegálne drobné skládky odpadov na území obce - nedostatok parkovacích miest na území obce - nevyhovujúci stav verejného osvetlenia v niektorých jej miestnych lokalitách - nedokončené odkanalizovanie jednotlivých častí obce - absencia integrovaných dopravných systémov, nedostatočne rozvinutý integrovaný dopravný systém - potrebná rekonštrukcia elektrických sietí na území obce Skalité

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

- postupné zavádzanie služby e-governmentu a elektronizácia služieb v obci
- hustota existujúcej infraštruktúry cestnej dopravy
- pokrytie signálom mobilných operátorov
- obnoviteľné zdroje energie (geotermálna energia, energia biomasy)
- dodržiavanie noriem EÚ v oblasti produkcie znečisťujúcich látok v priemysle

- nevyhovujúci stav korýt miestnych tokov
- nízka výkonnosť a efektívnosť e-služieb verejnej správy s vyššou pridanou hodnotou, nízke konkurenčné prostredie v tejto oblasti
- nedostatočná úroveň optimalizácie procesov a šandardizácie dokumentov vo verejnej správe
- pomaly zavádzane základné služby e-governmentu a nízka efektivita ostatných elektronizovaných verejných služieb, ktoré väčšinou iba kopírujú papierové služby
- nízka miera vynútiteľnosti práva v oblasti životného prostredia
- nedostatočná informovanosť obyvateľov obce o stave životného prostredia
- nadmerné využívanie umelých hnojív najmä v oblasti poľnohospodárstva
- absencia oddychových zón pre obyvateľov obce v niektorých jej lokalitách

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Príležitosti obce Skalité	Ohrozenia obce Skalité
- platná legislatíva podporujúca činnosť v oblasti ochrany prírodného prostredia a uplatňovania energeticky nenáročných, ekologicky čistých technológií a využívanie obnoviteľných energií - fungujúce dotačné a grantové systémy podporujúce aktivity v danej oblasti - zavedenie moderných informačných a komunikačných technológií - vytváranie pozitívneho vzťahu k ochrane prírody a krajiny najmä u detí a mládeže na území obce Skalité - zveľadenie jednotlivých lokalít na území obce Skalité - rozšírenie zelene na území obce - skultúrnenie brehov rieky a potokov, odstránenie kríkov, tráv, odpadkov ... - rekonštrukcia a modernizácia cestných komunikácií s potrebnými parkovacími plochami v jednotlivých miestnych častiach obce Skalité - zlepšenie údržby ciest a chodníkov v zimnom období - zo strany obecnej samosprávy venovať zvýšenú pozornosť dopravnej situácii, dodržiavaniu zóny 50 km/hod, paralyzovať bezohľadnú a nebezpečnú jazdu vodičov motorových vozidiel, hlavne motorkárov - zlepšenie dopravnej dostupnosti v oblasti železničnej dopravy - dostupnosť bankomatu na území obce Skalité - modernizácia zastávok SAD - rekonštrukcia a modernizácia mostov a lávok - zlepšenie starostlivosti o trávnaté plochy na území obce - zriadenie oddychových zón pre matky s deťmi, resp. pre dôchodcov - vytváranie kvalitného a dostupného verejného digitálneho obsahu stimulujúceho dopyt po e-službách a širokopásmovom pripojení, - rastúca penetrácia širokopásmového pripojenia - e-government ako príležitosť prelomovej modernizácie interných a administratívno-správnych procedúr, zlepšenie imidžu vo verejnej správe - vytváranie a sprístupňovanie verejného digitálneho obsahu	- nedostatok financií zo strany štátu obecnej samospráve Skalité - často a nekoncepčne sa mení legislatíva - netransparentné narábanie s financiami zo štátu a grantov pri ich rozdeľovaní a pri prerozdeľovaní do jednotlivých regiónov pre oblasť dopravnej a technickej infraštruktúry a životného prostredia - často krát nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk - malá miera podpory obecných samospráv zo strany štátu - zhoršujúci sa stav miestnych stavieb a komunikácií na území obce - absencia chodníkov popri miestnych cestných komunikáciách - znižovanie konkurencieschopnosti železničnej dopravy - pokles rozsahu prepravy na železnici a zvyšovanie negatívnych účinkov dopravy na životné prostredie - zvyšujúce sa náklady na údržbu cestnej infraštruktúry na území obce - oneskorená výstavba a modernizácia cestnej infraštruktúry - znižovanie dopravnej dostupnosti a s tým spojené znižovanie atraktívnosti územia danej obce pre investorov (domácich, prípadne aj zahraničných) - zvyšujúca sa nehodovosť na cestách z dôvodu prekračovania prípustnej intenzity - zhoršenie dopravnej obsluhy - trvalý presun cestujúcich z verejnej osobnej dopravy na individuálnu dopravu - zvyšovanie komunikačnej a administratívnej náročnosti výkonu činností obce vo vzťahu k externému ako aj internému prostrediu - zvyšovanie disparít medzi územiami alebo sociálnymi skupinami vo využívaní IKT - rozvoj digitálnej kriminality, narušanie súkromia, výchovy a ochrany osobných údajov - zhoršujúci sa stav životného prostredia na území obce v dôsledku nadmernej hospodárskej činnosti v ostatných častiach kraja - zhoršujúci sa stav životného prostredia v dôsledku nadmerného využívania fosílnych palív domácnosťami

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

- zrovnoprávnenie papierovej a elektronickej komunikácie medzi verejnou správou, občanmi a podnikateľskými subjektmi
- možnosť získavania finančných prostriedkov z fondov EÚ
- zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov obce Skalité
- zriadenie vysokorýchlostného Internetu DSL, prípadne WI-FI, ktorý by bol významným pozitívnym prvkom pri hľadaní si zamestnania a rozvoji podnikateľských aktivít v rámci územia obce Skalité
- rozvoj ďalších telekomunikačných služieb v konkurenčnom prostredí
- príprava pozemkov pre budúcu priemyselnú zónu na území obce
- zavedenie elektrických, plynových, vodovodných a kanalizačných prípojk do novej priemyselnej zóny
- vybudovanie zariadenia sociálnych služieb
- kultúrno-spoločenské vyžitie v obci Skalité
- rekonštrukcia a modernizácia verejného osvetlenia
- presadzovanie individuálnej bytovej výstavby na území obce
- rekonštrukcia a modernizácia stredísk športu
- dostavba kanalizačnej siete, výstavba a rekonštrukcia existujúcich ČOV
- možnosti energetického, resp. energetického využitia odpadov pri rešpektovaní duálnych vlastností odpadov
- dôsledné plnenie kvalítne stanovených cieľov v oblasti odpadového hospodár.
- regulácia korýt miestnych riek a potokov na území obce
- odstránenie zdrojov znečistenia povrchových a podzemných vôd ohrozujúcich zdroje pitnej vody na území obce Skalité
- zvýšiť povedomie obyvateľstva vo sfére životného prostredia

- ohrozená kvalita pitných a povrchových vôd
- zhoršenie zdravotného stavu obyvateľstva
- znečistenie ovzdušia veľkými zdrojmi znečistenia
- dopady na zdravotný stav obyvateľov obce Skalité
- znižovanie biodiverzity
- pretrvávajúce vykurovanie domácností hlavne tuhými palivami
- nárast množstva vyvázaných odpadov, nízka disciplína pri nakladaní s odpadmi
- neriešenie problému existencie „čiernych“ skládok

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Sociálne služby, zdravotníctvo, bývanie, služby občanom

Silné stránky obce Skalité	Slabé stránky obce Skalité
- priaznivá veková skladba obyvateľstva s progresívnym koeficientom vitality - výhodná poloha na rozvojovej sídelnej osi subregionálneho významu - dostatok pracovných síl, ktoré sú k dispozícii pre podnikateľské subjekty - rýchla dostupnosť hlavnej cestnej dopravnej tepny - dobrá spolupráca s organizáciami pôsobiacimi na území obce - pôsobenie dobrovoľných organizácií na území obce Skalité - obyvatelia obce hrdo sa hlásiaci k svojej minulosti, zvykom a tradíciám - skúsenosti s uskutočňovaním kultúrnych a športových podujatí - opatrovateľská služba na území obce - dobrá dostupnosť zdravotníckych zariadení v obci - zlepšovanie právneho a inštitucionálneho rámca sociálnej inklúzie - zvyšovanie adresnosti, efektívnosti a dostupnosti opatrení sociálnej inklúzie - realizované reformy, vrátane inštitucionálnych a fiškálnych v oblasti sociálnej inklúzie, fiškálna decentralizácia, dôraz na princíp subsidiarity - dôraz na kvalitu a profesijné zabezpečenie - novo koncipovaný systém ochrany detí a mládeže na území obce - zavádzanie podporných opatrení pre rodiny s deťmi - zvyšujúce sa povedomie zamestnávateľov pri vytváraní rodine priateľského prostredia a tradícia súťaže - kvalitný fungujúci systém predškolských zariadení, záujem MVO o vytváranie služieb starostlivosti, existencia celoslovenského systému „materských centier“ - vysoká solidarita a podpora v rámci rodín v súvislosti so starostlivosťou o deti - skúsenosť manažmentu obce s procesom realizácie projektov - úzke prepojenie obecného zastupiteľstva s riadiacou samosprávou a ľuďmi - zdravotná starostlivosť (lekár pre dospelých, detí, stomatológ)	- slabá kooperácia aktérov (štát, samospráva, zamestnávateľia) - nedostatočná ponuka sociálnych služieb pre rôzne cieľové skupiny - chýbajúca zdravotnícka starostlivosť (gynekológ) - chýbajúce služby pre potenciálnych návštevníkov obce Skalité - nedostatok finančných prostriedkov na rozvoj sociálnych služieb - nízka dostupnosť a úzka variabilita sociálnych služieb a výkonu iných opatrení - pomalé zavádzanie nových opatrení a nových typov sociálnych služieb do praxe, nízka udržateľnosť výsledkov na území obce Skalité - nedostatočne zabezpečená kontinuita sociálnej a zdravotnej starostlivosti pri dlhodobej odkázanosti na pomoc inej osoby - nedostatok služieb dlhodobej starostlivosti obyvateľom - nedostatok aktivít zameraných na podporu začleňovania niektorých znevýhodnených skupín do spoločnosti a znižovanie rizík sociálno-patologických javov - absencia oddychovej zóny pre seniorov a ostatné vekové kategórie - ekonomická situácia obyvateľstva zabraňuje často krát potrebnú návštevu ordinácie praktického a následne špecializovaného lekára, zdravotný stav obyvateľstva - pretrvávajúce tradičné spádové oblasti dochádzky za prácou - absencia systému podporných poradenských a informačných služieb pre potreby pracovnej mobility obyvateľov obce Skalité - vyšší podiel obyvateľov v poproduktívnom veku - negatívny trend vývoja počtu obyvateľov - pokles ich počtu za posledné obdobie - neochota priznania národnosti rómskeho etnika - chýbajúca sieť sociálnych zariadení a služieb - Zariadenie pre seniorov, Domov sociálnych služieb, Denný stacionár ...

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Príležitosti obce Skalité	Ohrozenia obce Skalité
- fungujúca legislatíva podporujúca činnosť inštitúcií v poskytovaní sociálnych a zdravotníckych služieb - fungujúce grantové schémy pre realizáciu projektov v soc. a zdravot. oblasti - aktívne fungujúce partnerstvá inštitúcií a organizácií pri riešení problematiky v oblasti sociálnych služieb - aktívne fungujúce partnerstvá inštitúcií a organizácií pri riešení problematiky v oblasti zdravotníckych služieb - vybudovanie odborných špecializovaných pracovísk - dlhodobá spokojnosť obyvateľov obce so zdravotníckymi službami - znižovanie nezamestnanosti a zvyšovanie zamestnanosti v obci - zavádzanie moderných informačných a komunikačných technológií - multifunkčné vyžívanie priestorov v obci Skalité - funkčnosť dodatočných a grantových systémov podporujúcich aktivity v danej oblasti sociálnych služieb, zdravotníctva, bývania a služby občanom - rozšírenie opatrovateľskej služby na území obce - zlepšenie štandardu zdravotníckych zariadení v dostupných zariadeniach - zlepšujúca sa infraštruktúra a lepšie prepojenie trhov práce na susediace trhy práce v rámci územia obce Skalité - odbúranie rodových stereotypov pri voľbe povolania a v prístupe k zamestnaniu - rozšírenie aktívnych opatrení na trhu práce na podporu vzdelávania a prípravy pre trh práce a na podporu zamestnávania v atypických formách pracovných vzťahov, najmä pre rodičov počas materskej dovolenky a rodičovskej dovolenky - podpora rozvoja sociálnych služieb, a iných opatrení, projektov a programov na podporu sociálneho začleňovania ohrozených skupín podľa ich potrieb - dôrazné uplatňovanie princípu subsidiarity - lepšie podmienky na zladžovanie pracovných a rodinných povinností - začleňovanie do širšieho priestoru a vyrovnávanie európskych štandardov - zvýšenie vzdelanostnej a kvalifikačnej úrovne ľudských zdrojov zodpovedajúcej dopytu na trhu práce a znalostnej ekonomike - príprava ľudských zdrojov pre potreby globalizovanej ekonomiky a spoločnosti	- koncepčne sa mení legislatíva v oblasti fungovania zariadení poskytujúcich sociálne služby - koncepčne sa mení legislatíva v oblasti fungovania zariadení poskytujúcich zdravotnícke služby - nedostatok grantových financií na realizáciu investičných zámerov - nesúlads s európskymi normami v poskytovaní zdravotnej starostlivosti a soc. služieb - znižovanie výdavkov zo štátu podporujúcich zdravotnícku a sociálnu oblasť - hľadanie služieb zdravotníckej starostlivosti mimo územia obce - netransparentné narábanie s financiami zo štátu a grantov pri ich rozdeľovaní a pri prideľovaní do jednotlivých regiónov - neuznávanie fungovania princípu partnerstva - rast počtu obyvateľov v seniorskej kategórii - zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva obce - zhoršovanie zdravotného stavu obyvateľov stredného veku - pokles výdavkov na preventívnu zdravotnú starostlivosť - pretrvávajúce stereotypy v mobilitnom správaní sa pracovnej sily - nízky dopyt po práci v prihraničných oblastiach - nízky záujem zamestnávateľov o prijímanie uchádzačov o zamestnanie na podporované pracovné miesta - nedostatočný záujem zamestnávateľov o udržateľnosť vytvorených pracov. miest - prehlbovanie chudoby u niektorých skupín populácie a reprodukcia chudoby - zvyšujúci sa počet klientov odkázaných na pomoc iných nesystematickou preventívnou prácou v prirodzenom rodinnom a otvorenom prostredí - zvyšujúce sa finančné náklady na sociálne služby a iné opatrenia pretrvávaním poskytovaním tradičných foriem pomoci a služieb pobytového charakteru a riziko znižovania kvality života občanov finančnou náročnosťou sociálnych služieb pre klienta - pretrvávajúce stereotypy pri vykonávaní správy v oblasti sociálnych vecí - neadresnosť absencia individuálneho prístupu ku klientovi - nepriaznivý demografický vývoj obce Skalité

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Vzdelávanie, kultúra, šport, voľný čas, mládež

Silné stránky obce Skalité	Slabé stránky obce Skalité
- dobrá vzdelanostná úroveň obyvateľstva obce Skalité - sieť predškolských a školských zariadení - systémová práca s pracovníkmi zabezpečujúcimi vzdelávanie - zachovanie kontinuity a citlivosti pri prístupe k zmenám v školskom a vzdelávacom systéme - silný potenciál pedagogických a nepedagogických pracovníkov v školách a školských zariadeniach - zákonom zabezpečený systém financovania škôl a školských zariadení - dobré vyučovacie a výchovné výsledky školských zariadení na území obce - existencia niekoľkých vzdelávacích zariadení v rámci formalizovanej vzdelávacej sústavy: materská škola, základná škola ... - základná škola s materskou školou pripojená na internetovú sieť - zmodernizované priestory na výkon vzdelávacej činnosti v obci - využívanie priestorov škôl a školských zariadení pre verejnosť - záujem o využívanie priestorov školy občanmi obce mimo vyučovacieho času - strategický zámer obnovy a revitalizácie priestorov a využitia škôl a školských zariadení - história obce a jej okolia, kultúrno-historický potenciál obce - významné osobnosti - rodáci a osobnosti pôsobiace na území obce - pevné, udržiavané a rozvíjané spoločenské, spolkové, kultúrne a ľudové tradície - záujem a ochota obyvateľov obce na udržiavaní a rozvíjaní aktivít - záujem o aktivity a podujatia obyvateľmi zo širšieho regiónu, zo Slovenska i zo zahraničia - tradične bohatý a pestrý spolkový a klubový život obce - existencia poľovníckych revírov na území obce Skalité - existujúce športoviská pre mládež, telocvičňa v základnej škole - vybudované športové areály, existencia futbalového ihriska TJ Slovan Skalité	- dlhodobá návratnosť investícií - nedostatok atraktívnych priestorov pre navštevovanie na území obce - vysoké prevádzkové náklady na fungovanie škôl a školských zariadení - ich vysoká energetická náročnosť - nedostatočná infraštruktúra pre návštevníkov na aktívne a atraktívne trávenie voľného času v obci Skalité - dlhodobá návratnosť investícií - málo rozvinutý cestovný ruch - nedostatok turisticky atraktívnych miest pre návštevníkov obce - ťažko vysporiadateľné pozemky pre budúce stavby na území obce - chýbajúca telocvičňa, resp. viacúčelová športová hala v centre obce, ktorá by dokázala pritiahnuť mládež k športovaniu - neatraktivnosť učiteľského povolania a neadekvátne finančné ohodnotenie - deficit finančných prostriedkov znamená sústavné obmedzovanie nákupu nástrojov a zariadení v školstve - nesystémová reforma vzdelávacej sústavy - nedostatok finančných prostriedkov pre činnosť zariadení a pre ich rozvoj - stav kultúrneho domu - potrebné zateplenie budovy, ... - neexistencia zariadenia propagujúceho tradičné remeslá

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

- dlhoročná história a tradície obecnej samosprávy- viacúčelová sála, knižnica- prítomnosť kultúrnych pamiatok na území obce Skalité- rozvoj a uchovávanie kultúrnych tradícií a folklóru- dobré kultúrne povedomie obyvateľov obce Skalité- rozsiahle lesné porasty vhodné na turistiku a cykloturistiku- pripravenosť územia pre rozvoj športovej funkcie- možnosť zimných športov - dostatok snehovej pokrývky,- viac registrovaných kultúrnych a športových spolkov a organizácií- Chránená krajinná oblasť Kysuce - CHKO- dostatočná propagácia a informovanosť o obci navonok	

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Príležitosti obce Skalité	Ohrozenia obce Skalité
- ďalšia revitalizácia budov škôl a školských zariadení - skvalitnenie výchovno-vyučovacieho procesu a zvýšenie štandardov vzdelávania - zavádzanie moderných informačných a komunikačných technológií - multifunkčné využívanie priestorov - stanovenie a realizácia vízie vzdelaného a vzdelávajúceho sa mikroregiónu - funkčnosť dodatočných a grantových systémov odporujúcich aktivite v danej oblasti vzdelávania, športu, kultúry, voľného času a mládeže - ďalšie zavádzanie výpočtovej techniky do škôl - zvýšenie počítačovej gramotnosti žiakov a učiteľov - koordinácia výchovy a vzdelávania so všetkými odbornými inštitúciami - výstavba oddychovej a športovej zóny v obci Skalité - podpora záujmových krúžkov zo strany obecnej samosprávy - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ - vysoký podiel kvalifikovanej pracovnej sily v populácii a rast záujmu podnikateľov o inováciu kvalifikovanosti - partnerstvá na rozvoj vzdelávania na regionálnej úrovni a možné zlepšenie spolupráce škôl a ďalších subjektov v rámci komunity, najmä mládežníckych organizácií - spolupráca s podnikateľskými subjektmi v obci vrátane zvýšenia prístupu žiakov k moderným strojom a zariadeniam - konkurencia škôl a iných inštitúcií v rámci miestnej komunity - opatrenia štátu zabezpečujúce rovnosť prístupu k vzdelávaniu, integráciu a reintegráciu - záujem škôl, vzdelávacích inštitúcií a tretieho sektora o zapojenie sa do medzinárodnej spolupráce a do výchovno-vzdelávacích programov, projektov - rekonštrukcia Kultúrneho domu obce Skalité - vybavenie sály KD technikou - ozvučenie, osvetlenie, prenosné pódium napr. pre kultúrne akcie mimo kultúrneho domu	- znižovanie atraktívnosti života v obci pre jej obyvateľov - pokles záujmu o návštevnosť obce a jej okolia z radov súčasných a potenciálnych záujemcov - nevyváženosť a ohrozenie systémového komplexného prístupu k dlhodobému hospodárskemu rozvoju obce - nezáujem obce zo strany súčasných a potenciálnych partnerov a investorov zo všetkých oblastí života a jej obyvateľov - vplyv nežiaducich javov na deti a mládež (závislosti, konzumné kultúry...) - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu existujúcich športových objektov - nedostatočné materiálne zabezpečenie a podpora talentovanej mládeže v jednotlivých druhoch športov - nárast sociálnej ohrozenosti mládeže - nedostatok finančných prostriedkov na výstavbu nových športovo-rekreačných objektov v rámci územia obce Skalité - nízka účasť rezortov, samosprávy a sociálnych partnerov na tvorbe obsahu vzdelávania - narastanie izolovanosti systému vzdelávania od potrieb ekonomiky - deformovaný trh práce, ktorý bude vyžadovať len určitý typ kvalifikácie - nerealizovanie stratégií, koncepcií a rozvojových impulzov v oblasti formálneho a neformálneho vzdelávania - nízky podiel HDP vynakladaný na vzdelávanie - slabá reflexia príčin znižovania kvality vzdelávania v pripravovaných zámeroch reforiem

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

- usporadúvanie výročných kultúrnych podujatí pri príležitosti prvej zmienky obecnej samosprávy Skalité
- každoročné hodové slávnosti v obci - ich tradícia
- výstavba izby folklóru a zvyklostí obce
- výstavba remeselných dvorov, rozvoj sponzorovania kultúry, obnova zanikajúcich tradícií
- vydanie multimediálnych propagačných materiálov o obci a jej kultúrnom dedičstve a tradíciách
- zefektívnenie spolupráce s okolitými obcami a mestami na regionálnej úrovni

- nezáujem obyvateľov o rozvoj svojho kultúrneho povedomia
- slabá podpora kultúry zo strany štátu
- posun priorít mládeže ku konzumnej kultúre
- nedostatok finančných prostriedkov na šírenie miestnej kultúry za hranice katastrálneho územia obce Skalité
- nezáujem obyvateľov o rozvoj svojho kultúrneho povedomia
- posun priorít mládeže ku konzumnej kultúre
- nedostatok finančných prostriedkov na šírenie miestnej kultúry za hranice katastrálneho územia obce Skalité
- nezáujem obyvateľov o rozvoj svojho kultúrneho povedomia

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

4. Marketing, cestovný ruch, práca, podnikanie, moderná samospráva

Silné stránky obce Skalité	Slabé stránky obce Skalité
- relatívne nízke ceny služieb pre podnikateľov - dobrá surovinová základňa pre drevospracujúci priemysel - dostatok kvalitných stavebných firiem v obci a jej okolí - prírodné a klimatické podmienky podporujúce rozvoj cestovného ruchu - možnosť celoročnej tvorby a ponuky produktov a služieb v cestovnom ruchu a turizme - turistické a cykloturistické trasy v okolí obce a jej širšom okolí - bohaté kultúrne dedičstvo, prírodné krásy obce a jej okolia - budovanie turistických chodníkov, cykloturistických, jazdeckých a náučných chodníkov - existencia poľovníckeho revíru - dostatok pracovnej sily, ktorá je k dispozícii pre priemyselne zamerané podnikateľské subjekty na území obce - vhodné podmienky pre rozvoj cestovného ruchu - rozvinutá sieť poskytujúcich služby v oblasti obchodu - podnikateľské subjekty pôsobiace v oblasti stavebníctva - prítomnosť podnikateľských subjektov s dobrým rozvojovým potenciálom - veľké plochy lesov umožňujúce rozvoj lesného hospodárstva, cestovného ruchu a drevospracujúceho priemyslu v rámci obce - existencia ubytovacích zariadení, stravovacích zariadení - prítomnosť podnikateľských subjektov v oblasti drevospracujúceho priemyslu - rýchla dostupnosť krajského mesta Žilina - prítomnosť železničnej dopravy - vyhovujúca sieť komerčných a verejných služieb pre obyvateľov obce	- nedostatočná kvalifikácia - vzdelanie v oblasti cestovného ruchu majiteľov súčasných zariadení poskytujúcich služby základné a doplnkové v cestovnom ruchu - nedostatočné prepojenie a následná spolupráca firiem poskytujúcich služby v cestovnom ruchu na území obce Skalité - informovanosť o možnostiach podpory pre cestovný ruch - absencia uceleného a komplexného strategického materiálu o rozvoji cestovného ruchu v obci a jej okolí - absencia marketingového plánu pre oblasť cestovného ruchu - nízka miera previazanosti a koordinácie rozvoja cestovného ruchu a turizmu obce so susednými obcami a mestami - absentujúce podnikateľské aktivity v terciárnej oblasti (najmä v oblasti cestovného ruchu a náväzných doplnkových aktivít, napr. agroturistiky) - málo rozvinutý cestovný ruch v rámci obce - nedostatočná propagácia goodwillu a cestovného ruchu obce - nedostatočné služby v oblasti cestovného ruchu - slabá kooperácia s cestovnými kancelármi - slabá propagácia tradičných umení a remesiel v rámci obce Skalité - nevyriešené vlastnícke vzťahy k pozemkom a stavbám, ktoré sa môžu stať prekážkou pri rozvoji podnikateľských aktivít na území obce - nízky rozpočet obce nedovoľuje v dostatočnej miere podporovať podnikateľské aktivity obyvateľov obce Skalité - chýba informačný systém na komunikáciu samospráva- podnikatelia - obyvatelia - nedostatok investičného kapitálu z vlastných zdrojov

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Príležitosti obce Skalité	Ohrozenia obce Skalité
- vytvorenie nových pracovných miest najmä v malom a strednom podnikaní a službách - spájanie pravidelných, tradičných kultúrnych aktivít s podnikateľskými aktivitami, resp. organizovanie kultúrnych aktivít pre podnikateľské aktivity - v súčasnej dobe vstup kvalitných výrobných zahraničných investorov v ľahkom priemysle na Slovensku z pohľadu nových pracovných miest - zahraniční investori si prinesú vlastné trhy a svoj odbyť výrobkov a služieb realizovaných v ich jednotkách - príležitosť naviazať sa na tento odbyť - vstupom nových investorov rast doplnkového dopytu po subdodávateľoch - tlak na kvalitu, rýchlosť a cenu v dôsledku zvyšovania konkurencieschopnosti domácich podnikov - vznik nových pracovných miest a skvalitňovanie existujúcich so zreteľom na vyššie mzdy, zvyšovanie kúpnej sily a príležitosti pre poskytovateľov služieb - nového formy financovania aktivít zo Štrukturálnych fondov - vstupom do EÚ získanie jednoduchšieho prieniku na nové trhy - možnosť rozvíjať agroturistiku v rámci obce Skalité - možnosť rozvoja oddychovej turistiky v mikroregiónu a jeho okolí - možnosti rozvoja cykloturistických a náučných chodníkov - vytypovanie lokalít na rozvoj rekreačných aktivít v rámci obce - výstavba rekreačných zariadení, výstavba rekreačného príslušenstva - spracovať multimediálne propagačné materiály obce v rôznych jazykových mutáciách - zefektívnenie spolupráce obce s okolitými obcami a mestami - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ - rozvíjať rodinnú rekreáciu - vypracovať projekt obnovy nevyužívaných objektov pre cestovný ruch v rámci územia obce Skalité	- investori hľadajú nové trhy a lacnejšiu pracovnú silu ďalej na východe - slabá stabilizácia nových investícií v krajine a v konkrétnej lokalite, a tým labilita domáceho trhu - vstup do EÚ spôsobil jednoduchší prístup na vnútorné trhy pre konkurenciu - vstup do EÚ vytvoril tlak na ďalší odliv pracovných síl do krajín EÚ - slabý záujem o investičné príležitosti zo strany zahraničných investorov - nevyváženosť a ohrozenie systémového komplexného prístupu k dlhodobému hospodárskemu a sociálnemu rozvoju obce Skalité - bez koordinovaného a riadeného postupu rozvoja obce bude vytvorený priestor pre individuálne záujmy nadradené a nepodliehajúce celkovej strategickej vízii - nezáujem o obec zo strany súčasných a potenciálnych partnerov - a investorov zo všetkých oblastí života obce a jej obyvateľov - prítomnosť prírodných hodnôt výrazne obmedzí rozvoj aktivít cestovného ruchu - nízka tvorba disponibilných zdrojov ekonomických subjektov zamedzí rozvoju podnikateľských aktivít - náročné získavanie úverových zdrojov - neochota ľudí investovať a začať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu - prípadne zaostávanie obce v rozvoji cestovného ruchu sa nakoniec odrazí v úrovni kvality života jej obyvateľov - predstih „konkurenčných obcí a mesta“ v oblasti poznávacej turistiky, športovej a pobytovej turistiky - pomalá výstavba, modernizácia a rekonštrukcia technickej infraštruktúry - administratívne opatrenia obmedzujúce plnohodnotný rozvoj cestovného ruchu v rámci obce Skalité - veľká administratívna náročnosť pre získanie financií zo štátnych dotácií a z fondov EÚ, nedostatok investičného kapitálu

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

- dostatok ľudských zdrojov s dostatočnými skúsenosťami v oblasti poľnohospodárstva, existencia vhodných podmienok na jej rozvoj
- maximálna podpora podnikateľov a vytváranie vhodných podnikateľských podmienok
- rozvoj technickej infraštruktúry, rozvoj informačných technológií - lepší prístup k informáciám,
- zlepšenie prístupu malých a stredných podnikateľov k finančným prostriedkom - možnosť vstupu zahraničných investorov do existujúcej infraštruktúry v priemyselnom odvetví na území obce Skalité
- možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ
- rozvoj environmentálne vhodných technológií, zahraničné investície
- podpora rozvojových investícií
- vytvorenie nových pracovných miest najmä v oblasti malého a stredného podnikania a v oblasti služieb
- spájanie pravidelných tradičných kultúrnych aktivít s podnikateľskými aktivitami, resp. organizovanie kultúrnych aktivít na podnikateľské účely (poznávacia a kultúrna turistika)
- zlepšenie vzdelanostnej úrovne obyvateľstva môže byť hybnou silou rozvoja podnikateľských aktivít v rámci obce Skalité
- využitie prírodného potenciálu na rozvoj cestovného ruchu
- využitie geografickej polohy obce Skalité pre jej rozvoj

- neochota obyvateľov uskutočňovať podnikateľské aktivity v obci
- neochota obyvateľov investovať do ďalšieho vzdelávania
- neochota ľudí investovať a začať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu
- malá ponuka kvalifikovaných pracovných príležitostí
- prítomnosť CHKO Kysuce výrazne obmedzuje rozvoj aktivít cestovného ruchu

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

3 Rozvojová stratégia obce Skalité

Rozvojová stratégia nadväzuje na výsledky komplexných analýz uvedených v rámci ekonomických a sociálnych východísk, pričom sa snaží odstrániť alebo zmierniť identifikované disparity pomocou faktorov rozvoja. Hlavným cieľom určenia rozvojovej stratégie je vytvorenie programovej štruktúry pre nové programovacie obdobie 2015 - 2022.

Vízia v oblasti regionálneho rozvoja pre Slovensko s výhľadom do roku 2030 je nasledovná: *Slovensko sa má stať krajinou s vysokou kvalitou života všetkých občanov. Každý región bude využívať svoje danosti v prospech svojho udržateľného hospodárskeho, sociálneho, environmentálneho a územného rozvoja, a tým aj Slovenskej republiky, ako vyspelého, hospodársky, politicky a sociálne súdržného členského štátu Európskej únie.*

3.1 Strategická vízia obce Skalité

Pre roky 2015 - 2022 s rešpektovaním hore uvedeného spracovateľa navrhujú víziu rozvoja obce Skalité, ktorá je zameraná hlavne na kvalitu života občanov a jej zvyšovanie: *„Bezpečná obec priateľských, vzdelaných a pracovitých občanov s pozitívnym vzťahom k obci, ktorá rozvážnym a cieľavedomým rozvojom zabezpečuje obyvateľom zvyšovanie kvality života. Úspešnou spoluprácou v regióne, realizáciou regionálnych politík a využitím investícií má dôjsť k využitiu vnútorného potenciálu a k vyváženému rozvoju obce.“*

Strategická vízia: *Obec Skalité bude príjemným a pokojným miestom pre bývanie s vidieckym rázom, kvalitnou infraštruktúrou, základnou občianskou vybavenosťou a spoločenským životom. Hlavným cieľom obce je zvýšenie schopnosti obce rozvíjať sa komplexne, so zámerom zabezpečenia trvalo udržateľného rozvoja obce so zreteľom na svoj goralský charakter, to je vnútorného rozvoja obce vo svojich hraniciach tak i upevňovanie jej pozície ako neoddeliteľnej súčasti regiónu Kysúc. Vízia bude pokračovaním rodinných tradícií v rozvoji a živote obce. Obec bude príťažlivým a vyhľadávaným miestom pre bývanie ako aj návštevníkov.*

Skalité bude obcou, v ktorej budú obyvateľom vytvárané podmienky na pokojný a príjemný život. Bude spoločenstvom ľudí, ktorí majú k svojej obci vzťah ako ku skutočnému vlastnému domovu, ktorí si navzájom rozumejú a vážia si jeden druhého. Skalité bude obcou bezpečnou vo vzťahu k ochrane majetku a zdravia jej obyvateľov i návštevníkov. Bude obcou s atmosférou prirodzenej pohostinnosti a širokou ponukou dostupných a kvalitných služieb.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Skalité bude obcou vzdelaných, aktívnych a občiansky angažovaných obyvateľov, bude kvalitou života i sociálne zdravým životným prostredím. Bude ponúkať dostatočné množstvo podnetov a podmienok na všestranný občiansky život, na činnosť spolkov, združení a organizácií v širokom spektre záujmových oblastí.

Obec má výbornú geografickú a územnú polohu, leží na slovensko-poľskom pomedzí, v bezprostrednej blízkosti s Českou republikou. Obec má napojenie na cestné i železničné dopravné siete medzinárodného charakteru. Tieto potenciálne hodnoty bude v plnej miere využívať pre svoj komplexný rozvoj. Zvlášť aktívne bude napomáhať partnerskej spolupráci s obcami Čierne a Svrčinovec v rámci Kysuckého triangu a koordinovať domáce a cezhraničné aktivity v záujme rozvoja všetkých troch obcí. Rovnako aktívne bude pokračovať v spolupráci s blízkymi poľskými obcami a slovenskou obcou Oščadnica - zvlášť v oblasti cestovného ruchu a dopravnej infraštruktúry.

Skalité má nádherné a jedinečné prírodné prostredie, bohatú a pestrú históriu, kultúrne a historické hodnoty. Jej obyvatelia budú tieto danosti uchovávať, chrániť a ďalej rozvíjať ako ničím a nikým nezastupiteľný a nenahraditeľný potenciál odkazu z minulosti, života v prítomnosti a základu pre život v budúcnosti.

Strategická vízia bude postupne napĺňaná dôslednou realizáciou Obecným zastupiteľstvom obce schváleného Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Skalité na roky 2015 - 2022.

3.2 Zhodnotenie zámerov a cieľov v strategických oblastiach Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Skalité 2007 - 2013

V oblasti „Kvality prírodného a životného prostredia“ sa obec zaviazala vytvoriť podmienky na ochranu prírodného a životného prostredia na svojom území. Zaviazala sa zabezpečiť koordináciu všetkých subjektov vstupujúcich do prírodného a životného prostredia obce Skalité tak, aby ho tieto svojou činnosťou a aktivitami ekologicky, technologicky a inak nezaťažovali. Taktiež sa vo svojom Programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja na roky 2007 - 2013 zaviazala, že bude podporovať a napomáhať vzniku a funkčnému pôsobeniu najnovších systémov a technológií v oblasti efektívneho využívania energií, úspor energií, ekologickej výroby a produkcií. Zaviazala sa, že bude aktívne napomáhať odstráneniu problémov a nedostatkov spôsobených vysokou dopravnou záťažnosťou územia obce.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

V oblasti „Ľudských zdrojov a vzdelávania“ sa obec zaviazala, že vytvorí vzdelávacím a výchovným zariadeniam pôsobiacim na území obce všetky potrebné podmienky na plynulý, nerušený, personálne, materiálne a technicky vhodne zabezpečený vzdelávací a výchovný proces. Zaviazala sa aj, že aktívne napomôže k vytvoreniu podmienok na možnosť vzdelávania sa tým sociálnym a vekovým skupinám, ktoré nespádajú do zákonom stanovenej školskej dochádzky, ale sú v dôsledku nízkej vzdelanostnej úrovne ohrození sociálnou exklúziou - vylúčenosťou s následkom obmedzených možností nájsť si zamestnanie.

V oblasti „Sociálneho rozvoja a zdravotníckej starostlivosti“ sa obec zaviazala, že bude vytvárať priaznivé sociálne podmienky života pre všetky skupiny obyvateľstva. Taktiež mala zabezpečiť podmienky pre záujemcov o výstavbu nových rodinných a bytových domov. Pre sociálne odkázaných obyvateľov obce sa zaviazala zabezpečiť dôstojný život v primeranom sociálnom prostredí a na základe potrieb a záujmu obyvateľov sa obec zaviazala zabezpečiť kvalitné služby zdravotníckej starostlivosti v relevantných súvislostiach blízkości zdravotníckych pracovísk a regionálnej nemocnice s poliklinikou a jej službami.

V oblasti „Kultúry, športu a oddychu“ sa obec Skalité zaviazala, že bude ďalej aktívna v ochrane, uchovávaní a rozvíjaní tradícií, zvykov a hodnôt kultúrno-historického charakteru, a že bude naďalej uchovávať a rozvíjať odkaz a posolstvo tradícií dobrých zvykov svojich predkov. Pre svojich obyvateľov a návštevníkov sa snažila vytvárať vhodné podmienky na bohatý a pestrý duchovný a kultúrny rozvoj a poznanie. V rámci potrieb a záujmov svojich obyvateľov sa zaviazala zabezpečiť podmienky na aktívne trávenie voľného času, športovanie a oddych na vybraných a k tomu určených miestach. Snažila sa vytvoriť také predpoklady a podmienky umožňujúce celoročné športové a relaxačné vyžitie sa obyvateľov a návštevníkov obce Skalité.

V oblasti „Podnikania, služieb, investícií a zamestnanosti“ sa zaviazala, že podporí rozvoj podnikateľských subjektov pôsobiacich na svojom území. Taktiež, že bude nápomocná ich hospodárskemu rastu a v záujme rozvoja zamestnanosti vytváraníu vhodných podmienok pre vznik a dlhodobé udržanie nových pracovných síl. Zaviazala sa tiež, že obec Skalité bude podporovať rozvojové aktivity malých a stredných podnikateľov v jednotlivých priemyselných a pôdohospodárskych oblastiach, že bude nápomocná pri rozvoji súčasných a vzniku nových služieb a produktov.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

V oblasti „Cestovného ruchu a propagácie“ sa obec Skalité zaviazala, že sa bude plnohodnotne zaoberať aktívnym rozvojom cestovného ruchu na svojom území, nakoľko obec definovala a stanovila cestovný ruch, služby a produkty s tým spojené ako nezastupiteľnú integrálnu súčasť hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce. Zaviazala sa, že cestovný ruch bude založený na potenciáli:

- prírodného prostredia a kultúrno-historických hodnôt
- tvorby a ponuky ubytovacích a reštauračno-pohostinských kapacít
- agroturistických a s nimi spojenom systéme doplnkových služieb
- systému komplexných služieb a produktov pre celoročné využitie
- spolupráce a koordinácii činnosti a aktivít s cezhraničnými partnermi
- prepojenia najmä so strediskami a subjektmi cestovného ruchu v regióne Kysúc, Slovenska, Poľska a Českej republiky.

Taktiež sa obec Skalité zaviazala, že bude vytvárať podmienky na vlastnú komplexnú a trvalú prezentáciu s využitím všetkých dostupných prostriedkov a foriem v intenciách kvalitnej marketingovej prezentácie a propagácie obce.

Obci Skalité sa darilo úspešne naplňovať svoje ciele z daného programovacieho obdobia. Tie ciele, ktoré sa jej podarilo naplniť iba čiastočne, prípadne nepodarilo naplniť, budú súčasťou živého dokumentu - Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Skalité na roky 2015 - 2022.

Vrcholový cieľ obce
Skalité na roky 2015 - 2022

„Bezpečná obec priateľských, vzdelaných a pracovitých občanov s pozitívnym vzťahom k obci, ktorá rozvážnym a cieľavedomým rozvojom zabezpečuje obyvateľom zvyšovanie kvality života. Úspešnou spoluprácou v regióne, realizáciou regionálnych politík a využitím investícií dôjde k využitiu vnútorného potenciálu a k vyváženému rozvoju obce.“

„Obec Skalité bude príjemným a pokojným miestom pre bývanie s vidieckym rázom, kvalitnou infraštruktúrou, základnou občianskou vybavenosťou a spoločenským životom. Hlavným cieľom obce je zvýšenie schopnosti obce rozvíjať sa komplexne, so zámerom zabezpečenia trvalo udržateľného rozvoja obce so zreteľom na svoj goralský charakter, to je vnútorného rozvoja obce vo svojich hraniciach tak i upevňovanie jej pozície ako neoddeliteľnej súčasti regiónu Kysúc. Vízia bude pokračovaním rodinných tradícií v rozvoji a živote obce. Obec bude prítiahľivým a vyhľadávaným miestom pre bývanie ako aj návštevníkov.“

4 strategické oblasti obce
Skalité

1. Dopravná a technická infraštruktúra, životné prostredie

2. Sociálne služby, zdravotníctvo, bývanie a služby občanom

3. Vzdelávanie, kultúra, šport, voľný čas, mládež

4. Cestovný ruch a marketing, práca, podnikanie, moderná samospráva

Strategická oblasť 1 Dopravná a technická infraštruktúra, životné prostredie

Špecifické ciele v oblasti dopravnej a technickej infraštruktúry, životného prostredia:

- 1.1 Presadzovať dobudovanie a modernizáciu dopravnej a komunikačnej infraštruktúry v obci Skalité
- 1.2 Zvýšiť atraktivitu verejnej osobnej dopravy a nemotorovej dopravy
- 1.3 Zlepšiť kvalitu životného prostredia
- 1.4 Zvyšovať uplatnenie nízkouhlíkového hospodárstva a podporovať prispôsobovanie sa zmenám klímy

Špecifický cieľ 1.1 Presadzovať dobudovanie a modernizáciu dopravnej a komunikačnej infraštruktúry v obci Skalité

Opatrenia špecifického cieľa 1.1:

- 1.1.1 Rekonštrukcia miestnych komunikácií a prístupových komunikácií v obci Skalité
- 1.1.2 Alternatívna doprava obyvateľov obce do zamestnania
- 1.1.3 Budovanie, rekonštrukcia, smerovanie a rozšírenie miestnych komunikácií a chodníkov na území obce
- 1.1.4 Podpora dostupnosti celého územia obce Skalité širokopásmovým internetom a bezdrôtovým rozhlasom
- 1.1.5 Modernizácia verejného osvetlenia
- 1.1.6 Pokrytie územia obce Skalité kamerovým systémom

Špecifický cieľ 1.2 Zvýšiť atraktivitu verejnej osobnej dopravy a nemotorovej dopravy

Opatrenia špecifického cieľa 1.2:

- 1.2.1 Rekonštrukcia, modernizácia a výstavba zastávok, tvorba vyhradených jazdných pruhov a iných opatrení na preferenciu verejnej osobnej dopravy
- 1.2.2 Rekonštrukcia, modernizácia a výstavba infraštruktúry pre nemotorovú dopravu a zavádzanie prvkov na zvyšovanie bezpečnosti nemotorovej dopravy
- 1.2.3 Tvorba analytických, koncepčných a strategických dokumentov na zabezpečenie zvýšenia atraktivity verejnej osobnej a nemotorovej dopravy

Špecifický cieľ 1.3 Zlepšiť kvalitu životného prostredia v obci Skalité

Opatrenia špecifického cieľa 1.3:

- 1.3.1 Skvalitnenie zásobovania miestnych častí pitnou vodou a systému odvádzania a čistenia odpadových vôd
- 1.3.2 Skvalitnenie systému zberu, separácie a zneškodňovania / zhodnocovania odpadu a odstraňovanie environmentálnych záťaží
- 1.3.3 Realizácia opatrení na zvyšovanie ochrany prírody s dôrazom na územia NATURA 2000
- 1.3.4 Úprava, regulácia a revitalizácia potokov v katastri obce Skalité
- 1.3.5 Regulácia a humanizácia oboch brehov rieky Čierňanky a ďalších tokov na jej území
- 1.3.6 Rozšírenie verejnej zelene, dobudovanie parku a kultivácia životného prostredia obývaných častí obce
- 1.3.7 Revitalizácia centra obce a vybudovanie oddychových zón
- 1.3.8 Zlepšiť výchovu obyvateľov k environmentálnemu spôsobu života

Špecifický cieľ 1.4 Zvyšovať uplatnenie nízkouhlíkového hospodárstva a podporovať prispôsobovanie sa zmenám klímy

Opatrenia špecifického cieľa 1.4:

- 1.4.1 Zintenzívnenie využívania obnoviteľných zdrojov energií
- 1.4.2 Zvyšovanie energetickej efektívnosti verejných budov, bytových domov, školských zariadení ...
- 1.4.3 Realizácia preventívnych opatrení na zníženie rizika povodní, požiarov a iných rizík

Strategická oblasť 2 Sociálne služby, zdravotníctvo, bývanie a služby občanom

Špecifické ciele v oblasti sociálnych služieb, zdravotníctva, bývania a služieb občanom:

- 2.1 Zabezpečiť prispôsobenie sa služieb sociálnej a zdravotnej starostlivosti hlavným výzvam súčasnosti
- 2.2 Podporovať sociálnu inklúziu všetkých znevýhodnených skupín a ich uplatnenie na trhu práce
- 2.3 Podporovať rozvoj bytovej výstavby a výstavby sociálnych zariadení

Špecifický cieľ 2.1 Zabezpečiť prispôsobenie sa služieb sociálnej a zdravotnej starostlivosti hlavným výzvam súčasnosti

Opatrenia špecifického cieľa 2.1:

- 2.1.1 V reflexii na demografický vývoj v obci prispôsobenie kapacít a foriem sociálnej a zdravotnej starostlivosti
- 2.1.2 Rozvíjanie externej formy sociálnych služieb a zdravotnej starostlivosti s dôrazom na seniorov a osôb so zdravotným postihnutím
- 2.1.3 Koncepcia sociálnej a zdravotníckej starostlivosti v obci Skalité

Špecifický cieľ 2.2 Podporovať sociálnu inklúziu všetkých znevýhodnených skupín a ich uplatnenie na trhu práce

Opatrenia špecifického cieľa 2.2:

- 2.2.1 Podpora zamestnanosti v obci Skalité
- 2.2.2 Možnosti vzdelávania sa obyvateľov obce ohrozených nezamestnanosťou a sociálnou exklúziou

Špecifický cieľ 2.3 Podporovať rozvoj bytovej výstavby a výstavby sociálnych zariadení v obci Skalité

Opatrenia špecifického cieľa 2.3:

- 2.3.1 Výstavba malometrážnych bytových domov, nájomných bytových domov na území obce Skalité
- 2.3.2 Výstavba, rekonštrukcia alebo prestavba objektov sociálnej starostlivosti na území obce Skalité

Strategická oblasť 3 Vzdelávanie, kultúra, šport, voľný čas, mládež

Špecifické ciele v oblasti vzdelávania, kultúry, športu, voľného času a mládeže:

- 3.1** Racionálne a efektívne využívať prírodné a kultúrne dedičstvo
- 3.2** Podporovať spoluprácu na národnej a medzinárodnej úrovni
- 3.3** Modernizovať vzdelávanie vrátane ďalšieho vzdelávania a vybudovať prípadne rekonštruovať športoviská v obci

Špecifický cieľ 3.1 Racionálne a efektívne využívať prírodné a kultúrne dedičstvo

Opatrenia špecifického cieľa 3.1:

- 3.1.1** Vytvoriť podmienky pre etablovanie tradičných ľudových zvykov a remeselných zručností do života obce
- 3.1.2** Ďalej zveľaďovať hmotné a nehmotné kultúrne dedičstvo
- 3.1.3** Zachovávať kvalitu a rozmanitosť prírodného dedičstva
- 3.1.4** Podporiť renováciu kultúrnych pamiatok a iných historických objektov na území obce Skalité
- 3.1.5** Vytváranie podmienok pre rozvoj občianskeho, duchovného a športového života obce (spolky, združenia, podujatia ...)

Špecifický cieľ 3.2 Podporovať spoluprácu na národnej a medzinárodnej úrovni

Opatrenia špecifického cieľa 3.2:

3.2.1 Vytvárať siete a partnerstvá pre potreby projektovej spolupráce na miestnej, regionálnej, národnej a medzinárodnej úrovni

3.2.2 Rozvíjať cezhraničnú, interregionálnu a medzinárodnú spoluprácu regionálnych subjektov

3.2.3 Podporovať spoluprácu pri organizovaní športových, voľnočasových a kultúrno-spoločenských aktivít a vytvárať podmienky na ich rozvoj

Špecifický cieľ 3.3 Modernizovať vzdelávanie vrátane ďalšieho vzdelávania

Opatrenia špecifického cieľa 3.3:

3.3.1 Zlepšenie podmienok pre zvýšenie hrubej zaškolenosti detí v materskej škole

3.3.2 Zabezpečenie modernizácie vzdelávania na základných školách v obci Skalité

3.3.3 Vybudovanie siete malých ihrísk, prípadne rekonštruovanie športového areálu futbalového klubu TJ Slovan Skalité

3.3.4 Výstavba telocvične, resp. viacúčelovej športovej haly v centre obce Skalité

Strategická oblasť 4 Cestovný ruch a marketing, práca, podnikanie, moderná samospráva

Špecifické ciele v oblasti cestovného ruchu, marketingu, práce, podnikania a modernej samosprávy:

- 4.1** Rozvíjať cestovný ruch v obci Skalité
- 4.2** Podporiť hospodársky rozvoj a spolupracujúce prostredie v obci Skalité
- 4.3** Rozvíjať služby a podporovať zavedenie inovácií
- 4.4** Zabezpečiť účinnú a otvorenú modernú samosprávu vytvárajúcu priaznivé prostredie pre podnikanie

Špecifický cieľ 4.1 Rozvíjať cestovný ruch v obci Skalité

Opatrenia špecifického cieľa 4.1:

- 4.1.1** Podpora budovania celoročnej ponuky atraktívnych produktov cestovného ruchu vrátane zvyšovania kvality služieb a ľudských zdrojov
- 4.1.2** Podpora udržania a ďalšieho rozvoja inštitucionálneho zázemia koordinujúceho a podporujúceho rozvoj cestovného ruchu
- 4.1.3** Budovanie a obnova turistických trás, cyklotrás a trás pre bežecké lyžovanie a modernizácia služieb pre ich užívateľov
- 4.1.4** Udržiavať jedinečné črty obce a využiť ich na tvorbu produktov cestovného ruchu
- 4.1.5** Koncepcia rozvoja cestovného ruchu, turizmu a rekreácie v obci Skalité

Špecifický cieľ 4.2 Podporiť hospodársky rozvoj a spolupracujúce prostredie v obci Skalité

Opatrenia špecifického cieľa 4.2:

4.2.1 Vytváranie vhodných podmienok na vznik, uchovanie, obnovu a rozvíjanie podnikateľských aktivít a služieb v obci

4.2.2 Dlhodobá podpora miestnych podnikateľských subjektov

4.2.3 Rozšírenie siete služieb v obci Skalité

Špecifický cieľ 4.3 Rozvíjať služby a podporovať zavedenie inovácií

Opatrenia špecifického cieľa 4.3:

4.3.1 Systematická podpora začínajúcich podnikateľských subjektov v obci

4.3.2 Vytváranie podmienok pre rozvoj rôznych druhov priemyslu

4.3.3 Podpora rozvojových aktivít malých a stredných podnikateľov v jednotlivých podnikateľských oblastiach

Špecifický cieľ 4.4 Zabezpečiť účinnú a otvorenú modernú samosprávu vytvárajúcu priaznivé prostredie v obci

Opatrenia špecifického cieľa 4.4:

4.4.1 Posilnenie a zefektívnenie obecnej samosprávy

3.3 Programová a realizačná časť PHSR obce Skalité - Zoznam indikatívnych aktivít

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Špecifický cieľ 1.1 Presadzovať dobudovanie a modernizáciu dopravnej a komunikačnej infraštruktúry v obci Skalité

Opatrenia	Indikatívne aktivity	Vykonávateľ
1.1.1 Rekonštrukcia miestnych komunikácií a prístupových komunikácií v obci Skalité	Dobudovanie, rekonštrukcia a rozšírenie miestnych komunikácií s dostatočným prejazdovým profilom a kvalitnou povrchovou úpravou	obec, ZMOK, VÚC
	Spevnenie, klopenie a rozšírenie cestnej komunikácie I. triedy I/12 v súlade s územným plánom rozvoja Žilinského samosprávneho kraja	
	Dobudovanie cestného privádzača z diaľnice D3 do obce	
	Cestný privádzač do obce Skalité s vyústením za Kožákovým mostom	
	Dopravné značenia a informačno-propagačné tabule obce a subjektov cestovného ruchu	
	Podpora a udržateľnosť správy a údržby miestnych komunikácií	
	Dobudovanie a rekonštrukcia miestnych komunikácií vrátane prvkov na zvýšenie ich priepustnosti a bezpečnosti všetkých účastníkov cestnej premávky a kvality ŽP	
	Rekonštrukcia a dobudovanie prístupových komunikácií do jednotlivých osád obce Skalité	
1.1.2 Alternatívna doprava obyvateľov obce do zamestnania	Vybudovanie alternatívnej dopravy obyvateľov do zamestnania	
	Zvýšenie povedomia obyvateľov obce o alternatívnych spôsoboch dopravy do zamestnania	

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

1.1.3 Budovanie, rekonštrukcia, smerovanie a rozšírenie miestnych komunikácií a chodníkov na území obce	Vybudovanie dvojpruhových komunikácií alebo jednopruhových s výhybňami v jednotlivých miestnych lokalitách obce	obec, ZMOK, VÚC
	Budovanie, rekonštrukcia a modernizácia chodníkov okolo hlavnej cestnej komunikácie, ale aj na celom území obce Skalité - v jej jednotlivých miestnych častiach	
	Vybudovanie dvojpruhových komunikácií alebo jednopruhových s výhybňami v jednotlivých miestnych lokalitách obce	
1.1.4 Podpora dostupnosti celého územia obce Skalité širokopásmovým internetom a bezdrôtovým rozhlasom	Pokrytie územia obce bez možnosti pripojenia dostupnosťou na širokopásmový internet	
	Komplexná rekonštrukcia obecného rozhlasu zavedením bezdrôtového systému do všetkých obývaných miestnych častí obce Skalité	
1.1.5 Modernizácia verejného osvetlenia	Rekonštrukcia a modernizácia verejného osvetlenia vo všetkých častiach obce Skalité	
1.1.6 Pokrytie územia obce Skalité kamerovým systémom	Zavedenie kamerového systému na monitorovanie vybraných častí obce za účelom zníženia kriminality, zvýšenia bezpečnosti a ochrany majetku na jej území	
	Vybudovanie kamerového systému na území obce Skalité	

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Špecifický cieľ 1.2 Zvýšiť atraktivitu verejnej osobnej dopravy a nemotorovej dopravy

Opatrenia	Indikatívne aktivity	Vykonávateľ
1.2.1 Rekonštrukcia, modernizácia a výstavba zastávok, tvorba vyhradených jazdných pruhov a iných opatrení na preferenciu verejnej osobnej dopravy	Obnova a budovanie vyhradených jazdných pruhov pre verejnú osobnú dopravu v obci, rekonštrukcia, modernizácia a výstavba zastávok cestnej verejnej osobnej dopravy, rekonštrukcia, modernizácia a výstavba obrátisk cestnej verejnej dopravy a iných opatrení preferencie verejnej osobnej dopravy	obec, ZMOK, VÚC
	Zabezpečenie moderných informačných systémov, zlepšenie informovanosti cestujúcich a zlepšenie informačného a oznamovacieho systému v obci	
	Prestavba, rekonštrukcia a modernizácia železničného priecestia na území obce Skalité	
	Na nechránených priecestiach železničnej trate č. 129 Čadca - Skalité vybudovať signalizačné zariadenia	
1.2.2 Rekonštrukcia, modernizácia a výstavba infraštruktúry pre nemotorovú dopravu a zavádzanie prvkov na zvyšovanie bezpečnosti nemotorovej dopravy	Obnova a rekonštrukcia už existujúcich cyklistických komunikácií, budovanie nových cyklistických komunikácií a cyklokoridorov na existujúcej cestnej komunikácii I. triedy I/12I a na existujúcich miestnych komunikáciách	
	Zvyšovanie bezpečnosti zraniteľných účastníkov cestnej premávky - odstraňovanie úzkych miest a dobudovanie príslušnej infraštruktúry (chodníky, značenie na komunikáciách) v pešej doprave, výstavba a prevádzka dopravného ihriska pre deti, zavedenie prvkov zvyšujúcich bezpečnosť účastníkov, ...	
	Budovanie odstavných plôch pre bicykle, budovanie cyklostanov	
1.2.3 Tvorba analytických, koncepčných a strategických dokumentov na zabezpečenie zvýšenia atraktivity verejnej osobnej a nemotorovej dopravy	Spracovanie, resp. aktualizácia strategických dokumentov a územnoplánovacích podkladov relevantných pre oblasť dopravy (plán dopravnej obsluhy, ...), spracovanie analytických dokumentov preferujúcich ekologické formy dopravy, tvorba propagačných materiálov, máp, webových portálov, mobilných aplikácií na propagáciu cyklistickej dopravy a pod.	

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Špecifický cieľ 1.3 Zlepšiť kvalitu životného prostredia v obci Skalité

Opatrenia	Indikatívne aktivity	Vykonávateľ
1.3.1 Skvalitnenie zásobovania miestnych častí pitnou vodou a systému odvádzania a čistenia odpadových vôd	Dobudovanie rozvodnej siete pre zásobovanie pitnou vodou v ďalších miestnych častiach , teda dostavba a rozšírenie obecného verejného vodovodu	obec, ZMOK, VÚC, SEVAK a.s.
	Rozšírenie a zvýšenie kapacity verejnej kanalizácie a čistiarní odpadových vôd v katastrálnom území obce Skalité, ktoré nie sú zahrnuté do komplexného plánu odkanalizovania a zásobovania pitnou vodou Horných Kysúc	
	Vybudovanie individuálnych čističiek vlastníckmi rodinných domov, podnikateľskými subjektmi a prevádzkovateľmi zariadení v obci Skalité	
	Vypracovanie projektovej dokumentácie relevantnej pre oblasť skvalitnenia zásobovania miestnych častí pitnou vodou a systému odvádzania a čistenia odpadových vôd	
	Odvádzanie a čistenie komunálnych odpadových vôd	
1.3.2 Skvalitnenie systému zberu, separácie a zneškodňovania / zhodnocovania odpadu a odstraňovanie environmentálnych záťaží	Vypracovanie štúdie o odpadovom hospodárstve obce Skalité v súlade s platnou legislatívou Slovenskej republiky a Európskeho spoločenstva	
	Zvýšenie povedomia obyvateľov obce v oblasti triedeného zberu a zhodnocovania biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov	
	Sanácia environmentálnych záťaží a nelegálnych čiernych skládok v rámci katastrálneho územia obce Skalité	
	Opatrenia na opätovné použitie a zhodnocovanie odpadov so zameraním na domáce kompostovanie (nákup malých a väčších kompostérov, ...)	
	Výstavba zariadení na prípravu na opätovné použitie odpadov, podporu triedeného zberu zložiek komunálneho odpadu a pod., vrátane zariadení na recykláciu a opätovné použitie nebezpečných odpadov	

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

1.3.2 Skvalitnenie systému zberu, separácie a zneškodňovania / zhodnocovania odpadu a odstraňovanie environmentálnych záťaží	Rozširovanie a zefektívnenie separovaného zberu odpadu s cieľom znižovania komunálneho odpadu na území obce Skalité	obec, ZMOK, VÚC, povodie Váhu
	Informačné kampane na podporu separovania odpadov a za zníženie zakladania a vytvárania nelegálnych skládok v jednotlivých častiach obce Skalité	
	Osveta mladých, organizovanie podujatí pre deti a mládež s dôrazom na ochranu prírody a efektívne využívanie prírodných zdrojov	
1.3.3 Realizácia opatrení na zvyšovanie ochrany prírody s dôrazom na územia NATURA 2000	Vypracovanie koncepčného materiálu obsahujúceho súhrn a postup činností a aktivít, ktorých realizácia zabezpečí komplexnú ochranu prírodného a životného prostredia obce	
	Všeobecné záväzné nariadenie k ochrane prírodného a životného prostredia schválené Obecným zastupiteľstvom obce Skalité	
1.3.4 Úprava, regulácia a revitalizácia potokov v katastri obce Skalité	Úprava, regulácia a revitalizácia potokov v katastrálnom území obce Skalité	
	Zarybnenie potokov v súčinnosti s rybárskym zväzom	
	Aktualizácia a skvalitňovanie protipovodňových opatrení riek a potokov na území obce	
	Výstavba nových hatí, prípadne rekonštrukcia už existujúcich	
1.3.5 Regulácia a humanizácia oboch brehov rieky Čierňanky a ďalších tokov na jej území	Regulácia oboch brehov rieky Čierňanky	
	Drobná infraštruktúra na brehoch rieky Čierňanky (zberné koše, stojany na bicykle ...)	
	Vybudovanie oddychových zón v okolí rieky a potokov a ich následná kultivácia	
	Vypracovanie projektovej dokumentácie na vytvorenie oddychových zón	
	Informačné a smerové tabule súvisiace s reguláciou a humanizáciou oboch brehov rieky	

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

1.3.6 Rozšírenie verejnej zelene, dobudovanie parku a kultivácia životného prostredia obývaných častí obce	Úprava plôch verejnej zelene v obci Skalité, výsadba okrasných stromov a krovín	obec, ZMOK, VÚC
	Doplnenie upravených plôch verejnej zelene lavičkami a preliezkami pre deti	
	Osadenie malých zberných nádob na drobný odpad	
1.3.7 Revitalizácia centra obce a vybudovanie oddychových zón	Rekonštrukcia a revitalizácia centra obce Skalité, vybudovanie peších a oddychových zón v intraviláne obce podľa priestorových možností, servisné a materiálno-technické zázemie	
	Prenosné alebo pevné malé objekty na stánkový ambulantný predaj	
	Centrá obce Skalité - modernizácia a kultivácia sídla	
1.3.8. Zlepšiť výchovu obyvateľov k environmentálnemu spôsobu života	Zlepšiť výchovu obyvateľov k environmentálnemu spôsobu života napr. formou prednášok, prípadne propagáciou eko života, ...	

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Špecifický cieľ 1.4 Zvyšovať uplatnenie nízkouhlíkového hospodárstva a podporovať prispôsobovanie sa zmenám klímy

Opatrenia	Indikatívne aktivity	Vykonávateľ
1.4.1 Zintenzívnenie využívania obnoviteľných zdrojov energií	Výstavba malých zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie pri zohľadnení miestnych podmienok v obci	obec, ZMOK, VÚC, povodie Váhu
	Energeticky efektívne nízkouhlíkové hospodárstvo	
1.4.2 Zvyšovanie energetickej efektívnosti verejných budov, bytových domov, školských zariadení ...	Rekonštrukcia a modernizácia stavebných objektov, energetických zariadení, systémov merania a riadenia, systémov prípravy teplej vody, osvetlenia a pod. vrátane spracovania projektovej dokumentácie a následného monitoringu energetickej efektívnosti	
	Inštalácia malých zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie - fotovoltické panely (výroba elektriny), veterné turbíny (výroba elektriny), slnečné kolektory (výroba tepla), kotly na biomasu (výroba tepla) a tepelné čerpadlá (výroba tepla)	
	Využívanie kombinovanej výroby tepla a elektrickej energie a modernizácia rozvodov tepla z centrálného zásobovania teplom	
1.4.3 Realizácia preventívnych opatrení na zníženie rizika povodní, požiarov a iných rizík	Výstavba a rekonštrukcia vodných stavieb, ako ochranné hrádze, hate a protipovodňové línie, úpravy vodných tokov vrátane manipulačných zariadení, opatrenia spojené so zelenou infraštruktúrou a tiež opatrenia na spomalenie odtoku vody z povodia rieky Čierňanky a opatrenia podporujúce akumuláciu vody v lokalitách obce na to vhodných	
	Aktualizácia máp povodňového ohrozenia a máp povodňového rizika a plánov, podpora prevencie, prieskumu a sanácie havarijných zosuvov súvisiacich so zmenou klímy, ako aj hydrologických prieskumov zameraných na vymedzenie deficitných oblastí a zabezpečenie pitnej vody, zabezpečenie komplexnej ochrany územia obce Skalité pred povodňami	
	Zabezpečenie pripravenosti zložiek krízového riadenia a miestnych hasičských zborov na zvládanie mimoriadnych udalostí	

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Špecifický cieľ 2.1 Zabezpečiť prispôsobenie sa služieb sociálnej a zdravotnej starostlivosti hlavným výzvam súčasnosti

Opatrenia	Indikatívne aktivity	Vykonávateľ
2.1.1 V reflexii na demografický vývoj v obci prispôsobenie kapacít a foriem sociálnej a zdravotnej starostlivosti	Výstavba denného stacionára alebo komunitného centra pre seniorov, teda zariadení sociálnych služieb v zmysle neustále meniacich sa podmienok v oblasti demografického vývoja obyvateľov obce Skalité (následne úprava okolia, ...)	obec, ZMOK, VÚC, ÚPSVaR Čadca
	Budovanie nových zariadení sociálnych služieb a sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately a obstaranie ich vnútorného vybavenia	
2.1.2 Rozvíjanie externej formy sociálnych služieb a zdravotnej starostlivosti s dôrazom na seniorov a osôb so zdravotným postihnutím	Rozvíjanie terénnych foriem opatrovateľskej služby a ošetrovateľskej starostlivosti v zmysle zabezpečenia potrieb klienta prioritne v jeho rodinnom prostredí	
	Vytváranie mobilných odborných jednotiek schopných poskytovať starostlivosť osobám odkázaným na starostlivosť inou fyzickou osobou	
2.1.3 Koncepcia sociálnej a zdravotníckej starostlivosti v obci Skalité	Vypracovanie koncepčného strategického materiálu definujúceho a stanovujúceho celý komplex produktov a služieb sociálnej zdravotníckej starostlivosti v obci Skalité	
	Všeobecné záväzné nariadenie k sociálnej a zdravotníckej starostlivosti v obci Skalité prijaté obecným zastupiteľstvom obce Skalité	
	Udržanie prípadne rozšírenie zdravotníckej starostlivosti v obci Skalité	
	Modernizácia, prípadná rekonštrukcia a technické vybavenie zdravotného strediska s rozšírenými službami zdravotno-preventívnej starostlivosti, relaxácie a rekondície	

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Špecifický cieľ 2.2 Podporovať sociálnu inklúziu všetkých znevýhodnených skupín a ich uplatnenie na trhu práce

Opatrenia	Indikatívne aktivity	Vykonávateľ
2.2.1 Podpora zamestnanosti v obci Skalité	Podpora profesionálneho správania sa zamestnancov obecnej samosprávy Skalité prostredníctvom školení a vzdelávania	obec, ZMOK, VÚC, ÚPSVaR Čadca
	Zvyšovanie profesionality výkonu a rozvoj ľudských zdrojov v oblasti výkonu a služieb sociálnej inklúzie pre obecnú samosprávu prostredníctvom vytvorenia celoživotného systému vzdelávania	
	Zefektívnenie súčasných a zavedenie nových nástrojov s cieľom zvýšiť aktivity ľudí ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením	
	Vytváranie inovatívnych nástrojov zamestnanosti v oblastiach s vysokou prítomnosťou osôb ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením	
	Podpora zamestnanosti v obci s dôrazom na zapojenie znevýhodnených skupín do aktívneho života cez možnosť využívania projektov štrukturálnych fondov EÚ	
	Verejné zamestnávanie dlhodobo nezamestnaných a rizikových občanov nad 50 rokov	
	Spolupráca s ÚPSVaR Čadca na realizácii aktívnej politiky v oblasti podpory a rozvoja zamestnanosti	
2.2.2 Možnosti vzdelávania sa obyvateľov obce ohrozených nezamestnanosťou a sociálnou exklúziou	Vytvorenie podmienok na doplnujúce vzdelávanie sa obyvateľov obce Skalité s nízkou vzdelanostnou úrovňou	
	Využívanie informatizačných systémov na sprostredkovanie vedomostí a poznatkov	
	Zvyšovanie vzdelanostnej úrovne obyvateľov obce s osobitými vzdelávacími potrebami	
	Fungujúci systém vzdelávacích a rekvalifikačných aktivít	

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Špecifický cieľ 2.3 Podporovať rozvoj bytovej výstavby a výstavby sociálnych zariadení

Opatrenia	Indikatívne aktivity	Vykonávateľ
2.3.1 Výstavba malometrážnych bytových domov, nájomných bytových domov na území obce Skalité	Rekonštrukcia elektrickej siete VN 22 kV - rekonštruovaná a vymenená hlavná sieť elektrickej energie od Čadce, cez obce Svrčinovec a Čierne do Skalitého	obec, ZMOK, VÚC
	Posilnenie elektrickej siete do odľahlých častí obce - vymenené a posilnené transformátory a rozvodná sieť elektrickej energie	
	Dobudovanie infraštruktúry a úprava okolia malometrážnych bytových domov podľa potrieb a záujmov individuálnych stavebníkov	
	Malometrážny bytový dom s využitím malých zariadení obnoviteľných zdrojov energie - fotovoltické panely (výroba elektriny), veterné turbíny (výroba elektriny), slnečné kolektory (výroba tepla), kotly na biomasu (výroba tepla) a tepelné čerpadlá (výroba tepla)	
	Príprava pozemkov pre potreby individuálnej bytovej výstavby v častiach obce Skalité	
	Začlenenie jednotlivých parciel novej výstavby do územného plánu obce Skalité za stavebné parcely, vypracovanie urbanistických štúdií pre lokality v obci a územný plán	
	Zjednotenie a dopracovanie regulatívov determinujúcich rozvoj bývania s dôrazom na zachovanie hodnôt prírody a krajiny na území obce Skalité	
	Majetkovo-právne vysporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom vo vybraných lokalitách v obci a vybudovanie potrebnej infraštruktúry	
2.3.2 Výstavba, rekonštrukcia alebo prestavba objektov sociálnej starostlivosti na území obce Skalité	Budovanie nových zariadení sociálnych služieb a obstaranie ich vnútorného vybavenia	
	Vypracovanie a realizácia projektu komplexnej sociálnej starostlivosti v obci - opatrovateľská služba, denný stacionár, komunitné centrum, riešenie krízových situácií rodín a jednotlivcov ..	

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Špecifický cieľ 3.1 Racionálne a efektívne využívať prírodné a kultúrne dedičstvo

Opatrenia	Indikatívne aktivity	Vykonávateľ
3.1.1 Vytvoriť podmienky pre etablovanie tradičných ľudových zvykov a remeselných zručností do života obce	Tvorba funkčných väzieb medzi inštitucionálnym základom podnikateľských subjektov pôsobiacich v obci a prezentátormi ľudových zvykov a remesiel	obec, ZMOK, VÚC
	Vytváranie priestoru pre transfer tradičných ľudových postupov do života obce	
3.1.2 Ďalej zveľaďovať hmotné a nehmotné kultúrne dedičstvo	Identifikácia jedinečných znakov kultúrneho dedičstva obce Skalité a ich využitie pre potreby návštevníkov obce	
	Zvyšovanie reálnej dostupnosti k prvkom kultúrneho dedičstva na území obce Skalité	
3.1.3 Zachovávať kvalitu a rozmanitosť prírodného dedičstva	Zachovanie krajinného rázu typického pre obec Skalité	
3.1.4 Podporiť renováciu kultúrnych pamiatok a iných historických objektov na území obce	Obnova kultúrnych pamiatok a historických objektov ako aj pamiatkových zón v obci a zabezpečenie ich primeranej ochrany a udržiavania	
	Inovatívne formy prezentovania kultúrnych pamiatok	
	Opätovné využívanie objektov na komerčné účely pri zachovaní ich vzhľadu a jedinečnosti	
3.1.5 Vytváranie podmienok pre rozvoj občianskeho, duchovného a športového života obce (spolky, združenia, podujatia ...)	Priestorové podmienky pre činnosť spolkov a združení - rekonštrukcia, obnova a nové dispozičné riešenie objektu kultúrneho domu - kultúrne, spolkové a spoločenské centrum obce	
	Pokračovanie a inovácia v rozvoji odkazu športových a kultúrnych podujatí	
	Obnovovanie a udržiavanie starých remesiel, podpora športových turnajov a súťaží v obci	
	Vytváranie podmienok pre etablovanie tradičných ľudových zvykov a remeselníckych zručností do života obce Skalité	
	Udržiavanie existujúcich ľudových tradícií, podpora remeselníckej výroby, postupné oživovanie ďalších miestnych ľudových tradícií a zvykov (stavanie mája, zábavy ...)	

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

3.1.5 Vytváranie podmienok pre rozvoj občianskeho, duchovného a športového života obce (spolky, združenia, podujatia ...)	Rekonštrukcia a oprava areálu a objektov amfiteátra - zastrešenie hľadiska amfiteátra, oprava objektov amfiteátra (strecha, pódium, sedenia, ...), oprava a doplnenie technického zariadenia (kinotechnika, svetlá, ...)	obec, ZMOK, VÚC
	Udržiavanie súčasných a založenie nových tradícií v podujatiach a aktivitách v občianskej, duchovnej, kultúrnej a športovej záujmovej činnosti	
	Podpora činností a aktivít spolkov a združení zvlášť zameraných na prácu s deťmi a mládežou	
	Goralské slávnosti obce Skalité	

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Špecifický cieľ 3.2 Podporovať spoluprácu na národnej a medzinárodnej úrovni

Opatrenia	Indikatívne aktivity	Vykonávateľ
3.2.1 Vytvárať siete a partnerstvá pre potreby projektovej spolupráce na miestnej, regionálnej, národnej a medzinárodnej úrovni	Podpora občianskych iniciatív, projektov multisektorovej spolupráce, efektívne fungovanie sietí	obec, ZMOK, VÚC, cezhraničný partner
	Prehľadovanie spolupráce rôznych socioekonomických partnerov na území obce za účelom jej integrovaného rozvoja	
	V spolupráci so socioekonomickými partnermi pravidelné monitorovanie naplňovania PHSR obce Skalité, operačných programov a ostatných strategických dokumentov relevantných pre územie obce a vyhodnocovať ich dopady na danom území obce	
	Podpora vytvárania partnerstiev na miestnej, regionálnej, národnej a medzinárodnej úrovni s cieľom zvýšenia dostupnosti finančnej podpory obce v regióne Horné Kysuce	
3.2.2 Rozvíjať cezhraničnú, interregionálnu a medzinárodnú spoluprácu regionálnych subjektov	Využitie nadviazaných cezhraničných partnerstiev na ďalší rozvoj bilaterálnej i multilaterálnej cezhraničnej spolupráce	
	Rozvíjanie cezhraničných partnerstiev miestnych akčných skupín	
	Zintenzívnenie účasti obce Skalité na projektoch medzinárodnej a nadnárodnej spolupráce prispievajúcich k naplneniu stratégie PHSR obce Skalité na roky 2015 - 2022	
3.2.3 Podporovať spoluprácu pri organizovaní športových, voľnočasových a kultúrno-spoločenských aktivít a vytvárať podmienky na ich rozvoj	Udržiavanie tradície organizovania etablovaných športových, voľnočasových a kultúrno-spoločenských aktivít a podujatí v obci Skalité	
	Vytváranie podmienok pre zvyšovanie možností zmysluplného využívania voľného času vrátane organizačného zabezpečenia a udržiavania, rozširovania a modernizácie potrebnej infraštruktúry	
	Ďalší rozvoj ľudských zdrojov v oblasti športových, voľnočasových a kultúrno-spoločenských aktivít ako nevyhnutný predpoklad ich skvalitňovania	

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Špecifický cieľ 3.3 Modernizovať vzdelávanie vrátane ďalšieho vzdelávania

Opatrenia	Indikatívne aktivity	Vykonávateľ
3.3.1 Zlepšenie podmienok pre zvýšenie hrubej zaškolenosti detí v materskej škole	Výstavba nového objektu materskej školy vrátane prvkov inkluzívneho vzdelávania (inovatívneho prístupu v oblasti vzdelávania), prípadne rozširovanie kapacít existujúceho objektu materskej školy a jej materiálno-technické vybavenie	obec, ZMOK, VÚC
	Rekonštrukcia a oprava budovy Materskej školy Ústredie v obci Skalité zameraná na zvýšenie energetických úspor (vymenené okná na objekte, zateplený obvodový plášť, ...)	
	Rekonštrukcia vnútorného zariadenia MŠ Ústredie v obci Skalité	
3.3.2 Zabezpečenie modernizácie vzdelávania na základnej škole a materskej škole v obci Skalité	Prípadná rekonštrukcia základnej školy (vrátane telocvične a športového areálu v obci a prislúchajúcich školských zariadení na zvýšenie energetických úspor a štandardu výučby)	
	Rekonštrukcia a dovybavenie vnútorného zariadenia ZŠ s MŠ Kudlov v obci Skalité – nadstavba a zastrešenie školy sedlovou strechou a využitým podkrovným priestorom, výmena okien, zateplenie obvodového plášťa, výmena podlahovej krytiny, ...)	
	Zabezpečenie vybavenosti ZŠ interaktívnymi triedami a laboratóriami budúcnosti	
	Podpora projektového vzdelávania vedúceho k zvýšeniu praktických zručností žiakov, podpora mobility žiakov v rámci účasti na voľnočasov. aktivitách a neformálnom vzdelávaní	
	Podpora inovatívnych a alternatívnych metód vzdelávania a vyučovacích metód	
	Rekonštrukcia objektov v areáli Cirkevnej základnej školy sv. Andreja - Svorada a Benedikta, ich materiálne a technické vybavenie, výstavba telocvične ako viacúčelovej športovej haly	
3.3.3 Vybudovanie siete malých ihrísk, prípadne rekonštruovanie športového areálu futbalového klubu TJ Slovan Skalité	Dobudovanie športového areálu TJ Slovan Skalité na viacúčelové športové centrum, materiálové, technické vybavenie objektov športového areálu (bežecká dráha, tenisový kurt, ...)	
	Dobudovanie novej siete malých ihrísk a rekonštrukcia už existujúcich ihrísk v obci, vybudovanie nových viacúčelových ihrísk, ich materiálno-technické a servisné vybavenie	
3.3.4 Výstavba telocvične, resp. športovej haly	Výstavba telocvične, resp. viacúčelovej športovej haly v centre obce Skalité	

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Špecifický cieľ 4.1 Rozvíjať cestovný ruch v obci Skalité

Opatrenia	Indikatívne aktivity	Vykonávateľ
4.1.1 Podpora budovania celoročnej ponuky atraktívnych produktov cestovného ruchu vrátane zvyšovania kvality služieb a ľudských zdrojov	Tvorba komplexných produktov cestovného ruchu s využitím jedinečností a miestnych atraktivít	obec, ZMOK, VÚC, organizácie cestovného ruchu
	Využívanie nových foriem propagácie cestovného ruchu a kultúry v obci Skalité	
	Zavádzanie produktov a služieb cestovného ruchu prístupných všetkým cieľovým skupinám vrátane seniorov, zdravotne postihnutých, cudzincov a pod.	
4.1.2 Podpora udržania a ďalšieho rozvoja inštitucionálneho zázemia koordinujúceho a podporujúceho rozvoj cestovného ruchu	Zabezpečenie a postupné rozširovanie mechanizmu financovania cestovného ruchu v obci Skalité prostredníctvom platnej legislatívy	
	Prehľbovanie spolupráce obce Skalité s krajskou organizáciou cestovného ruchu, oblastnými organizáciami cestovného ruchu a ostatnými aktérmi cestovného ruchu za účelom ďalšieho rozvoja cestovného ruchu v obci	
4.1.3 Budovanie a obnova cyklotrás a trás pre bežecké lyžovanie a modernizácia služieb pre ich užívateľov	Doplnenie značenia a mobiliáru trás v zmysle zvyšovania ich atraktivity a zabezpečenie dostatočných informačných zdrojov o atraktivitách územia vo svojom okolí	
	Vzájomné prepájanie trás s trasami v susediacich obciach	
	Zabezpečenie primeranej údržby a obnovy mobiliáru na vytvorených trasách	
4.1.4 Udržiavať jedinečné črty obce a využiť ich na tvorbu produktov cestovného ruchu	Podpora rozvíjania kultúrno-poznávacieho cestovného ruchu v obci	
	Tvorba produktov cestovného ruchu (napr. náučné chodníky, poznávacie trasy ...) postavených na jedinečnosti jednotlivých lokalít v obci Skalité	
4.1.5 Koncepcia rozvoja cestovného ruchu, turizmu a rekreácie v obci Skalité	Strategický materiál stanovujúci smer, postupy a konkrétne aktivity a činnosti v rozvoji cestovného ruchu, turizmu a rekreácie	
	Plán peších turistických, cykloturistických a lyžiarsko-bežeckých tratí v katastri obce s prepojením na okolité obce, plán lokalít oddychu, turizmu a rekreácie	

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

4.1.5 Konceptia rozvoja cestovného ruchu, turizmu a rekreácie v obci Skalité	Koncepcia rozvoja cestovného ruchu, turizmu a rekreácie v obci Skalité	obec, ZMOK, VÚC, organizácie cestovného ruchu
	Plán informačného systému a značenia v obývaných častiach a v predmete koncepcie dotknutých častí obce Skalité	
	Koncepcia propagačno-informačnej a marketingovej prezentácie obce - moderná web stránka v slovensko-poľsko-anglickej mutácii zameraná špeciálne na ponuku produktov a služieb v oblasti CR v rámci Kysuckého triangu, regiónu Kysúc, Trojmedzia a špeciálne v rámci cezhraničnej spolupráce a aktivít	
	Systém plošných informačných a propagačných panelov v slovensko-poľsko-anglickej jazykovej mutácii orientujúcich a značiek orientujúcich návštevníkov v rámci katastrálneho územia obce Skalité, Kysuckého triangu, regiónu Kysúc, Trojmedzia a prihraničnej slovensko-poľskej oblasti	
	Turisticko-informačné centrum obce Skalité, cestovná kancelária s produktmi a službami v cestovnom ruchu	
	Vybudovanie strediska rekreácie a turizmu na území obce Skalité	
	V rámci strediska vybudovanie komplexnej infraštruktúry (parkoviská, prístupové cesty, rozvody elektrickej energie, plynu, kanalizácie, zásobovania vodou, objekty pre služby)	
	Informačný systém v celom areáli prepojený s informačným systémom na českej a poľskej strane, v rámci regiónu Kysúc a Slovenska	
	Vybudovanie turistickej rozhľadne v katastrálnom území obce Skalité	

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Špecifický cieľ 4.2 Podporiť hospodársky rozvoj a spolupracujúce prostredie v obci Skalité

Opatrenia	Indikatívne aktivity	Vykonávateľ
4.2.1 Vytváranie vhodných podmienok na vznik, uchovanie, obnovu a rozvíjanie podnikateľských aktivít a služieb v obci	Vytváranie vhodných podmienok na vznik, uchovanie, obnovu a rozvíjanie podnikateľských aktivít a služieb v obci	obec, ZMOK, VÚC podnikateľské subjekty
	Podpora spoločenských služieb a infraštruktúry pre podnikateľov v obci Skalité	
	Podpora službám, tvorbe a ponuke produktov v rámci cestovného ruchu a turizmu	
	Vybudovanie priemyselného parku na území obce Skalité	
	Vybudovanie potrebnej infraštruktúry a siete, dopravné a informačné značenie	
	Služby občanom - obojstranný úžitok (vytváranie vhodných podmienok na vznik, uchovanie, obnovu a rozvíjanie služieb na území obce Skalité)	
4.2.2 Dlhodobá podpora miestnych podnikateľských subjektov	Výber vhodných priestorov pre novovznikajúce podnikateľské subjekty	
	Vytvorenie motivačného podnikateľského prostredia za účelom oživenia miestneho podnikania	
4.2.3 Rozšírenie siete služieb v obci Skalité	Rozšírenie siete podnikateľských subjektov poskytujúcich služby v obci, napr. opatrovateľskú službu formou agentúr, kominárske a cintorínske služby ...	

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Špecifický cieľ 4.3 Rozvíjať služby a podporovať zavedenie inovácií

Opatrenia	Indikatívne aktivity	Vykonávateľ
4.3.1 Systematická podpora začínajúcich podnikateľských subjektov v obci	Organizovanie aktivít a podujatí na stimuláciu podnikateľských aktivít a rozvoj podnikateľského potenciálu	obec, VÚC, podnikateľské subjekty
	Budovanie vhodného podnikateľského prostredia v obci Skalité	
4.3.2 Vytváranie podmienok pre rozvoj rôznych druhov priemyslu	Organizovanie aktivít na stimuláciu rozvoja rôznych druhov priemyslu v obci Skalité	
4.3.3 Podpora rozvojových aktivít malých a stredných podnikateľov v jednotlivých podnikateľských oblastiach	Vytváranie podmienok a podpora rozvojových aktivít v jednotlivých podnikateľských oblastiach malého a stredného podnikania	

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Špecifický cieľ 4.4 Zabezpečiť účinnú a otvorenú modernú obecnú samosprávu vytvárajúcu priaznivé prostredie v obci

Opatrenia	Indikatívne aktivity	Vykonávateľ
4.4.1 Posilnenie a zefektívnenie obecnej samosprávy	Podpora rozvoja ľudských zdrojov a optimalizácie procesov obecnej samosprávy Skalité	obec, ZMOK, VÚC
	Zefektívnenie činností obecnej samosprávy	
	Vybudovanie viacúčelovej sály a jej materiálovo-technické vybavenie	
	Modernizácia priestorov pre knižnicu s internetom a informačnými službami, materiálovo-technické vybavenie týchto priestorov, prípadne ich rekonštrukcia	
	Zriadenie priestorov pre činnosť a aktivity spolkov a združení, materiálovo-technické vybavenie daných priestorov	
	Informatizačné a materiálno-technické vybavenie priestorov obecného úradu	
	Elektronicky komunikujúca a efektívna obecná samospráva	
	Modernizácia regionálnej a miestnej infraštruktúry pamäťových a fondových inštitúcií	
	Rekonštrukcia a revitalizácia Kultúrneho domu obce Skalité - kultúrne, spolkové, spoločenské a administratívno-správne centrum obce Skalité a jeho materiálovo-technické vybavenie, viacúčelová spoločenská sála, expozíčné a výstavné priestory	
	Služby občanom - vytváranie vhodných podmienok na vznik, uchovanie, obnovu a rozvíjanie služieb v obci Skalité; legislatívne, priestorové a materiálovo-technické podmienky pre rozvoj existujúcich a vznik nových služieb	

3.4 Finančná časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Skalité

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE
SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022**

Finančný plán realizácie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Skalité na roky 2015 - 2022 ako programu rozvoja obce vychádza z disponibilných alokácií pre územie v častiach, ktoré súvisia s napĺňaním stanovených cieľov PHSR a schopnosťou aktérov v tomto území úspešne využívať externé zdroje na účely rozvoja územia, tzv. absorbčná kapacita. Pri zohľadnení oboch podmienok determinujúcich možný odhad financií využiteľných pre napĺňanie cieľov PHSR je možné vychádzať z realistického variantu plánovaného čerpania štrukturálnych a investičných fondov EÚ v Žilinskom kraji pri zohľadnení špecifik obce Skalité.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Tabuľka 26 Výpočet alokácie v rámci cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti podľa realistického variantu (s čerpaním do r. 2022)

Názov programu	EŠIF	Celkom / EUR	Z toho menej rozvinuté regióny	Z toho ŽSK
OP VaI	EFRR	2 266 776 537	2 185 172 582	251 731 881
OP II (mínus Infraštruktúra vodnej dopravy 116 450 000)	KF	2 190 689 166	N/A	578 341 940
OP II (iba do menej rozvinutých regiónov)	EFRR	1 659 506 207	1 659 506 207	438 109 639
NPE	NPE/KF	743 000 000	N/A	336 000 000
OP EZ	EFRR	243 662 462	234 890 613	27 059 399
OP EZ	ESF	1 889 145 796	1 830 582 276	210 883 078
OP EZ	IZM	72 175 259	N/A	7 333 006
OP KŽP	KF	1 861 112 261	N/A	189 089 006
OP KŽP	EFRR	1 276 787 849	1 230 823 486	141 790 866
IROP	EFRR	1 754 490 415	1 691 328 760	194 841 073
OP EVS	ESF	278 449 284	269 817 356	31 082 959
OP TP	EFRR	159 071 912	0	0
OP RH	ENRF	15785000	N/A	1 603 756
PRV	EPFRV	1 545 272 844	N/A	156 999 721
Celkom		15 329 374 992	14 777 517 492	2 564 866 324

Zdroj: PHSR Žilinského samosprávneho kraja pre roky 2014 - 2020.

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE
SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022**

Pre územie obce Skalité, pri zohľadnení demografického prepočtu na území obce, je možné prepočítať čerpanie investičných a štrukturálnych fondov v objeme cca 13,8 mil. EUR. Celková alokácia sa bude odvíjať od súm, ktoré budú výsledkom realizovaných verejných obstarávaní a reality čerpania výdavkov na uskutočnené stavebné práce. Nepredpokladá sa žiadne čerpanie z Nástroja na prepájanie Európy ani z OP Technická Pomoc, z Programu rozvoja vidieka, z OP Výskum a inovácie, OP Rybné hospodárstvo. U viacerých operačných programov veľkú časť zdrojov pohltia tzv. národné projekty, ktoré budú spravidla riadené z ústredných orgánov štátnej správy v Bratislave, ale ich využitie bude v rámci celej SR.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Tabuľka 27 Výpočet indikatívnej alokácie v rámci cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti pre obec Skalité (s čerpaním do r. 2022)

Názov programu	EŠIF	Celkom / EUR	Z toho ŽSK	Z toho obec Skalité
OP VaI	EFRR	2 266 776 537	251 731 881	0
OP II (mínus Infraštruktúra vodnej dopravy)	KF	2 190 689 166	578 341 940	4 395 053
OP II (iba do menej rozvinutých regiónov)	EFRR	1 659 506 207	438 109 639	3 329 371
NPE	NPE/KF	743 000 000	336 000 000	0
OP IZ	EFRR	243 662 462	27 059 399	205 635
OP IZ	ESF	1 889 145 796	210 883 078	1 602 585
OP IZ	IZM	72 175 259	7 333 006	55 726
OP KŽP	KF	1 861 112 261	189 089 006	1 436 963
OP KŽP	EFRR	1 276 787 849	141 790 866	1 077 525
IROP	EFRR	1 754 490 415	194 841 073	1 480 675
OP EVS	ESF	278 449 284	31 082 959	236 211
OP TP	EFRR	159 071 912	0	0
OP RH	ENRF	15785000	1 603 756	0
PRV	EPFRV	1 545 272 844	156 999 721	0
Celkom		15 329 374 992	2 564 866 324	13 819 744

Zdroj: Vlastný výpočet na základe údajov PHSR ŽSK pre roky 2014 - 2020.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Obdobný spôsob výpočtu indikatívnych alokácií je možné uplatniť aj u programov cezhraničnej spolupráce relevantných pre územie obce Skalité, ktoré spadajú pod cieľ Európska územná spolupráca. Keďže z týchto programov je možné realizovať iba operácie s preukázateľným cezhraničným dopadom, má toto územie lepšie podmienky pre čerpanie voči iným oprávneným územiám, ktoré viac vzdialené od štátnej hranice. V prípade ideálneho čerpania zdrojov z programov cezhraničnej spolupráce zodpovedajúceho demografickému podielu obyvateľov obce Skalité voči obyvateľom Žilinského kraja by bolo možné určiť alokáciu z týchto programov vo výške cca 163 377 €. Ich indikatívne čerpanie podľa jednotlivých prioritných osí programov Interreg VA - PR/SR a Interreg VA - SR/ČR poskytujú tabuľky 28 a 29.

Tabuľka 28 Výpočet indikatívnej alokácie pre územie obce Skalité z OP Interreg VA - PR/SR

Prioritná os	Názov PO	Žilinský kraj (EFRR + národné zdroje)	Z toho územie obce Skalité
1.	Ochrana a rozvoj prírodného a kultúrneho dedičstva cezhraničného územia	11 435 523	86 903
2.	Trvalo udržateľná cezhraničná doprava	8 233 577	62 570
3.	Rozvoj cezhraničného a celoživotného vzdelávania územia	1 829 684	13 904

Zdroj: Vlastný výpočet na základe údajov PHSR ŽSK pre roky 2014 - 2020.

Program Interreg VA Slovenská republika - Česká republika

Pri prepočte podielu obyvateľov žijúcich na území obce Skalité voči obyvateľom Žilinského samosprávneho kraja pre realizáciu tohto programu pripadá z EFRR na územie obce Skalité indikatívna alokácia 93 752 EUR. V rámci prioritných osí programu je výpočet indikatívnej alokácie pre obec Skalité nasledovný:

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SKALITÉ NA ROKY 2015 - 2022

Tabuľka 29 Výpočet indikatívnej alokácie pre obec Skalité z OP Interreg VA - SR/ČR

Prioritná os (PO)	Názov PO	Žilinský kraj (EFRR + národné zdroje)	Z toho územie obce Skalité
1.	Využívanie inovačného potenciálu	2 271 223	17 260
2.	Kvalitné životné prostredie	8 646 132	65 705
3.	Rozvoj miestnych iniciatív	1 419 514	10 787

Zdroj: Vlastný výpočet na základe údajov PHSR ŽSK pre roky 2014 - 2020

K týmto zdrojom je možné ďalej pripočítat ďalšie zdroje ako Granty Európskeho hospodárskeho spoločenstva a Nórska, Švajčiarsky finančný mechanizmus, nadnárodné a komunitárne programy EÚ a iné grantové a nadačné zdroje, ktoré z dôvodu nedostatku informácií v čase spracovania PHSR resp. z dôvodu ich nestálosti, nie je možné finančne vyčíslit'.

V neposlednom rade sa nesmú opomínať vlastné zdroje aktérov v území, vrátane rozpočtu obce, ktorá bude spolufinancovať všetky rozvojové aktivity aj z vlastných zdrojov. Ich uplatnenie bude monitorované v dielčích monitorovacích správach na základe dostupných údajov.